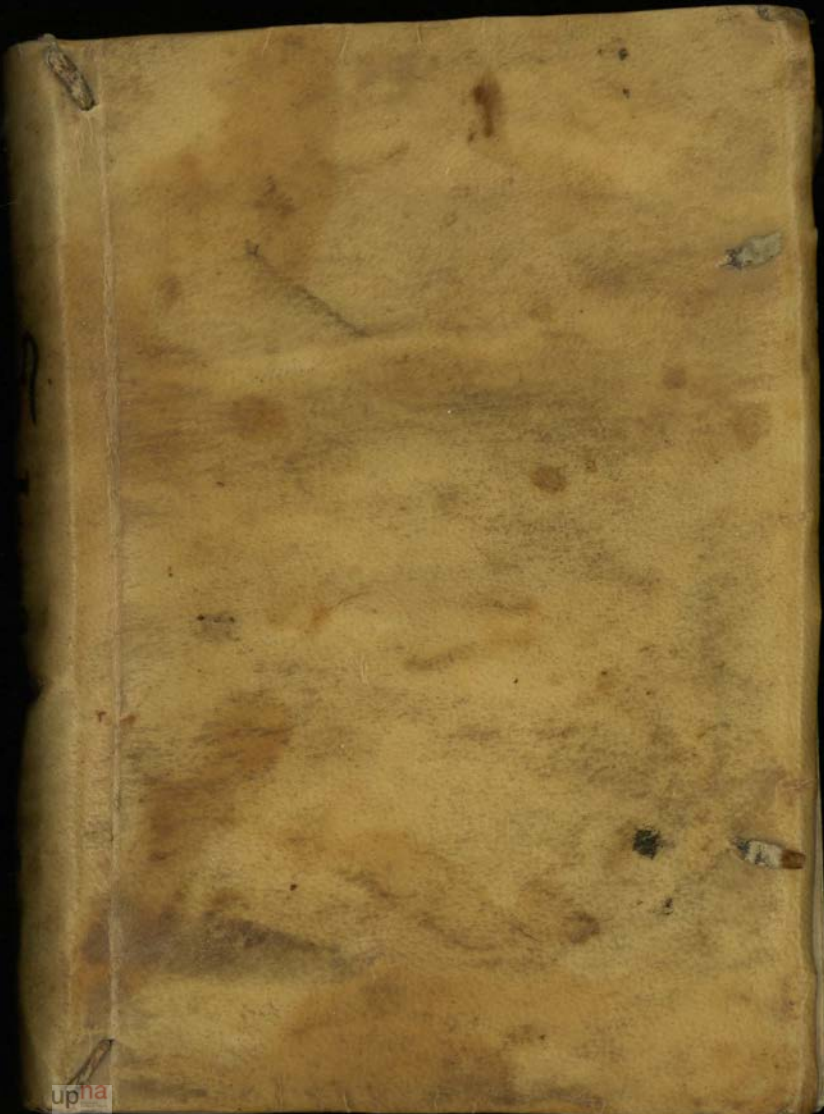

ಇ. ಟಿಮಾಚಿಯೊ .

Bozema no at

Dimson ara

Palen. De

Una cita de un

viejo catalogo

Breua

AITA S. IGNACIO
LOYOLA COAREN
EGERCICIOAC

BEREN

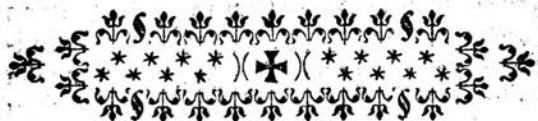
CONSIDERACIO,
TA AFECTOAQUIN.

JAUNGOICOAREN MINIS-
tro, ta Confessore Jaun celo-
soai, Animen provechuraco,
Jesuf-en Companiaco Aita *Agus-
tin Cardaveraz*-ec esquen-
tzen, ta dedicatcen-
dieztenac.

BEHARDAN BEZALA.

Iruñeco Libruguille Antonio
Casilla-ren echean.

AITA SAN IGNACIO LOIOLA-
coaren Egercicioac , beren
consideracio , ta afectoa-
quin.

IRACURLE EUSCALDUNARI
Jesu Cristoren paquea.

Eruco Libru miragarri , mun-
du guziaren oneraco , Euf-
caldun bati ceruac emana,
ta gure Eufquerac noizbat
iculi bearzuena, Jaincoaren
graciaz zure escuetan artcendezu. Au da
ceruco videa Aita San Ignacioc icasi , ta
munduari eracusteco escriptuzuena.

Jesu Cristoren , Ama Virginiaren , ta
Santu gucien Vicitcetaco Loreen artean,
ta Ispillu eder orien aurrean , Loiolaco

4
Eche zori onecoan Ignacio beregantcen
Jaiugoicoa afizan: bere amoriozco beguiaz
Ignaciori beguirarucion; eta Ignacioc Ispi-
llu argui artan bere burua icusizuen: eta
Jesus onac, ta bere Ama maiteac escu
emanic, lureco gauza, ta vanidadeeratic
jaiqui, ta guztia ceruco gaucetara biur-
tuzan.

Ama Virgñaren, ta San Pedroren fa-
vorez sendatu, ta bere Loiolaco Eche
onetatic Monferrateco Virgña guciz San-
taren Echera joan, ta Soldadu berriaren
guifa, an beillaturic, bere Armac, ta are
guciago bere biotz prestua Ceruetaco Er-
reguñari aguindu, edo betico eman, ta
Mañefaco lecu jaquiñera igarozan.

Emen Lurruspe, edo Cueba famatu ar-
tan, arrigarrizco penitencien artean, ceru-
co Escolan bezala, Espiritu Santuaren ar-
gui andiaquin, ta Ama Virgñac lagun-
tenciola Egercicioen Libru au escriptu-
zuen. Ta ez Parisco Unibersidadean Do-
tore, edo Mañuaren Gradua artu ezque-
ro; ezpada estudiantic batere etzuela, eta
Soldadu baliente, guapoaren armac, bere
edadearen lorean escutic utci, ta bereala.

Mirarizco Libru onetan, ta Ignacioren
escuetatic au aguerrecco moduan, mun-
duari

duari Jaincoac aditcera emancion ; nola erremienta , edo instrumenturic argalenac bere gloriaren eguitecoric andienetaraco artcencituen ; eta beraren escuetan ambat dala alambre , edo ari me bat , nola burri balencaric sendoena : gloria gucia Jaungoicoari , berea bezala , biurtu daquion. Obrac dira señale , ta Egercicioetaco Santuac muestraric onenac.

Libru onetatic ceruco lecioac Indietaco Apostolo San Francisco Xavier batec artucituen. Egercicio oietatic suac , eta garrac ateracituen ; ta aiec alacoac , bere amar urteco Misioan Gentilen artean , munda berrian crazaqui , ta zabalducituensc. Fedearen arguia aimbeste milla animari emateco , eta Jesu Cristoren gracia ecarteeco. Norc contaditzaque Xavier batec eguincituen azañac , eta milagroac. Milloi bat , eta eua milla anima , ta guciago bateatucituela , efan oida. Ta gucia Egercicio oien frutua izanzan.

Aita Pedro Fabro miragarri , ta beste Ignacioren Lagun Santuai ori bera guertatucitzaien. Egercicioetatic aterazuten alaco animen egarri , edo zeloa , Gentilen , ta Heregeen artean aimbeste pecatari erabazteco. Aita San Ignacioc bere lenengo Lagun

gun maite , Aingueru , edo ceruco Mar-
datari , Aita Fabro au izanzuen , Xavier,
ta beste asco irabazteco , ta gucien artean
oni Egercicioac ondo emateco aurreneco
lecuá ematençion.

Egercicioen ceruco Escola au San Fran-
cisco Borjaren egemplo , ta celoac chit
asco aurretatuzuen. Duque andi orañdic
zala Egercicio oiec eguin , ta eguiaren etsai
irtuái argui eguiteco , eta beren ao loiac
ichi , edo seculaco tapatceco , Aita Santu.
Erromacoaren Ondodagoa , edo Espiritu.
Santuaren arguia , ta Egercicioen Confirma-
cioa , berariazco Buldan , Ignacioren Li-
bru onenzat , dicha andiaz , mundu gu-
ciari aguertucion. Ceruco favore asco es-
timatcecoa , ta Libru gachic duen privi-
legioa.

Egercicioetatic San Juan Francisco Re-
gis batec bere Misioetaco ecin esan alaco
nequeac eramateco caridade , ta paciencia
miragarria aterazuen , eta ala Jaincoaren
amona aimbeste anima écarrituen.

Ceruco Sutegui Egercicioen onetan , ira-
zaqui , urtu , ta añ laster munduarenzat de-
seguinciran , larrean ceruco Aingueru San-
tucho gozo biac Luis Gonzaga , ta Esta-
nislao Cosca ; au amazpi urtecoa , ta

Luis

Luis oguei eta inu artecoa. Libru oneta-
co lecioaquin , egaca bezala ceructara igo,
edo bolatuciran. Ta orrela beste Santu af-
co, ta justu , ecin contatu ala , Jesus-en
bide erreal seguru onetatic Cerura joan-
dira , ta dijoaz beti.

Beste Libru Santuen artean , Jaungoi-
coac Ignacioren au berea bezala , señalatu,
ta mundu guciari aguertudio. Lecuric
esta añ urruti, edo escutaturic , añ atce,
edo azturic , non Libru onec , Eguzqui
baten guisan bere ceruco argui eder , ta
beroac , gucien oneraco banatu ezdituen.

Indietaco Misioneroac escribitcendute,
ichaso zabal oriec igaro , eta aronzago , an
Gentilen erri , edo zocoetaraño Egercicio
santuen , edo Ignacioren argui , edo su-
garrac allegatu , ta barrendudirala : ta abere-
en guisa , Fede gabe , Legue gabe , ta Er-
regue gabe len biciciranac , orañ Aita S.
Ignacioren Egercicioac Indietaco urrutie-
tan , fede miragarri , oracio luce , ta po-
nitencia arrigarrizcoaz eguitendituztela : eta
Neofito , edo Cristau berri oiec Egerci-
cioen bide , ta ceruco bicimodu au beren
vorondate osoaz , ta naiera chit biotze-
coaz artudutela.

Gure errietara gatocen. Eguia da , Ef-
cola

cola duten Eufcaldun ascoc Egercicioac
 Gaztelaniaz eguitendituztela ; baña ecin
 ucatucoda , ascoc orien artean gueiena on-
 do aditcen , barrentcen , edo bear beza-
 la penetratcen ezdütela. Beste alderic orañ
 danoco Eufcaldunac bacecusten , ta orañ-
 goac ere badacuste , ta eguia aitortu bear-
 da : Eufquerac ufoaren faltaz , ceren Li-
 bru guchi diran , ta orien uloric , eta go-
 goric ez , Eufqueraz etcribitceco gogoa
 quentcenduela. Escribitcea , guciac , eta
 bacoitzac naiduten erara , erraz ezta : edo
 gure Eufqueran ecin datequean gauza da.

Eufcaldunac , ta are gueiago Animen
 Artzaiac , Gurafo , eta Escola Maisuac go-
 gotic equin , ta eraguiñaz , iracurteea , ar-
 tceñ badute , arazo , edo embarazo gu-
 ciac defeguingo dira. Equiñaz , egun gu-
 chiñ , Eufqueraz añ erraz , nola Gazte-
 laniaz , edo Latiñez iracurricodute. Ani-
 men onaren zale diranac aitzaguariac ez-
 tute izango : ta Indietan neque andiaz eguin
 dana , Eufcaldunetan aisa , ta chit erraz
 eguingoda. Gogotic afitcean dago , ta be-
 reñala frutu , ta provechua icuficoda.

Escolaco aurrac badira , ta fei urte etci-
 tuen nescachacho bat icufider , Gaztelania,
 Latiña , ta Eufquera berdin , trebe , ta eder-
 qui

qui iracurtencituena. Baña alaço Maestra zuten : errespeto andicoa , ta gracia onecoa. A. Manuel Larramendic gucien Maifua bezala bere artean ondo diona , iracurten gaitcena diran irzac , tz , ts , dacartenac dira : *Otza , gatzza , itza , otfa , lotfa , mfa*. Baña chit gozo , ta suave eguitendirala ; dio oriec bioc urrengo silabaren partec bezala ; eritcen badira :

Nic nainuqueana da , Escola usia duten , ta erdaraz ondo ezdaquiten Eufcalding garbiac beren animen provechuren bat ateratcea ; eta orretaco Egercicio oiec emengo gure itzqueraric usatuenean ezarri : ta ez itzez itz erdarazcoa lotu ta ezpada cerbaitean A. S. Ignacioren espiritu , fin , edo defeoai albaitere jarraituaz , eta lenago orien berri , icuficodezun bezala nolabait emanaz.

Ezagutcen eztan joia , estimatcen ezta. Egercicioen ceruco joia bere ondotic ezagutu , ta estimatceco , lau gauza jaquinbeardira. 1. Egercicioac cer diran. 2. Norc eguin , edo emancituen. 3. Egercicioen frutua , ta orregatic Guizonic andienen artean izanduten estimacioa. 4. Norc , eta nola ondo eguinditzaquean.

EGERCICIO AC CER DIRAN , EDO CER DERIZTEN.

Egercicio espiritualac ez tira befteric , ez pada Cristau batec bere memoria , adimentu ; ta vorondateaz bere Salvacioaren gañean , ta gaucetan Jaungoicoarequin jardutea , edo tratatcea : bere espiritu , edo barrenean lan , edo eguiteco bear , ta bacar betico , oni gogotic equitea , onetan ari , ta aritcea . Ta nola ibiltcea , jocatcea , edo saltatcea , gorputzaren egercicio , edo corporalaç diran , ta derizten : ala Espiritu , edo animaren Equiera oieç Egercicio espiritualac dira , ta derizte , ceren espiritua orietan aritcen , edo egercitatcendan , ta animac jardutenduen .

Arma espiritualac , ceruco Soldaduaren itzcuntzan Ignacioc dietcendie Egercicioai , ta arrazoï andiarequin ; ceren guizonaren bicitza Jurraren gañean , guerra bicia dan . Efcritura Santac dionez : ta ala Ignacioc beti armaturic , edo arma orieç beti escuan ciuela ; beti peleatceco , prest Cristoren Soldadua icusi najzuen .

Armeria onetan züre anima Ignacioc far-

tu

tu naidu , emen , ceruco Maisua danez ,
 ango lecio berriaquin , Egercicioetan zu-
 re etsaien malicia , ta tramparic escutatue-
 nac zuri eracusteco : espiritu illun gaizto,
 gucien contra , nai , ta bear bezala pelea-
 tceco , Jaincoaren argui , ta graziaz zure
 espiritua armatcendu. Etsai gucien artean,
 andiena dezu cere burna. Ezdezu gaitcic,
 zugandic ez datorrenic. Zure etsai calte-
 ric andieneçoac dira zure betico defeoac .

Zurequin , ta zure contra , zure arteco,
 ta zure barrengo , beti celatan , ta gorde-
 ric dauden etsai echeco oriec dira gaiztoe-
 nac : era gabeco gogo , grina , edo incli-
 nacio , Pafioac deriztenac : ta orien artean
 bat nabarbenago , Vicio aguintari , ta na-
 gufiago , beste gaitz , ta calte guztien buru,
 fustrai , edo ondoa , besteac errebelatcen,
 ta armatcendituena. Equiera oietan , bada,
 etsai oriec Santuac aguertcen , edo argui-
 tara campora ateratcenditu , zuc obeto icu-
 si , ta ezagutceco , orien eriozco gorrote
 bici bat zure biotcean betico fortceco , ta
 orien contra , ill artean , peleatceco.

Egercicio oiec Molde berri bat bezala
 dira , ceñean ceruco Libruan escribituric
 dauden animac , edo ango gloriara bear-
 dutenac , emen sartu bearduten. Molde

12
au da Jesu Cristo : Ceruraco predestinatu,
ta doatsu izangodiranac, San Pabloc dio-
nez, onen antcera moldatu beardute, ta
ori da Egercicio oietan eguitendana.

Jaincoaren Sutegui bat dira Egercicioac,
Ignacioren icenari dagoquion bezala. Ce-
ruraco Sutegui, edo Su gar bici Jesu Cris-
toc berequin lurrera ecarrizuen, ta mun-
duan erazaqui naizuen. Amoriozco Labe
onetan Ignacioc adisquide, ta etsai guciac
ere, mundu zabal orretan diranac, fartu,
erre, ta urtu, edo amorioz consumitu nai-
cituen. Egercicioen Carobi onetan dese-
guitendira guizon zarra bere culpa, edo
vicio, ta orien loi, mancha arrasto, ta
cistu guciac, Jaincoaren guizon berrigar-
bia bere virtuteaquin Jesu Cristoren antce-
ra eguin, ta moldateco.

Ta nola beste Erreligio guciz fantac,
animac salvatceco, bacoitzac bere bide,
arte, ta moduac dituzten : Ala Jesus-en
Compañiac, mundu gucian animac salva-
tceco (inoren invidia gabe) berariazco
Egercicioen bide, arte, ta medio guciz
probatu, ta canonizatu au du, Jaincoac
emanic.

Egercicio oiec Evangelioeco eguiac, edo
maximac diranez, Santu, ta Maisu andi
asco-

ascoren Libruetan len, ta guero arquitec-
dira; baña ez Egercicio oien erreglac, era,
edo metodoa, oriez bearbezala baliatu,
ta bici modu santu bat zucentceco. Pare
gabeco doai au, A. Francisco Suarez Do-
tore Eximioac, beste ascorequin, dion be-
zala, Arte berri, ta berariazco Ceruco bi-
de bat da, A. S. Ignaciori, ta ez befteri,
gucien oneraco Espiritu Santuac eracasti-
ciona: eta aviso, ta erregla, eder oietan
dago Egercicioen guisa, forma, ta Ceru-
co gracia.

Ala ceruco Maifuac bezala, Santuac
Egercicio oietan, chit eraz, nola nai, edo
nai bezala, eguia, edo pauso batetic beste-
ra anima darama, indar suave batequin,
ta escutic bezala. Bicitzaren Libru oneta-
co, edo Evangelioac eguiaric arguienac,
ta sustrairic sendoenac icusi, iracurri, auf-
martu, edo berriz, ta berriro rumiatu,
ta zure biotzean ondo chiquitu, ta ceru-
co janari ori lecioan, oracioan, essamen
bietan animari ematen, chit erraz Santuac
eracustendu.

Pecatuen carcela illun nazcagarritic ate-
ra, orien catea pisuac urratu: Vicioen itisu-
tasuna, ta virtuteen edertasuna ondo icu-
si, eta aietatic igues eguiten, ta oiei jar-

rai-

raitcen icastea : ori da Egercicioetan jar-
dutea : lan oni gogotic biciro equitea , ori
da Exercicioac eguitea. Cristoren Soldadu
eguin , onen bandera pean ibilli , bere vor-
rondate , ta biotzeco soñeco zarra eranci,
ta Jesus-en librea , edo Cristo guztia bar-
rendic , ta campotic jantci , ta arma orie-
quin peleatcea , ta Egercicioac eguitea : eta
oni deritza , ta oiec dira **A. S. Ignacio-ren**
Egercicioac.

II. §.

EGERCICIOEN LIBRUA NORC EGUIN, EDO *emanzuen.*

SAn Ignacioren Librua esan oida , ta on-
do : Cerutic oni emana da. Bafia Li-
bru oni , Ignacioren obrari bezala eztiozu
beguiratu biar. Orren Eguille , edo Auto-
re berezcoa Espiritu Santua izanzan : eta
onen argui , ta graciaz Ignacioc Libru au-
bere erregla Jaincoac emanaquin artu , ta
escribituzuen. Ala Ignacioc berac Aita Die-
go Lainez , Maisu andi , ta bere Laguna
estimatuari arguiro esancion : ala Aita Joan
Polanco bere Secretarioari gaibiro aitor-
tucion.

Rota

Rota Sagradico Juez adituac, Jaincoaren arguiac obligaturic, esan, ta azaldutzen, Libru miragarri au escribitceco izancituen arguiac eteiralala guizonenac, edo Iurrecoac, ezpada Jaincoaren, edo Cerucoac. Erroman Aita Santuac, ta guizonie andienac, Ignacioc chit asco defeatcenzuen bezala, Libru au ondo icusi, ta esfaminatuzuten : ta Espiritu Santuaren Eguia ecin utseguingoduenac bezala, gucia aprobatu, ta canonizatuzuen : eta Aita Santu Paulo Irugarrenac, Cerutic arguituric bere Buldan dio : „ Ignacioc bere Egercicioetan „ dion gucia, ta gauza bacotiza aprobatcen „ dituela:eta Egercicio oiec piedadez,ta santidadez beteac daudela. „ Alabanza andiagoric ecin emanditeque, au baño.

Egercicioen estimacio, ta devocio andi goa artceco, Iracurlea jaquizu, Ama Virgiana bere Semearquin Libru onen, edo Egercicioen Eguillea izanzala. Ignacioren aotic A. Lainez-ec ala esanzuen: eta Arcangel S. Gabrielec Ama Virgiana ren icenean ori bera onen adisquide maitate bati errevelacion. Beñ batean anima devota au Egercicioac asitceco cegoela, mandatu gozo bat Ama Virgiana gaztigacion : Aren partez Aingueciuac esancionazala:

zala : atseguin chit andi bat artcenzuela, ceren Egercicioetan sartzenzan, ta jaquin-
ezala, Jaincoaren Ama bera Egercicioen
Fundadora, ta Patrona zala, ta Ama Vir-
ginac berac Ignacioni lagundu, ta orie-
eguiten eracatticiola. Ala Aita Baltasar Al-
varez-en vicitzan Aita Luis de la Puente-
cguia au aseguratcendu.

O cen ceruco consuelo gozoa, Eger-
cicioac urte oro, edo ascotan eguiten di-
tuztenzat! Naiduenac bada jaquin ondo,
Egercicioac cer diran, ta orien Atto-
re, edo Emallea nor dan, jaquin beza, Jesus,
ta Mariac beren obratzat, ta beren escue-
taco Librutzat Egercicioena daucatela. Ta
baldin Libru, ta obra andiac munduan
estimacceco, orien Autoreac aditcera ema-
ten badira : nolacoa, ta ceñ andia iza go-
da Egercicioen obra au, ceñaren Autore
Jesus-ec, eta Mariac beren buruac aguer-
tzen, eta ematendituzte.

Orregatic Ignacioc, bera cerura baño
len, iru gauza, bear bezala oñtzat ema-
nac icusi naicituen. Lenena, Egercicio oie-
Jainaren Autoridade Apostolicoaz apro-
batuac icustea : Bigarrena, Jesus-en
Compañia confirmaturic: Irugarrena, con-
stitucioac acabaturic. Irurac Santuac icusci-
tuen

tuen, ta Jaincoac gloria andi ori bicizala, edo lurrean emancion.

Beguir a ondo. Iru gauzac andiac ciran: baña lenena, guciena naiz uena bezala, Egercicioena izanzan. Ta cergatic ori! Ah! Ignacioc Jaincoaren arguiac Cerutic cequit Egercicioen balioa, ta Jaincoaren, ta Ama Virgifiaren beraren efcuetaco obra, ta joia preciofoa bezala, gauza gucién ganean estimatcen cituen.

Espiritu Santuac gobernatu, ta arguituric Ignacioc, berac bezala, cequien, Egercicioac cer ciran, norenac, ta nola ciran: ta Compañia guziaren Ama bezala cirala, Jesus onaren beguiefaco Niniac, Compañiaren Biotza, bicitza, anima, espiritu, ta izate eguiazco guztia. Ta emendic iugarren gauza.

EGERCICIOEN PROVECHUA, TA ESTIMACIONA.

AU itz batean erraz efanliteque. Jesus en. Compañiac munduaren dau parte, edo lecu gucietan bere Sente guztiaquin eguinduen provechu, ta ona, dina dala, Egercicioen frumia dala. Ta Arbola,

B

Sal-

Salvadorac dionez, bere frutu-eta-
guten bada: esana, ta pensa alditequean
on gucia: Egercicioen Arbola onen frutua
da: Aita San Ignacoe, Ceturra joanzanean,
ainasei urteco Landare, edo Arbola gaz-
ta bezala, bere Egercicioaquin azi, ta
antzuen Compañia: baña Jesus onac lan-
datu, ta bere escuric paratua bezala, Ig-
nacio bere bederati Lagun santuaquin
icufizan mundu berriraño bereala lorez,
ta frutuz: beteric.

Baldin Jaincoac Egercicioaquin Ignacio-
ren biotza Ceruco Sutegui eguin bazuen,
ortic sutac, eta garrac bere Lagun, ta Se-
nteci erantficizten: Ta Sutegui oneraco
chingar bat, ta Arbola onen adar, edo
tantu, batar bat: San Francisco Xavier iza-
nic, berau bacarric asco izanzan mundu
berri bati bicia, esana, ta Ceruco ar-
guia emateco; eta Jaincoac ara bialdu,
ango Apostolo eguinic, ta aimbeste ani-
ma Jesu Cristori irabaziciozcan. Gentil
itsuen mundu berria Jaincoac gorderic,
edo Xavier-en en beguira bezala ceucan,
Egercicioen frutu, ta arguia gucia eman,
ta banateco.

Compañiaco aimbeste Santu miragarri, ta
beste asco Compañiaren Escolacoac, Eger-
ci-

ticioac ceruetara, ta Aldare-eta aldatu,
 edo igo izandituzte. Egercicioac aimbef-
 te Martiri gai, Jesu Cristo-gatic beren bi-
 cia potic emateco ala animatu, ta arma-
 tudituzte : Egercicioac aimbefte Maisu an-
 di Elizaren favore, ta animen salvaciora-
 co beaz bezalaco Libru ecin contatu ala
 escribitceco : Egercicioac aimbefte Obrero
 animen zale, Confessionario, Carcela,
 Hospitale, ta locu gucieran, orieci peca-
 tutic atera, ta ceruco bide seguntan far-
 scera animatudituzte.

Emendic peccatuu galdu asco, beguitan
 errietan artuac, ta anima ascoren caltean,
 bicio lotfagarrietan begui bieraraño sartu-
 ric cebiltzanac, Egercicioetan alaco gol-
 pe andico irabia, edo gira eman, ta Jain-
 coagana biirtuciran. Emendic Univerfida-
 de, edo Efcola andi Jaquin orietan aimbefte
 Guizon, ta Maisu ceruco Efcola
 onetan, edo Egercicioetan sartu, ta bici
 modu berria antuziten. Emen lqtraz be-
 teric sartenciran, ta virtutez beteago ite-
 tetenciran. Emen Eleizaco Preladu santu
 alco beren buruac santuago eguin, ta be-
 ren ardiac, edo animac zuzentceco, ta
 salvatceco arte, ta bideac artucituzten.

Egercicioai, Ignacionen gozo, ta gure

Compañaten gloria andiarequin, Erligio Sagradu guciac beren Seme prestu, ta Santu asco zordiezte. Cembat mundico esperanza andietaco guizon gazte Egercicioetatic Religioetara, edo saluacioco sagradura erretiratuizandira?

Orregatic, ta orrelaco Egercicioen Paraisuco Arbola onec emanituen frutuatic, aimbeste, ta esanal baño gueiago, ta andiago diran alabanzac Aita Santu guciac, Obispo, ta Guizon andi, ta Erligioetaco Maisu, jaquintsu, ta Santuenac Egercicioai emanizandiezte. Erraz ezta, eguia esateco, cer estimacioa onelaco guizon señalatuac eguinduten, contatcea. Religioetaco persona aundiac Egercicioen Libruaz eguinzuten estimacioa, esangodizut, eta dira San Agustín, San Benito, San Bernardo, Santo Domingo, ta San Franciscoen Semeac.

Ludovico Blofio bere Libru ederráz ondo jaquiña, bere asieran Egercicio oiec eguin, ta añ devoto, ta pagatua guertuzan, non da Flandesco bere Monje guciac San Ignacioren Oracio, ta Egercicioen modu au aguinducien.

Luis Eltrada Maisu andiac Libru onegatic ion: „ San Ignacioc bere Egercicioaquin, ; sal-

„salvacio, edo perfeccioraco Noviciadu
 „berri bat mundu guciari eman, edo idi-
 „quiciola.

Agustin de Carbajal Maisu guciiz andi, ta santuac oguei, ta amar egunean Egercicioac eguincituen, ta San Agustinen Conventu ascotan eraguin cituen.

Luis de Granada bere virtute, ta ceruco Libruaz ondo ezagutu venegarriac cion: Egercicio oietan Jaincoac bere animan emanciozcan argui cerucoac azalteco bici gucia asco ezala. Santo Domingoren Seme andi onec, San Ignacioren Egercicioac, Santuaren Libru onetatic, ta onec emancituen erreglaquin eguincituen: ta orrez gañera berac cion: Egercicioen Consideracio, ta Espiritu Santuaren graciaz S. Ignacioren Libru onetaco argui, bera guciaren movituzutenetatic, mundu guciaren oneraco, *Pecar arien Guia* deritzan Libru elimatua berac aterazuela. Ta au da eguiatz Egercicio oien testimonio, gloria, ta alabanza parenc eztuena.

Alcalaco Catedratico famatu Fr. Mançio Dominicoac, Egercicioac defenditu, alabatu, ta honra, ta gloriaz bete, ta coroatucituen.

San Franciscoren Seme urte alcoan Jain-

coa: servituzuen batèc; Simancaf-en No-
viciadua cegoela, berariaz ara joan, ta
Egercicioac eguincituen: ta Novicio gaz-
te aien devotio, ta obediencia icusi, ta
agrituric bezala, alabanza andiac guero
predicatuicuten.

Ori bera San Carlos batec: ta San Fran-
cisco Salef ec beti Egercicioac eguinaz era-
cutizuten. Orobat Ama Santa Terelac, ta
Santa Madalena Pazis, Virgíña, ta Car-
meloco Lore eder biac: oiec, eta beste
ascoc aterazutea argui, ta kintia beren
obra, ta Libruetan munduari guero era-
cutficioien.

Argatic S. Carlos Cardenalac Manruaco
Duqueari esancion: „Provechu guciago
„Egercicioen Librutic aterateñzuela, mudi-
„duco beste Libruetatic baño. Argatic Beron-
naco Cardenalac cion: „Eseritura Sagraduaz,
„campora Libru obentetzala, Egercicioac
„baño. Argatic Berronaco Cristoren Vica-
rioac ez tira contentatu Libru ta alabatcea-
requin, ez pada Indulgenciaquin. Egercicioac
„onratidituzte: ta gure egunetan Benedito
„Izquenecco An Santiac, Egercicio oietan
„zortci egun baño guchiago egun ta ere,
„pecatuen Barcacio osoa, cdo Indulgencia
„pleharia ematecu.

IV. **NOBIA EGERCICIOAC EQUIN-**
NOBIA EGERCICIOAC EQUIN-
 ditzaquean.

E Docen Cristau eguiaz vorondate ona
 ren provechu andiraco eguindizaque. Aita
 San Ignacio Egercicioae Jaincoaren escu-
 tie arau, ta Jesu Cristoren Vicarioac apoc-
 batu, ta mundu gozari encargatuac icu-
 sicutenean, Jaunari bere anima paquean
 emateco, testamantuan bezala bere Se-
 meai aguinducien lenengo Asteco Egerci-
 cioac Guizon, ta Andre edocen ostadu-
 tacoai ematea.

Atere Cristau batzuec bearrago dituzte
 besteac baño; eta Egercicioac, bear beza-
 la, eguiteco, Cristau batzuec egoquiagoi
 dira besteac baño, Egercicioac dira anima
 galdu, ta lasaieguia estuteco, ta Jain-
 coaren bildurtean lanteco: haita estuegui,
 ta escrupulo-aquin bildurtegui diranac ha-
 bitu, ta gozateco ore.

Ignacio bere adisquide andi, ta erref-
 petoco Sacerdote bari escriptucion modu
 onetan. „ Egercicio oiee dira phid mundu
 „ onetan pensatu, sentitu, ta aditu aldezaque
 „ dan gauzaric onena, ala guizon, edo

„ Crist-

„ Cristau batec bere buruaren provechuari,
 „ noli besteen onari, ta provechuari beguirar-
 „ tceco. Ta Aita San Ignacioc, en be-
 „ guiratua zala, au efatea, testimonio chi-
 „ tezco andia da, Egercicio oiec anima gu-
 „ cienzat Jaincoaren beraren gauza guciz be-
 „ rezco señalatua dirala.

Lau Astaraco, edo oguei, ta amar
 eguneraco gaia bezala Libru edo Lan fan-
 tu onetaco Equierac San Ignacioc eman-
 cituen, ta guztia beren eran, ta berariaz-
 co Ceruco erreglaquin. Lenengo Asteco
 Consideracioac, itz batean erraz, ta eguiaz
 esanditeque Misio andi baten gaia dirala:
 ta argatic frutu añ andia: ta Misioetan
 bezala, edo gueiago, ta seguruago Egerci-
 cioetan, bear bezala artcen, edo eguiten
 badira, eguin, edo atera bidala.

Ondo oiec eguiteco, ochic contuz ar-
 tu, ta beguien aurrean iduqui beardezu,
 Cristau guciac bearren dirazten iru gauza
 Egercicioac dacarcitela, edo berenez ef-
 catcendituztela: ta dira Egercicioen iru fi-
 ñac. Lendabicoa, Anima pecatu, ta
 vicioetatic atera, ta garbitcea. Bigarrena,
 Ceruco bide seguru batean sartcea. Irugar-
 rena, bide orretan Jaincoaren voronda-
 tea gauza gucietan eguita. i. da culpa
 gucien

gucien Confesio andi, bear bezalaco bat.
 2. Animaren salvacioraco bicimoduaren
 auquera, edo Estaduaren Eleccioa. 3. Fe-
 de bici, esperanza firmie; ta Jaincoaren,
 ta zure Lagun urcoaren amorio irazaqui
 batez, egunoro bicitza ohea eguitea.

Egercicioan cimendu seguru, ta virtueen
 iustrai animan sendoto ezarri bearrac oiec
 dira. Lenengoa da gauza bearra, bigar-
 rena ez guchiago; bafia irrugarrena da bea-
 rena. Urtean beñ, urte artaco culpen er-
 revista, edo concienciaren beguirada bat,
 gauza guciz ona, ta provechuzcoa da.
 Baña oñ asco ezta. Bacoitzac bere estadu-
 co obligacioac icasí, pensatu, ta ondo
 Jaincoaren aurrean pisatu, ta erremedioac
 artcea, ta orretan aprovechatcea bearra-
 go baicic ezta: ta iru gauza oiec beren
 frutua bezala Egercicioac escatcen, ta ema-
 tendituzte.

Nola guizona arrazoiac zucentcen, edo
 gobernatcendan; ta nola animaren iru es-
 tadu, edo bide diran: „Así berriena, aur-
 ,, rera dabilzanena, ta beren vorondatea
 ,, Jaincoarenaz bat amorioz eguitendute-
 ,, nena: ala Aita San Ignacioc argui chitua-
 ve eraguilleaz, estadu, edo bicimodu orie-
 tan animari lagunacendio, Ceruco erreglae-
 guci-

gutiraco emanaz. Era berri oien arkitzale
paregabe bacarra, alde gucietaric zori one-
coa Ignacio izanzan.

Egercicio oieç Jaincoac Ignaciõri armo-
nia añ oderraz emanciozcan, nõn da ba-
tac bestea dacarren, ta gauza batetic bes-
tera biotz, edo gogoa ehit etara darama-
ten. Icusiaz icastenda, ta eguinaz gusto
artehda. Gauza cierto, ta clara da, gu-
re Jesus-en Compañia Egercicioquin jai-
zala, Egercicioquin aci, ta bicidala: ta
Egercicioquin Echean, ta Campoan San-
tu asco emandituela.

Espiritu Santuac, eta Ama Virginiac
Ignaciõri eracutificioten, cer dan, ta Jain-
coaren Erreinoac gurequico certan dagoen,
ta ara nola deitcengaituen: nola gure zori
oneco, ta betico bizitza Jesus Cristo eza-
gutcea, ta berari jarraitcea dan: guri ori
eragozteco cer etfai portitzac gure con-
tra ditugun: nola gu ceruco Erreino one-
tan sartceco: Jesus gure Erreguea bera co-
ruco Ate, ta Bidea dan: ta berac dionez,
Ate onetatic sartcendanac, bete salvacio-
raco bear duen gucia arkitzanduela: ta
Ate onetatic sartcen ezitanae, aibeste
herege, ta orien lagun istuac bezala, bi-
dea utseguia, ta gaitcenditela.

Mai-

Mañu oietan, ta Egercicio oietan Ignacioc icalizuen Jesu Cristoren elana. Ni, naiz munduacren arguia. Ni naiz bidta eguia, ta bicitza. Nere ondoren da, billena, illun bean eztabil, ta bicitzara dataman arguia izangodu. Nere ondoren ibilli naidienac, bere burua uca beza, bere guruteca arbeza, ta Niri jairaturizat. Ta orra itz oietan, S. Ignacioren Egercicioac cer diran, edo onen izate, ta substantia guztia: orra Egercicio guztia certaraco diran, ta onen fin, edo cabua.

Orra Jesu Cristoren aotic Letcio labur, argui, ta guciz bea, ta bacar batean Egercicioen gaia, espiñtu, anima, ta bicitza eguiazcoa. Onetan Ignacioc icalizuen claro, Oracio gabe saluacioric eztagoela: Mortificacio gabe, edo bere burtia, ta vorondate gaitoa ucatu, ta autsi gabe, Oracioric, ta bici onie ezala. Biotzeco consideracio beñ, ta berriaco onen, Egercicio, edo animaco equieta onen saltac mairdu guztia galduric dancala. Eta gaitz gucien erremedioraco Jaincoac Ignaciopi Egercicio oiet, ta orieo ondo eguitaco modua, eta erreglac emaniozcan.

Orrégatic Jesu-en Compania, ta Ignacioc Ceruic aruntaco Oracio modua, ta bici

bici berria eguitéco bide seguru au aimbeteraño estimatuzuen Santa Teresa batec, eta escriptuzuen : „ Compañiarequin , edo „ Jesuitaquin tratatcen ezdet , ezpada aien „ gauzac animan dauzcanac bezala , ta bi- „ citza aiec gatic emangonueque. Linaco Lore eder Jesus-en Biotceco Santa Rosa batec , lau Confessore Jesuita cituela , ta Santa Madalena Pazis batec: Españaren onragarri , Juan de Avila , ta Luis de Granada Maistu veneragarriac , ta beste Santu alcoc , Compañiaco Egercicio , Oracio , ta biotceco mortificacio onen bidea ceruraco artuzuten , eta anima asco beren exemplo Sermoj , ta Libruaquin eramancituzten , ta egunoro ara daramazquite.

Onetaraco Vanes deritzan Franciaco erri batean dira Eche andi bi , asteoro irur-eun Egercitante cabitcen diranac , ta Egercicioac eguitera , maidutenac sartceco Aita Vincencio Hubji Apostolicoac an beste erri alcotan bezala , eguin , edo fundatuac.

Au da , nere Iracurlea , zure animaren ceruco bidea : ez bildur : seguru sarzaita , ta fede onez bide onetan ibillizaita : ez alde batera , ta ez bestera giratu . Ceruco Ate onetatic sarzaita , ta salbatu nai badezu , argui oni , Jesu Cristori beraren

Oracio, mortificacio, ta bici modu fan
tuan biotz osoaz, zure estadian jarraiza
iozu: ta orra zure salbacioa.

Egercicioac A. S. Ignacioc Gaztelaniaz
escribitu eñ. Baña orretan nic dauzdana
da, animen provechuraco danean, Lati-
niezco itzac, edo bozac, alerico erreparo
gabe Santuac artcendituela. Ori bera, ba-
da, bear danean, ta arrazoi andiaroquiia
Euscaldunoc eguin beardegu: ta areguia-
go, ta premia andiagooz, Eleizaco gauza,
ta Misterio, edo Sacramentuen ganean
itzeguitean: eta Oracio, edo mortificacio,
ta espirituco Dotrinaren puntu, edo gau-
zaren bat ondo adierazo naidegunean.

Itzqueraren batzuec orrela arteac, esan
nai eztu, Eusquerac berariazco itz garbi,
ta berezcoac gauzenat ezdituela. Ondo
daquienarenzat baditu. Esan naidedana da,
orañ inñori Eusqueraz eracustera ez noala,
ezpada anintai nolerebait laguntcera, eta
oric salbateco bearren diran gauzac on-
do adierazotcera.

Beste aviso bat: Nola Latin, edo Gaz-
telaniac, bere itz asl, edo Abreviatura de-
ritzenc, naidana laburrago esateco, us-
tcendituen, ala gure Eusqueran ori bera
asitcea, orretara oitu, ta eguitea, arra-
zoi da.

Egem-

Egemplozatz : G. J. etan naidu Guro
Jauna A. V. etan naidu Ama Virgiña S.
San , Santua , edo Santa, A. S. Aita San.
Eliza A. S. Ama Santa. Onela beste itz
afirea batzuec erraz aditu , ta ateracodi-
ranac.

Arreta , edo aplicacioa , equiera , ta uloa
Eufueraz , Latinez , edo Gaztelaniaz be-
zala , iracurtceco , ta escripticeco bearda.
Equin bada gogoric lan oni. Etsolaco aur-
rac egercicio pufca batequin an erraz icaf-
tendutena , oierio zuc eguingaldezu.

V. §.

EGERCICIOAC ONDO EGUITE-

co. Erreglas.

Olen artean Santuac batzuei deitzen-
die ANOTACIOAC , ta Belteai
ADICIOAC. Aurrenecoac dira EGER-
cicioac ondo eguiteco : atzenecoac Ora-
cio , edo Meditacioa ondo eguiteco. Bear-
reac dira.

Egercicioetan sartcean bereala batec Jain-
coari bere biotz gucia , vorondate ugari
ofoz ematea , Jaunaren vorondatea ba-
carric billatu , ezagutu , ta eguiteco. San-
tuac

ruac chit naizuen, ta onergat cen di asco,
Jaincoari berac emandigu dibertade yuta
vorondatea biurtcea.

Jaincoarequin tratateco ereverencia,
Aita Espiritu alari obediencia, ta oni bar-
ren guciaren, edo bere biotzarca conta
ematea : ondo consideratu gabe, ez Vo-
toric eguitea Egercicioac eman oncan ibaritic
bestera igaro gabe eguita. Ta onelaco bestis
erreglac ematenditu.

Oraciora, edo Jaungoicoarequin itz-
eguitea, baino len, Gristau batec bere ani-
ma ondo prestatu beardu, Jaincoari ten-
tatecra ez dijoan : ta prestatce, omi ORA-
CIO PREPARATORIA Santuacideitcen-
dio, Oracioraco maneatce, edo prepa-
rario au obra on gucietan, ta betariaz
Oracioan eguin bearda : esan naidun, Joanari
Oracioa bere onra, ta alabanzaraco Eleiza A.
S. ac eracastendigun bezala esqueñtea, zu-
re biotzetec modu onotan elanaz.

ORACIOA ASITCECO PREPARACIOA

„**J**Auna : zure Aitari Iurrean Zug emaa-
,, tenciñiozcan alabanza, ta Oracioa
,, eguitenciñion Jaincozco intencioarequin
,, batean esqueñtendizur, ta izan bedi

Ora-

Oració au, zure onra, ta alabazan, ta
 hanc zure vorondatea eguiteco. Amen.

Oracio au egunoroco Egercicioan beti
 bat da: Guero Oracioan sartceco, Jain-
 coaten aurrean beguira ondo, ta Oracioti
 atera naizun frutua, gogoan artu beardezu.
 Onela bat beregan sartu, ta fedeaz bere
 arara devocioz egoteco, pauso, edo Me-
 ditacioac estatcentuen lecu modua eguin
 beardu: ta Santuac on COMPOSICIOA
 deicendio:

Onen ondoren dator Escaria, Egerci-
 cioaren gaiac berez naiduen gracia Jauna-
 ri escatcea, edo PETICIOA.

Orrela prestatu, ta dio Santuac, Jauna-
 ren presencian fede biciaz jarri, devocioz
 cianatu, ta animac oracioan sartu beardue-
 la. Ohecatz beardu, memoriaz baliatuaz,
 guero atimentuaz, bete arrazoi, ta con-
 sideracioquin vorondatea afecto bici, ta
 beroetara movitceco.

Oracioaren azquenean berariazco itzque-
 ta bat Egercicioari dago quiona eguin oida,
 Santuac COLOQUIOA estatenduena.

Oracioa bucatu, ta etaminatu bearda,
 edo beguiratu, nola egundana: ta cer pro-
 posituac, guero cumpli eco, atera, edo
 artudituen: Oracioa ondo eguin bada,

Jau-

Jaunari esquerrac emateco, ta faktaric izan badu erremediatceco.

Beste erreglac Santuac beren lecuetan ematenditu : bacartafun , edo biotzeco soledadea , ta erretiro aguintcendu , anima beregandu , ta Jaunaren tratu , argui , ta devocioraco preftago arquidedin. Aviso ematendu , contuz beguiac gordetzeco , argui guchirequin egoteco , farraric ez eguin , ta ez eraguiteco , ta era gabeco alegriaric ez artceco , paquean , fofeguz , ta humillago biotza iduquitceco.

Penitencia modu bi santuac dacarri. Bata biotzecoa , bestea gorputcecoa. Biotzeco , edo barrengo ori da , anima damuaz , ta confesioaz garbitu , ta vicio , inclinacio , edo era gabeco pasioeratic , oiec vencituz , libratcea.

Gorputzaren contraco penitenciac Santuac encargatcenditu , ta ondo beguiraturic , janari , ta edariaren gañean : azore , cilicio , oieco gogortafun , ta lo eguitearen gañean : ta gucietan Santuac billatcendu , batec bere burua ucatu , bere vorondatea autsi , ta Jaincoaren naia , ta vorondatea billatcea. Penitencia oietan Aita etpiritualaren esana eguin bearda : ez utseguiteco onen Erreglac artu , ta cumplitu beardira.

C

Elt.-

Estaduarien eleccioa eguiteco , bere persona , ta echea , ta bere bicimodu guztia bearbezala zulentceco beardiran limofnac eguiteco , ta beste onelaco Erreglac Santuac ematenditu , animaren pasio , ta gueieguiac ebaqui , ta quendu , ta Jaincoaren vorondatearen neurri justuan gure vorondatea ipintceco.

Oien artean Santuac aviso bat ematendu : Lenengo Asteco Egercicioetan , obedala , Erioazaren , Juicioaren , ta orrelaco eguien gañean , beste gauza on ascotan baño gueiago pensatcea. Ta nola A. S. Ignacio bera Pecatuaren , Infernuaren , ta onelaco Egercicioetan luceago dagoen : ala orregatic beragatic onelaco Consideracioac guc ere luzarago ematenditugu : orrequin ascotan , ta gueiago iracurtceco gaia izangoda.

Orañ Santua asitcenda , beguien aurrean ipiñiaz , Jaungoicoac certaco gu eguinguinduen : ta au berau da Egercicio gucien Asiera , edo Cimendua : zure azqueneco fiñ , edo cabua.

AITA

AITA SAN IGNACIOREN EGERCICIOAC beren consideracio, ta afectoquin.

EGERCICIOEN ASIERA, EDO
fundamentua.

CErtaco Jaincoac Guizona eguinzuen, edo gure azqueneco Finaren ganean Egercicioa.

Egercicio au, beste guciac bezala, ipinizuen Aita San Ignacioc, oracioco demboran animari meditatceco, edo gogoan artu ta penfatceco, gaia, edo materia emateco.

Badaquizu, Oracio au eguitea dala Jaincoa gana biotza alchatcea, ta zure salvadoraco beardezuna berari escatcea. Oracioa bearbezala eguiteco, gure Jaunarequin jarduteco, ta zure biotzaz itzeguiteco, gorde bear dira contuz, ceruco aviso, ta erregla onetaraco Santuac ematen dituenac, ceñai deitcendie ADICIOAC.

Oracioraco bacoitzac bere memoria, adimentu, ta vorondateaz baliatu beardu:

ta au da , eta onetan dago biotza jafotcea ; escatcea , ta Jaunari oracio mentala eguitea , Equiera , edo Egercicio oietan eracusten , ta eguiten dana , edo eguin naidana.

Lenengo , memoriara ecarri , oroitu , ta ondo icusi , edo igaro pauso , edo puntua , ceñaren gañean gogartu , edo mediatu naidezun : ori zure buruan artu .

Bigarrena , adimentuaz billatu , ta ondo beguiratu , cer gauzac , nolaco eguiac , ceñ arrazoi andiac orretan diran , zure biotzean ondo aulmartu , edo rumiatu .

Irugarrena , eguia , ta arrazoi oriequin zure vorondatea muguitu , ta onec bere lanari equin beardio biotzeco gogo , afecto , edo defeo , aldituen beroen , ta bicienac , pauso , edo puntuac berez escatcen dituenac , edo ari dagozquionac atera , ta eguiñaz , ta lan oni gogotic equiñaz .

Egemplotzat , edo ara nola : Jaincoac eguin zaitu , bera ezagutu , ta servitceco , bera amatceco , ta gozatceco . Aur-rera zoaz , ta zurequico cfazu : Cembat nere Jaungoicoari zordiot misericordia , ta mofede onegatic ? Ta cer castigoa merecicodet , ceren amatu bearrean aimbeste bider ofenditu dedan ? Orrela nere biotze-

co damuaz confessatu , ta erremédiatu beardet. Aurrerago zoaz , ta esazu : Aingueruac pecatu batequin galduciran betico : beraz aimbefterequin mereci nuen nic infernuu, ta aurrera pecatu eguiten badet urrengo pecatuarequin galdu naiteque betico.

Emendic , fedearen argui bici onequin vorondatea berotcenda , ta biotzeco gogo sendoac ateratcera animatcenda , Jaunari esquer andiac emateco , ceren beretzat eguintzuen , ta sufritu , ta dembora , ta gracia emandion beragana biurtceco , bere culpac ezagutu , eguiazco penitencia, bicitza berria , propositu eraguille indarluaz eguiteco , pecatuen cateac urratceco , ta are gueiago animaren etfairic andiena , cenñadan vicioric aguintariena , ta calte guztiaç dacarciena , sustraieç ateratceco , ta orren contra beti , ta bere aleguin guciacz peleatceco.

Ta au da, ta ez befteric , Oracioa eguitea, edo oracio mental , edo biotzecoaren Equiera , edo practica bera.

Egercicio bacoitzac , esandan bezala, bere fin , edo frutu oraciotic atera beardana du berez : au egunoroco meditacioan beguien aurrean iduqui beardezu , zure anima pecatu , ta vicioetatic libratu , ta gar-

garbitceco , ta orien contraco virtutebi jar-
raitu , ta bici modu santu paquezco bat
Egercicio oietatic ateratceco.

Oien Cimendua bezala da , ta A. S.
Ignacioc ezartcenduen Fundamentua , edo
Asiera , zure azqueneco , ta guauza gu-
cien gañeco fin cerucoa , edo certaco Jain-
coac eguin cinduen.

*Habetis fructum vestrum in sanctificationem,
finem vero vitam eternam... Gratia Dei vita
eterna in Christo Iesu Domino nostro. Rom. 6.*

Jaincoa servitcean , zuen animac egu-
noro santuago eguitean , daucazute fru-
tua , ta fin , edo faria guero betico bi-
cirza , Jesu Cristo Gure Jaunaren gracion.

Oracioan sartceco prestaera , edo pre-
paracioa da beti bat , ta Erregletan eian
dana bera.

Emen lenengo gogoan artu bearda , ta
Iecua , edo COMPOSICIOA eguin. Ta
au izangoda fede bici batequin Jaincoari be-
guitatcea , ta zure aurrean icusten bacen-
du bezala , Eguzqui eder argui , gauza
guciac baño arguiago , ta ederrago dan,
guztien Eguillea , ta Asiera , gure Jaun-
goicoa , bere gloria cabu gabeaz janci,
ta beteric beregan , bere edertafun gucia-
ren jarlecuan , bere Aingueru , ta Cria-
tura

tura gucién erdian, edo gañean, ichaso ondoric gabe, ta ondasunez bete baten guifa. Andic gauza guciac iturriac bezala, fortcendirala. Bera gucién Afiera, ta gucién cabu dala. Argandic asi, ta irten, ta argana biurtcen dirala: ta Jaun andi onec animac ecer ecetic bere itzaz eguin, ta beregana, beren azqueneco fiñera, ta beren eguiazco atfeden lecu, edo centro bacarrera dacartciela.

ONEN ONDOREN SANGUAC ERACUSTEN-
du bigarren Oracioraco beardan Efcari, edo

Peticioa.

AU izangoda, Jaincoari biotz guztitic argui andi bat efcatcea zure azqueneco dicha, ta zorion au ezagutceco: Ori irabaztean, edo galtcean cembat dijoaquizun: ta emen lurreco gauza guciac galduco badituzu ere, ceruco dicha ori billatceco, ta arquitceco gracia dizula, David Santuarequin efanaz: „Zure eguiazco argui andi bat bialzadazu, Jauna, „munduco bide onetan zukanonz zucen „narabillen, ta goico mendi santura, ta „zure bici lecura betico naraman.

Zure azqueneco fiñaren gañean iru gauza dituzu chit ondo consideratu bearrat,

I.

1. da ; certaco Jaincoac eguin cinduen.
2. fin orretaraco Jaincoac eman diz-
quirzun arte , edo medioac.
3. Zure atceneco fiñ onen importancia.

LENENGO PUNTUA.

Certaco Jaincoac eguin cinduen. Pen-
sacazu , nola gauza gucien eguille,
zure Jaungoicoa , eceren , ta iñoren bear-
ric ecertaco eztuenac , bere onez , bere
borondatez , ecer ecetic zu eguin , ta
muhdüra atera cinduen. Baña zure Egui-
lle jaquinu , ta Jaun andi onec , nola fin
gabe ecer eguiten eztuen , ta gauza guz-
tiari , ta bakoitzari bere bide , ta fin , edo
cabua ematendien , ala bere jaquintafun
amoriozcoaz zuri ere emancizun. Ecer-
ecetic etcinduen alperric atera : etcinduen
alperric bialdu mundura. Cerbait etaco
zauzca Jaincoac emen.

Certaco , bada ? Galdezaiozu zure Egui-
lleri : galde cere buruari. Jaincoac cer-
taco eguin ninduen ? Certaco nago mun-
duan ? Ta zure Jaunac , zure fedecac , zu-
re conciencia , ta biotzac berac eranzun-
godizure : Etzaudela vanoan , edo alperric:
etzaudela besteraco , ezpada zure Jauna-
ren gloriaraco , ta zure oneraco. Nola

gau-

gauza guciac Jaincoac bere onra, ta gloriaraco eguincituen, ala zu berari gloria emateco, beraren vorondatea beti eguiñaz.

Au da zure fiña: onetaco, ta ez besfetaco eguin cinduen, ta zuazca Jaincoac, Onetaco bici izancera? Emendiozu zor diozun onra, ta gloria? Zaude zure Jaincoaren vorondatea ezagutu, aren Leguea gorde, ta zure biotz guztiaz bera amatu, ta servitceco. Onetan dago, dio Jesu Cristoc, zure zori ona: JAINCO bacar eguiazcoa, ta arc bialduzuen Semea ezagutcean: ta salvatu nai badezu, aren Aguinteac gordetcean. *Hac est vita aterna, ut cognoscant Te solum Deum verum, & quem misisti Iesum Christum. Si vis ad vitam ingredi, serva Mandata.* Ioan. 17. Au da, ta onetan dago Cristau, edo guizon prestuaren izan, ta izate eguiazco gucia: Jaungoicoaren bildur santuaz, aren Aguinteac ondo gordetcean: *Deum time: Mandata eius observa: hoc est enim omnis homo.* Eccles. 12.

Jaincoac eguincinduen, dio San Agustín-ec: bera ezagutu, amatu, ta gozatecco. Au da zuri zure biotzac, Santuari bereac bezala, efatendiona. Jaincoac beretzat eguin gaituela:gure biotzac atsegin,edo zori ona nai, ta billatuagatic Jaincoaz cam-pora

-pora gogoric arquticen ezteela. Alperric zabilza batetic bestera : alperric lurreco onra , ondasun , ta atseguinen ondoren, edo billa : or eztago zure zoriona : On, ta ondasun guciac dituen zure Jaungoicoa billaezazu : ta ori bacarric dezu asco, ori da zure guztia. Ori billatceco , amatecco , ta servitceco zaude munduan.

Consideraezazu ondo , zu , ta munduco gauzac eguin baño len , Jaungoicoa orain bezala , beregan cegoela , ta zala beti guciz aberatsa , guciz ugaria berez , ta beregan on gucia ceucana:inoren, ta eceren bearric etzuen. Ala zure bearric ecertaco etzuen. Ta orregatic ere , ta jaquiñic ondo , nor , ta nolacoa zu izango ciñan, bere borondatez eguin cinduen beretzat, ta bera , zure Eguille , Onguille, ta doai guztien Emalle bacarra servitceco.

Eztago guciago Eguzquia argui ematecco , ta sua berotceco , zu Jaincoa servitceco baño. Eguzquia , ta sua beren jarduera , edo Egercicio orretan daude, ta beti aridira. Ah ! ala Jaincoa servitcen, zure fin , edo jarduera dichoso orretan zaude zu , edo beti aricera ? Nola erantzun diozu zure Jaunaren vorondateari?

Munduan jaiotcea dira guizonac , batzucc

tzuec andi , besteac chiqui izateco : batzuec aberats , besteac pobre : batzuec jaquintsu , besteac jaquiñezac : batzuec erregue , edo aguintari , besteac aien servitziari izateco. Baña fuerte banacaco orientean ere , ala aguintariac , nola servitziariac , ala aberatsac , nola pobreac , ala jaquintsiac , nola jaquiñezac , ala andiac , nola chiquiac , guztiaac , edo diranac , barric Jaincoa servitceco : ta sin onetan guciac dira berdin. Ay fuerte doatsü au ezagutcen bacendu : ta nola besteentartean , bera servitceco diña bere vorondatez eguin cinduen !

Consierra-ezazu , bere amorioz Jaunac ecer ez etic eguin cinduen puntu artan bertan , cembat Aingueru , ta Guizon , zu ez bezalaco izango ciranac , ta ain erraz nola zu eguin citzaquean , bere itz , bere vorondate bacarraz. Aiec utci , ta zu eguin cinduen bere ontafunez , zuec escatu , edo mereci gabe , ta onelaco Jaun , ta Jabe Onguillea servitceco.

Nola servituco zuten Aingueru , ta Guizon aiec , zu bezala eguin balitu ? Nola zuec servitu dezu ? Nola favore andi au pagatu diozu ? Misericordia oni nola eranzun diozu ? Ay nere Jabe bacarra!

Bace-

Baenequien lenagotic , ta beti , ni nor,
ta nolacoa orain izango nintzan : cein
doacabea ! cein esquer gaiztocoa : ta or-
regatic ere , aiec utci , ta ni artu , ta ni
eguin ninduzun , ta zu servitceco , ta ama-
rceco ! Ah, Jauna ! Cerequia , edo nola
zor andi , ta zori oneco au pagatuco
dizut ?

Confidera-ezazu , nola zu eceretic
ateratecan , etcegoen zure escuan , edo
auqeran , ezpada zure Eguillearen escue-
tan zure fiñ , edo fuertea : eta fuerte
gucien goiena , ta onena : -au da , Jain-
coa ezagutu , ta servitcea. Bestetaraco
eguin cintzaquela , onetaco eguin cinduen,
ta au da , ta ez besteric , bici ceran ar-
tean , zure lan , ta eguiteco guztia : an
da lurtean zure fin , edo fuerte ecin mu-
datu , edo aldatuco dezuna. Baña dema-
gun zure escuan legoqueala , naidezun
fuerte , edo fiña artcea. Jaincoac eman
dizuna , bera bacarric servitcea baño obea-
goric izan , edo artu cenezaquean ?

Ah ! Jaincoa servitcea cer da ? Pifatu,
edo barrendic beguiratu dezu ondo , gu-
cien Jauna servitce au cer dan ? Ezta ala-
co zure etfairic andien bide gabe , edo
tirano ren bat , zure odola chupatu , ta
bi-

bicia quendu nai dizuna servitcea. Ezta zure gorputz lur pulca usteltcen, defeguiten, auts biurtcen dijoan ori servitcea. Ez, ez : gauza andiago etaraco jaio ciñan, edo zuazca Jaincoac , ez gorputz orren esclavo izateco.

Deadar eguin bezate zure vicio , griña, edo gaitceraco inclinacio guciac , gorabite , ta nai duten iscambilla guztia zure artean , zure contra jafobezate : orregatic ere beti eguia izango da , etzaudela emen gorputzaren vicioen , ezpada virtuteen ondoren ibiltceco , ta zure Jaincoa bacarric servitceco.

Ta Jaincoa servitcea , cer da ? Ay ! Itzic, moduric ezta , au bear bezala zuri esclateco , ta zuc ondo aditceco ! Gure Jaungoicoa servitcea , eguiaz erreinatcea da : *Servire Deo regnare est. Fecisti nos Deo nostro Regnum , & regnabimus.* O dicha pare gabea ! O fuerte dichofoa ! O zori oneco fiña , ta eguiteco bacarra !

Zure mundu chiqui , zukan , zure gorputz , ta animan dezun erreino orretan Erregue , ta Aguintari izateco , ta orrela Jaincoa servitceco , ta ez bestetaco zaudemundu onetan. Orain , bada , zukanonz biurzaite , zuregan far zaite : zure barrenan

nean contuac ateraitzatzu , ta cere buruari galde zaiozu.

Nere anima , cer da au? Fedeco eguia da , lurrean Jaincoa servitceco zaudela? Bai. Ta munduan zaudela , cembat urte da? Oguei , berrogei , edo onembeste. Ta orietatic , cembat urteran zure Jaungoicoa bear bezala , servitu , ta amatu dezuz , ori bacarric zure fin , zure jarduera , ta eguiteco gucia izanic? O contu estua , baña eguiazcoa! O lotfa guztien izugarriena!

Ta bear bada , aimbeste urtetatic urte bacar bat , ez ill bat , ez aste , edo egun oso bat , Jaincoari zucen bacarric eztiozu eman , ta ez bera billatu. Baña ay ! Cer diot , Jaincoa billatu? Baldin beraren igues , beraren contra , pecatu , ta vicioetan begui bi etarraño fartu , ta beste lan , edo eguitecoric , Jaincoa ofenditcea baicic ezpacendu bezala , bici izan bacera. Ay zure galdual Ay , ta cer eguia ecin ucatuco dezuna ! Ay calte pareric eztuena !

Munduco besté gauza , joan etorri , artu eman , ta eguiteco enzat dembora izan dezu : jan , edan , lo , ta alferqueriac , ta are gaiztoago dana , culpa , ta vicioac dembora eramandizute : orretan egunac , asteac , illac , urteac joan zaizquitzu : ta eguia esateco,

teco , guztiraco ezpada Jaincoa servitceco , dembora arquite dezu : guztiraco , ezpada zure fin , ta eguiteco bacarreraco : guztiraco , ezpada bearren eraco , ceña dan zure Jaincoa bacarric billatu , ta servitcea: *Unum est necessarium*. Au da zure gauza bacarra : au zure eguiteco guztia , ta chit bearra.

Beste gauza , ta eguitecoac munduan zureac eztira , ezpada befterenac. Au da zurea , ceren bestec ecin eguingo dizun. Au da bearra , ceren beste guciac utleguin agatic , au acertatcen badezu , zori onecoa ceran ; baña beste gucietan ondo irtenagatic , acar , ta bear onetan uts eguiten badezu , betico galdua ceran. Ta zure anima bacarrac bere Jaungoico bacarra galtcen badu , beste Jaungoico bat non arquiteco dezu ?

Ay nere Jaun , ta Jabe bacarra ! Ta eguia au jaquinic , zu bacarric servitceco emen nagoela , orregatic ere zuc orretaco bacarric eman didazun dembora , zure argui , ta gracia guciaquin , zure esquer gaiztoan , ta nere animaren caltean biurtu , ta gastatu det ? Ay ra nola Jauna ? Nere biñaren parte andibat zuzat azturic , edo zure contra biurturic pecatuetan joanzas ;
beste

beste parte andibat zoraqueria , ecer ezqueria , edo alperqueria utsean : ta bici guztia , ez bear nuena , ezpada bear ez nuena eguiten.

Etzaitut zu nere Jaun bacar , ta bearra servitu ; ezpada zure , ta nere etsairic andien deabrua , mundua , ta aragua. Nere fedea non zan , nere juicio , ta burua ? Ay Jauna ! Cein gaizqui zure amorioa pagatu dizudan ! Ay cein damu andia daucandan , ta bici naizan artean , zu servitu bearrean , ofendituaz , iduquico dedan !

BIGARREN CONSIDERACIOA.

GOgora ecartzu , ta consideraezazu ondo , munduan eguin , ta noraco Jaincoac zauzcan. Jaun andi ceruan , ta lurrean gauza guciac bere escuan dauzcan onec , ta bere jaquintafunaz gobernatcen dituenac , bere vorondate , ta naiera amoriozcoaz , zurequin ; ta bestequin mirari andibat eguinzuen : ta au da , emen lurrean Jaincoa servitcen duenac , guero betico ceruan icusi , ta goza dezala : emen dembora pusca batean Jaincoa amatu , ta aren Legue fantua gorde , ta ceruan betico amatu , ta bera saritzat gozatcea , ta alabatcea.

©rr-

Orrela cerico gloriaraco eguiña cera,
 ta araco zaude? Bai. O Jaunaren amorio
 neurri, ta cabu gabea! O misericordia, ta
 favore efan al guciac baño andiagoa! Non-
 dic, edo nola zori on gucien andien au
 zuc mereci cenezaquean? Ez, ez: Gure
 Jaun, ta Jabe gucziz aberats, ta ugari onen
 doaricaco mesede, ta gracia da gucia. Ete-
 ra lurreraco, ezpada ceruraco eguiña, etce-
 ra lurreco neque, ta negarrezco quezca
 oietaraco, ezpada cerico atfeden bete, ta
 atfeguin gozoetaraco eguiña.

Au da zure azqueneco dicha, ta goie-
 neco cabua: *Finem verò vitam eternam*. Ea,
 nere anima, jaso gora aléguin guciac zu-
 re penlamentu, ta gogoac. Gora, gora,
 nere biotza: gora, gora, nere beguiac,
 nere intencio, nere nai, edo afeçtoac: go-
 ra gora, Cerura beguira, nere voronda-
 te, ta animaco indar guciac. Ah lurrez-
 co biotz pobte itfua! Lurrean arraftaca
 jbiltceco eguiña etcera. Emengo anditafun,
 ondafun, ta atfeguin aizezco utfaquin, orain
 dañ bezala, eroturic, ta emengo bagatela,
 aurren jostallu, ta niniqueriaquin choratu, ta
 engañaturic bicitceco etcera.

Contu, ta beguira ondo, galdu nai ez-
 padezu betico. Munduan zaude Jainco

D

eza-

ezagutu , adoratu , , ta servitceco , ta gure-
 ro Ceruco glorian bera icusi , gozatu , ta
 alabatceco. Zure fin miragarria au da. Or-
 retaco , lurrezco gorputz , atsqeria loi-
 gucién onci orretan dezu , ta or , carce-
 lan bezala , dauçazu Anima bat , zuc gu-
 ghi ezagutcen , ta argatic guchi estimatcen,
 dezuna , baña Jaincoac beretzat eguin , ta
 beretzat naiduena .

Zure abere guifaco bicitzari beguiratu,
 ta norc esanlezaque , Ceruraco Jaincoac
 eguin , ta emanicaco Espiritu asco balio duen
 bat zuc dezula ? Zure obrac , ta fedea,
 zure dacartzun bici modua , ta eguia au
 nola componalditezque ? Ala ere , fede
 casic ill obra gabeco batez bada ere , ba-
 daquizu , ta illunean bada ere ezagutcen-
 dezu , cer ondasun , cer joia estimagarria,
 cer margarita preciofoa , zure Animán
 Jaincoac emantcizun. Noiz , edo berriz
 bada ere , munduco pozaldi ero gueien
 artean ere , Anima ori galtceco bildurrac
 arteenzaituzte , ta zure conciençian nai ta
 nai ez , sentitcen dituzu.

Zaude bada , zaude orain pusca bat : biur-
 tu , ta sartzaité , peccataria , zure biotzean:
 fedeco beguiac arguitu , ta zure Anima
 ederrari , bear bezala estimatceco begui-

57

ta zaiozu ondo. Jaungoico guciz Santu,
 ta jaquintsuac, bera Espiritu, pensa al ba-
 ño, ederragoa izanic, zu ecer ezetic ate-
 racinduenean, bere antcera Espiritu, edo
 izate bat eguinzuen: ta ori da zure Ani-
 ma, berez Aingueruen urrengoa, ta la-
 guna, gauza alcotaco, ta andietaraco se-
 ñalatu. O cer Jaunaren obra!

Anima ori ain prestua, ain lurreco gau-
 za gucien gañecoa Jaincoac eguinzuen,
 non lurrean gauzaric ezta, ez eta diran gu-
 ciac ere, zure Animaren diña, edo ori
 betetceco diña: ori munduan ecin dateque,
 Espiritu, edo Anima bat Jaunac emandi-
 zu, bere gai, bere diña dana: Jaungoico
 guztia baicic ecin beteco duena. Ta Ani-
 ma ori, aurcho bateatu batean bezala,
 gracion dagoela, Jaincoac arguitu, ta icu-
 fico bacendu, aren edertafunaz pocez zo-
 ratuco ciñaque, ta munduco gauza edera-
 rac, itsusi pulcac bezala artuco cinduzque.

Beraz gorputz orretan Espiritu, edo
 Anima bat dezu, Jainco guztia ceruan-
 icusi, ta gozatceco diña dala? O Cer-
 diot, Jauna? Zu icusteco diña dala? Zu-
 nor cera, ta ni nor, edo cer naiz, Zu-
 nizaz oroitceco? O Jaun andi, ta nere-
 Jabe bacarra! O zure doai gucien, ta

D 2

Zu

32

Zu ceran guztiaren Emaltea ! Nola, ta non, Jauna, zure naiera gozo, edo amorio eztizcoen pare gabeac orren ugari ifurirazo dizquitzu zure ondafunac, ceran guztia niri onela emateco?

Bai, nere anima. Jaincoa servitcen badezu, ta gorputzeco bici labur onetan, aren vorondatea eguiten badezu emen lurrean dan doacabe ena, pobreen, ta aztuena izanagatic, gueroenean cerura igobear dezu, ta an gorputz, ta anima, Doctsu, Aingueru, ta Santuen artean, orien lagun betico izan bear dezu. Zure fin, eta eguiazco zori ona cerurano igotcenda, ta an dago. An arpeguiz arpequi zure Animac Jaincoaren edertafuna icuficodu, Espiritu eder berez-dan, izan, edo izate gucien iturri gozo ura, beti ematen, ta beinere aortu gabe isurtcen dagoena.

Jasoitzatzu, bada, Cristava, zure beguiac, zure biotza, ta gogo guciac lurreco aurquerietatic, zure Aita amoroso, Erregue andi onen ceruco Jauregui, edo Palacio eder artara. An zori oneco auzo, ta Santuen lagun izan bear dezu. An ez icentatu bacarric, ezpada eguiaz Jaincoaten Seme, ta alaba, edo ume izan bear degu.

An

An zuc, eta nic ez emen bezala jaqui-
ñezac, edo itsuac izan bear degu, ezpa-
da orain eguiazco fedearen illuntasunean
fräisten deguna, an jaquintsu arguiac beza-
la, Jaunaren arpeguia claro icusten degu-
la, ta beraren arguitasunean arguiro, nai
edo bear degun guztia, ispillu bici eder ar-
gui artan. *Nunc per speculum in enigmate, tunc
autem facie ad faciem. In lumine tuo videbimus
lumen.* 1. Corin. 13. Pf. 35.

Emen, zure jaquinez agatic ondo bar-
rendic aditcen, edo comprenditcen ez di-
tuzun Sacramentu, edo Misterio escuta-
tu guciac, an claro, ta berehez diran bezala
icusti, ta adituco dituzu gozotoro. An antio-
rioz urtu, ta deleguingo cera, ta zure
Jaincoaren antceco, edo guztia-Jaincozco
eguin, ta bera dan bezala icusti, ta gauza
guciac beragan jaquingo dituzu: *Similes ei
erimus, quoniam videbimus eum sicuti est.* 1. Ioan. 3.

An emengo neque, icerdi, gaitz, ta
penac irago, ta gole, egarri, ta beste lur-
reco quezcaz azturic, zure Jaunac dira-
nac quenduco dizquitzu, ta zure anima
bere gloria bici guztiaz ate, ta betecodu,
gaiñez eguiteraño: *Satiabor cum apparuerit
gloria tua.* Pf. 16. Emen Anima, ta gorputza,
Jaincoaren Temploa bezala, garbiro gorde-

teca

tcen badezu : an izango dira Jaincoaren Jar-
lecu , edo Trono , ta gloriarco Ceru bici,
ta or bere atseguin , ta gozaldi guciac Jau-
nac izango ditu betico. An Anima , ta gor-
putza bere paquezco ibai gozo , ta bere
Biotzeco atseguin gucien ujola betico ar-
tan Jaincoac sartu , ta bere glorian onda-
tucco ditu : *inebriabuntur ab ubertate domus tua,*
& torrente voluptatis tua potabis eos. Pl. 35.
Eta au da , ta onelaco efan al guciac ba-
ño guejago , andiago , ta obeago da zure
ceruco fina.

Baña cer ? Fede onequin zu bici izan
cera ? Espiritu onequin ? Zure obrac , itz,
pensamentu , ta deseoac , ceruraco bici da-
na renac bezala izandira ? Jesu Cristo zure
Erregue , ta Maisuaren humiltasun , pobre-
za , paciencia , paque , caridade , oracio,
ta mortificacioan ? Edo Cristu antzarequin,
gentil baten obra , ta bici moduan , lurre-
co gauceran sartu , lotu , ta joliric , Jain-
coric , ceruric , ta animaric ezipacendu be-
zala ? Ah cer fedea ! Cer bicitza !

Lurreco animali , edo lau onecoen gui-
sa sabela , jana , ta edana , ta orien ondo-
rengo gorputzaren atseguin loiac baitzen,
beste Jaincoric ezipaliz bezala bici izan ce-
ra. Ay nere Jaun andi , ta Jainco maitca!

Cer

55

Cer dā au? Era gabe, fede, ta legue ga-
 be, esquer gaiztoan onela zuzaz azturic
 bici izan naiz! Baña zuri esquerrac: Orain
 gucia ezaguturic, erremediatu naidet: zu re
 misericordiaz baliatu naidet, gucia utci, ta
 galdu eztezadan. Zure gracia beardet. In-
 dazu zure arguia, ta zure escua, nere pe-
 catuen penitencia eguiteco, zu bacarric bi-
 hatceco, zu ferveiteco, zuri jarraitceco, ta
 bici berri santu batean, zu beti amacteco,
 Amen.

BIGARREN PUNTUA.

ZU SALVATCECO JAINCOAC EMAN
 dizquitzun Arteac.

AU gogora ecartcea, zure Animari
 campo zabal, ta guciz eder bat idi-
 qui, ta aguertcea da. Au zure bici guttico
 Consideracioen diñaco gaia, edo materia-
 ric al datequean ugarien, ta gozoena da,
 lurreco gauza oietatic cerucoetara zu erraz,
 ta pozic beti igotceco. Escola andi, letra,
 edo jaquintasunic ezpadezu ere; fede bi-
 ci, ta biotz ona badezu, atoz ona, ta
 munduco ascojaquin arrotu aizezco ascoc
 baño ascoc obeto, Ceruco Libru eder one-
 tan, zure salvacioraco, bear dezun gucia
 ifa-

iracurri, ta icálico dezu : ta San Pablo
dionez, gorputcezo gauza beguiaz icusten
diran oietatic, icusten ezdan, ta gorputic
eztuen Jaincoaren Espiritu garbia, aren vir-
tute, ta Jaincotafuna bera icusi, ta eza-
gutuco dezu.

Sartu, ta jarri zake, bada, munduco
gauzac, edo criaturac icusten : eta Erregi-
ña Sabá Salomonen Jauregui, edo Pala-
cioan baño ere obeto miretti, ta arrituzai-
te, zugatic, zureztat, ta zu salvatceco Jain-
coac eguin duena icusiaz.

Lenengo considera ezazu munduaren
Eche andrau zureztat, ain ederqui eguñia,
ta alde gucietatic apaindua. Beguira, alcha
begui onec gora crystalezco bobeda ceru-
co miragafri orretata : ta Indietaco arzi pre-
cioso guciac baño eder, ta arguiago diran,
fisteacén beti dauden oietara : ta izar arguiz
josiac bezala, beñere erori gabe, nola beti
dabiltzan. Orien artean, gure Jaunaren be-
gui eder bi bezala, Eguzquia egumaren gaia,
ta Illarguia zuri gabaz argui eguiteco.

Cembar urte, ta dembora da, beñere
atseden, ta utseguin gabe, gau, ta egun,
zuc Jaincoa billatceco, ta arquiteco, ba-
coitza bere virtuteaquin zuri laguntzen, be-
ren equiera, edo egercicio orretan dabil-
tzala?

tzala? Ta oiec ceruco Jaunaren arteac, edo medioac, zuc bera billatceco eztira? Bicitzaren Libru argui bat eztira, Ceruco bidea zuc icafteco, ta oieratic gucien Eguillea gana errazago igotceco?

Bigarrena, confideraitzazu Jaincoaren lau elementuac, sua, ura, aizea, ta lurra, eta orien artean diran miariac: nola zure gorputza oriez eguiña dan, oriec zure bicicari, ceruco Aitaren icenean, diran, ta orietan bici ceran. Beguira aimbeste choricho nabar mota, cantari ederrac airean: aimbeste arrai ichafoan, aimbeste egasti, ta abere lurean, zure janari, erregalo, ta jantciraco, zu servitceco; zuri ceruco bidean laguntceco, ta diranac zure mendean: *Omnia subieciſti ſub pedibus eius; &c. Pl. 8.*

Galdezaiezu: Norc orrela eguin zaituzte? Ta eranzuten dizute: Ez guc gueren buruac, ezpada zu eguin zinduen Criadoreac berac eguin gaitu: *Ipſe fecit nos, & non ipſi nos. Pl. 99.* Zu, ta gu aren eſcuac, beraren itz, edo vorondateac eguin guinduen: *Ipſe dixit, & facta ſunt: ipſe mandavit, & creata ſunt. Pl. 148.* Guztioac berac eguin gaitu: zuc gurequin bera servitceco; baña gu zuretzat, ta zu beretzat, bera alabatzeco.

Pen-

Penfaezazu ondo , ceruco , ta lurre-
eo ondafun diec gatic zure Jaungoicoari
cembat zor diozun , emendic aurrera ef-
quer obeac emateco.

Penfaezazu ondo , nola ceruco esca-
bat bezala criatura guztlac beguien aurre-
an jartcen zaizquitzun , orietatic , nai ba-
dezu , zu erura igotceco : nola bacoitzac
bere aldetic egoac ematen dizquitzun , aie-
tatic gucien Jabea gana , ta zure fin , ta
toquira erazago egarceco.

Penfaezazu ondo , nola guztiae , eta
bacoitza Jaunaren vorondatea eguiten beti
aridiran , ta egercicio ori zuri beti eracus-
ten : Ceruae beren argui ederrarequin : lur-
ra bere frutaquin : foroac beren loreaquin :
choriac beren cantakin , abereac beren
nequequin. Losazaitz , ta lur peraño hu-
millatu , iculiric , criatura guciac Jaincoa-
ren esana eguiten , fin orretara ain zuden
beti dijoazela : ta zu bacarric , aimbeste
amoriozco locarriz Jaincoac bereganonz
tiratcen zaituela , orregatic ere beti ain
oquer , aren igues , ta aren vorondatea-
ren contra.

Icarazaitz , ceren zure Jauna ofenditce-
co , gauza oriez beraz aimbeste bider ba-
liatu ceran , era gabe janaz , edanaz , jan-
tciaz,

eciaz , ofafun , ondasun , édertafunaz , ta beste. Jaincoaren doaiáz , gaizqui , edo peccaturaco ufatuaz , ta zure biorzeco atlequin ufía batean zure azquen fin , edo dicha ifiñiaz. O arrigarrizco gauza ! O effer quer gaiztoco pagu itfusia!

Oiec guztioac emen icuften diran arteac , edo medioac dira: igozaita orain gorago , sartzaita barrenago.

Irugarrena , zu salvatceco Jaunaren beste arte , onguite , ta bideac considera itzatzu. Oietatic batzuec gucientzat , edo comunac dira , besteac zuri berezquiro eguiñac , edo particularac , batzuec jaquiñac , besteac ezagutu gabe beti artcen zaudenac , ta guciac miragarriac.

Orien artean ceruco Aingueru bat eman dizu zure lagun , zure zai , zurequin , gau , ta egun dabillen. Mesede onegatic cer zot diozu ? Beguira ondo , edocein lecu , ta bazterretan Aingueru Santu ori beguira dago quizula. Beguira ondo , ceruco lagun , ta Mandatari orren aurrean nola zabiltzan , cer eguiten , cer efaten dezun.

Baña , oiec ecer ezpalira bezala , badezu oraindic cer consideratu , Jaincoac , zu salvatceco , lurrean eguin duen miraritic andiena , ta ceruac , eta lurra feculaco-arritu

ritu cituena. Bada zu cerura eramateco,
 Jaincoa bera jachizan lurrera: Aita Janincoac
 bere Seme bacar maitea bialdu zuen mun-
 dura. O mirari gucien miragarriena! Nori
 seculan gogoraco citzaion onelaco gauza-
 ric? Nongo munduco buru aizez andituc
 bere bician onelaco gauzatan pensatuco
 zuen? Nor orien artean atrevitucozan Aita
 Eternoari escatcera, zu, ta gucioc salva-
 tceco, bere Seme bacarra bialtcezala, ara-
 guiz jantci, aur chiqui, ta guizon eguin,
 ta guero gurutce batean gugatic illtcedilla?

Ah! Zuc, eta bestec inorc escatu gabe,
 Jaincoac bere onez, ta zure onagatic obra-
 ric andien au eguin zuen: ta Jaun andi au
 onela jachi, humillatu, ta ecer ez bezala,
 zugatic eguin ezquero, beste aren bicico
 mirari, egemplo, ta Sacramentuac, pasio,
 ta eriotza, orren ondore berez bezala da-
 tozquion gauzac dira. Ill naizuen, ta ill-
 tzan, pecatua illtceco, ta zuri bere erio-
 tzarequin bici berria emateco.

Ill baño len zure amorioac bere catea-
 quin lotuzuen, ta zu umezurtza bacarra,
 ta bearra, munduco bide onetan ez utci-
 tcea garic, zure janari eguinzan, ta Al-
 dareco Sacramentuan escutaturic gueratu-
 zan. Ta au fineza gucien soroa, ta fillua
 beza-

bezala da. Baña, zure Jaincoaren arte oiez, onelaco misericordiaz, favore, ta amorio, gozoaz zu nola baliatucera? O Jaunaren amorioa! Ta, ò zure esquet gaiztoa! Ay! ta cembat dezun, cer pisatu, cergatic lotatu, ta cer erremediatu! Alaere, nai badezu, zure Erredentore amorezcoa bera da zure erremedio guztia. Penitenciaz, bicitza berriaz bera billaezazu, ta zure bidea, ta betico bicitza beragan arqutuco dezu.

Emendic zure animaren estimacio, al dezun, andiena atera bear dezu, icufiric zure Jainco, iñoren bearric etzuenac, nola estimatcen duen, bada zu salvatcea gatic aimbeste eguinzuen, ta onembeste defeguintzan. Pensa ezazu ondo, ta Jaunaren balantzan, aldezun moduan pisaezazu, cembat Jaincoaren beguieran baliodezun.

Onetaraco jaquizu, Cristau, guizon, edo andrea, mundu onen azqueneco fin, edo cabua, burua, cumpligarria, perfeccio, edo complementua dala Guizona: mundu gucia, ta zuzaz campora, emen Jaincoac eguia duena, zuretzat da. Zu eguin cinduen beretzat, ta Jaincoa bera da zure fiña. Jaincoa da zure Guztia, ta Jaincoaren gauza gucien gañeco amorioada zure betegarri, per-

perfecio, ta cumpligarrí guztia.

Aita San Ignacioren Egercicioen obra
andi guztia au da, ta ez befteric: Lan an-
di onetaraco traza, ta egemplar bicia da
Jesu Cristo Jaungoico, ta Guizon eguiaz-
coa. Orregatic cimendu seguru onetatic
Santua aficenda: Ate onetatic, ceña dan
Cristo bera, sartcen zaitu, ceruco bidean:
Jesu maitearen Vicitzan, egemplo, doc-
trina, Pasio Eriotza, ta Erresurreccioan,
guero beraren amoriora igotceco: Amo-
rio santu au da zure betico bicitza: ta one-
tan San Ignacioc bere Egercicio guztia
acabatcen ditu.

Azquenic pensaezazu, zugar, ta zuzaz
campora diran gauzac diranac, beste aimbe-
te bide, ta lagun Jaincoac aman dizquitzula:
Oriez ondo usatu nai badezu Jaincoaren
icenean, edo aren vorondatea eguiñaz, ce-
guraco escala bat dira. Ta ara nola: Ofa-
suna, ta eritasuna; ondasunac, ta pobre-
za: anditasuna, ta chiquitasuna: jaquiña,
ta jaquiñeza. Cer gueiago? Lurreco neque,
ta laceria guciac, munduco etfai guci
persecucioac, infernuco deabruen tenta-
cio, ta lazo guciac. Ta are gueiago. Cer?
Zure pecatuac berac, zure culpac, ta Jain-
coaren contraco ofentac, eragabeco trai-
cio,

cio, ta gaitzie Iotsagarrienac, zue nai badezu, orien eguiazco damu, ta proposituaz, Penitenciaco Sacramentu, edo contricio Confesio ori batean, erraz zure salvacioco arte, ta bide, diranac, eguingo dituzu, ta eruco escala izangodira.

Ala David batec, ala San Pedroc, San Pabloc, ta beste Penitente ascoc eguin-zuten. Oriec beñ betico convertitu ciran. Eta egemplo eder oiec, ta Jaincoaren zurequico ontasuna, zu billatcen, zuri echeden, ta onelaco era ematen jcusiric: cer aitzaquia izan dezaquezu, beraren aurean, zuc, oriec eguinzutena, ez eguiteco, ta ain aisa bertatic eguin dezaquezula?

O nere Jaun maite mirari guztien Eguille, ta misericordia guztien Emalle ugaria! O zure piedadezco naiera, edo cariño gozua, onela gure anima galduaz cabu gabe zaletu, edo enamoratu zaituena! Cer zure amorio fin gabeac, ta gucien finenac, cer gu salvatceagatic eguin eztu? Ta orain ondo. Jaincoac, zu salvatceagatic orrembeste eguin ezquero: orrembeste arte, edo medio eman ezquero: nola zu baliatu cera? nola bide orietan ibilli cera? O ekquer gaitso beltcen, ta itusiena! Zure Jaincoa ofenditceco, ta zure anima

con-

condenatceco , diranaz etcera baliatu ? Ay-
cer pagua!

IRUGARREN PUNTUA.

ZURE AZQUENECO FIÑ ONEN IM-
portancia.

NOla consideracio onen faltac zure
animari calte andiac ecarriz dizean:
ala ondo orajin arten badezu , provechu
andiac ecarrico dizca. Biurtzaite , bada-
nere anima , zure barrenera , ta zure ba-
carrean gogora ecarzu , cembat , edo cer
eguiteco bacar onetan dijoazquizon. Ay!
Erremedioric eztago , ta bitarteric ezta.
Bi enen bat izan bear dezu. Edo zori one-
coa , edo zori gaiztocoa , ta ori betico:
edo dichofoa ceruan , edo desfichadua in-
fernuan , ta ori betico. Jaincoac beraren
gai , ta zure jabe eguin zaitu : zure liber-
tadean , zure naican , zure escuan dago
gucia. Cer maizu ? Beguira ondo , ta ondo
pisatu , cer irabaztera , edo cer galtcera
zoazen , ta ori betico.

Demagun , bada , Cristau bi dirala : ba-
ta chit ona , ta Jaunaren bildur , ta omo-
nioan , bera fede on , ta vorondate guciaz
bi-

billatcen; ta seruitcen duen justua: Beste
 berriz chit gaiztoa, fede gabe, legue gabe,
 Jaincoaren contra pecatuetan begui bi era-
 raño sarturic bici dana. Orregatic ere, as-
 cotan icusten dana, demagun, ona chit
 perseguitua dala, ta neque, laceria, ta gaitz
 guciac alde gucieratic darraizcala, eta cria-
 tura, edo guizon, ta deabru guztiac aren
 contra dirala; baña gucién artean ere bera
 firme beti; beti leial, Jaincoa seruitcen,
 ta amatcen.

Gaiztoa berriz, nai duen gucia, eguiten;
 eta contu eguizu, munduco anditafun,
 onra, ta estimacioac darraizcala: mundu-
 co diru, ta ondasun gucién jabe dala, ta
 gusto, edo atseguin loi guciac dituela; ba-
 ña beti Jaincoaren contra, ta legue gabe-
 co etfai. Orain demagun, eun, edo milla
 urte biac orrela bici dirala. Ecuquizun da-
 go ori: milla urte iñor bici ezta, ta egun,
 edo ordu seguru bat ezta. Beñ, edo beñ,
 bataren zori onac, ta bestearen gaiztoac
 bucatu bear dute. Itceco zorian biac icuf-
 ten dituzu.

Ordu artan, Cristau on justu orri bere,
 igaroco neque, ta penac gatic cer zaio;
 baldin ceruco ateaç zabal zabal idiqui ta,
 Aingueruac bere anima ara eramareco da:

E

tot-

torquiola icusten baditu ? O Cristau zori onecoa ! Orain perseguidore, ta etsaien al eguiñac non dira ? Diranac deseguin, ta artuciran, ta anima ori Aingueruaquin ceruco ondasun, atseguin, ta gloria bicira, Jaincoaren edertasuna icustera dijba. O anima fiel doatsua ! Zure azquen fiñ gloriacéan sarzaita ordu onean : *Intra in gaudium Domini tui.*

Beste gaisfoac berriz, erioà beguien aurean dacufela, arequin burruca asitenda. Ay cer larria ! Algaraz, ta ifecaz deabruac datozquio infernura eramateco. Ea, lengo atleguiñac, ondasun, andi nai, adifquideac orain non dira ? Demonioen atzaparrétatic, ta infernuaren eztarri zabal aratic libra dezazela. Cer ? Etzan besteric, legue gabe, Jaincoric ez baliz bezala, bildur gabe bicitcea ? Ara anima doatsu Jaincoá billatu zuenari bere etsai guciac instante bareco gloria ecin quendu, ta ez eragotzico diote : ta orra ire anima seculaco galdua emengo guezurrezco adifquide, ondasun, ta atleguiñac infernutic ateraco éztute.

Orain beguira ondo, triste onec mundu guctic cer provechu aterazuen, ta ornic ezagutico dezu zuc cer ateraco dezun:

Quid

Quid prodest homini si mundum universum lucretur; anima vero sua detrimentum patiatur. Matth. 16.
 Au da Jezu Cristoren sententia, aimbeste anima mundutic atera, ta ceruan sartu dituena: aimbeste Santu eguindituena.

Sententia onen consideracioac Egercicio oietan San Franciseu Xavier Santu añ andi aterazuen, ta aren ondoren beste asco. Argatic Santuac naizuen, sententia au, ceruco erremedioric eraguille ena bezala, guciac beguien aurrean beti artu, iduqui, ta biotcetan jositcea. Sententia onen indar, edo virtutez Santuac aimbeste anima galdu Jaincoarenzat irabazi cituen. Santu onez, ta Santuaren egemploaz balia zaitte, ta Santu au bezala zure salvacionaco aprobechatuco cera.

Pensa ezazu, bada, ondo Santuaren guisa: cer baliatucodit niri, irabaztea mundu au, galtcen banaiz ni nerau? Emen lur-reco ondafunetatic cer ateracodet, cerucoac galtcen baditut? Eta nere anima galtcen badet, orren ordaña non arquitucodet? *Quam dabit homo commutationem pro anima sua?* Matth. 16. Eztezu ondo ezagutcen, ceren ondo pensatcen eztezun, cer dan, nolacoa, ta cembat zure fin bacar, ta bear onec balió duen: ta gauza bacarren,

ren , ta bearren onetan cer irabaztera , edo galtcera zoazen. Arrizaitezte ceruac , eta lurra , Gristau asco puntu onez ain aztuac icufiric.

Ah nere Jaun gucién goiena , edo soberanoa! Ah eguiazco onra , ondafun , ta atseguin gucién causa , ta jatorrizco iturri ugari , beti isurtcen , beti ematen , ta berez aortcen etcerana ! Ay! Ta ceñ laburra , ceñ illuna , ta etan diteque , ceñ illa dan zurequico gure fedea , emen lurrean! Orregatic , Jauna , asco , edo gueienac zuzaz azturic , emen beguiz dacusten gauzetan nastu , ta choratu , ta arrastaca , nequez , aranzaz beteric orien ondoren dabilza beti!

Noiz artean , nere Jaungoicoa , noiz artean orrela itsutu , ta guezurren , utfaren , ta vanidade en billa ibilli bear dute ? Noiz artean zuganonzco bidea utseguin , ta beren zori ona guciac nai dutela , ecin arquiteuco dan lecu , ta gaucetan , añ utfuan beatz topaca , orren billa ari bear dute ? Ta zu bacarric bacoitzaren , ta gucién zori oneco fiñ gozoa , oforo , neurri betean , ta gañez eguite raño izanic , zure argui eder , ta vide zucen etic igues beti dabilza. Ay cer caltea!

Beguiaz , ta eguiaz , Jauna , zure azque-
neco zori onen berri münducoac jaquin
bear-

bear luquee. Zu ondo ezagutu, ta ecin date-
que ez billatcea. Ceruco Doatfuac bezala,
albaliz, oiec zure Izan, edo Espiritu ederra,
bera dan bezala, bear luquee arpeguiz arpe-
gui icusi, ta orain bertan gozatu; azqueneco
dicha onen importancia, bear bezala, ja-
quiteco : orrela munduco eroqueria, ta era
gabeco joco, ta gaucetan escu aldi batean,
cer galtcera, edo irabaztera dijoatcen eza-
guituco luquee. Ah Jauna ! Zu pecatuaz
galtcean, escu batean, pieza batean gu-
cia galtcenda !

O mundu galduaren Argui, ta erreme-
dio bacarra ! Zure argui golpe bici bat bial-
zaguzu, Jauna, gure anima itfuac argui-
tu ditzan, ta lureco gora bera gucien ar-
tean, Zu, gure zori on gucia, ta zure
azqueneco dicha, ta gloria onen balioa
biciró ezagutu, ta obeto estimatceco. Au
galtcen badegu, Zu galdu, ta seculaco
galduac guera. Au irabazten badegu, bes-
te guztiac galdua gatic, zu bacarric ira-
bazi, ta seculaco aberatfac, beti zorione-
coac izango guera zurequin.

Oriez gañera considera ezazu, zure fal-
vacioaren guztizco importancia au, nola,
ta certaraño Jaincoac alde batetic, ta dea-
bruiac berac bestetic eracusten dizuten.

1. Beguira ondo, zure Jaungoico maitea, beste eguitecoric munduan ezpala bezala, gau, ta egun nola beti zuri beguira dago quizun, zu zaitcen bezala, zu gordercen, ta amparatcen. Baña nola? Munduco amaric onenac beren sabeleco umecho laztanac ez bezala. Milla bider obeto. Onetan Jaunac berac dionez, pareric eztu, ta bere beguetaco niniac bezala zauzca gorderic. O gure Aita gozozaren amorjo, besteric ez, ta bera bezalacoa!

2. Beguira ondo, ceruco Aita, ta Erregue andi onec bere eguiazco erregalo, mai, ta afari, gozoz, ta atseguinez bete, ta betico artara nola, ta cembat amorio-requin convidatcen zaituen, angore bere glorian zure neque, gose, egarri, ta emengo negarrac quendu, ta betico aztu erazorceco: bere Izan, edo Izate, bere Espiritu, bere arpeguia, bera dan gucia, dan becein ederra, ta gozoa, zuri eman, ta zuc icusi, ta gozatceco: ta emengo illdura, edo mortificacio chiqui, ta penitencia laburren pagu, ta Sari Jaincoa bera zurretzat izateco: Sari guztizco andia: *Ego ego merces tua magna nimis.* Ay Jauna: ta zure ona, ta zure gueieguia! Ay Cristau ongarbia: ta zori onecoa!

3. Beste aldetic gogora ecartzu, Aita maite onec cembat eguiten duen zu irabazteco, ceruco bidean zu empenatceco. Bidezco argala bezala delmaia etzaitecen, cer arte, ta trazaç artcen ezditu. Oiretaçco Jesus bere Semearen, ta Ama Virginiaren dolore, ta penaç beguien aurean ipintcen dizquitzu, ta orien ondorengo gloria, zureac zuc arinago eramateco. Seme, ta Amaren, ta Santuen cer egemplo ederrac, berariaz bezala, zu alaitu, ta animatceco? Cembat ceruco mandatu, dei, ta inspiracio zure biotzean?

Ah! Ate ori zuc idiquico baciño, ain gor eguiten ezpacina, nola Jaberic maiteen au zure biotzean sartuco litzaquean! Otsez dago quizu: idiqui zajozula: *Eccę sto aditium, & pulso. Aperi mihi soror mea, dilecta mea,* Apoc: 3. Cant. 5. Bigunduco etcera? Onembeste goraintzi erregalatu, onembeste mandatu gozo, onembeste amoriozco deirequin movituco etcera? Arriac baño ere gogorrigo bear dezu izan.

Ay anima fortuna! Cer da au? Zure zori onaren igues orrela zabilitza? Cer? Bildur ote cera, zure Jaunari eranzun, atea bereala idiqui, ta bera artuaz, gueiegui servituco dezula? Ah zure itua! Ta cer

72
dicha gueiago : Certaco eguin cinduen,
certaco zauzca munduan ? Beste eguitemo-
ric badezu ? Ah bildur , ta atcerapen lo-
tsagarria ! Beguira ondo : orren calte an-
dia zure anima renzat deritzatzu , bertatic,
ta beti zure Jaincoa billatcea , ta amatcea ?
Ah ! Zure bearric eztuela , Jaungoicoa be-
ti zure beguira , zure zai eztago ? Zure
billa eztabill ? Ta badaquizu noiz artean ?
Bear bada , eztizu gueiago deituco.

4 Pensahezazu , zure lotsagarrian , zuri
burla eguitemo , nola deabruac arrazoi an-
dia daucan , Onec zuc baño obeto daqui
zure animaren balioa : Badaqui , cein gu-
chi zuc estimatcen dezun , ta Jaincoac zu-
re , edo bere joia bacar ori cembat esti-
matcen duen . Badacus , zu salvatcea gatic,
cembat aleguin , Jaincoa bera lurrera ja-
chi , guizon eguin , ta gurutcean ill arte-
raño eguin zuen , ta zure amorioz caribu
Sacramentuan gueratu , ta beti eguiten da-
goen , ta cembat nai dizun .

Badacus deabruac , orregatic ere , zure
salvacioa gatic pauso bat zuc eman nai ez-
tezula : ta orretaco , ta Jaincoaren elan,
edo vorondatea eguitemo , oin bat mugui-
tcea , carga andi pisutzat daucazula : Jain-
coa gueicgui seruitce , ta amatcearen bil-
dur

dur baciña bezala. Badacus arc , zure fal-
vacioa gueroco beti utcitcen dezula : be-
ñere eguiaz , ta gógotic asi etcerala : zure
propolitu , ta naiac eraguilleac eztirala , ez-
pada engaña garri : nai erdi , edo nai usiac.

Oiec guciac , ta onelaco nai bezalaco
era zure animan deabruac icusi , ta cer
aleguñiac zu galtceco , ta condenatceco
eguiten eztitu ? Cer almo , cer traza , edo
moldeac , cer intencio biurrac , cer gue-
zurrac , zu choratceco , ta engañatceco ?
Ta aín goi zalea , edo soberbioa deabrua
izanic , cer gauza billau , itfusi , nazgagarti
etaraño jachitcen ezta , zure anima azpi-
ratu , ta galtceagatic ?

Badaqui deabruac , cein amore onez
Jaincoac beguiratcen dizun : ta batzuetan
Aita guciz beraac , ta majteac bezala,
bestectan Juez Justu aferreac bezala erio-
tzaren ; ta infernuaren bildurraz avifatcen,
ta icaratcen zaituelá. Ta orduan , ta beti
zure gorrotoz deabruac cer arteac , cer
engañuac asmatcen , ta irabiatcen eztitu ?
Alde gucietatic zure ondoren dabill : bein,
ta berriz aren tentacio , ta trampai zuc ar-
pegui eman , quendu , ta ordu gaiztoan
arentzat bota agatic ; orregatic ere aren
arabia ezta aspertcen : berriz , ta berri-

ro batetic, ta bestetic zure contra, beñg-
re necatu gabe, zu tentacera biurtcen da,
ta beti peleatcen dago.

Consideratu azquenic, lurrean bici ce-
ran artean nola auzi, edo leia onetan be-
ti zauden. Alde batetic zure Jaincoa, bes-
tetic deabru gaiztoa dauzcatzula. Bien ar-
tean zaude beti. Zure Jaincoac cerura,
deabruac infernura eraman nai zaitu. Jain-
coac adiskuide maitearen guisa, eguia be-
ti, deabruac, eriozco etsaiaren guisa, gue-
zurra beti esaten dizu. Jesus zure Salvado-
reac bere guisa gurutceac, tormentuac
emen, ta atseguin, ta contentuac ceruan;
deabru zure galgarniac emen guezurrezco
atseguin usiac, ta contentuac, ta betico
pena, ta tormentuac infernuan esqueñi,
ta eman nai dizquitzu.

Ta cer? Zure fedean, ta biotzean cabi
diteque au? Cere burua bien artean onela
beti icusi; ta zure anima, ceren gogoac
ematen dizur, Jaincoari ucatu, ta quen-
du, ta deabruari esqueñi, ta ematea? Zure
Jabe maitearen besoetan, ta biotzeco laz-
tan gozoetan fartu bearrean, zure etsairic
gogorren aren atzaparretan cere burua aiñ
ariñ, gogotic, orren merque, edo doaric be-
tico infernuan ezariteca? Au izan liteque?

Ah!

Ah ! Ta cembat bider izanda ! Cembat bider ori bera eguin dezu ? Pecatuan sartu ceran gucian. O tragedia tristea ! O truçada itfusia !

AZQUENECO ITZQUETA, EDO COLOQUIOA.

A Y nere Jaungoicoa ! Ay nere Jabe bacarra ! Cer da au , Jauna ? Cer da au ? Eguia da , pecatu bacoitcean zure amorio guciaren trazac defeguiñ , ta anima deabuari betico ematen zaiola ? Bai. Eguia au sinistendet ? Ta ala ere , nere lotfagarri andian , bere guezurraquin eguia au debruac berac onela eracutsi beardit ? Nere anima ezagutcen , ta estimatcen nere etfairic andien demonio agandic icasi beardet ? Ay era gabeco fedearen falta lotfagarria ! Cer eguindet ? Nora biurtuco naiz nere anima galdu , ta calte guztuzco au erremediatceco ?

Nora , Jauna , biurtuco naiz , ezpada niganonz , ta alchatu , ta Seme prodigo galduaren guifa , zukanonz : *ad se reversus dixit : surgam , & ibo ad Patrem meum.* Ay Aitaric onena ! Ay ceruco Aita maiteena ! Zü beti izan cera Aita ona ; baña itfuefquer gaiztoco onec , ni jaquin ezter , ta izan eznaiz zure Seme , edo umea ; ez-

pa-

pada nere vicio aguintarien, nere oitura galduen, ta nere erfai deabruen meimpeco esclavo billan izan naiz.

Ay Jauna ! Nere desdichaz onelaco izan banaiz ere, orain nator, ta biurtcen naiz, nere gaitz gucien lotsa, ta damuz beteric, nere culpac zure onetan aitortcera: *Pater, peccavi in cœlum, & coram te.* Zure umearen izenic eztef mereci: orren diña ez naiz ni: *non sum dignus vocari filius tuus.* Ay Jauna ! Artuco nazu zure onetan? Baña cer diot, nere Jesus ona? Baldin aimbeste dembora, laztanga ni arteco befoaç zabalduric nere beguira bazaude?

Cer artu, cer eman, cer eguin, ta cer eramam eztezu ni salvatceagatic? Nere pecatuac artu cinduen zure gañean. Nigatic zure gorputza, pena, izerdi, negar, odol, ta biciarequin eman cenduen. Mirari, ta bicitzaco aleguin guciac eguin cinduen. Nigatic pobreza, gofe, egarri, carcelac, focac, azoteac, arantzac, burlac, ifecac, gurutcea, ta eriotza eramam cinduen, ta guztiac pocic, ta amarez: ta ala ere guchi ceneritzan. ta merque guztiaquin nere anima erosi, ta salvatce agatic.

Ta cer? Nere escuan dagoela, onelaco anima pecatuaz deabruari saldu, onelaco

laco joia estimatua doaric galdu, ta etsai
 ari bereaz isteten utzi beardiot? Ez, ez,
 nere Jaungoico maitea. Zuc eguin nindu-
 zun zuretzat : zu emen servitceco, ta ce-
 ruan gozatceco. Ona, bada, Jauna, nere
 anima zure escueran, ta betico. Cer naizu,
 nie eguitea? *Domine, quid me vis facere?* Zu-
 re vorondate fantu gozoa eguiten eracutsi
 zadazu. *Doce me facere voluntatem tuam.* Pf. 142.
 Zu servitcea, ta amatcea, naizu. Nerea da
 dicha, ta zori ona. Ori naidet, Jauna : or-
 du onean, ta amore onez izan bidi orre-
 la : *Paratum cor meum, Deus : paratum cor meum:*
 Ona nere biotza prest : ona nere voron-
 datea zure. escuetan, beti zurea eguiteco:
 nere pecatuen penitencia, confesio on bat,
 bicitza berria, zu beti amatceco emen, ta
 guero betico glorian. Amen.

PECA-

PECATUEN GAÑECO EGER-
cicioa.

*Malum , & amarum est , reliquisse te Domi-
num Deum tuum. Jerem. 2. Gauza gaiz-
toa , ta miña da zure Jaun , eta Jaun-
goicoa zuc utcitea.*

*Pecatum meum contra me est semper. Pl. 50.
Nere pecatua beti nere contra dago.*

Ceruco gure fiñ dichosoac lurtean no-
la etsai andiagoric ez-tuen pecatua ba-
ño : ala Aita San Ignacioc , pecatutic ani-
ma libratceco , edo infernuco bidetic ate-
ra ta cerucoan sartceco , len bicicotit Con-
sideracio guciz indartfuac , icufico , dan
bezala , pecatuen gañean ematen diozca.

Meditacio onen fiña , ta frutua da , pe-
catua alde gucietatic ain gauza itusfi , icara-
garría icufi , ta orren-contra gorrotoric al-
dan andiena biotcean fortu , ta betico ar-
tcea : eta eriotza , ta infernua bera baño
guciaño , edocein pecatu aborrecitea:
eguiazco damu , ta propositu eraguille ba-
tequin

79

tequin culpa gucién confesio oso bat egu-
teco , pecatuen bide gucieatic , infernutic
bezala igues eguiteco , ta biciera berri bat
Jaincoac naiduen bezala arteco.

Prestuera , edo Oracioraco preparacioa.

Eregletan esan zan Oraciaz Jaunari er-
regutu , arguia , ta gracia escatu , Oracio
au ondo eguiteco , ta zure pensamentu,
itz , eta obra guciac , Jesu Cristo reñaquin
batean , beraren vorondatea , orain , ta be-
ti eguiteco , izan ditean.

Composicio , edo lecu eguitea.

Contu eguizu , zure beguien aurrean
daucazula Jesu Cristo , Aingueruen erdiañ
bere Tribunalean jarriric bere mende , ta
magestade guztian , ta arpegui chit aser-
reare , ain : aren jarlecutic suz , ta garrezco
ibai bat pecatarien contra datorrela : Juez
onen aurrean zure anima , culpa dun gal-
du baten guisa icara dacutñula , ta beste
aimbeste catea , ta grilluz beteric , nola di-
ran zure pecatuac. Egoera icaragarri onen-
tan Escaria izango da.

Escaria.

Argui andi bat indazu , Jauna , nere pe-
catuac

catuac ezagutu, ta damu biotzecoaz penitencia eguiteco: besteen buruan calartu, edo escarmentatu, ta nerea libratceco.

LEMBICICO PUNTUA.

IRU PECATU JAQUIñAC TA ORIEN
castiguac.

1. Aingueruen pecatua Ceruan.
2. Gure Guraño ena Paraisuan.
3. Judas ena Apostoladuan.

I. CONSIDERACIOA.

GOgõra ecartzu Aingueruen pecatua, ta nola orrec betico galducituen. Jaquizu, fedec eracusten diguna, ta nola Jaincoac bere ontafunez Aingueruac ecer ecetic eguin, edo criatu cituen, beaurreneco obra nagusien ac bezala. Espiritu puru, edo grabiac eguin cituen, chit jaquintsu, ta guciz ederrac, libre, indartsu, ill eciñac, edo immortalac: ez gu bezala gorputcen, ta gaitcen azpian. Jaunaren Magestade ari cegozquion servitzariac eguincituen, doai naturalez, ta are gueiago, naturalezaz gañeco, edo graziaz chit apainduac, bere ceruco Corte, edo Palacio

zio eder aberats artan bera claro icusi , ta
Espiritu doatsu beti izateco gaiac , edo
capazac.

Baña , seculaco gloria bici artan fartu
baño len Jaunac nai izan zuen , ta eracuti
cien , nola Guizona pecatutic libratu , ta
salvatceco , Jaincoaren seme bacarra ara
guiz janci , aur chiqui , ta guero Guizon-
eguin , ta gurutce batean ilcozan : ta amo-
riozco obra mirragarri onegatic , Aingueru
guciac ezagutu , ta adoratatu bear zuten.
Nere vorondatea da , efancien , ta Nic
aguintcen der : „ Aingueru guciac bera
„ adora ezazute.

Orduan Lucifer bere Eguilleari obeditu
nai ecic jaiquizan , ta bere Espiritu ede-
rarenzat mengoa andia Jaincoa Guizon
eguin , ta adoratcea , ceritzala , soberviaz
bete , ta atzeratuzan. Pecatuaren infernu-
co izurri au bere Lagunen artean banatu
zuen , ta Aingueru gucien irugarren par-
tea berequin peçatura arrastatu zuen. Be-
reala setazco batalla aferre andi bat ceruan
Aingueruen artean afizan.

San Miguel gucien aurrenecoa , humil-
quiro Jaungoicoa ezagutu , ta adoratcen
zuela irtenzan , ta efancien : *Quis sicut Deus?*
„ Nor Jaungoicoa bezalaconic ? Orduan

F

Jau-

Jaunac bere juiciora gaiztoac deitu cituen: ta aien pecatu aiañ itfusia icusi, ta bereala ar-raio batzuec bezala, deabruac infernuetan ondatu cituen: ta aiañ daude, ta erremedio gabe betico egon bear duté.

Emen zure provechuraco ondo beatu, ta beguiratu bea^{de}dezu: Norc, non, nola, edo cêr pecatu eguin, ta gaitz andi orregatic galduzan. 1. Nor? Fedec esatenditu, Aingueru aditu dituzunac galducirala. O nere Jaungoico guciz justua! Bada pecatuaren eriozco puzonia orrela Aingueru aiañ Santu, garbi, ta jaquintsu ceruco doaiez betequin atrevitu bazan, ta galdu bacituen: Nola zu, Cristau lurrezco onci argal, autsicor ecêr ez bat cerala, seguru egon al zaitezque?

2. Beghira, non pecatu eguin zuten. Ceruan. Jesus milla bider Beraz ceruan, tentacio, ta tentatzallez etzan lecuan, Aingueruac berenez, besté gabe, pecatuaren gaitzac onela amorratu bacituen. Ay! Gaitz onetatic nola zu libratuco cera? Etzaude, ez ceruan; ezpada gaitz guciac berez dacartcien lur gaizto oneran: cêrez aiañ argala cera: alde gucietatic deabru tentatzallez betea: oriec beren tentacio aquin beti zure ondoren dabilitza: pecatuaren peligru

ligitu gabe, ez beguiac jaso, ez pauso bat eman dezaquezula. O cer icara!

3. Aingueruac cer pecatu eguinzuten, Bat, eta bacarra, beguiac ichi idiqui baño ariñago, pensamentuz bacarric. Badz bat orrequia betiço galdu bacifan. Ay, nere desdicha! Ta zure burua, edo anima zirabeste pecatu pensamentuz, itaez, obraz eguin, ta heteric dacutfula, nola arritcen, ta bildurtcen etcera?

4. Beguira, nola Jaunaren aserre andiac pecatu orrez damutceco, ta erremediatceco lecuric eman etzien. Eta cer? Aingueruai lecuric eman ez? Ta zu orren ardua gabe, ez ordu, ta ez instante segururic eztezula? Pecatuan zaude? Ay! Ta orain, beste asco bezala, illtzen bacera?

5. Aingueruac pecatu au Jesu Cristoren odolaren contra bezala izan etzan: bada oraindic illuri etzuen. Baña zure pecatu guciac, eta bacoitza alde oneratic itusifi, infame ago dira zugar, cenagatic Cristoc bere Biotceco amorio guztiaz, bere odola atceneco tantoraño Gurutcean eman zuen. O esquer gaiztoa!

6. Beguira ondo, pecatu ori ezquero Aingueruac nola gueratu ciran. Ay! Len Aingueru eder ciranac, guero deabruittuliz

len ceruco izar argui, guero iafernucó illicito
 len edertafunez janciac, guero itfustafunez
 izugarriac. Ah! nola ote dago zure ani-
 ma? Pecatuan? Ta begui bi etaraño pe-
 catuz betea? Ay! ta cein illun, beltz, itfu-
 si, ta nazcagarria! Orain Jaincoac, aren
 beguictan dagoen bezala, zure anima eracu-
 tifico balizu, or bertan, naigabez, penaz, ta
 damuz, ill otza gueldituco cinaque.

7. Nola San Pedro dionez: gu ba-
 ño ascoz indarituago, ta portitzago Ain-
 gueruac izanie, ala ere indar, edo que-
 menic eztute; culpa orren catga; edo tor-
 mentua eramateco, ta orren pituaz onda-
 turic, ta eztanda gaizto eguiten bezala dau-
 de. Bada, ay zure galdu bearra! Ay! au-
 icusi, ta pecatuan bazaude! Nola zure
 pecatu gucien pena, ta tormentuac, ain
 argal, ta eeer ez, cerala, betico zure ga-
 ñean eramango dituzu? Bada erremedio-
 ric eztago, edo penitencia, edo conde-
 nacioa.

II. en. CONSIDERACIOA.

GUre alderagocoa degu au: Adan, ta
 Eva gure Gurafoen pecatuaren ga-
 ñean. Gogoña ecarri, ta penfaezazu, no-
 la Jaincoac Adan, ta Eva, bere escuetak-
 co obra bezala eguin cituen: lurrezco gor-
 putce-

putcetan Anima, edo Espiritu guciz ederrac, bere irudi, edo antzera emancitzen: doai naturalez bete, ta bere graciaz, adifquide maite, justu, ta Santu eguin cituen. Gaitz gura, edo inclinacioac arrazoiaren, ta aragua Espirituaren mendea, beste dolore, eritasun, gaitz, ta eriotzatic libre izateco privilegio andian utci cituen. Atteguin gucien Paraisuan sartu, ta ango jardin ederrin Jaun, ta Jabe Adan eguizuen, ta an ciran Arbola Lorez, ta fruta gozoz beteac eman ciozcan.

Berenzat, ta ondorengo gucienzat dicha, ta doai oiec cituzten, baldin Jaunaren vorndatea eguiten bazuten. Orretaco Jaincoac efancien: Orra arbola, ta fruta guciac zuen efuetan: bat bacarric (Jauintafunaren Arbola zan): bat ori debecatzten dizutet: beguira orren frutatic ez jan, ceren illco ceraten.

Orduan deabruac, gure dicha icufiric, ta Jaincoac aimbeste naicigula, embidiaz, ta gorrotoz beteric, sugarrafa, edo fuge batean figura artuzuen, Eva gure Amarentateco, ta efancion: Etedilla bildurtu, ardura gabe fruta artatic jan cezala, ceren Jaincoa bezala izango ciran. Evac, engañatu, ta frutari beguiratu cioz: chit

zan

zan ederra : artu ta janzuen. Ta ori asco: ~~ez~~
paliz bezala , Anrea bera Senarraren ten-
tatzalle eguin zan : Eya , Adan gure Ai-
tari fruta debeatua jan crazo , ta peca-
tu eguin erazo cion.

Jaincoac bereala ots eguin cion : ADAN
NON CERA ? Deitu , ta beren pecatua
biai beguien aurtean ifini cien : Paraisutic
bota , ta an sartcea aiei , ta ondorengoai
debeatu cien : eriotzaren sententia gucien-
zat emanzen , ta munduan diran gaitz,
neque , ta defdicha guciac pecatu oneta-
tic datoz. Emen , gure lurtean , ta sallean
bezala , achurtu , ta ondo beatu bear de-
gu , ta gauza ascoren gañean.

1. Gogora ecarti, pecatu au norc eguin
zuen. Escritura Sagraduan fedec dio,
Adan gure Aitac eguin zuela. Au cer da?
Ote cera zu , edo besteric , lur gañean,
Adan baño gueiago , obeago , edo pres-
tuago ? Ez. Bada Adan bera baño gueia-
go ezpacera , zure buruaz ez fiatu. Adan
erorizan , ta Anrearen gusto , edo esana
eguite agatic , beste gabe , fagarra jan , Jain-
coa otenditu , ta bere anima illtzuen. Be-
guira , bada , Cristau argala : beguira , gui-
zon , edo andte orren tratu gueieguiac , ta
orren ondo esanac zoratu , ta pecatuan sar-

tu etzaitzan. Igues, igues, orren aldetic,
ta pecatuen bide gucietatic. Bestela galdua
cera.

2na. Beguira, bere animaren, ta gu-
reen calteco lan gaizto ori Adan-ec non
eguin zuen. Paraisuan, O nere Jaincoa ! Ba-
da, Jaunaren paquezco lecu eder artan, zu-
re Aita jaquinsu, justua seguru egon ez-
pazan : nola egon zaitzque zu, ez Parai-
suan, ezpada infernu bici, edo mundu gal-
du onetan? Or deabruen tentacio, ta zu-
re etfairic andienac alde guztitic artcen
zaituzte : munduco gauza guciac beste
aimbeste deabru, ta tentatzalle dira, ta zu
cerori zuretzat gaiztoena, Ay! nola bici cera?

3na. Beguira, gaitz andi, edo pecatu
ori certan cegoen. Beste fruta gozo guz-
tiac jateco, gure Aitac bere auqueran ceuz-
can : Jaincoac gucien Jabe emalleac beza-
la gauza bacar bat aguinducion, ta aiñ er-
raza, nola zan, fruta debecatu bacar ar-
tatic ez jatea : ta orretan andrearen efana
eguite agatic, Jaincoaren aguindea autsi
zuen : gusto char bat sagar ori jatean ar-
tce agatic, aiñ erraz pecatua tragatu zuen.
O ! Ta cembat guizon andi jaquinsu, Jain-
coa requico prestu, ta santu ciranac, anre
bategatic, edo itzqueta aurreregui artua-
gatic,

gatic, deabruac aisi aisa bide orretatic gal-
du dituen! Argatic Espiritu Santuac elaten
dizu, ardoan, ta anreen tratuan sartu etzai-
teala: „ardoac, eta anreac jaquinsuai ere
„Jaincoa ucaerazotcen die, Ta berriro elaten
dizu: „Erfugue baten enencontratic
„bezala, igues eguizu pecatuetatic. Erioz-
co suguetzar bat topatuco bacendu, cein
arin igues joango cinaque? Bada orrela pe-
catuen bidetic, beatz topa infernucotic
igues igues. Ta zure erremedio bacarra
au da.

4na. Nolaco ondorengo, cer calteac
mocadu gozo, edo obero elateco, samin
orrec munduan ecarri dituen, ta egun oro,
edo puntu oro dacartcien. Cere buruari gal-
de: zure gaitzac non dic datoz? Pecatu
onetatic. Galde zure auzoi, echeai, caleai,
erriai, Provincia, ta Erreinoai galde: mun-
duaren lau parteai galde: bazter gucietan
galde: Gaitzac non dic zatozte? Gofeac,
izurriac, alcar ecin icufiac, leiac, peleac,
auciac, aferreac, carcelac, ospitalac, ta
eriac: sualdi, ta ugalde andiac, ta orie-
tan, ta beste etan diran calteac, gorpu-
tzeco gaitz mota, ta zurequico mundua-
ren acaballa, edo eriotza, bere neque, ta
lagunaquin: oicc, eta beste icusten ezdi-
ran,

ran, ta contatcen erraz ez diranac nondic datoz? Gure galgarrnac, norc zacarcite? Fedecac eranzuten dizu: diranac culpa orrec berequin dacarciela.

O gaitz gucién ecarlea! ta gucién buru-azcarria! O erfugue izugarri pare gabea! Erenfugue, edo bafilitcoa gatic efan oida, orrec zu icusteá, alco dala, zu illtceco. Baña munduan ezta sartu, ta ez jaió erfugueric, icusi ere gabe, artan penlatuaz beraz bacarric, beste gabe, inor illtceen duenic. Bada, arrigarrizco erfugue illgarri ori da berez, ta bacarric pecatua: onetan Jaunaren Leguearen contra gauza pisuan berariaz, ta gustoz penlatuaz, beste gabe, orrec bere tiroa eguitendu, ta betico eriotza zure animari ematendio.

O gaiz efan al gucia baño andiagoa! Zazpi milla urtera dijoa, zure Amac sagnar orri beguiratu, ta jan, ta zure Aitari jan erazo ciola. Ta orduau culpa orrec bere buruari emacion estocada orainche odola dariola dago. Ta non nai, munduan orain jaiotcen dan umecho, edo aurrac berequin puñalada eriozco ori bere animan dacar, ta orren ondoren, Jaincoaren aferrea, ta bere calte, ta gaitz guciac. O pecatu gaitz gucién iturria, zazpi milla

ur-

urteren buruan beti gaitza dariona!
 5na. Ondo beguira, pecatu eguin.ez-
 quero zure Gurafoac nola guelditu ciran,
 eta atleguin ariñ ori Adan zure Aitari cer
 costa citzaion. Len Jaincoaren doaiez, ofa-
 sun; ondasun, indar, ta virtutez janci, ta
 apainduric cegoena, pecatuaren puntu ar-
 tatic, guciaz erantcia, ta larru gorrian be-
 zala gueratuzan: animan itsua, ta chitez-
 co itlusia: ta animan, ta gorputcean arrgal,
 ta lur pusca baten guita, lurreean arralta-
 ca, neque, icerdi, dolore, edo miñ, ta
 lacerien azpian, ta eriotzaren sententia-
 requin.

Azquenic Adan gure Aitari gaffo pif-
 ca ori costa citzaion. Ta cer? O pecatua-
 ren icaragarritzco carga pisua! Costa citza-
 ion, ez guchiago, ezpada bederatzi eun
 urte, ta gueiago penitencia, damu, ne-
 que dolorezcoac, ta eriotza. Ta ay! Gu-
 rasoac nolocoac, umeac alacoac: Aita, ta
 Ama nolacoac, seme, ta alabac alacoac.
 Bacoitzac bere buruan dacus: zuc zurean,
 nic nerean, pecatu ori ezquero nola gueldi-
 tuc guñan.

3en CONSIDERACIOA.

JUdaf-en pecatua gogora ecartzu, ta aren
 buruan pecatuaren caltea icasi, edo icusi
 eza-

ezazu, Judas Jesú-en Compañian Apostolu izanzan : Cristoc berac autetsia, berac deitua, berac ecarria. Milagroac eguincituen, Cristoren, ta Ama Virginiaren aldean, Jaincoac bialduen, edo Apostolo-en artean orietatic bat izanzan. Jesú Cristoc bere Elizaco Lenen Lagun etatic bat eguin zuen; ta Ceruco, edo Elizaco ondafun en tesorero, ta gucien Jabe bezala.

Baña zori gaiztoco guizon galdu nai, edo galdu bear onec, alzatequean falsiaric bestecena azqueñean eguinzuen. Saltzalle billau, ta infernuco mercatari aren guisa, ain erretaz ondo merque, oguei ta amar dirugatic, doaric etanditeque, ta traicioz, bere Maisu, ta Jaberic onena, Jesú Cristo Jainco, ta Guizon eguiazco maitea salduzuen, ta erosi seculaco infernua. O! an dago ura, zuc aren buruan escarmentua, aren calteaz, artceco! Pecatu, ta condenacio onegañean ondo pensatu bear dezu.

1a. Nor condenatuzan, Judas, Apostolo bat. Ay nere desfichadua! Cristo ren Discipulo bat baldin badago infernuan: nola bildurtcen etcera, icusiric nola bici ceran? Beguira galdu etzaitean.

2na. Pensatu, Judas non galduzan. O Jaunaren juicio escutatatu ondo gabeac! Jesus

fus; ta bere Amaren aldean, Apóstolo on artean. Bada non zu seguratu, ta gordeco cera, baldin munduan zan, ta alza-tequean lecuric onen: echeric santuen, ta Ceruco eicola artan Judas bat galdu bazan? Zu, Judas bezala, etcera bici Jesus, ta Maria, ta alaco Lagunen artean; ezpada deabruen artean, ta oiec baño ere gaiztoago diran, betico tentatzalle adisquide, ta lagun gaiztoen erdian: alde gucitic deabruac darraizquitzula: ta pecatuan bazau-de, oriec gau, ta egun zure lagun dituzula: ta buruan ille baño, bear bada, demonio gueiago zurequin dauzcatzula. Nola lo eguiten, nola jaten, nola eguiten-dezu farra, beti orien artean zaudela? O fedearen argala!

3na. Ondo pensatu, nondic Judas afizan, ta nola galduzan: eta arquiteco dezu, onen calte gucia afizala, ceren Jesus, ta onen Ama maitea gandic iguesca, ta alde eguiten afizan: bai, eta aien ceruco jolas, ta itzqueta Santuaz murmuratcen ere, Jesus onaren, sermoi, ta dotrinac gauza gogortzat ceucatciela. Orrez gañera, bolsero zan, ta Jesus bere Maifuari ectorquion limosnetatic lapur charra bezala lisatcen, ta, ostutcen afizan: gauza
chi-

chiquietatic, oi dana, andietara pasatu zan,
 ta aimbesteraño, non da bere Mañua sal-
 du, ta infernua erosi arteraño gueratu etzan.
 Ah icusgarri tristea, ta ez icusteco obea!

Baña, orra nola animac gaitcen diran.
 Cristau bat súpitoan, edo batean ezta dea-
 bru, edo aren lagun eguiten. Gueldi guel-
 dica Judas asizan, ta orobat aren lagunac:
 ta zu cerori orrela zaramazqui pecatuac.
 Gueldiro asiaz, onetic gaitcera pálatcen-
 da. Ta baldin Ama Virgiñaren, ta bere
 Semearen eguiazco devocioan, aien vir-
 tuteai jarraitcean, epeltcen, ta oztuaz ba-
 zoaz: ta Ama Semeac-billatu bearrean, biac
 utciaz, iguesca bazabiltza, certara eman-
 go dezu? Ah! David Santuac diona: „ Or-
 „ ra, Zugandic urrutitcen diranac gaktu-
 „ co dira.

Orraco, Jaicoaren itza, norc nai esan de-
 zala, norc nai eracatli, edo iracurri de-
 zala: ori enzuteco zure nazca, edo otz-
 rafun ori: Jesus-en, Ama Virgiñaren, ta
 Santuen mandatu gozo, edo ceruco inf-
 piracioac leccioan ondo aditu, ta medi-
 racioan ondo penfatceco naguitafun ori
 cer da? Afco Libruaquin Santu andi eguin
 ciran: orrelacoac, batez ere bicio, ta in-
 clinacio gaiztoai lepoa ebaqui, ta bicia
 quen-

quentcen laguntcen duten. Libru onetan iracurtceco atcerapen ori : ta letura eguiten bada ere, beti lasterca, prefaca, itotcea bezala, ta foseguz artceco, zure biotcean sartu nai ez ori, cer señale da?

- Ay ! Ta ceñ bildur naizan, Judas-en lagun eguin artean, ta bera bezala galdu artean gueratuco etcerela. Orráco lur-reco gaucetan zure biotzaren eranñi nai itsu ori, ta gueiegui jan, edan, janci, ta apain-gura, andi nai sobera ori, beste onelaco munduaren itsafacun, ta aragiaren gustozale, ta inclinacio, ta intencio billan oriecer dira? Certan azquenic emango dute, ezpada Judas-en guisa, zure Jaincoa saldu, anima galdu, ta merque, edo doctric deabruari ematean?

4na. Beguira ondo, nola gure Jeshu onaren egunic defeatuená, ta atseguinena, Judas-ec eguinzuca egunic, edo gauric illanen, ta tristeena. Jeshu Cristoc gogochit andiaz, ta bere Biotzeco defeo guciáz, pare gabeco egemploac, ta ondasun guztiac, bere buru, edo personan, bera danguztia guri emateco, egun ori naizuen, ta Judas mercatari, ta faltzalle gaiztoac bere ceruco Maistua etfai infernucoen atzarretan entregatceco egun ori artzuenen

Jesus

Jesus bere Apostoloen , ta Judas en oñetan , secular icusi alditequean humiltasun , ta amorioric andienaz , ta bere begui ederetaco negarraquin uraz Judasi oñac garbitcen , ta Judas falsiaz berea , aiñ lotlagabe Jesus-en aurean , edo gañean. Cer esangocion Jesus onac bere Biotzeco suspirio , ta sentimentuaquin. Ay ! norc esan , edo pensa aldezaque , Jaincoac berac baicic ?

Jesus maitea bere atceneco afari artan , ondatsun gucien ceruco erregaloric gozोजना , ta bere Biotzeco amoriozco Sacramentu Santu , edo Comunioan bere Gorputza emiaten : ta Judas , esan oi dana , aufardi aiñ andiaz , infernuco otso eguin , ta ceruco arcumea iiltzen , edo tragatcen , ta bocaduaz batean Satanas bere animan sartcen. Ay nere Jesus maitea ! Ta cembat lagun bera bezalacoac Judas ee beren ondoren ote ditu ? Ta cembat bera baño gaiztoago , orain egun ascotan Ceruco Mai orretan gaizqui comulgatzen diranac ? Ta cembat Judas en guisa , pecatu bacoitzaz , aiñ erraz , edo aisa Jesu Cristo saldu , ta infernuco leiza zuloetan Judas en oiñ pean betico daudenac ?

Azquenic Equiera , edo Egercicio oñetan

tan Aita San Ignacioc berago zu jachitea,
 ta ondatcea nai zuen. Jachizaitetz bada con-
 sideracioaz infernuraño biciric ara guero ja-
 chi erzaitecen illic. Beguira ondo , dio San-
 tuac, pecatu bacar bategatic infernuan cem-
 bat dauden. O Jaunaren juicio estu , ta es-
 cutatuac ! Zu baño culpa guchiago requin
 cembat ote daude betico ? O ! Ta cembat
 Jaungoico maite , ta Aita misericordiaz be-
 te oni zor diozun ! Lenengo pecatura eguin
 cenduenean , aren justiciac bereala bicia
 quendu balizu , cembat dembora , edo us-
 te da , infernucico zori gaiztoco auzo izan-
 go ciñala ? An daudenai penitencia egui-
 teco lecuric eman etcien ; zuri bai. O mi-
 sericordia ! O dicha !

Ta cer ? Itceco , ta bertan condenatce-
 co zorian zaudela , orain dañocoa bear de-
 zu izan ? Ez , ez , nere anima , ez orrela-
 coric. Penitencia , penitencia : biciera al-
 datu , bici modu berria artu , oitura ber-
 riac , biciera fantua. Condenatuai eman ez-
 tien lecu , ta dembora , niri Jaincoac be-
 re graciaz emandit : onez baliatu naidet,
 ta bereala , ez gueroco utci. Gueroric izan-
 go dedan eztaquit. Orain , Jauna , beardet,
 eta naidet , biciera berria , nere salvacio-
 co bidea , zu beti emateco. Amen.

BIGAR-

BICARREN PUNTUA.

PECATUA CER DAN, IRU ALDE-
rara eracustenda.

Gaitzie andien au cer dan, zuri nolabait adierazotceco, orren itzustiun guciaren iru antz, edo semejanza zure beguien aurean ipinico dirugu, ta dira iru Consideracio oiec.

1. na. Nola pecatua munduan aldatequean traicioric billau, ta itzusieta dan.
2. na. Nola pecatua, munduan aldatequean adulterioric lotzagarien, ta itzusieta dan.
3. na. Nola munduan aldatequean esquer gaizto beltzen, ta itzusieta pecatua dan.

LENENGO CONSIDERACOA.

PEnfaezazu, nola Cristau batec bere Jaincoaren contra jaiqui, edo biurtu, ta eguin aldezaquean traicioric dolloren, ta itzusieta, pecatua dan. Au zuc ondo aditceco, contu eguizu, zuc, eta beste ascoc servitcendezetela Erregue bat mundoco prestuen, aberatsen, ta ugariena; ta zuen Jabe maite oni, Gaztelu bat berac chit asco estimatzen duena irabaz-

G

ten,

ren, neque andiaz, ta feialtafunt andiagooz
guciac laguntcen diozutela.

Gaztelu ori irabaci, ta Jaun andi orrec,
bere eman maistuna eracusteco, anche
guztien artean zu artcen zaitu, ta bere es-
cuz zu armatu, ta Zaldun, ta Gaztelu
Orren Gobernari icentatcen, ta eguiten
zaituela: orretaco beardiran guciac, edo
ondo gordeteco beardan guztia zuri eman,
ta esaten dizula: Ea mundu guciaren aur-
rean onela onratcen zaitut: nere izerdi
alco costancaco jola, edo Gaztelu estimat-
tu au ondo gorde. Zu onela utci, ta bes-
te Gazteluac irabaztera Jaun ori joatenda.

Baldin onelaco honra, ta favoreac zu-
re Erregue orregandic artu, ta burua gi-
fatu ordico oniez aztu, ta zure arma, ta
aleguin guciaquin, zure Jaun, ta Jabe pres-
tu orren contra jaiqui, ta biurtico baci-
fia; ta berari jarraitu, ta perseguitu, achitu,
ta bere Coroa, burua, ta bicia zure es-
cuz quenduco baciño, cer esango litza-
que zugatic, edo onelaco traicioa eguiteri
luquean agatic? Ori eztala guizona, ezpa-
da infernuco deabruren bat, edo deabru
guciac baño gaiztoago.

Orren contra guciac, ta zu cerori or-
telaco aren contra arrazoiez aseptatu, ta
biur-

biurtaco cinaque. Ondo. Bada Grain, pe-
 cataria zure contra fedeaz, ta atrazoi an-
 dragoaz biur zaite. Gaztelu ori nor, edo
 cer da? Zure anima. Erregue ori nor da?
 Jesu Cristo secula gucietaco Jaun, ta Ja-
 be bacarra. Onec, ez bacarric bere icer-
 dien, baita ere bere odol guciaren col-
 tuan zure animaren Gaztelua irabaci, ta
 cerura joanzan. Andic cer favore, cer hon-
 ra, cer gracia, ta doniac ez dizquitza
 eman? Zure animaren Gobernari eguin,
 ta ori estatic obeto gordetceco, cer
 miratic, cer Sacramentuac; bere Anta
 guciz Santa zure Amatzat, bere Eleiza
 zure Ectetzat, bere Ainguernac zure zai,
 Confessore, ta Maisuac Laguntzat, ta
 beste onelaco asco eguin dizquitza.

Ta orien paguan zue cer eguin dezur?
 O cernac! O lurra! Burua girattu ordu-
 to, arraizoi gabe, ecer ezegatic, ezpada
 zure nai urta, cenibat bider zure Erre-
 guetic justuen aren contra jaqui, ta biur-
 tu cera? Ay! Peear eguin dezun bacoit-
 cean. Zure biotzean demonio, mundu,
 edo araguaru peccaturaco lecu eman dio-
 zun gucian zure Jaungoico guciz Aldun,
 edo Omnipotente aren contra biurtu ce-
 ra: zure elcu jaso, ta Jesus ona, Jaur-

100

coaren Semea oin pean, edo officoca erabilli, Gurutcean berriro josi, ta zure alderic ildezu. Iob. 15. Hebr. 6. Hebr. 10. O traicio esan al gucian baño infame, ta andiagoa!

Ta ori, pecatu eguitean, Jauna, ta ori nic, ta zure contra eguindet? Ay nere desdichadua! Ay! Ta non zan nere fedea? Nola damuz, ta penaz illtzen ez naiz? Ez, ez, nere Jesus maitea, guciago peccaturic. Zure ontasun andiagatic damudet zu ofendituaz: ill, zu ofenditu baño lenago, zu requin beti bicitceco. Amen.

BIGARREN CONSIDERACIOA.

DA pensatcea, nola Cristau batec eguin al dezaquean adulterioric lotfagarrien, ta itusiena dan peccatua. Au ondo ezagutecco, contu eguizu, Erregue gai, edo Principe gazte santu, jaquinu, pretu, eder, ta munduco aberatsena, zure auzoco doncella pobrecho batez pagatcea dala, ta ez bestegatic, ezpada ceren etorgui, edo casta garbico, odol onecoa dan, eta ezcontzaz bere Esposa, edo Emazteztzat artcenduela. Erreguina bati dagozquion Jauregui, apaingarri, ondafun, ta Corte bateco aralde, edo comitiva, ta bear di-

ran

ran gauza guciaquin nteci, ta Erregne ori
Indietara joatenda, ta dembora guchura
buruan India gucien Jabe arquitcen dala.

An bere emazte Erreguñaz oroitu, ta
berealá Oncidi andi, edo flota, galeotac
prestatu, ondafun, cillar, urre, ta joiaz,
munduco galaric ederrenaz beterie biatcen
dizcala: Carta guciz gozo, cariñoz, ta
botreco naieraz beteac, bere berri on gu-
cien contu ematen diola, ta laster bera ere,
edo en persona, Erreguñá berequin erama-
tera, etorríco zaiola.

Baldin Erregue, edo Senar maite onela-
coaren finezac, ta amorioa icusi, ta Espos-
sa, edo andre ori, ceren bere mempeco
esclavo billau, itfusi, doacabe, elbarritu
batequin gazte limuritu, edo amancebatu,
ta zoraturic dagoen, ta orrequin aduke-
rio, ta infamian egoteco, bere Esposo fi-
ñaz aztu, ta oni falsia guciago eguíteco,
onec bialduricaco soñeco gala, ta joiac ar-
tu, edertu, ta apainduco baliz; cer esan-
go luque munduac, ta zuc cerorrec? Ori?
Eztala andrea, ezpada deabruren bat, an-
dre guztien gaitzcarra, edo escandalo lo-
tsagarria, ta deabruai bere burua emana.
Guciac aren contra, ta arrazoi andiare-
quin, izangoliraque.

Orain

Orain bada arrazoi ahdia goaz zure contra burzate, Esposo ori nor da? Jesus mundu gucico Erregue, ta Jabea, anima garbien Esposo maitea. Ta donçella pobre ori nor da? Zure anima; au zu jaiocinanean, guztiz pobre apaingarri gabe cegoen; baña etorqui, edo casta onecoa, jumcoac berac, eta bere anticera eguiña. Ceruco Erregue Jesus zure animaz enamoratu, ta bareatu cinan orduan bere biotceco Esposa eguia cinduen; ta Erreguiña bezala bere Eleizaco Jaureguian sartu, bere Ama zure Amatzat, Aingueruac Lagunzat, ta orrelaco beste ondafun alco, daqu zun bezala eman dizquitzu.

Bere ceruco Indietara Esposo ori joan, edo igozan: An gloriaco ondafun, ta gracia gucien Jabe da. Cer doaiezco flota galeoiac andic bialdu ez dizquitzu? Cer Sacramentu, cer gracia zure anima ederri, ta apaintceco? Cer ceruco carta, mandatu gozo, ta cariñozco goraintciac? Nola zu an icusteco miñez bezala dagoen, ta zu an berequin nai zaituen: laster berá zure eriotzaco orduan zure billa, zure deiez, bere gloria, ceruco Erreguiña bezala zu gram tera pocic etorricodan. O dicha parte gabea!

Ta

101

Ta orien gucion paguan zue cer eguin
 dezu? Ay! Pecatu eguin dezun bacoitcean:
 edocein gauza gatic, ecer ezegatic, a-
 razoi gabe, ceren gogoac ala eman dizun,
 cembat bider Espofoic ederren, santuen
 maiteenaz aztu, utci, ta orren doaiatz be-
 ra ofenditceco baliatu, cera? Baña cer, edo
 norgatic? O fedearen falta guztizcoa! Zu-
 re „ Espofo guiza semeen artean ederre-
 „ na, ceñean ipillu batean bezala Aingue-
 „ ruac beguiratu naiduten „ ori utci: Nor-
 gatic? Ay! Demonio, edo Belcebu ga-
 tic, ceñac Eulien Jaincoa esan naiduten!
 Deabruai zure anima mempeco, edo es-
 clava betico emateagatic! Bada pecatu ba-
 coitza eguitean demonio, edo belcebu re-
 quin ezcontcen cera. O ezcontza! o adul-
 terio! o truçada zori gaiztocoa!

IRUGARREN CONSIDERACIOA.

AU izangoda, ondo penfatcea, Cris-
 tau batec eguin aldezaquean esquer
 beltz, ingratitude ric icaragarrien, ta itsu-
 siena, dala pecatua. Ori nola dan ezagu-
 tceco, contu eguin beardezu, zure errian,
 ta plazaren erdian guizon bat dacutsula
 chit lastimagarria: onñ beguiac, ta arpe-
 guia, escu, ta besoac, onñac, eta zancoac,
 betc

bere bician icusi eztan bezalaco min-bici
barec erre, ta deseguin dizcala. Cer icus-
ten zaude? Guizonaren anticic eztuen do-
lorezco erretrato bat.

Aia bearez, edo Jaincoac nai, ta an
bertan Medicu bat aguercenda, guciz ja-
quintu, cintoa, chit onguille, edo on-
guiroa. Eri ori icusi, ta erruquitcenda, ta
ori sendateco bere zañetaco odol pusca-
bat bereala atera, ta contra pozoi edo tri-
aca bat eguitendu, ari indartu miragarria,
non alderatu, ta etari arimatu orduco,
ematen dizcan begui, ta arpegui munduan
icusi diran ederrenac, guztiraco gai diran
escu, ta besoac, oin, ta zancoric sen-
doen, ta pjoenac : guizon len eri triste
zan ori, otain miratiz sendaturic arqui-
tcenda.

Bere burua orrela icusi, ta bere ongui-
lle Medicuac emandion belaun gozoa re-
quin jaiquico baliz : berac emanico be-
guiaz beguiratcen balio : ta ceruo Aingue-
ru bati bezala, belaunico, ta biotz guz-
titi ari esqueric asco eman bearean ; Me-
dicuac puntuan eman dizcan escu oriequin
puñal bat artu, ta gorrotoric amorratuen
arequin ; jarraitu, irsequi, ta puñaladaz
joli, biotza erdiratu ; ta ilico balu Medicu
ori,

185
Ori, cer esango luque edocemec, zue, eta
guztiac? Diranac arritu, ta zurtuco lra-
que: itz, edo corde gabe gueratuco
naque, ta esango cenduque:

Ori eztala guizona, ezpada deabruren
bat, edo deabru guztiac baño gaiztoago,
inferitico guztiac berequin dituena. Aren
etsai, aren contra guztioe, ta arrazoi an-
diaz, ceren alaço pagua, secular icusi ez-
tan esquer beltza bere Onguilleari biurtcen
dion. Bada oraiñ aserre guciatz, ta arra-
zoi cabu gabe andiagoaz zure contra biur
zaite.

Eri miñ biciaz usteldu, ta galduricaco
ori nor da? Zure anima tristea. Jaiio ci-
ñanean, jatorrizco pecatu, edo origina-
laz gucia usteldua, edo illa cegoen: Jain-
coa ezagutceco fedearen begui gabe, itzia:
escu gabe, edo obra onac eguitico main-
coa: oñic gabe ceruco bidean paulo bat
emateco, Jaincoari jarraitceco, ecertaco
gai etzala.

Ta Medicu ori nor da? Jesus, cernco
Medicu, ta erremedio bacarra, cerutic gu
sendatcera jachi zana. Onec bere biotza gu-
re gaitzaz bigunduric Sacramentu etan, be-
re odol guciatz, ta orren merecimentuz,
ceruco triaca, ta contra pozoiu eguinzen.

Ba-

Bateatu cizanean, bere graziaz arguia
 emancizun, fedearen beguiac Jaincoa eza-
 gutceco: escuac, espiritu, edo quemena
 obra onac eguiteco: oñac, paulo onaquin
 berari jarraitceco: zure Anima Aingueruen
 urrengo, almen, edo potenciac, espiri-
 tu, ta gorputcezo sentiduaquin apaindu
 cinduen. Oiee, eta beste onelaco onasco,
 batzuec jaquinac, besteac zuc jaquin, ta
 ezagutu gabeco doai andi asco, eman diz-
 quitzu,

Ta orien paguan zuc cer eguin dezun? O
 esquer gaizto, ingratitude ric beltzen, ta
 itusiena! Oriez baliatu, ta zure Jaincoa
 servitu bearrean, cembat bider zure On-
 guille bacar Santuaren contra biurtu cera?
 Pecatu eguin dezun gucian, Demonio,
 mundo, edo araguiari gaitceraco zure bi-
 tcean lecu emate gucian, Jesus maiteari
 bere biotza puñaladaz jositceco oriez ba-
 liatu cera. Cembat bider begui oriez, es-
 cuaz, oñaz, mingañaz, biotzaz, gorputz,
 ta anima, Jaincoac bera servitceco eman
 cizun guciac, ceruaren aurean, ta bera-
 ren beguietan, lotsa gabe, bera ofendi-
 tceco, baliatu cera?

Argatic pecatua, guizon bat illtcea, se-
 nide, Aita, edo Ana berea illtcea baño
 gucia-

1107
guciago, edo gaiztoago da naceren Jezu
Cristo Jaungoico, ta guizon eguiazcoa,
Jaincoaren Seme bacarra Gurutcean josi,
ta berriro iltcea dan. O ceruac! O lurral
Seculaco arrizaitzte.

O nere Jesus maite biotcecoa! O nere
Aita, ta Aitaric onea, Jaungoico guztia
ona! Ta nic ori eguindet? Ay nere itua!
Ay nere zoro galdua! Zu nere Salvado-
re, ta nere Jauna, Gurutcean josi, ta illic
icusi arteraño, etzan erraz, pecatuac cer
dan ezagutcea. Baña, azquenic Gurutce
orretan norc Zuri bicia quendu cizun? Ay!
Ay! Norc, ezpada pecatuac? Nere peca-
tuac. O Sugulna, edo dragoi infernucoa!
O erentugue, edo fiera odolguiro nere
Jesus maiteari bicia quendu eioná!

IRUGAR

IRUGARREN PUNTUA.

IRUARRAZOI PECATUAREN GOR-
rotoraco diranac.

Jaincoac bere escutic bezala, nola gauza guztiac bere jaquintafunaz, beren neurri, pisu, ta numero, edo contuaz maneatu dituen : Sap. 11. ala Cristau peccariac, peccatu eguitean, bere aldetic manerà on gucia urratcen, ta defeguitendu, iru consideracio oietan iculico dezun bezala : ortic zure biotz guztico, ta betico peccatuaren contraco gorrotoa ateratceco.

- 1a. Jaincoaren aurrean, zure peccatuac conta alditequean gucia baño gueiago dira.
- 2na. Neurri alditequean gucia baño luceago dira.
- 3na. Pifa alditequean gucia baño pisuago dira.

LENENGO CONSIDERACIOA.

ZUre peccatuen contu, edo numeroa. Au icusi, ta arritceco, ezta besteric bear, ezpada zure bacarrean, ta Jau-naren aurrean, zure concienciaco Librua

artcea, ta ondo beguiratcea. Sofeguz, bada, edo gueldi gueldi zoaz Amar Aguinte, edo Mandamentu santuen ispilluan ce-
 re buruari beguiratu, ta galdetuaz. **1110**
 Nere anima, beguira, cembat culpa
 obraz, itzez, pensamentu, edo gozoa
 eguin dituzun: Jaunaren vorondate, ta
 Legue-aren contra, Eleizac aguintcen di-
 tuen, ta zure biciera, edo estaduac esca-
 tcen dituen obligacio en contra, ta zaz-
 pi eriozco pecatu, edo vicioen gañean.
 Cembat culpa eguindeco, edo comisioco
 esaten diranac? Cembat utfundeco, edo
 omisioco esan oi diranac? Cembat eguin,
 ta utleguin, cembat ardura gabe, oarca-
 be, naguitafunez bear zana utciaz, bear
 erzana eguiñaz?
 2na. Cembat pecatu gaztetafun-ecoac, or-
 duco zoraquerietan berariaz eguiñac. Pf. 24.
 Orien artean, cembat ezagutuac, ta cembat
 ezagun-quizunac, beñere ezagutu gabe, ja-
 quin bearrac, ta jaquinezac? Cembat zure,
 edo cerorren pecatuac, ta cembat beste-
 renac: guztia zure gañeco, edo zure con-
 tracoac, edo itz, ta egemplo gaiztoaquin
 befteri zuc eraguiñac ajola cabe zure umeai
 aisa, nola nai bicitcen utciaz, Jaincoac zu-
 re contura eman, da daucazun familia,
 edo

110

edo echecoai, dotrinaren gañean, oitura onetan, Jaunaren bildarrean azitceco, bezadan conturic artu gabez: cembat zure biciera lasai, alper orretan? Cembat onelaco, ta cembat bestelaco? contu, edo numeric bada? O cer trancea! O cer contua, ta ceñ ehea! O cer juicio estua!

Ay Cristau pecatuetan nasturic, ta aia aisa orien contu izugarriaz azturic bici ceterana! Ay orain pecatuac orren erraz, ur gozo bezala edaten zaudena, edo tragatcen dituzuna, Job Santuac ciona! (Job. 15.) Ay, alde gucitic oriec biribillatcen orain alquere zabiltzana! Ay, nola David penitenteac diona, zure pecatuaquin guerratucozarzu! (Psal. 17.) Ibat, edo ujola andi baten guisa arazotuco zaituztela. Contu, edo numeric ez tute, ta arititric orduran, cere burua ecin icusi dezula, pecatuen erdian ondaturic arquituco cera! Zure buruco illeac baño gueiago dirala icusi, ta corde gabe gueldituco cera. (Psal. 39.)

Ah! Zure betico culpac cembat ote dira? Jaincoaren beguietan, ichasoco ondat aleac baño gueiago. Ta cer? Au ezta zure anima seculaco galteca? Beguira ondo: ez arren pecatua pecatuaren gañean eguini: contu ori ez aurtera eramán, ez gueiagotu

111

tu, dio Espiritu Santuac. (Eccli. 5.) Nola-
zure biciaren urte, egun, ta orduac jai-
nac comaturic dauzcan, ala zure peca-
catuac : oiee bata besteari darraizca : pe-
catu batac bestea dacar. Gueiago eguiten
badezu, urrengoac atcenecoa izango ote
dan, eztaquizu. Izan direque. Pecatu mor-
tal batequisi, dituzunaz gaitera, conde-
natuco ote ceta?

Ta, bildar, ta quezca orien artean or-
rela biciteari, ondo deritzu? Ez; ez
Cristau baten bici modua au ezta. Peni-
tencia, ta biciera berria naidet. Nere Je-
sus naitearen deia aditu naiagodet: „Ez
„pecatu gueiago eguin. (Ioan 8.) Ez gueia-
go, Jauna, ez gueiago. Sobra, ta gueia-
gui orain daño ofenditu zaitut. Gucien da-
rituaz, penitencia eguiazcoa : erremedio
bacarra, ceña dan penitencia, propositua,
confesioa, bici modu berriazure gracia.
Amen.

BIGARREN CONSIDERACIOA.

Zure pecatuen neurria. Pensezazu, no-
la pecatu bacoitza dana dala, gaitz
bat aitu luca, ta ain zabala dan, non ca-
buric, eta neurric ezten. Gaitz bat be-
tez erremedioric eztena, ta gaitz bat, in-
fer-

fernucio pozoia bezala, lecu-gucietan banatu, ta zabaldu dana: ta pecatariac ascotan beren vorondatez, beste gabe, ezpada ceren naiduten, gueiago luzatcen dutena. Zure fedea bicierazo, ta confideracioaz infernucio izurri onen arrastoai jarrai zaiezu, ta noraño igo, sartu, ta erenluge onen pozoia zabaldu dan, ondo icutitu.

1a. Cerura igo zaite, ta fedez iculi ezazu, nola Aingueruen irugarren parte, edo ecin contactu ala Aingueru, Espiritu, goien eder aiec pecatuaren pozoi onec zortatu, bere lecuetic atera, arrastatu, ta infernuan seculaco ondatu cituen. Au goieneco tiro, ta lenengo caltea da. Beguira ondo, cembat urrezco Jarlecu, edo diamantez apainduricaco Silla ceruan utfic puntu artan gurratu ciran. Ta galdetcen badezu: orietan jarri, ta egon bear zutenac, non dira? Fedec erantzuten dizu: Pecatuaren izurriac galdu, ta condenatu cituelá.

2na. Cerutic jachizait Jaincoaren Paradisu, edo arseguinen lecu eder artara: Jabe gabe, utfic, ta bacarra arquitecu dezu. Ta galdetcen badezu: Cer da au, edo Paradisu au norenzat zan? Fedec dio: Zure Gurafoenzat, ta zuretzat zala. Bada utfic nola dago? Ceren pecatuaren pozoia

lar-

sartu , ta frutá debecatuáz izurrituac beza-
 la. Adan , da Eva , ta guztioac andic be-
 tico bota guinduzten. Ay cer calte luce,
 ta zabal neurri gabeac bocadu onec gu-
 cientzat ecarri cituen ! Izurri onen arraf-
 toac dira , egungo eguneraño lurrean icuf-
 ten diran gaitz , ta calte neurri , ta cabu
 gabeco guztia. Emendic , munduan lenena
 jaiozan guizon Cain zori gaiztoco aren bici-
 tza arrastatu galdua , ta aren condenacioa.

Ori ezquero , beguira , pozoi au nola
 mundu zabalean bereala banatuzan : ta
 zortci anima bacarrac ezipazan , lurrean ci-
 ran beste guciac , ujola guztizco , edo di-
 lubio icaragarri artan , ondatu cituen. Aur-
 rerago zoaz , ta beguira : nola Sodoma,
 ta Gomorra-co bost erri guciz andiac , cin
 contatu alaco anima , edo gendez beteac,
 efan cin ditequean pecatu ifusiac , beguiac
 ichi idiqui batean , ciranac erre , ta infer-
 nuco icatz biurtu cituen. O Jaunaren jui-
 cioac ! Ta dembora , ta lecu gucietan , er-
 riz erri , echez echez , beti onela dabil,
 leoi baten guifa , nondic iñor traga deza-
 quean , ta pozoi onequin , pecatuaz al
 duen calte gucia eguiten.

Berago lurretic infernu zabalera jachi-
 zaite , ta beguira , gaitz au , bere su , ta

H

gar

gar aserre guciaquin nola in banatcendan. Begnira, cembat espiritu, edo Aingueru pecatu bate gatic an dauzcan: cembat anima carcela illun, edo ciega artara eramana, ta emen goi zale ciranac, nola azpiratu, ta betico ondatu dituen: cein luce, ta cein zabal, betico iraupenaz lecu andi artan gaitz ori eguitendan: ta infernuco leoi onen eztarri zabalac nola anima galduac tragatcen dituen.

Orien zori gaiztoco lagun naizu zuc izan. Oriec len bezala zu orain pozoi an edan, da edaten aisa, aisa bici cera. Begnira: trago batequin gaitz orrec asco ito eituen. Tragocho asco, ta gueiegui zuc edan dituzu. Begnira, urrengo trago, edo pecatua azquena izan eztedin. Cer da au, anima nereca? Ez, ez, nere Jaun, eta Jaungoico maitea! Libra nazazu, ta zure graziaz libratu naidet gaitz izugarri onetatic. Eguiatz zugana biurtu naidet, Jauna. Ea bada, penitencia, nere anima, penitencia: pecatutic seculaco libratu: ta zure Jaungoicoa biotz gueiaz amatu, ta beti serviu. Amen.

IRUGARREN CONSIDERACIOA.

MUndua dan gauzaric sendoena Eguida: ta munduan dan gauzaric pitue-

115
suena peccatua da: Birtzaitzez bada, nere
anima, zure biotzaren barren barrenera,
or zure bazariean, fedearen arguiari, ta
Jaunaren balantzari eguia sendo au ondo
pilatceco, ta orren carga pitutic zure bu-
rria libratu, ta arintceco.

Pecatua da cargari pisuena, ta pisatu
al guciac-baño gaitz andiago, ta pisua-
go: Jaungoicoaren aldetic, pecatuaren al-
detic, peccatariaren, ta deabruaren aldetic.

ia. Jaincoaren aldetic beguiratu, ta pi-
suric arquiteen ezta, pisatceco, ta jaqui-
teco, peccatua cer dan. Ez ala fede: lur-
rean bici gueran artean ecin dateque, pe-
catua, berez dan bezala, cer dan, inoro
ere ezagutcea: pisu guciac orren cargac
urratcen, ta defeguiten ditu: ceren Jaun-
goico guciaren on, justu, santuaren contra-
co ofensa, bide gabe, edo aldatequean in-
juriatic nabarbenen, ta pisuena dan. Ay
nere Jaun andia!

Norc, zuri beguiratu, ta pensa, edo
pisa aldezaque, zure Santutafun, ta on-
tasun guciaren contrato peccatu, edo gaitz
icaragarri au? Ah! Ecin, Jauna, ecin gui-
zon argal itsuac, bear bezala, pisadezaque,
zure ontasuna, ta pecatuaren gaiztotatu-
na, biac ondo ezagutu gabe. Ta, Jauna,

H 2

Zu

Zu nor, edo cer cera: ta pecatua cer daſ.
Ay! Eztaquit cer eſan.

2na. Pecatariaren aldetic beguiratu, ta norc
pifadezaque pecatua? Cristau peccataria, zu
cer cera? Lur puſca bat gorputz orretan,
auts loi utſa, deſdicha, ta gaitz gucien ontci
bat: arraſtacaco, oiñ peccar cital bat: Jainco-
aren aldean elcho baten zancoa adina etce-
rana. Animam berriz ecer ez bat, utſa baño
guchiago, ta peccatu agatic aſcoc gaiztuago.

Ta zu munduco aizez bete, ta zu grina
galdiaz anditu, ta zu ſoberviaz aizatu, ta
zu, Jaungoicoa bera adina, edo bera ba-
ño gueiago, ta andiago baciña bezala; lo-
tſa, bildur, ta erreſpeto on guciac aztu, ta
zure Criadore, Jabe, ta Aita guztizco ona-
ren contra zure eſcua jaſotcera atrevitcen
cera? Peccatu eguitean, ſugue, edo cirau
infernuco baten guifa, ceruetaco jaun an-
diaren contra, aleguin guciac biurtcen,
ta armatcen cera. Ah infamia!

3na. Peccatuaren aldetic, edo gaitz oni
berari beguiratu: ta cer gauza piſuagoric,
peccatua baño? Peccatuen carga ain izugarria
da, non bacoitzac Legue on guciac azpiratcē
dituen, cintzoide, edo ſinderetis guciaren
contra jarri, ta guizonac berez duen arrazoi,
ta argui gucia illundu, ta deſeguitendu.
Cer deſdicha andiagoric? Jain-

117

Jaincoac bere antceta , ta imagiña eguin,
 ta aimbeste doai , gracia , ta virtute , gor-
 putz , ta animan eman bacizun ere , edo-
 cein culpa , edo Jaunaren ofensari zure
 biotz , edo animan ofstatu , edo lecu ematean:
 Ay! Zure ofasun , ondáfun , edertasun , indar,
 ta beste doaiáz , zure cargaric pisuena egui-
 ten dezu : ta Jaincoaren Legue , ta vo-
 rondotea autsi , ta defeguiteco , ta bera
 ofenditceco , zure indar gucia arteen de-
 zu. Ay nere Jaungoico ona , ta maitea!
 Zoraqueria itfu au cer da ? Ay ! Onelaco la-
 nic eguin baño lenago milla biderill baninz!

4n. Deabru aren aldetic pecatuai begui-
 ra zaiezú , ta orien carga , ta cabu ga-
 beco indar pisua icufico dezu. Pecatu ba-
 tac bestea oi dacar , ta batetic bestera er-
 razago da bidea. Emendic , sentitu , edo
 uste gabe oitura eguitenda , ta pecatuac
 luzatcea , berriz , ta berrito erotcea , eta
 onela pecatuen azpirago beti sartcea,
 ta ondatcea. Ortic deabruac , aisa , ta nai
 bezala , bere amarra , catea , edo grillu gu-
 ciz pisuac eguin , ta beretzat animac lo-
 tu , ta betico seguratcen ditu.

Cóntu eguizu , peccataria , zure pecatu
 bacoitcean , infernuco grillu , edo catea
 baten azpian sartcen zaituela , infernuraña

ma

macurtu , ta zure anima an ondatceco:
 ta etsaiac onela peccataria engañatcen , ta
 bere betico esclavo eguitendu. Ayanima
 tristea ! Cer bici modu galgarti dacartzu?
 Cer trucada eguin dezu ? Jaincoaren bio-
 tcecoume maite izan bearrean , pecatu ba-
 tegatic deabruen esclavo billau eguiten cera!

Azquenic peccatuen ispillu illun orreta-
 tic , zure fede guztiaz zure erremedio ba-
 carrera biur zaitez. Zoaz , igo zaite salva-
 cioco Mendí santura. Calvarioco mendi-
 ta zoaz : beguiac jaso , ta ceruco Libru
 alde gucitic idiqui bat an icusico dezu : au-
 da zure Jesus maitea , Gurutcean jofia , ta
 ceruco Maitua bezala , andic zuri eracu-
 ten dago quizuna. Libru onetan zure pe-
 camen contra , edo cembatezcoa icasi , ta
 jaquingo dezu ondo , ceñ neurri gabe , ceñ
 pifú andico cargac diran : bada Jaincoaren
 Seneca bera ala azpiratu , ta guisa artan utçi
 zuten Gurutcean illic.

Beguirá zaiozu ondo , ondo bici , ta
 salvatu nai badezu. Libru idiqui , barren-
 dic , eta camponic amoriozco , ta dolozco
 letraquin escriptu onetan zure bici guz-
 tico Egercicio , ta Meditacio bearren , ta
 gozoen gucien gata , ta egiazco bicitza-
 ten eemplo , doctrina , ta leccioac emen-
 ditu-

dituzu. Beguira Jesus maitearen bici mo-
duari, zurea zucentceco : beguira onen
pena, ta tormentuari, pecatuertic zu li-
bratceco. Beguira beti Jesus onaren erio-
tzari, orren Biotzean zuc eriotz on bat
leguratceco.

COLOQUIO, EDO ATGENEÇO ITZQUETA.

O Nere salvadore maitea ! Oranche,
Jauna, zuri beguiratu ta, oranche
dacutz ondo, pecatuen gaitza cer, nola-
coa, ta ceñ andia dan. Oranche, secular
ez bezala zure bicitza, ta zure eriotzaren
Libru onetan icustendet, nere culpac ceñ
neurri, edo contu gabe, ta ceñ piluac di-
ran. Ay nere Jaun maite bacarra ! Norc
au efan cezaquean : zu, nere eguiazco bi-
cia, orrela illic icusi bearra ? Norc au pen-
fatu, edo sinistu cezaquean ?

Etzan erraz, Jauna, ez : munduan jai-
danec ecin ezagu cezaquean ondo, Jain-
coaren contraco ofensa bat cer dan, Zu
Gurutce orretan joliric icusi artean. Baña
gueroenean, norc Jaincoaren Semeari, norc,
nere Erredentore maitea, Zuri bicia quen-
du cizun ? Norc Gurutce orretan josi, ta
nere Bicitza illtzuen ? Ay nere desdichal
Norc, ezpada nere pecatuac? Ay

Ay nere anima arritu , ta pecatuaz sortua ! Arriac baño ere gogorrageguin , ta nola zaude orrela ? Nola zure biotza , araguzcoa bada , erdiratcen , edo biguntcenezta ; bada zugatic Jesus illzanean , arriac berac puscatu ciran ? Ah ! zure fedea non da ? Zure etquer ona , zure Jesus en amorioa ? Jaun au zugatic illicicusi , ta orrea amorez , ta zure pecatuen damuz , ta dolorez ez zu iltceco ?

Ay nere animaren bicitza , Jesus guztiz ona ! Nere Salvadore , nere pecatuac gatic aimbette penarequin illa ! Emen nator guero ere zugana . Beranduegui bada ere , nere pecatuen damuz , ta lotsaz heteric zure onetara biurtcen naiz . Zu icusi , ta icasten , ta ezagutcendet nola zure bieico pausoac , nequeac , icerdiac , aleguiñac : zure Pafioco dolore , pena , ta tormentuac zure amorioac nere culpac gatic artu cituen . Zure contraço borrero gogorrac nere pecatuac izan ciran : oiec beren soca , ta caréaz lotu , ta eraman cinduzten : oiec azotatu , aranzaz coroatu , oiec Gurutcean josi , ta bicia quendu cizuten .

Nere pecatuac , Jauna , Getsemanico zure Oracio an zure Biotz gozoa prensa ain estuan sartu zutenac : Oiec alaco antisia , ta neque ain icaragarria , non zure amo-

rezco indar gucia odolezco icerdi ugari
batean defeguin zan. Nere pecatuen car-
ga ain pituac lurrera bota erazo, ta Guru-
tce aren azpian erori ciñan.

Ay anima galdua, zure Biotz amorosoac
esango cidan orduan! „ O nere anima es-
„ timatu maitea! O ceñ garesti nere ani-
„ mari costatcen zaion zurea infernutic
„ atera, ta salvatcea! O zure pecatuen-
„ carga ceñ pisua dan, bada onela azpira-
„ tcen, ta nere Biotza ill arteraño estutceri-
„ du. Baña pecatutic zu libratce agatic, gucia
„ onzat, gucia pozic daramat zu salvatce aga-
„ tic, nere odola, nere bicia emangodét.

Ta onelaco amorio, ta gueieguizco fi-
nezac nerequico zugan, nere Jauna, icu-
si, ta zurequico nere culpa, ta ofensa
gueieguiac, ta mugitu gabe, ta zuga-
na biurtu gabe gueldituco naiz? Ez orre-
lacoric, Jauna: ez, ez orrelacoric, anima
nerea. Bertatic, nere Jaungoico maitea:
hereala eguiazco penitencia eguin naidet:
biciera aldatu, ta obetu naidet: deabruen,
ta pecatuen cateac urratu, zure ofensaz
seculaco ernegatu.

Penitencia, bada, Jauna, damua, pro-
positua, ta gucien confesio andi bat. Pen-
itencia, bici modu berria, zu beti ama-
tu,

tu, ta seruitceco. Nere effai aguintari, nere vicio, edo grina gaizto andienarequin zure graciaz pelearu naidet. Ez gueiagoren gueiago pecatuari, ta orren bideai nore biotcean lecu; edo ostaturic, ezpada, zuri bacarric, nere Jesus ona. Zuretzar betico nere biorza, nere anima ta gorputza, zure Jarlecu, edo Templo bicia bezala, ta zure vorondatea beti eguiteco. Ill bedi, ill bedi seculaco pecatua: bici bedi beti nigan Jesus maitea. Amen.

Anima Christi asitcen dan Oracioa A. S. Ignacioc asco usatcen zuena, emen Santuac aguintcendu: ta Euscaldunai obeto dagoquien eran guc modu onetan esan dezaquegu.

Jesus en Anima santifica nazazu.

Jesus en Biotza irazaqui nazazu.

Jesus en Gorputza salva nazazu.

Jesus en Odola graciaz bete nazazu.

Jesus en Biotzeeo ura garbi nazazu.

Jesus en Pasioa senda nazazu.

O Jesus ona! Enzun nazazu.

Zure Llaga en artean gorde nazazu.

Zugandic apartatcen utci ez nazazu.

Effai gaiztotic libra nazazu.

Nere eriotzaco orduan deitu zadazu.

Zugana etortcea aguintu zadazu.

Sana

Santu guztiaquin zu alabateco.

Secula gucietan beti berico. Amen.

Pecatuaren gañean luzaro dago **A.** San Ignacio bere Egercicio, ta Consideracio etan: beñ, ta berriz, ta berriro naidu Egercicio au eguita, emendic ateratcen dan provechuagatic: Lau Egercicio errenca onetan aguintcen diru, eta iru Coloquio, edo itzqueta amoroso. Bata Ama Virguñarequin, bestea Jesu Cristorequin, ta irugarrena Aita Eternoarequin: ta guciac iru gauza, edo gracia escatceco.

Jaincoaren Ama maiteari erregutu bear diogu, bitarteco izan dedin, ta guretzat bere Semeari elcariozan: 1a. gure pecatuac ondo ezagutceco, ta orien contraco bear dan biotceco gorrotoa artceco gracia.

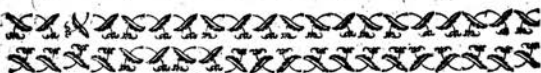
2na. Orain dañoco gure biciera, ta obra gaiztoac ezagutu, ta era gabeco pecatuen bide etatic igues eguiteco, ta aurrera Jaunaren vorondatea gure bici modu, ta gauza gucietan eguiteco gracia.

3na. Mundu onetaco gaitzac ondo beguiratu, ta orren bide gaizto, ta vanidade uts lurrecoetatic apartatceco gracia.

Ori bera, edo iru gracia oiec bigarren Coloquioan Jaincoaren Seme Jesu Cristo gure Jaunari, ta bitarteco bere Aitarequin orretaco izan dedin.

Iru-

Irugarren Coloquioan era orretan bertan
iru gauzac Aita Jaincoari escatu bear zaiz-
ca : ta azquencan AITA GÜREA esatenda.

ERIO TZAREN GAÑECO

Egercicioa.

Memor esto , quoniam mors non tardat. Eccli.

14. Acordazaitte , contuan zaude , erio-
tza laster datorrela. *Pretiosu in conspectu Do-*
mini mors Sanctorum eius. Pf. 115: Mors pec-
catorum pessima. Pf. 33. Nola Santuen erio-
tza , Jaunaren prefencian preciofoa dan-
ala peccatarien eriotza guciz gaitoa da.

EGERCICIO ONEN FIN , ETA FRUTUA.

EGun onetaco consideraciotie gauza bi
atera beardira. Bata lurrean zuzaz cam-
pora dituzun gauza gucien biotceco me-
nosprecio andi bat. Ta bada diranac añ
laster utci beardituzu , ta nai , ta nai ez,
diranac zu utcico zaituzte , obe dezu aur-
rea artu , ta berac zu utci baño len , Jain-
coa gatic-diran guztia zuec utci.

Beltea da : orañ aimbeste erregalaten
de-

dezun gorputz ori , ta zute sentiduac castigatuaz illerazorcea , zure anima betico ill ezdezaten , San Pabloc dion , ta eguizenzuen bezala : emendic aurrera gorputz ori mortificatcea , contuz ibiltcea , ta jan edanean , itzeguiteman , beguiratcean , jancian , ta beste gauceran moderatcea. Oroizaitetz , autsa cerala , ta auts biurtuco cerala. Gen. 3.

Composicio , edo lecu eguita.

Demagun etceralà zu illtèn , egunoroasco bezala , beñgoan , edo abere baten guisa , Eleizaco , ta munduco gauzac eguiteco lecu gabe , supitoco eriotza batequinez , ezpada jaquinic , ta cere burua oibatean eriozco gaizarequin icufinic , medicu , ta erremedioaz etfinic , ta Eleizacoac mugonez arturic. An zure biotzean aditcendezu Jaunaren sentencia : „ Ea , manezai , te , zure echeco gauzac prestaitzatzu , ceren ill beardezun. Santo Cristo bat , ta eriozaco candela escuetan dituzula , eriozaren beguira zaude : atceneco antsia , ta erio sugarrac ematendizute : bularra jaiqui , begiac illundu , afnasea estutu , ta zure gaitza baicic ezdacutfula : ecertaco egon ez , ta munduan dan lan , edo eguitecotic andic-

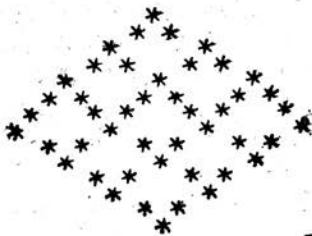

126

dienean sarturic : esaten dizutena esan , ba-
ña cer eguiten , edo esatendezun ezdaqui-
zula. Ta azqueneco asnafeetan (Jesus, Je-
sus , esatendizutela) eriotzarequin burru-
tan asitcencerala. O pauso estu , icaragar-
ria ! Era triste onetan cere burua laster icu-
fi beardezu.

Escaria.

Biotz gucitic Jaunari escazaiozu gracia,
cere burua pauso onetan ondo iculi , ta
ezagutceco : ordu artan munduaz sentitu,
ta juzgatucodezun bezala , orain zure zo-
raquena , edo vanidade utlaz sentitu,
ta juzgatceco , argui andi bat dizula , bici
moda berri bat demboraz artceco , ta or-
duan naicodezun gucia , orain aleguinaz
eguiteco. David santuarequin esaiotz : „ Jau-
na, nere azqueneco fin, edo cabu au eracu-
fizadozu ondo : Zure eriotza santa gatic, erio-
tza on bat indazu.

LENEN.

LENENGO PUNTUA.

IRU GAUZA DITU ERIOTZAC BE-

requin : iru circunstancia, edo aldeco lagunac bezala beri darraizcanac.

1. da eriotza ciertoa, ta jaquiña.
2. eriotzaren ordu ciertoez, ta jaquiñeza,
3. eriotza beñgoa, ta bacarra.

I. CONSIDERACIOA.

ERiotza ciertoa, ta jaquiña. Munduan ezta eguia ciertoago, ta jaquiñagoric, ill bearra, edo ill beardezula haño. Eguia au fedea eracustendizu, ta zure beguiaz dactú. Eguia au da Jaincoaren legue bat, jaodiran gucienzat. Iñor ere libratu ezta, ta iñorc ere escaperic ezta, ez igues eguiteco bideric eriotzagandic. Erremedioric eztago : guciac ill beardute. Non dira zure afabac, ta lenagocoac? Izancitan, ta ezdira, edo illicitan. Non dira fama andico, edo paper andia armetan, letretan, diruetan eguinzuten guizonac? Non dira Alexandro, ta beste Erregue andiac, Aristoteles, ta beste Maifu jaquinfuac? Izan, ta illicitan. Ta orrelacoac alabatuac dira
emen

emen lurrean, eztiran lecuari; ta dira erre, ta tormentatuac, dauden lecuari, berrico infernuan.

Eriotzaren Legue au añ ichia da, ta guztiaquicoa, non da Jaincoac ez bere Semeari, ez onen Amari barcatucien, biakin beste gauza alcotan mirari andiac eguinbacituen ere. Illzan Jesus, ta onen Ama Santa illzan.

Orrela zuc ere ill beardezu? Bai: ta beti illtzen, edo illaz zoaz, ta eriotzaronz beti pauso ematendezu. Au iracurtzen, edo enzuten dezun instantea, guchiago dezu munduan; zure biciaren afnase bacoitcean illtzen cera. GUCIOC ILLCENGUERA, dio Escritura Sagraduac, „ta urac nola icha, „fora, gu ala goaz eriotzara.

Beraz au etorricoda? Ay! ta ceñ cierto dan, egun, edo gau bat zu acabatceco etorrico dala! Beraz etorricoda? Ay! ta noiz, non, ta nola ordu ori etorrico oteda! Beraz etorricoda? Ay! ta guchien uftedezunean, munduac, araguiac, deabruac beren guezur utsaquin aizatu, ta choratutic zauzcatenean! noiz, ta eriotzaz aztu, ta engañatuena zauden! Beraz etorricoda? Ay! ta zure ill bear, ta galdu bearra! Etorricoda ateeneco egun, ordu, ta puntua, ceñe-

129

Zeñean, munduco perfonaric andien, bearren, ta billatuena len izan baciñan ere, papperic batere eguingo ezdezun. Etorricoda instante bat, ceñean ecer ez bat izango ceran : munduan ecer balioco ezdezu : ecer-tan ere ez munduac zuri, ta ez zuc munduari, servituco ezdizute.

Ah lurreco andi, edo altu nai aizezco utlac ! non cerate ? Ah munduco aberats pobreac ! Non dira ondasunac ? Ah atseguin loien ondoren, lau oñecoen guifan, arrastaca zabilltzatenac ! Non dira zuen atseguin nequezcoac ? Ay cer ordua au ! Au da mundua servitcea ? Aimbeste dolore, ta nequerequin lurreco gaucen ondoren ibilli, ta orien pagua au da ? O eriotza, eriotza ! Ceñ gauza famiña, latza, ta garra-tza dan zu beguien aurrean icustea, ta are gueiago munduco gaucetan bere uste gucia ceucanarenzat.

Orrez gañera. Eriotzaren Legue au gucienzatizanic, da penazco Leguea, edopeca-tuaren castiguan. Ala illtzen dagoen bat icustean, deritzat, Erregueren contra traicio itfusi andi bat eguinduen infame zori gaitfoco bat icustendedala. Baña, onelaco culpada traidore bati, nola bicia quendu baño len, bere onra, dignidade, ta beste anditafun, ta gauzac quen-

tcéndiozcaten : ala eriotzac , Jaunaren justiciaren borrero gogorrac bezala , lurreco gauza guciac , biotzaren erdian josiric badauzcatzu ere , diranac quenducodizquitzu.

Ay ! diot berriz ! Ay munduco aberats pobreac ! Cer ordua icusquizun zauten ! Ay pecatari tristea ! Len zure biotzeco naiera , edo cariño gucia andinaí , edertzale , atleguiñetan , urre , ta lurreco irabacietan eranfirc , josi , ta bezala zeneucan ? Bada jaquiñic zaude erioaren borreroac diranac arancatu , ta ateraco dizquitzula : gucietic eranci , ta soilduco zaituela . Ay defeguiñ bear gogorra ! Ay naigabe famiña ! Biorcean josiric dagoena , ezta erraz , miñgabe ateratzea . Larridiquitcea baño ero guciago sentitucodezu , zure biotz ori munduco gauzaquin oraiñ añ bat eguiña , orduan beñgoan defeguitea .

Ta cer ? Au fedeaz jaquiñic , zure beguiaz besteen buruan icufirc ; orregatic ere , ordu artaraño zure biotzac orrela egon beardu ? Lurreco gauzai orren eransia oraiñ , ta nai , ta nai ez orduan diranac utci bear ? Ez , ez , nere anima , ez arren orrelaco eraqueriaric . Ea gora , fedearen arguiaz baliazaita , gúcién vanidade , ta utfa icusteco . Ea gora , lo pifú ori quen-

quendu , begui oriee arguitu , ta loturic daucazun vorondate ori beñ , edo beñ afatu , pecatuen catea gogor orieez urratu , ta zure anima librazazu.

Ay ! ta ill bearra daquidala , nere Jaincoaz , ta nere animaz oncia azturic biciñ naiz ? Lurreco gaucenzat jaio baninz bezala , ta infernucobidean ? Ay ta cer perilla ! Cer erremedio , bada ? Erremedio bacarra , ta guciz bearra da eguiazco penitencia : ez itzezco , ez gogo utlezco , ezpada obrazco , ta eguiazco penitenciaren frutuac eguitea. Ez ofafunean , ondafunetan , ta lurreco beste , eriotzan ecer baliatuc ezdizuten gaucetan fiatcea : ez mundu zoroaren esanetan , baicican bacarrie Jaunaren itcean. Utcí , bada , oraiñ : utcí betico , vanidade , ta guezurrac utcí gogotic , ta vorondatez , guero onen contra utcí beardedan gucia. Ea , nere anima , adifquide bacar falva zaitzaqueana arrezazu. Au da Jesus ona , besteac utcí ta ere , beñere utcico etzaituena : Jesús , zu gatic lurreco gauzac utcí , ta zure amorioz Gururzean josia. Eriotzaco orduan ori naicodetu : bertatic arrezazu Jesus orduco , ta betico.

IIon. CONSIDERACIOA.

ERiotzaren ordu ciertoez , ta jaquiñeza. Au da bigarren eguia. Ill bearra badaquizu , noiz , ta nbla ezdaquizu. Lurrean icustendiran gaucen artean , Cristaubaten eriotza chit izugarria da : baña illtcea berez dan baño izugarriago eguitendute aldeco darraizcan lagunac , edo circunfanciatic. Eguia da , zuc ere besteac bezala , ill beardezula : ala sinisten , ta aitorcendezu. Eriotza bera instante batecolana da : ta munduco gaitz , neque , ta dolore guciac batec beregan icufiarren , oriclenago dira ; baña eriotza bera puntu batean igarotcendan gauza da. Noiz , non , ta nola illcoceran ez jaquitea , ori baño famiñago da.

Ay ! Noiz illcoceran eztaquizu : urte onetan , edo bestean , ill onetan , edo bestean : aste , edo egun onetan , edo bestean : ordu onetan , ala bestean : puntu onetan , ala bestean. Ay ! Gucietan asco iltcendira : zu ere ilzaitezque. Ah ! ta orañ bertan iltcen bacera ?

Non ilcoceran eztaquizu : eche onetan , etri onetan , ala bestean : Oiean , ala campoan : ichasoan , edo leorrean : urtan , surtan , edo non. Lecu gucietan gendeac iltcen-

tcendira , ta gucietan eriotzac arquitcendu bidea. Ay au quezca , ta arantza ! Non ilco ote naiz !

Nola ilcoceran eztaquizu , edo bat batean , Jesus esateco lecu gabe , edo ezagutu , ta sofeguz , icusi ta demboraz pretaturic : Elizacoac eguin ta , ala oriec gabe , abere baten guisan : ilcoceran zure barrengo anditu ustel batequin , edo campotic tiro utseguin batez , edo puñaladaz josiric , edo ustez uste gabe , tellatutic eroztendan tella batequin : edo ezur batecitoric , edo negarrez , edo farraz , atseguin andi , edo atfacabez : pecatu loi itfusi bat eguiten , guizon , ta andre asco ill diran bezala , edo bestela. Bada , eriotzac zu , nola nai , arrapatceco , milla modu ditu , ta gueiago. O bicia , bicia , ceñ aizezcoa , ta utsa ceran ! O bicitza ! Bicitza esan baiditeque , aimbeste eriotza modu , ta añ goibelac , ta tristeac puntu oro dacartciena !

Orregatic , Jesu Cristo gure Jaunac gure berri ondo cequienac bezala , ceñ azcorrac gucioc gueran , bearren degun , ta beguiz dacuscun eriotzaren eguia onen gañean esatendigu berac : *Vigilate* , &c. Alerta , alerta : zaute bellari. Ta berriz , ta berrizau berrau ascotan esatendigu : Alerta cergatic erio-

tzarraizquizuten : beguira ondo , contuz
bici , ceren eriotza celatan , zuen zai dabi-
llen. Beti zaute ernai , beti prest , ceren ez
egun bat , ece ordu bat ere eriotzarenzat
segururic ezdezuten : *Nescitis diem , neque ho-
ram.* Cristoren itz , edo sententia da au : ta
aren beñgo efana alco espàliz bezala , ber-
riz dio : *Estate parati* : zaute prest , manca-
turic , zai dagoena bezala , ceren guchien
ustedezuten , ta zuce ezdaquizuten orduan
ill beardezuten. Matth. 24. Matth. 25.

O fermoi , ò sententia arrigarria ! Cris-
toc ez dio : oar zaite ondo : ez dio , pres-
tazaiteala : ez ezpada eriotzaren zai prest
zaudela. Ah zure itzua , ta galdua ! Orrela
chit ondo emendic aurrera , santu baten
guifan biciagatic , len beti prest egon ezpa-
cera , munduco bearrena utseguin , ta gal-
dudezu. Ay cer caltea au ! Ay biotceco da-
mu , ta odolezco negarren cer gaia au !
Noiz eta guchiena ustenuen' , eriotza etor-
ricitequean. Ta etorri baliz , zuzaz cer
izangozan ? O Jaunaren misericordia , niti
ascori ez bezala , eguindidana ! Ah ! Contu
artcera orañ etorriditeque ! Ceren begui-
ra nago bada , prestatu gabe ? Eriotzaco
orduan cer naicodet ? Bada orañ ori eguñ.
Orañ , nai badezu , eguindezaquezu. Naia-
gatic

gatic orduan, bearbada eciñ eguingodezu,
 Ger bada? Penitencia, penitencia, berta-
 tic bici modu berria,

IIIen. CONSIDERACIOA.

ERiotza bacarra, ta beñgoa. San Pabloe
 ala dio, ta zuc ala icustendezu. Sinif-
 tezazu, ta pensatu ondo, beñ illbeardezu-
 la. Au da irugarren eguia latza. Ill bearra,
 ta beñ ill bearra. Beñ orretan utseguiten
 badezu, seculaco galdua cera zu. Ill bear-
 ra gauza garratza da; baña are garratzago
 beñ baicen ez ill bearra. Edolaric eriotza
 bi cer irago bacindu, gaitz erdi. Bata gaiz-
 qui irtenagatic, beste, edo bigarren erio-
 tza onaz gaitz ori erremedialiteque. Baña
 eriotza bat baicen zuretzat eztago. Gure
 Jaunac begui, belarri, ta escu bi eman-
 dizquigu: escu bata galtcea bada, besteaz
 baliatceco, ta belarri, edo beguietan oro-
 bat. Baña eriotza bacarrean orrelaco con-
 tu, ta erremedioric ezta. O contu portitza!
 Beñ ill beardezu, edo ongui, edo gaiz-
 qui: ta gaizqui iltcen bacera, seculaco er-
 remedio gabe galdua. O sentenciaren estua!
 Zuretzat munduan aldetequean gauzaric an-
 diena, nola dan iltcea; beñ baicen izan
 bear ezta! Emen dezun eguitecoric an-
 dien,

dien , ta bearrenac , pruebanic , edo saia-
rteric lenago bear eztuela ! Ta puntu batean
betico eriotza bacar au eguin beardala !

Goacen , bada , contuetara. Fedez ori gu-
cia daquizula , cembat egun , edo dembo-
ra zure biciaren urteetan igarodituzu , or-
du , ta puntu larri , eriotza bacar oneta-
raco prestatcen ? Cembat urte eriotza ona-
ren Escolan icaften ? Cembat estudio fan-
tuen jaquintafuna , ondo , oiec bezala ilte-
co , leccioac artcen ? Cembat aleguin atce-
neco pauso ori , salto andi ori ondo ema-
reco saiatcen ? O ichumen aitzaquia gebe-
coa ! Añ argui , añ chorroch , añ meac lur-
reco gaucetan ; ecer ezquerietan : ta añ lo-
tu , añ nagui , añ lato / itlu eguiteco an-
di bacar , ta bearren onetan , ceñean guz-
tia , ta betico dagoen !

Ah losagarriaco munducoen gauza era-
gabea ! Gazteac pareja batzuec zaldin ibilli,
danza bat plazan atera , saldu , erosi , artu,
eman , ta beste joan erorrietan aimbeste sa-
iaquera , ta contu ondo irteteco , seguru
jocatceco ; eta animaren salvacioco tratu
bearren onetan añ ardura gabe , ecer ez-
palijoa bezala ! O fedearen ill orza , ta ani-
maren calte paregabea ! Ay cer larriac or-
du artan artucozaituzten ! Ta orañ Jaincoac
ema-

ematendizquitzun dembora , ta argui oiez cer contu emangodiozu ? Ta mandatu amoriozco oiez orañ ondo baliatcen ezpacera, orduan zuzaz cer izango da ? Ea bada , peccataria , bertatic fede ori bicitu , ta bereala afizaitte penitencia , confesio , ta bicimodu berri santu batequin , eriotzaco orduan nai-codezun bezala.

BIGARREN PUNTUA.

ERIoTZACO ORDUAN BERTAN DITUZU beste iru gauza , edo eguia icaragarriac , candela illun arc arguituco dizquitzunac : iru oroipen , edo memoria bata bestea baño tristeagoac.

- 1a. igaroco gauzen oroipen , edo memoria.
- 2na ordu artaco bertaco gaucena.
- 3na. gueroco etorquizun diran gauzena.

I. CONSIDERACIOA.

PEnfatu bear dezu ondo , zure igaroco bicitzaco gauzaz oroitcean , ta guciac banan banan añ arguiro gogoratu , ta ordu artan icustean , cer esturafun , cer larría,
no-

nolaco lantu: tristea zure animac artucoduen,
 Gaizqui bici izan bacera, argui goibel ar-
 tan zure pecatu guciac, diran bezala, aguer-
 tu, ta icuscodituzu. Orañ culpa arinzat
 dauzcatzunac, ta añ aisa ajolacabe pauso
 oro tragatcendituzunac: Ah! ta ceñ andi,
 ta pifuaac orduan aguertueodiran!

Arritucocera, zure pecatu obráz, itzez,
 gogo, edo pensamentuz zuc eguiñac, edo
 befteri zuc eraguiñac alde gucietatic erdian
 artcenzaituztenean. Ceren aserre, ta zacur
 amorratuen guifa. David santuac dionez,
 erafocodizute: zure pecatuac, dio, ujo-
 la andi baten guifa, turbatu, ta azoratu-
 cozaituztela. Cembat culpa confesáqui-
 zunac: Cembat damu, ta propositu gabe
 confesatuac: cembat chiqui, edo ecerez-
 queriac bezala artu, ta alacotzat etceneuz-
 canac, ta erraz igaroac, zure animaren ga-
 ñera orduan etorricodira, ta ecin gueiago
 ala estucodute? Ay cer pena, cer larria,
 baña orduan erremedio gabea!

Cer izangoda bada, icustean zure bician
 Jaincoac bere ontafun, ta misericordiaz,
 zuc mereci gabe, eguin izan dizquitzun
 mesede, ta favore, ta emandizquitzun gra-
 cia, ta ondafunac? Cer golpe icaragarria
 zure biotzari emangodio oiec guztioac, bar-
 ba-

batean zure beguien aurrean icusteac? Ber-
tan, ta chit claro icuficodezu, zure Jain-
co maiteac, zure bearric etzuela, zu sal-
vatceagatic, cembat eguinzen, ta nolaco
bideac artucituen. Cembat gentil triste fe-
de gabe daudenac, zuc bezalaco argui, ta
doaiac, zuc adina misericordia artu bali-
tuzte, Jaunaren graciaz baliatu, salvatu,
ta santu eguingociran?

Ta au beste pensamentu gogoangar-
ri bat izangoda. Fedeco eguia oiec zuc ja-
quin, ta aimbeste bider lenago aditu, ta
bearbada ezagutu, ta pensatu: ta orrega-
tic ere zure ontasun, ta nagnitasun utfaga-
tic, aimbeste dembora precioso, nola Jain-
coac emancizun, gucia gaizqui igaro, ta
gastatcea! O calte pisu negar eraguitecoa! Iga-
roco urteai beguiratu, ta cer icustenda orañ?

Eguia aitortu bearbada, munduco gueie-
nai biciaren parte andi bat, Jaincoa ofen-
ditcen dijoaque, pecatua pecatuaren ga-
ñean eguiten igarotcenzaie: beste parte an-
diagoa ecerecean, edo utsa eguiten: az-
quenic bici gucia, beardutena ez eguiten, edo
bear ezdutena beri eguiten: bearren dute-
naz artu, Jaincoa servitcea gueroce utci:
ta bera bacarric servitceco ezparira bezala,
Jauna ofenditcen bici gucia igaro: O abe-
recen

reen guisaco , edo lotzagariago dan Cristau ascoren bicimodua ! Cer erremedio , bada ? Jardun bertatic , ta ori da Egercicio onen frutua : jardun , ta equin : DEMBORA DEGUN ARTEAN , dio San Pabloc , OBRA ONAC EGUIN : bicitza berria .

II. CONSIDERACIO A.

ERiotzaren orduan bertaco gaucen oroi-pen , edo memoria . Beguirezazu ondo , nola arquitucoceran , ta cer golpea emangodizun , ordu estu , ta trance larri arc artcenzaituenean . Ilcen dagoenean bat , aguirian dago , icustenda , nola dagoen . Orrela , bada camporonz , ta barrenonz zu arquitucocera . Besteetan icustendezuna , zugan icuficodezu . Bateric gaitzac azpian artu , ta puntu oro argalaco , ecertaco ez bat eguiñic , quemén gabe icuficocera : fucar biciaç erre , ta irazaquitcen zaituela . Bestetic , dolorezo erremedio garratzac , bicitceco lagundu bearrean , bearbada bicia laburtcendizute : estiric zaude .

Bitartean , eriotza zure ondoren postaca dator : bularra estutu , ta atceneco afnase luçetan izeidi ortz defeguin batec ematendizu . Bestetic , nai , ta nai ez , seculaco , ta bereala utci bear zure echea , ta eche-coac ,

coac, zure erria, aide, adisquide, ta eza-
gunac, ondasun, gusto, ta lureco beste
gauzaric laztanen, ta maiteenac. Ay peca-
tari galdua! Au munduaren pagua!

Gucia utci bear! Zure irabaci, anima ori
galtceco, nequez bilduac, odol, ta aragui,
zure biorzarequin bat eguiñac: dan eran-
tsiena, ta josiena badago ere zure biotza,
alcatu, urratu, ta seculacò defeguin bear!
Ay cer animaco larría! Ay cer despedida
illuna! Ay cer adio, cer atceneco agur trif-
tea! Ago seculaco mundua: au da azque-
neco ire pagua. Ta oiec dira orduan cam-
poronz aguiridiran penac.

Baña, ilcer dagoen baten, animan bar-
renonz cer pasatcendan, norc esangodi-
gu? Ez inorc. Illac, eguiaren mundura, au
icusi, ta joanciran. Guc icusi edo igaro ez-
tegu. Alere, cer ansiaquin anima egongo-
dan, iguerri, edo barruntaditeque. Ay ne-
re defdicha, esangodu! Ay nere zori gau-
toa! Non dira nere andinai aimbeste tor-
menturequin billatuac? Non dira nere on-
dasun añ nequez biribillatuac? Non dira ne-
re gusto loy aimbeste aranzarequin goza-
tuac? Ay joanciran, igarociran: oriec quen-
du, ta nereac eguindu. Ay au larría: ta
larrua ere utci bear! Eten, ta defeguin bear

gor-

gorputz laztan, adiskuide maite, ta aneñaco lagun onegandic ere! Ay cer golpe latza, ta garratza! Banoa mundu onetatic: Ago or, azquen Juicioraño, auts eguiñic: nere gorputz zori gaitsoan ezagutu, ta guciegui erregalatua!

Onelaco pena, ta beste esan al baño andiagoaquin zure anima goibelduric arquitucoda: gucia nasturic, cer esan, cer eguin, nora biurtu, ta nondic igues eguin eztaquiela: ez Jaincoaz, ez bere salvacioaz oroitceco, ecertaco ez, edo ecer ez urfa eguiñic dagoeja. Orañ ofasunaz, ta sendo zaudela, icustendezu, baldin buruco, edo aguiñeraco miñ pulca batec ematen badizu, AVE MARIA bat errezatceco etzaudela.

Nola, bada, aimbeste gaitzen artean orduan egongocera? Ah! Orduan erremediaceco dembora ezta: orañ bai. Orañ lurreco eraqueria guciac sustraietic atera, biotza penitenciaz garbitu, ta cerua billatu, ta arquiteco. Orañ Jaincoac naidu: orañ deitzen, ta escua ematendizu, zure gauzac confesio oso eguiazco batez, ta bici berriaz bertatic zucentceco. O! ta cer poza orduan, ori eguiten badezu orañ! Ea bada, asi bereala: *Hec fac, & vires*: ori eguin, ta betico bici.

Illen.

III. CONSIDERACIOA.

GUeroco , etorquizun diran gaucen
 oroipen , edo memoria. Itceco zau-
 dela , guerora , edo aurrera beguiratu , ta
 cer golpe , cer bildurrac artucozaitu ? Erioa
 bertan beguien aurrean egon , zure gañe-
 ra erorteco zorian , ta eciñ igues eguin. Ay!
 Atceneco trance gorri artan sartcean , go-
 goraco zatzu. Ay! Ay! Emendic beste mun-
 dura salto arrigarri bat eman beardet : eta be-
 ñere saiatuez. ! Ay! ta an cer oftatu begui-
 ra dagoquidan jaquiñ ez !

Jaungoico Juez justuaren aurrean aguertu
 bear , ta ondo prestatu ez ! Bici guztico
 contu che chea eman bear , ta beñere con-
 turic ondo artu , edo atera ez ! Ay! ta be-
 tico sententia bereala , ta erremedio gabe
 artu bear : ta ceren gañean , ezpada nere
 bicitza galduaren gañean ! Aimbeste urtean
 nere Jauna , ta orañ nere Juez izangoda-
 na añ guchi servitu , ta servitu bearrean be-
 ti ofenditu , ta onen aurrean orañ aguertu
 bear ! Ay! ta ori guztia ecer ezta : non da
 gaitz pare gabe , ta calte gucien azcarria ,
 Jaincoaren arpegui eder gozoa , ta onen
 gloria bicia galtcea !

Ah ! bildur arrazoiézco justua ! Orren
 diñaco culpa eguindezula jaquin , ta orren
 diña-

diñaco penitencia eguindezula ez jaquin! Ta cer izangoda , pecatuac baizen eguin eztezula , icusten badezu ? An gogoraco-zaizquitza , deabruaren , munduaren , ta araguiaren ondoren puntu artaraño eguñicaco zure arrastacac , artudituzun nequeac, emandituzun icerdiac , eguindituzun aleguñac. Ta cergatic ? Cerbait , edo ecer ezbat lurrean izategatic. Ta orañ zure anima galtcen badezu , cer baliatucodizute ?

Etzan besteric , zure grña , ta vorondate gaitoaz beri Jaincoaren contra iten, bera servitceco pauso bat eman nai ez, ta bere beguien aurrean alaco ausardiaz ofenditcea ? Etzan besteric Ciistaiaren icenaz gentillac baño gaizquiago bicitcea , ta alaco garbo , ta bizarriaz zure esfairic andien deabrua , berac nai bezala servitcea ? Ta Jau-naren aurrean orañ aguertceco , cer baliatucodizu orrec ? O pensamentu portiza ! O dolorezco nequea ! O tormentu gogorral

„ Ta lengo gauza , edo lan orietatic , ce-
 „ ñetan orañ lotfa baicen eztezun , cer fru-
 „ tu ateradezu , dio San Pabloc ? Bacene-
 „ quien , edo aditucenduen , ez ondafun , ta
 beste munduco etan , estimacio , ta eraque-
 rietan etzala cer fiatu. Bacenequien , guizonan-
 gan , edo lurreco gautceran fiatcenduen ,
 ma-

madaricatuá dala, Jaincoac dionez, ta argala, edo utsa dala emengo ustea, Bace-nequien emengo gozøen pagua, edo saria miña, ta garratza zala. Ta orien gañean cer contu eman aldezaquezu orañ?

Ay, nere anima bacarra! Ta bici modu, ta estadu char onetan ilteca, ondo deritzatzu? Zure Juez justu aserriaren eriotzco etlai eguiñic, zauden bezala, arquitu, ta arrapatzea? Ondo, orañ gaizqui bicitcea, ta orañ ecin ondo illoceran bezala egotea? Ah! Ta orañ eriotzac azpian artcen bazaitu? Cer erremedio, bada, neretzat? San Pabloc berac estatendizuna: *Ergo dum tempus habemus, operemur bonum.* Jaincoac dembora ematendizun artean ondo baliatu: „ dembora dan artean obrac onac eguin,

Ona bada, dio Apostoloac; „ ona ar-, ditequean dembora, orañ bertan. *Ecce nunc tempus acceptabile*: „ ona bertan ofafunaren, „ ta salvacioren egunac: *Ecce nunc dies salutis.* Nai bezalaco dembora, nai bezalaco egunac: Egercico Santuac, ascori, ta aimbeste condenaturi Jaincoac eman ez dizcanac. Ona, nai bezalaco ceruco feria, zure animaren salvacioa, ta ondo merque, zure pecatuen confesio on batez, ta bicitza berriaz ceruco gloria erosteco.

AZQUENECO ILTCEN ZAUDENECO
 orduan zure lanic icarigarriena izangoda:
 ta aurea artu, ta emendic araco ondo be-
 guiratu, ta bertatic prestatu beardezu. Lan
 au deabru gucien atceneco erafoa izango:
 da: ta bateria arrigarri ecin esan alacoa:
 ta au iru aldetatic.

1. Deabruen beren aldetic.

2na. Jaincoaten aldetic.

3na. Zure, cerorren aldetic.

1. **B**Eguira ondo, ta penhezazu emen,
 zure atceneco ordu artan infernuco
 etsai guciac emangodizuten erafo, ta des-
 carga etzia. Lucifer gucien aguntariac gure
 esaceran, infernu guztico batzarre, edo jun-
 ta general bat eguingodu. Ea, deabru guz-
 tiai esangodie: ea laster, lagunac, laster
 eguizute. Beguira: urlia iltceco zorian da-
 go, ta arenac eguindu. Ea, erafo: gucioc
 gogotic: zuena da. Ecertaco eztago: que-
 menic eztrauca. Tentezazute laster, ta alde
 gucietatic. Orañ zuen atzapparretatic. Escapa-
 tzen bada, seculaço, libre, ta zori one-
 coa da. Bañ orañ arrapatcen badezute,
 betico zuen presa da. Ea

Ea hoazte: jarrai, jarrai deabru guciac: persegui, ta arrapezazute, zerren zuen; atzaparretatic norc libatu eztuen. Orduan conjuro onequin deabru guciac, eta bacoitzza, dembora gureiago tentateco izango eztala jaquinic, beren, alduten aserre, ta gorrotoric andienaz armaturic zugana datoz, Escritura Santac dion bezala, zu tentatcera. Zu iltcen zauden lectura biribillatu codira diranac, ta infernucoc erfai guciac artucocozaituzte erdian. *Omnes inimici eius apprehenderunt eam inter angustias.*

O cer angustiac, cer anfiac, cer estura, cer fitio, cer pelea, cer trancea au! Ah conciencia aizatu, zabal, ta lasaiac! Ordu onetan, lance larri onetan icusi bearrac cerate! Ay! Ay! Cer deabruzco ifcambilla zure gañean izangoda, ta zure contra guciac ateracodute? Bada batetic, bestea bestetic, ta guztiac alcarrequin, infernucoc iltcen laguntzalleac bezala asicodira deadarrez. Ay! Ta nola arquitecocera zu?

ona. Jaungoicoaren aldetic armatucodira zure contra demonoiac. Len zure ofasunean, zu obeto engañateco, Jaunaren misericordia añ andi, ta zabala eguitenzuton demonio aiec berac, chit estua, ta laburra orañ eguingodizute: ta Jaunaren sentenciaz baliatucodira. K 2 Ba-

Batac deadar eguingodizu; „ Baldin justua otza otza salvatcen bada; peccatari galduaz cer izangoda? Doi doia gauza onic eguindezu zuc, edo pecatuac baiten eguin eztezu. Bada salvacioric eztezu. Galdua cere, galdua. Nola bici, ala ill. Gaizqui zu bici izancera, gaizqui illcocera. Jaun justua, betor zure justicia, zure sententia. Au gurea zan bicitan, gureac beardu eriotzan. Ill bedi, galdubedi, demonio guztiaquin betor infernura.

Beste demonioac oju eguingodu. Baldin Jaunaren justiciac Jesus bere Seme bacarrari, befteren culpacgatic ezpacion barcatu, ta illtceco eman bazuen: nola zu orrez baliatu bearrean, bera aimbeste bider ofenditu, ta zure pecatuaz zuri barcatucodizquitzu, edo galduco etzaitu? Aitzaquia, ta erremedioric eztezu: galdua, ta condenatua cera. Goazen, goacen, betor gurequin anima au infernura.

Beste deabruac deadar eguingodu: *si in viridi hac faciunt, in arido quid fiet?* Baldin Cristoren gorputz Santu, frutuz betericaco Arbola ederrean alaco aferrea Jaincoac eracurri, ta alaco castigna eguin bazuen, zure pecatuac gatic: zu egur igar infernuco lu, ta garretan erretceco prestatua, ta illitibat beti izanic, cer castigu zugan eguingocztu?

eztu? Ah zori gaistocoa! Betor anima au, gure lagun au : betor infernuco egur sorta au. Besteac esangodu : *Iustus es Domine, &c.* Justua cera, Jauna, zu; ta zure Juicioa zucena da. Anima au pecatari oquer galdubat izanda : beti onelaco, ta alaco pecatuetan sartu, zugandic igues, zu ofenditcen. Ea bada, Jauna, betor gugana : pagadezala. Gure efanac beti eguinditu, betor : guc bere saria emangodiogu infernuan.

3na. Armaturcodira beste deabru asco zure aldetic. Batac ojuca esangodu : *Clausula est janua : in inferno nulla est redemptio.* Cer etzan besteric, Jaungoicoari burla, ta pecatua pecatuaren gañean eguin : bada orra oriec ceruco atea, oriec misericordia ichi, ta infernuco atea zabalduzute : ta infernuan erremedioric eztago. Contentu cera orañ? Betor, Jauna, betor zure sententia alerrea, betor condenacioa : Zu ofenditu, ta galdunaizuen : condenadedilla, ta betico infernuan pagadezala.

Beste deabrua asicoda : *Ecce sto ad ostium, &c.* Ola, ola : cembat bider zure bician zure biotceco ateetan deituzizun Jaincoac? Cembat dembora, ta urteetan echedencizun? Cembat aldiz, bere amorio, ta graziaz, otse z, ta ate joca, bere cariñoz, ta on.

ongui naiez , zure animan sartcêco zai' egon-
zan? Ta zuc , lorfa , ta fede gabe , atondo-
an iduqui , nai ez idiqui , ate aquin bere ar-
peguian eman? Ta cergatic ori? Lurreco
ecer ezqueria , choraqueria , ta gusto loi
itfusi bategatic , bestearen azaleco eder anzi
urfagatic? Bada , orra orañ gucia galdu , ta
condenatu. Zureaz ertencera ; betor orañ
demonioaquin.

Besteac bere aldetic : Bacenequien , efan-
godizu : Bacenequien Jaincoaren efana : *Vo-
cavi , & renuistis* ; nic deitu , ta zuc ez jara-
mon. *Ego quoque in inieritu vuestro ridetis , &
subfanabo vobis*. Bada ; nic ere orañ , dio Jain-
coac , zure orduric gaitoen onetan farra,
burta , ta ifeca eguingodizut. Ta orra Jau-
nac nola deabruen atzaparretan uztenzai-
tuen : galdua cera , infernuan zaude.

Cembat dauzcagu , beste demonioac
efangodu : cembat , zu ez bezalacoac , in-
fernucofala , edo zulo illun aietan? Cem-
bat culpa bacar batequin? Ah zoro itfoa!
Gorputz , ta anima zuc orañ baño len aien
oñ pean egonbearcenduen. Betor , Jauna,
ara betor : ondo mercedu.

Besteac ; zure barrenaren , ta biotzeco
bicioen berri ondo jaquiñic , chit zure erara-
tentatucozaitu , ta bere baza ateracodu: obe-

to zu enñañatceco, zure betatic bete be-
rean emangodizu. Zure gustora, ataca, edo
parte argalenetico brecha idi quicodu. Orra-
co zure bicio nagusi, edo aguintari zure
bician guciena arrastatu zaituen orretatic:
gucienha zale izaneran bocadu, edo plater
erregalatua, beguien aurean ipinicodizu,
jatera emangodizu, ta erraz itoerazoco-
zaitu. Ay! Ay! Anima gaizqui oitua! Ay
cer tentacio portitza!

Beste, ta beste deabru ascoc, eta gu-
ciac naste, ta batean, milla moduran ten-
tatu, arrabierazo, ta salvacioaz etsierazo-
codizute. Gucien erdian, edo azpian alde
gucietatic etsaiez beteric arquitecoca. *Om-
nes inimici eius apprehenderunt eam inter angus-
tias.* Ay conciencia pecaturaco orañ lañai,
prest, ta ariñ zautenac! Ay cer angustiac
oiec! Cer pelea latza! Cer trance estua!

Eguia esatera: baldin orañ edadearen lo-
rean, ofasunaz, indarsu, ta ceregan zaude-
la, edoceñ deabru tentacio batequin zu gal-
tceco asco bada: ta ascotan ezta deabruric:
bear, ceren tentatzalle, ta tentacio gabe,
cerori pecatuetan begui bietaraño sartcen-
ceran. Ay! Cer eguingodezu, bada? Ta
aimbeste debruren tentacioetan, ta alaco de-
monioen iscambillan, zuzaz cer eguingo-
da?

da? Ta illtçeco puntuan, ecertaco etzaude-
la, guerra bici ari nola arpegui emango-
diozu? Ay tristea! Ay zure zoroa, ta itlua!
Ay zure galdua, ordu artaraco uzten ba-
dezu!

Ta gauza oiec eguia bera izan, ta ala
sinisten badituzu, zure fedę au zure bici
modu char orrequin nola componcenda?
Nola orren lasai, alaco federic, ta orduric
ezbaliz bezala, orren ajolacabe bicicera?
Nondic, edo nola oztafun, ta epelafun
orren calte andicoa? *Unde tan perniciosa te-
piditas?* dio San Bernardoç? Nondic, edo
nola seguridade madaricatu ori? *Unde hæc
securitas maledicta?* Ay! Gaitçoen bidea illu-
na da, ta ezdaquite non erorten diran, dio
Espiritu Santuac: *Via impiornm tenebrosa: nes-
ciunt, ubi corruant.* Sermo (in Iob.) Prov. 4.

Cer erremedio, bada, demonioen atza-
parretatic segurura igues eguitico? Eriotza-
co tentacio, bildur, pelea, ta gaitz gucie-
tatic libratceco? Erremedio bacarra, ta se-
guruena da Jaincoaren bildurra, Jaincoa-
ren bildurra, penitencia, confesio on bat,
ta aurea bici berria. Erremedioa da, San-
tuac eguitenzutena eguitea: begnien aur-
rean aiec bezala, eriotzaco ordua, ta con-
tua beti iduquitcea. Escola onetan icañizu-

ren

ten ondo iltcen, ta ondo bicitcen. O ! atce-
neco ordua ! ò puntu ! ó instantel ò momen-
tu efan al baño icaragarriagoa ! Santuric an-
dienac onec icaratcencituen. Nola zu, peca-
taria icaratcen etzaitu ?

O fedearen illa ! Zure biotcean, Jaincoa-
ren aurrean galdezaiozu San Simeon, Colo-
maco penitente, mundu guztia arrituzue-
nari. Pillare baten gañean, gau, ta egun,
uda, ta negu, aimbeste urtean Oracio, ta
penitencia eguiten egonzan. Santu miragari
oni eriotzaco momentu orrez cer deritzan
galdezaiozu: *Ingens timor, grande negotium pe-
ragitur* : eranzuten dizu Santuac : bildur an-
dico misterio, ta eguitecoa dala, ordea ar-
tacoa. O momentu eternidade guztiracoa!

Galde San Geronimo bati, ceñac guer-
ra bicia, ta añ portitza bici gucian bere bu-
ruari eguincion : zartu ta ere, bere sentidu,
ta pasioai ecertan ere barcatu gabe, beti
penitencia gogorren artean : galde, bada,
Santu andi oni eriotzaco momentu orrez
cer deritzan ? Ta eranzutendizu : pecatu-
loituric, gau, ta egun bildurrez beti, az-
queneco marabidirañoco contu emateco zai-
nago. O momentu eternidadea bere ondo-
ren dacarrena !

Galde San Agustín bati, ceñen biotza añ
bera,

bera, ta gozoa zala berez; orregatic dre atce-
neco ordu, ta contu onez, ta orren on-
doreaz acordatu, ta bildurrez gucia famiña
du, ta estatendizu: *Ignem aeternum timeo; ignem
aeternum timeo*. Betico suaren bildur naiz
betico suaren bildur naiz. O momentu ica-
ragarti eternidadeco sua bere ondoren due-
na! Erremedioa da Santu oiei bildur fan-
tu onetan jarraitzea, bicimodu ceruco bat
aien ondoren zucentceco, ta eriotza pa-
quezco bat berac bezala logratceco.

COLOQUIO, EDO ATGENECO ITZQUETA.

O Eriotza, eriotza, munduaren, ta
pecatuen pagua! O eriotza! Ta ceñ
famiña, ta garratza dan zure oroipen, edo
memoria! Baña norenzat? Munduco an-
dinai, atseguin loi, lurreco acienda, edo
ondafunetan beren biotza josi, ta beren go-
zo, edo paquea orietan daucatenenzat. Ay!
Ta orietatic ni izandu otenaiz? Ay nere
itua, ta galdubearra! Ta orañ eriotzaco
ordu illun onetan orietatic cer ateradet, cer
arquitectendet, cer daucat nere escuetan?
Utsa, vanidadea, ecer ez, animaco tor-
mentua baicic.

Baña, Jaincoa, fede onez, ta biotz gu-
ciaz

ciaz billatu, ta servitu badet, ceruco-glorian bera icusi, gozatu, ta beti alabateco defeoquin, nere eriotza ezta famiña izango, ezpada chit gozoa. Ala da beguiatz, ta eguiatz justuen eriotza: gorputceco carcela illunetic libratu, ta ceruco atea erdiz erdi idiquitcea da. O cer pozaldia! O cer atseguin paregabea!

Orrela, erriozta beguien aurrean beti iduquitcea, da eriotza-gozo bateraco prestatcea? Bai. Ta ez ori bacarric: baita ere paquezco bicitza santa bateraco: guezurrezco mundu, ta nequezco carcela onetan baterc iduqui, ta goza aldezaquean bici moduric atseguinena, ta sofegu eguiatzcoz bete, ta contentuena da, Santuen guisan, beti presente eriotza iduquitcea.

O nere Jesus maitea! O nere bicitza, ta eriotza onaren ispillu bicia, ta bietaco ceruco Maisua! Nere bicitza gaistoco pecatuen icaraz azpian artu, ta Zugana nere etsai gucien igues nator. Calvarioco mendira, ta zure gurutcearen onera nere anima salvatceco biutcen naiz. O nere Salvadore bacarra, ta nere eguiatzco Maisua! Zugana nator: arren artunazazu. Zure atceneco asnasetan, Zu nigatic ill baño leen, pecatuarenzat ni seculaco illtceco leccio bat

in-

indazu : ondo bici , ta ondo illnadin.

Acordazaitē , Jauna , zure agoniaco iru ordu tormentuz , penaz , ta dolorez bete az. Orra , Jesus nereā , zure amorioac , ta nere pecatuac certaraño eracarricinduzten. Baña pozic gucia artucenduen , pecatuac niri barcatu , ta zure graciaren bicitza emateagatic. Ta au da zure Biotceco amorioaren Leccioa , eriotza onarēn Escola onetan nic icafi bear dedana , ondo bici , ta zuc naidezunean , ondo illtceco.

Zu nere pecatuac gatic , zure amorioz illciñan : ni ere bada zure amorioz illnadin pecatuenzat , ta bicinadin bacarric zuretzat. Ascoc naidute , Jauna , justoen erioztaz ill ; baña guchic justuēn guifa eguiāz bici. Nic ondo bici naidet zuretzat , ondo illtceco zurequin. Zure Pasio , tormentu , pena , ta negarracgatic , zure Biotceco amorioagatic , zure eriotza santagatic arren orañ indazu argui andi bat , lurreco vanidade , ta zorraqueric oñ pean utciric , nere biotz guztiaz zu billatceco , ta arquitceco gracia. Indazu munduco catea guciac urratu , ta Zuri , zurequin gurutcean josi , ta jarraitceco , beardedan indar , ta virtutea , nere pasio guciēn contra peletceco , nere vorondatea , Zuc naizun bezala , ucatu , ta zurea
beti

beti eguin , ta eriotza on bat zure Biotzean eguiteco. Amen.

Aita gurea, Ave Maria, ta Anima Christi.

JUSTU BATEN , TA PECATARI BA-
ten eriotzaren beguirada : bata bestea-
requin pisatcen , edo compara-
tcenda.

Icusten dan gauza da , ta argatic asco mo-
vitcenduena. Contu eguizu , bada , gue-
la bitan eri bi atceneco gaitzarequin bur-
ruca , ta illtceco zorian icusten zaudela:
biac etfiric , biac Eleizacoac eguiñic , edo
eguiteco puntuan defengañaturic.

BEguira justuari : bere gaizaren azpian
badago ere , cein beregan , ta bere ja-
be : nola Jaincoagana , ta cein erraz biur-
tcen dan : nola paciencia escatcen dion , Je-
sus maitearequin barean , bere pena , ta ne-
queac ondo eramateco : nola Jesus onaren
egempløaz , beraren escuetan , ta voron-
datean gucia largatcera animatcen dan. Sa-
cramentuac beste munduco jornada , ta
bide-

bideraco artu biar baditu : ta artu ditzala,
aguintcean , cer poza oriec artceco dicha
ceren duen ; ta cer indarra , cer animaco
alivioa , oriec artu ezquero.

Beste aldetic beguira pecatariari : bere
gaitzean cer arazoa , cer neque , cer icer-
di itotcecoac. Ecin sofeguric ecertan arqui-
tu , ta gucian larri estua. Jaincoagana ezta
biurtcen , ceren oitua eztagoen , ta aren etlai
dagoen. Eriocac beguiac larri : ill bear , con-
fesatu bear , ta cer eguin , cer esan , edo
non dic asi jaquin ez. Ay ! bicia nola , erio-
tza ala : presaca , lasterca , itotcen confesa-
tu , cer esaten , cer eguiten duen eztaquie-
la. Artu bear Jesu Cristo Sacramentuan:
baña nola , cer arpeguirequin , Cristoren
igues , ta contra oraindaraño ibilli bada,
ta puntuco aren juicioan aguertu bear ba-
du ? Ay cer tormentu izugarria !

Biac illtceñ dijoaz : Santo Cristo bat es-
cuestan. O , ta cein ederqui ematen duen
justu baten escuan , ceruco ateaç idiquitce-
co , guiltza seguruac bezala !

Baña peccari baten escuan cein gaitza-
qui dirudien Gurutceac , ceren beti bera,
Gurutce Santuaren etlai bere obretan izan-
dan , ta Jesus onac bere culpaquin arpe-
guian Gurutcetec ematendion.

Elci-

Eleizaco Ministroa bacoitzari ilstcen la-
guntcen alicenda, ta Jaincoari encomenda-
tzen : *Kyrie eleison*. Misericordia, Jauna, ill-
cer dagoen onezaz. O cer animo, ta con-
sueloa justuac erregu oiequin artuco duen,
ta nola biotza cerura jatoco duen!

Ta cer lotia, cer bildurra peccatariac izan-
go du; bada misericordiaz baliatu ez, ta jus-
ticiaren aserreat orain azpian ascendu?

Santa Maria, ora pro eo, diote Ministroac;
ta an daudenac: Santa Maria, Jaincoaren
Ama, ta penitente eguiazcoen Ama eri,
edo ilstcen dijoan onegatic erregu ezazu.
O nola biotz gucia urtucio zaion justuari
devocio gozoz beteric! Cer confianza ala-
co Ama maiteagan, cer gogoa, aren ar-
pegui ederra ceruan icusteco, ceren beguiac,
ta biotza garbiac orretaco gordecituen! Ay
cein gozotoro bician iduquicion amorioaz
oroitu, ta bere anima betico emango dion.

Bitartean, Santa Maria enzun, ta cer
pena, cer larria peccatariac izangodu, Ama
Semeac ala ofendituric icusi ta? Arritu, ta
fartu, ta bereala egongoda, ta bere bar-
renen Ama Virginiaren desdina sentitucodu:
Quen, quen nere beguieratic: ez niri ofe-
guin: ezta ori nerea izan: dijoala ordu
gaiztoan nigandic, orain daño bezala bere

adif-

adisquide etara. Cer etzan besteric ni utci, nizaz aztu, ta naizuen a eguita? Ta norgatic? Itzusi pusca, autsezco eder anz; ecer ez bategatic? Nere Semea, ta ni ofenditu, ta orrela utci? Bada orra orain, eztet nai aditu, ta ez icusi: ez niri deitu orrenzat. Ay cer despedida tristea! Nora, norgana peccatari galdia trance onetan biurtucoda.

Elezaco Ministroac ofseguingo die Aingueru Santuai, erregu dezatela. Ta justuaren anima Ainguernen adisquide izan dana, nola poztuco da, ceren bidera datoziokin laguntcera, ta aiequin batean cerura igotceco! Biribillatuco dira Aingueruac pozic, ori bere oiean ill artean gordetcera, ta an prest, orren anima artceco egongo dira. O cer dicha pare gabea!

Pecataria gatic ori aditcean, igues Aingueruac joango dira. Ez, ez, esangodute, ez guri orregatic deitu. Eztu gurequin cer iculiric: ezta gurea izan; ezpada deabru guztiena: orien gustoac, ta esanac, ez gureac eguinditu. Larga, larga: goacen emendic, madaricatu ori deabruen presa utci ta. Ay cer adio seculacoa! Aingueruac joan, ta demonioac sartu, ta aren jabe guingo dira.

Sante Abel, ora pro eo: aurrera esangodute
Jaincoren Ministroac. Abel Santua, ta lur-reco

recó justu gücien aurrenecoá, ilceco zorian dagöen onegatic erreguezazu. Ta era onetan, Apostolo, Martiri, Confessore, ta Virgíñai, Cerueo Santuai orseguingo die eriotzaco orduan. *Intercedite pro eo.*

O! nola justuac Santuen favoreá bereala sentituco duen betegan! Cer consueloa, alaco Bitarteco seguru, ta ain prestuac Jaincoaren aurrean iduquitcea! An daude prest justu beren adisquidearen deia aditceco, Jaunari pocie erregutceco, ta anima ori ceruco, gloriara berequin artceco.

Pecatariari, berriz, erregu oice enzun, ta cer infernueo illunrasunac bere biotcean emango dio! Icustendu eriotzaren argui illun artan, santuac imitatu, ta aien Egemploac artu bearrean, contrara bici gücían ibilli dala: etciela amorio, ta devocioric, ta ez Santuai deitcean, ezpazan itz oro deabruai, ta oiei jarraitceciela. Argatic Santuac eranzungo dute: Ez, ez: eztu gürequin parteric izan: etzuen, güc bezala, Jaincoren Legue, ta vorondatea bere zoti gaiztoco bici moduan, billatu: bada güc ere orain nai eztegu orregatic erregutu. Ay desamparo icarragarria!

Azqueneco ansia, edo agonian sartcean: *Proficiscere, Anima christiana de hoc mundo: esan-*

L

godu

godu Sacerdoteac : zoaz , Anima cristafia;
zoaz mundu onetatic , Aita Jaincoaren
izenean , ceñec ecer ecetic eguin cinduen,
ta orrela eñanaz joangoda.

Berri onac , berri onac anima justua: zoa-
zela , zoazela , ordu onean. Ta nondic,
eta nora? O cer dicha! Gorputz orreta-
co carcela doacabetic zuri dagoquizun glo-
ria bicira. Eten , ta urratu dira munduco
catea gogornac: Jaincoac ascatu ditu , ta
gucietatic libratu zaitu. Zoaz emendic. Au
da eñatea Erregue , edo Erreguiña gai , ca-
teaz cagaturic ciega batean dagoenari eña-
tea : zoaz libre , zoaz zure erreinora , zu-
re coroa artcera zoaz. O cer poza! cer
biotceco atseguña! O cer biaje gozoa!

Baña ZOAZ ori bera peccariac aditcean:
Ay! cer biotceco golpe illuna! Cer infer-
nucó sustoa artuco duen! Zoaz: Ay legue
garratza! Zoaz: baña , nondic , eta nora?
Zure lurreco anditafun , ondafun , ta atse-
guin gucietatic. Ay! Orrela gucia utci bear-
da : guztiac quentcen dizquidate , ta beti-
co? Cer da au? Amengo atseguñac quen-
du , ta cerucoac galdu? Ay cer damu fa-
miña! Orrela nereac eguindu : joan bear,
erremedioric onec eztu. Ta nora? Ay! Ay!
Eimen , itafalo illun onetan ondaticoda. Ah!

ta

ta cer contuac aferaco dituen secular ez bezalacoac, baña secular baño argui gueiagorequin!

Hodie, esangodu Sacerdoteac, su in pace locus tuus, & habitatio tua in sancta Sion. Zoaz, igarozaitte, anima zure paquezco lecura: aldazaitte Sion santaco bicitzara: O mandaturic gozoena! Cer descañua justuarena izangoda, Sion, edo Ceruco Palacio, Eche eder artara, Jaincoaren arpeguia icusi, ta gozarcera, dijoala aguintcen diotenean.

Bitartean ori enzun peccariac, ta bere burua ispilluric arguien artan icusi, ta cer pensa dezaque, baldin beti Jaincoaren igues, ta infernucio bidean, ta deabruac, aragui, ta mundua servitcen arrastaca ibilli bada? Cer ustecodu? Non paquea arquiticodu, guerra bician beti bere Jaunaren contra ibilli bada? Ay cer quezca, cer bildurra!

Deus misericors, Deus clemens... miserere gemituum, miserere lacrimarum eius: Sacerdotea dijoa esanaz. Jainco misericordiazcoa, Jainco biotz beraa, zure misericordiaz beguizaezu onen negar, ta onen adiai. Justuaren negarrac onela Eleiza Ama Santaren erreguaquin dijoaz atceneco zori artan Jai-goicoaren beguietara. O cer poza daucan atceneco negar malco orietan, ceren fedec,

deac, ta esperanzac esátendion, laster beguiac leortu, ta garbituco dizcala Jaincoac, bera icusteco, ta ceruan gozatu, ta alabatceco.

Pecataríac ere negar eguingodu; baña cer da antsi: ta cer balioco dio? Baldin negar oriec, ez Jaincoären ofensen damuz, ezpada mundua utci bearraren penaz, badiara? Negar oriec eztira, ceren Jaincoa ofenditu duen, ezpada ceren pecatuen dembora acabatcen zaion: ta damu du, ceren pecatu gueiago ecin eguingo duen. Ta ala Cristoc dion bezala, bere pecatuan illcenda.

Agnosce, Domine, creaturam suam, non à dijs alienis creatam, sed a te solo Deo vivo, & vero. Ministroac dio azquenic: Ezaguezazu, Jauna, zure criatura au, ez beste Jaincoc, ceren befteric eztan, ezpada zuc Jainco eguiazco bacarrac ecer ecetic eguin cenduena. Orduan justuari, bere biotceco amorio guciaz Jaincoac beguiratuco dio, bere antceco, ta bere escuetaco obra preciauari bezala. Bai, esangodu Jaun misericordiazcoac, bai: nerea izanda, ta nerea izangoda. Baiezco gozo ori Anima justuac; bere penen artean sentitcean, cer esquerac Jainco guciz onari emango diozca? Ta onetan bere espíritu entregatuco dio Jainari

nari eriotza on batequin. O cer dicha ! Jau-
na , zure escuetan ematendizut nere es-
piritua.

Ta peccatariac bere burua eguiazco ispi-
llu artan icusi , ta cer esangodu ? Arritu,
ta fortucoda gueiago. Ta erregu orri Jain-
coac cer eranzungo dio : Non da nere an-
tza , peccatari orretan ? Nic , nere antcera
eguin nuen : nere Semearen odolarequin
garbiru , ta edertu nuen , nere , ta beraren
imagiña izan cedin. Non da imagiña ori ? O
cein itfusia , cein beltza , cein nazcagaria
daucan ! Deabrua baño itfusiago dago.
Quen , quen nere beguetatic betico. Naia-
go zuen deabruen izan, nerea baño. Cembat
bider , ta ecer ezegatic , ni utci , ta demon-
nioen ondoren arrastaca ibillida ? Ayena da,
ta ayenabidi aiequin. Ez erregutu : ezte
nai enzun : ezdiot beguiratu ere nai. O ar-
rigarrizco despedida ! Ta Jaincoac beguira-
tu nai ezpadio , nora joangoda ? Onetan
illco da bere peccatuan : ta deabruac aren
animaren jabe eguingo dira. Ay seculaco
galdual

Au da justuaten , ta peccatariaren eriotza,
edo illecco modua : ta orra ceñ bestelacoa
dan , ta ceñ antz guchicoa peccatariarena jus-
tuaren aldean.

DESEN-

BEguiz icustendan eguia andi onen frutua da, eriotza on bateraco prestatceco animo andi eraguille bat. Ezta casic gauzaric; Jesu Cristoc gneiago, ta berariazago aguintcen, ta beñ, biarretan, ta ascotan encargatcen duenic,eriotzara ondo prestatzea baño. Naidu beti prest egorea :beti gure gañean, ta gure contra sententia degunac bezala; egun onetan, ordu, edo puntu onetan ill bearrac bezala.

Gucioc ezagutcen degu ill bear au, ta illceco prestatu bearra. Ta gucioc ori bear bezala eguitendegu? Cembat condenatuen artean arquiteci dira ori bera, guc becein ondo icusi, ezagutu, ta pensatu zutenac? Ta pensamentu orrec cer baliatcendie orain? Ta cer baliatuco digu guri, aiec eguinzutenā pensatu, ta eguiten badegu?

Oregatic Cristoreh mandatu aih encargu andicoac artu, ta Jaincoaren bildurrezco Cristau on asco, urtean bein erretiro onetan, ta beren biotcetā sartcen dira, Egercicio oiei gogotic equin, ta bicizarren cabueo conuac balira bezala, illecco baleude bezala, guciac ajustatceco. Eguiteadute confesio andi bat : ta Jaincoari
con-

contu ona emateco, bici gueiaren, edo gauzaric bearrenen errevisa bat, bere obligacioen gañean, orrela zucen, ta garbiro eriotz on bateraco, ordu artan naicodan bezala, prestatceco.

Beste asco ez tira orrequin contentatcena ta seguruago jocatceco, ta bearren dan eguitceco bacar onetaraco prestatuic beti, Cristoc aguintcen duen bezala, egoteco, illoro, falta gabe, egun bat illaren len bici libreena artcen dute, erretiro santu batean igarotceco: bere echecho, estadu, edo bicimoduco contuac obeto icusi, beguiratu, ta Jaunarequin atcenecoac bezala, garbitceco: eguitendute ill artaco culpa gucien confelsio bat, illecco baliz bezala. Ta au da Egercicio gucien frutua: au da ondo illecco prest beti egotea: au da eguiatz ondo bicitceco, ta lurrean aldetequean ceruco bici moduic gozoen, aleguereen, ta atseguinena izateco bidea.

Ill artaco, edo erretiroco comunioa artcendute Cristau zori oneco oiec, illecco, ta atceneco Comunioa baliz bezala, ta janari ceruco onequin bidezcoen guñan, betico jornada luce, edo eternidaderaco, animatcen, ta indarra artcendute, Jesu Cristo guciatz janci, ta prestatuic.

ric. Ah cer poza , eriotzaco orduan , onela lenazdanic saiatu , ta maneatuaz ! Cristau onela bere ofanunean , beregain dala prestatcen danari , eriotzaco orduac , datorenean , eciñ susto andiric emango dio , O cer consuelpa onela bicitea , ta onela illcea !

Baldin beste gauza demboralen gaitcean , artu emanic izan badu , edo orain cer eguin badauca , bere atceneco contuac atera bearditu , ta garbitu . Argatic ceruco aviso , alcoc ehit bearduena , zuri Aita San Agustín andiac ematendizu : *Fac testamentum tuum , dum sanus es , dum sapiens , dum tuus es : in infirmitate blanditijs , & minis duceris , quo tu non vis .* De Cura Animæ seim , 45 . Zure testamentua , dio Santuac , eguizu ofasunean , burua dezunean , ceregain ceranean : azque-neco gaitcean , beguira , besteen erreguz , edo borchaz , gauza onic eztezu eguingo : ez zuc naidezuna , ezpada besteac naidutena : ezta zure vorondate , ta testamentua izango , ezpada besteac berac naidutena .

Ah ! Ta cenabat bici dira ajola gabe cargu , ta obligacio estua testamentua eguiteco dutenac , ta beren zor artceco , artu emanac , condenatu nai ezpadute , demboraz aguertu , ta zuceñdu beardituztenac ,

nac, ta Jaincoac avifoac emanagatic, gor
 eguin, ta lasai lasai, alacoric ezpaliz be-
 zala, bici diranac? Cembat, guerocho be-
 ti utci, ta luzatu, ta ustez ustegabe erio-
 tzac garbitcen dituenac? Cembat, corde,
 ta buru gabe daudela, bestec testamentua
 eguin, edo eraguin, ta pasa, ta illcen di-
 ranac? Cembat testamentu oquer onelaco
 ote dira?

Ta cerori testigu etcera? Eztezu icusi,
 edo aditu, ta jaquin, cer ascotan igarodan?
 Ta ori guztia jaquin, ta ascotan icusi, ta
 edolaric befteren caltean, mundu guezur-
 ti au cer dan, eztezu icasico? Testamen-
 tua ascoc, beren uste guciac ondo eguin,
 ta ala ere aimbeste auzi, ta desdicha orien-
 ondafunen gañean, egunoro icusten badira:
 ta auziai ematean deabruari aimbeste eraba-
 ci ematen bazaio, nola calte oriec icusi,
 ta icaften eztezu? Ay ascoren diru, ta on-
 dasunac, ta Jaincoac daqui nola biribillatuac
 nola, ta cein erraz banatcen, ondatcen, ta
 ecer ez eguiten icusten ditugun!

Ta orregatic zuc. quezca, larri, ta des-
 dicha oiec, ta andiangoac tragatu naiditu-
 zu, ta aideen, echeco, edo campocoen
 naigabezco burrucac ordu estu, bacar, ta
 bearren artaraco utci naidituzu? Ha! be-
 gui-

guira ondo: eriotzaco ordu preciozabeco artan, zure animari bearbezala beguiratcea, dezuz lanic asco, ta bearrena! Bitartean, contuz zaudeque, besteai zure ondatunacuztean, ez zure animaz aztu: efan naidet, Jesu Cristoren pobreaz, ceñac bere ordean utei cizquigun, oiei eguiten zaiena, Cristori eguina bezala, berac artceco, ta juicioco eguncan munduaren aurrean ateratceco.

Azquenean eriotzaren pensamentu onetatic atera beardezuna da, ori ondo eguita, ta ori beti Jaungoico, Ama Virginia, ta Santuai escatcea, ta Jaunaren bildur santuaz beti bicitcea.

Nai badezu, mundu onetan aldetequean bicitzaric paquzco gozoena, ta eriotzaric precioso, ta santuena eguin, erreg la oiec biotcean, ta bicimoduan gordeitzatzu ondo.

1. Erregla: Confessore on batec aguintcendizun egunetan, confessatu, ta comulgazaita.

2. Erregla: goizean egunoro zure obrac, pensamentu, ta izac, neque, ta trabajuac, zure biotza, ceran guztia, Jaunari esqueñi, edo ofrecizaiözu.

3. Erregla: albadezu egunoro iracurri, edo enzun Libru espiritual, Confessorea se-

ña-

ñalatu bat : ta iracurri aldía au eguin fofeguz , ta faltra gabe.

4. Erregla : aldezun gucian Meza enzun , ta Ama Virguinaren Errosarioa , edo Eleizan , edo echecoquin errezatu.

5. Efamen egun artacoa gau oro , faltra gabe , A. S. Ignacioc dion bezala eguitzu , bere bost puntaquin. 1. Jaincoari egun artan eguindizquitzun beneficioen gracia ematea. 2. Egun artan eguindituzun pecatuac ezagutceco gracia efcartcea. 3. Jainqui ciñanetic ordu artaraño cere buruari contu artcea : ordutic ordura , penfamentu , itz , ta obretan. 4. Eguin dituzun culpen barcacioa Jaungoicoari efcartcea. 5. Beraren graciarequin emiendaren propositu eguita. Ta Jaunaren ofensen damu , ta aurreraco proposituac eguiten , efamen onetaco demboraric gueiena gáftatu bearda.

Oneraraco goizean beti , ta arratséan , ta aldezun gucian , Contriciozco actuac biotetic eguitera oituzaita , ta zure animac indar andia artucodu.

Baldin Confessore bearbezalaco on bat artu , ta aren efan , edo confejuac , erregla oiequin , fede ta vorondate onaz gordecen badituzu , Jaincoaren Leguea ondo gordeco dezu , ta seguru salvatucocera : *Hoc fac , & viues.*

ERI-

ERIOTZAREN BIGARREN EGERCICIOA, edo Gorputz illaren gañean.

PULVIS ES, ET IN PULVEREM REVERTERIS.

Genef. 3. *Lurra, ta autsa cera, ta auts bi-
urtuco cera.*

Eriotzaren consideraciotic atera bearde-
gun frutu andietatic bat da, Eriotza-
ren antz andico virtuteric noble enaren
Egercicioa, ta usoa. Virtute oni Mortifi-
cacioa deritza, ta eguiaz ezta befteric, ez-
pada gure passio, ta inclinacio era gabe-
coen eriotza baren guisa, ta oriei bicia
quentcea, era onean guregan moderatu,
ill, ta obiratu, Gorputz illa, ta autsa be-
zala. Eta au da Egercicio onen fiñ, eta
frutua.

Composicio, edo lecu eguita.

Zure Gorputz illari beguiratu, nola ill
janciaz, bere ill ocan, edo catabuetan far-
turic, sala batean, Santo Cristo bat escu-
etan, ta argui bi aldamenetan dituela, egon-
godan, ta orren igues guciac joangodi-
ran, ta bacartic an utcico duten.

Esca

Escari, edo Peticioa.

Gure Jaungoicoari argui, bici bat escatu, zure bici labur miserablea, ta orren vanidade, engañu, ta ecerez utfa ondo orain ezagutceco, ta gorputz ori bere lurreco gauzaquin, mereci duen bezala aztu, ta Jaungoicoa bere ceruco gauza beticoaquin bacar bacarric estimatu, ta emendic aurrera, billatceco, Ay Jauna! Vanidade oietatic nere beguiac apartaitzatzu: lurreco gauzac utci, ta aztu, ta zu ta cerucoac amatcen, ta arquitcen eracutifizadazu.

Lendabico Puntua.

Onetan iru miseria eriotzac gorputz illari dacarcienac consideratu bear dira. Lenengo da nola sentiduen uso gabe, ta aleric quemen gabe gorputz illa gueratcendan: ez icusi aldezaque, ez enzun, ez itzeguin, ez dagoen lecutic movitu, ez munduco gauzaz usatu, ta ez gozatu: ya ajolaric eztio, ta ezta len bezala gauza ederrac icusi, ta zaletcen, ez len bezala musica suaveac enzunaz, ez usai gozoaz, ez gauza bignaz, ez janari erregalatuaz, munduan ezpallira baño guciago, ceren sentiduen usoa eriotzac quendu dion.

Ta munduco orrelaco gauza guciac goza-

zatu, ta bere erara izan balitu ere, orain
 cer baliatuko lio-que? Non da orain, cer
 servitcendu araco buru, ta biotz soberviz-
 az, ta aizez andituac, aferrez, colcraz,
 venganzaz, ta dollorqueriaz beteac? Ecer
 ez. Non dira, cer servitcendute, penfa-
 mentu gaiztoenzat beti idiquiric cauden
 leyo, edo beguiac, icusten zuren gucia
 Jaincoaren Leguearen contra defeatceco?
 Ecer ez. Non dira, cer servitcendute of-
 enu infame, ta mingañ ariñ beti gaitcera-
 co, efcuaz alde ascotara, ta mingañaz
 iñori barcatu gabe, beti cebiltzanac? Ecer
 ez.

Non da jale, ta edalea? Cer servitcen
 diote janari erregalatu, ta ardo gozoac,
 iceñaz egin aspertuzan, ta aimbeste eraga-
 beco gueiegui, ta orien ondoren cetozen
 injuriaco pecatu loiac, ta Jaincoaren afer-
 rea añ erraz tragatcenzan, ta bere sabela
 beste Jaincoaric etzuela? Ecer ez. Non di-
 ra, cer servitcen dute oiñ ariñ paufoac
 nola nai, itsuan, ta lasterca pecatuen bi-
 dean, ta paufo oro pecatuac eguiñ, ta
 eraguiñaz oi cebiltzanac? Ecer ez. Non da,
 cer servitcendu gorputz, ta biotz ain laz-
 qui, ta bizarria andiaz deabrua beti servi-
 tu zuenac? Ecer ez. Ecer ez.

Ta

Ta emendic cër aterá beardezu? Cër?
 Zure erremedio , ta frutu segurua. Ta
 bada laster , nai ta nai ez , akeric mereci-
 mentu gabe , sentidu gucien usoa eriotzac
 quendu beardizu : fedeco defengañonez
 baliatu. Ta bada fedecac berac dío , „Ja-
 „ incoaren amorioa eriotza bezala portit-
 „ za dala , ta obia bezala gogorra. „ Obe-
 dezu Jainaren amorez , zure vorondate
 libre , ta mercedentiaz zure sentidun
 usoa , Jaungoicoac naiduela daquizungau-
 zeran , zere buruari ucatu , ta ill bacifa
 bezala utci.

Ah ! Badaquizu , cembat bider , cerpe-
 catuen peligro , bide , edo ocafioetan , cem-
 bat Jaincoaren ofensatan zure beguiac ,
 mingañaz , belatriaz , escuaz gaizqui , ta
 zure condenacioraco baliatu ceran : bali-
 zaité , bada , orain biotz orrez damu , ta
 proposituaz penitencia eguiteco , beguiac
 negar eguiteco , ta orrela besteaz : ill ez-
 quero lecuric ezta : orain Jaunac bere pie-
 dadez ematen dizunaz baliazaité : amazai-
 te pacienciaz , illa bacifa bezala , neque,
 dolore , tratu gaizto , afrenta , ta beste ga-
 itz guciac , quejatu gabe isilic , Jaincoa-
 ren icenean , ta zure culpen paguan , era-
 mateco. Gorputz illa orieran quejaten ez-
 ta.

ta. Ay zu eguiaz orrela illa, edo mortificatu, ta illerazoa baceunde!

Bigarren eriotzac Gorputz ill bateari eguitenduen gauza da, descoloretu, ichuratu, ta otza, itfusia, ta nazcagarria. utci: ta bereala, len beguiratu, ta zoratzen zuen edertasuna, lasterca ubeldu, usandu, quiratsez bete, ta usteltzen dijoa, ta beguiratu ta icaracendu. O lurrezco edertasunen saria! Desengaño ascotan icusifi dezun onetatic frutu andi, ta iraupen luceago duena aterezazu. Ta cer da? Lurreco aguiari diran edertasun, atseguin, ta anditasunenetan ez zure biotza jositcea: oriez pagatzen bacera, laster beren ondorengo pagua ecer ecequin emangodizute.

Urci bada, diranac, osticopean betico iduqui: orretaco ez beguiratu oraín dirudienari, ezpada laster oriez izango danari. Ta gauza eder, ta munduco gloria gucia cer da? *Campoco lore, edo belar pusca bat*, Isai. 40. dio Jaincoac: Efcuz uqitu orduco, edo aice pusca batequin igartcen dana. Ta onelaco edertasun, lore argal, ta lur pusca eder antzaz estali bati beguirateac, ta biotza orretan ipintceac, cer calteac munduari, ta Guizonic andienai ecarridiezte? O! norc daqui, Jaincoac baicen.

Sen-

Sentitcean, bada, zure biotza orrela-
 co eder nai, ta atseguin, edo gusto fal-
 soetaronz dijoala, ta zaletu nai duela, bi-
 ciezasu zure fedea, ta tira, ebaqui, mo-
 deratü, ta orrelaco naiera, ta inclinacio-
 ac sustraetic atera zure biotcetic, begui-
 az, ta eguiaz. ezaguturic, ceñ azalecoac
 ditan, eméngo edertasunac, ceñ laburrac,
 ta itsufiac lureco apaindüra, ta orien gus-
 toac: ta ceñ laster acabatcen, ustel, ar, ta
 auts biurtcen diran. Oriec gatic orañ da-
 ño Jaincoa ofenditu dezun guciatz, damu-
 andiaz penitencia eguizu, ta propositu sir-
 meaz zure biotza Jaincoagan ipintzu, ce-
 „ñen itzac beti iraungo du. Isai. 40,

Irugarren miseria, lengo bien ondo-
 ren Gorputzari eriotzac ecartcen diona da,
 ill, ta bereala bacarric utcitcea: mundu-
 co estimatuena, ta adoratuen a izan bada
 ere; orduan aren igues dijoaz diranac, gu-
 raso, edo ume, senide, aide, ta adisqui-
 deac: Norcdaqui noren escuetan utcico
 zaituzte; era oiec, nola nai, ta nora nai,
 zure queja gabe erabillico, ta ill jancia
 lasterca, ta zure icaraz jancico dizute: ta
 zure echeocoac berac alic ere lasterrena, ta
 prefaca zure echetic bata nai zaituzte. O
 munduco ero itsuen pagu ondo merecitu!

M

Emen:

Einendie aterr heat dèzu, cein gachi
 balio, ta feruitcen dureis manducoen efa-
 nac, eta estimacio aizezcoac : ezute mo-
 recti zate casoric eguitea : ezta imposta gui-
 zonac zu defamparaceta, ta zute adizqui-
 de, ta obligatuenaac ere zuzaz azturcea,
 Jaincoaren amparo, ta graciai zaudela.
 Gorputz illa ezta quejareen guizonen de-
 famparaceta, ta dicha anditzat dauca, Da-
 vid Santuac ciona : „ Beguiratcen cidate-
 „ nac, igues nigandic joan ciran, biotce-
 „ tic nizaz aztueiran, illa banengo bezala.
 Psal. 30. „ Ontci ausi baten guisazan nin-
 „ zan, ceron nere aldean cebiltzan ascoren
 „ desprecioac aditu nituen. O ! ni nere bio-
 tcean onela illa banengo, batere ez fen-
 titceco, besteac ni illa bezala tratatcean ! O !
 munditico gauzenzat an illa, ta crucifica-
 eta banengo, non da munduac ere itzat,
 ta crucificaturzat iduqui nintzaquean ! Jain-
 coari gracia ta escazariozu, ta zori onecoa
 izango ceta.

Bidez emen acordazaitè, Jaincoà bacar-
 ric fèrvitu, lurreco gauzac pisatu, ta gor-
 putza mortificacio, ta penitenciaz itzulitu,
 ubeldu, ta acabatu dutenen privilegioaz : ta
 sola Jaunaren fèrvè, ta adisquideac, ill,
 ta ezuten beren Gorputzaquidic araric emar-
 ten:

179
ten : orien Gorputz eratic inoie ezru igues
eguiten , ezpada consueloz , errespeto , ta
devocioz guciac betetcen dicuzte,

BIGARRÉN PUNTUA.

IRU GAUZA GORPUTZ ILLAREN-
zar prestatcen diramac, eta dira Soñecoa.
Oia , ta Guela.

L Enengoa da Soñecoa : eta gauza jaqui-
na , gueienean echeco zatarrera , edo
edocein oida : ill janci pobre , edo badi
guchicoa. Ecer gauza eder , edo andiric
gañean paratcen badiote , ori obiraco , edo
enterratceco quentcen diote. Ta cer zai
zure gorputzari ? Pensaezazu ondo mundu-
eoen eroqueria , bada Soñeco precio andico,
ta ederrac aimbeste estimatu , ta bear bada pe-
catu ascorequin biri billatcen ditu. Apain
gura , andi nai , eder zale oietatic izan oto
cera? Bada laster ill janci batez aspertuco cera
Orain gorputz ill orri galde : non dira
modaco Soñeco eder , ta non dira gala ber-
ri costu andico , aimbeste ansiarequin billa-
tu , ta zure zoragarri ciranac ? Ay ! Berria
ro gorputz orretara anima biurtuco baliz,
cer bicomodu berria artuco luquean ! Cer

M 2

negar-

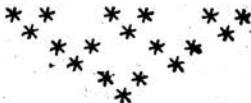
negarrac , cer penitencia , lengo zoraque-
rien gañean? Lengo sobra eroac , lengo
gueieguiac nola jan , edan , jancian mode-
ratuco lituque , ta biotcetic , ta beguieta-
tic guciac quenduco? Bada arc ecin eguin-
goduena , eguizu zuc , ta damuco eztezu.

Bigarren gauza , gorputzari ill ezqueño
prestatcen zaiona , da Oia , ta zulo batean
lur gogorra. Isaias Santuac diona : „ Zure
„ colchoiac sitfac , ta zure colcha , edo ef-
„ talquia arrac izango dira. Isai. 14. Zure
cortinac , oeco cerua , ta burucoa , len ill ci-
ranen buruezur , aragui ustel , ta besteen ezur-
rac alde gucitic izango dira. Ea munduco
delicaduac : non dira zuen oi biguñ er-
regalatu , ta ederqui janciac? Ah cer da-
mua ; baña orduan erremedio gabea ! Orain
da dembora gucia ondo erremediatce-
co. Jesu Cristo Gurutceco oe gogorrean
zure pecatuac gatic icusi , ta cere burua
oiean ; ta beste gautcetan moderatceco , ta
orain dañoco gueieguiac cercenatu , ta so-
braquin pobreai , Cristoren izenean limo-
na eguiteco.

Irugarren gorputz illari dagoquion gau-
za , da Guela , eta au zazpi oñeco zulo,
edo obi , ordu erdi batean eraguiten dan
bat da. Beste munduco andj naien obi costu
andi-

andicoac c̄er servituco , c̄er baliatuco die?
 Ecer ez , utfa . Ta orain non dira zuc aim-
 beſte neque , ta coſturequin jaſocinduen
 Eche , ta Palacio berriac , ta orien ederta-
 fun , ta bicitceco convenienciac , beti emen
 bici bear bacenduen bezala eguiñac ? Ay ero
 ardia ! Etzenequien Evangelioco Criſtoren
 ſentencia : „ itſu zoroa : gau onetan illo
 „ aiz , edo anima ateraco ditec : ta ire on-
 „ daſun oriec norenzat izango dira ?

Ta cembat onelaco eroqueria itſu egu-
 noro icuſtenda ? Cembat burutic jauſiac be-
 zala dabiltza onelaco gauzac eguiten , on-
 daſunac biribillatcen , mundu onetan beti
 bici bear balute bezala ? Ta bitartean ani-
 maz azturic , ta cembat , eta munduco gau-
 cetan ſartuago , ambat animaren peligro
 gueciago : icuſtendan onec guciac engaña-
 tu , ta zoratu , ta Ceruaz , ango gloriáz,
 Jaincoaz , ta bere betico Palacioaz azturic.
 Fede ill ori , lurreco gaucen- quearequin
 illundu , ta naſturic daucazuna , bicierazo,
 ta arguiezazu' , ta lurreco gauzac utci , ta
 cerucoac billa itzatzu.

ESANDIRAN GAUZAC GORPUTZA:

rentzat prestatu, ta datoz orien ondoren
beste iru cer consideratu.

1. Eleizara gorputzarequin eguitendan
jornada.
2. Nola lurta eman, ta obian sartcen-
duten.
3. Nola an utci, ta guciac azsutcen
duten.

L Enengoa pensaezazu, nola bestec zu-
re ehenic ateraco zaituen, ta aja
batean, edo catabuetan lauren artean ca-
leac barrera eramango zaituzten Eleizara-
ño, ill campaiquin, batzuec cantatcen,
bestec negarrez, ta bacoitzari dagoquion
bezala, beste asco beren piedadez ontari jar-
raitcen. Ta lenagoco egunetan cale orien-
tan arñi cebillena batera bestera beguira, ta
Eleizan devocio gabe sartcenzana, orain
besteen gañean, itlu, gor, ta mutua joan,
edo sartuco da, guciac dacustela, ta ascoren
lantu gai dala.

Defengaño onetatic icasi, ta atera bear
dezu leccio andi bat, eta da, zure brioac
gau-

gatzu' a'fcotan moldateta , ta gucietan mo-
 deracioa gordetcea : jaiqui , ta jancitcean mo-
 destia , itz eguitean , jatean , edatean , e'ca-
 lac bera jachitcean , echetic irten , ta calean
 ibiltocean , ta ere guciago fede andiaz Elhi-
 zan sartcean , bicitafun guejeguiac antsi , ta
 mortificacean : eta acoedazaitz Jaffer bestec
 erabili , ta bestec echotic atera , caleetan
 eraman , ta Eleizan sartuco zaituztela , be-
 ñete ortic ez irtereco. *Ah! Jornada au-
 boguien aurrean animan baceneuca , bes-
 te moduz zure bicitza zucendago cendut-
 que!*

Ta gorputzarequin , edo ondoren dijoan
 gende , edo progucolaguntza , ta acompa-
 ñamentuaz cer zaio? Ecer ez : ta ere gu-
 chiago aren anima inferhuan badago : on-
 ra , ta gloria ari ezta ara juhico.

Gauza izugarria da Santa Teresa de Jesus
 miragarriac paulo onetan bein ionfizuena.
 Ceramaten , e'fandegun bezala Elizara gui-
 zon baten gorputza , ta Jaincoac eracuti
 cion fantari , nota demonio azco cijoacen
 e'fcuric e'fcura caco andiaquin gorputz ori-
 batat besteari emanaz : araco obian sartu
 bear zanean , dio Santac , aimbeste demo-
 niozco tropa , ta ifcambilla , gorputza ar-
 tceco cebillela , non aritucic , corde gabe
 guel-

gueldituzan, Considerateen nuen, dio Santac, aren anima tristeaz cer eguingozuten, ala gorputzaren jabe eguinciranac.

Estadu gaiztoan daudenac onelaco gauza icaragarri bat, Jaincoac nai ta, icusico balute, Santac ciona, alco baloco luque, bicitza obea artecco. Ta mundu zabal orretan egunoroco entierroetan, cembat onelaco icusi litezque ? Norc daqui ? O Jau-naren juicio justu, ta estuac, cein urruti orientatic gure juicio guezuti engañuzcoac dabiltzan ! Ta orrelacoai emengo onrac cer servitucodie, ezpada infernuan tormentu gueiagoraco ?

Bigarren, consideratu beardezun gauza da, nola Elcizaren erdian zure gorputza ipiñicoduten, gucien beguetan, ta bere bicico aguiriena ; guero officioa, Meza, ta Erresponsoa cantatu, ur bedecatu, ta incensuaz eman, ta obira etaman, ta an ezurren, arren, ta lur ustelen artean sartu, ta zure lurrezco dagoquizun echean utcico zaituzte, ta zuzaz erraz diranae betico aztuco dira : losa batequin ondo tapatu, ta inhorc gueiago icusico etzaitu. Ta orra certara datorren zure edertasun gucia, zure anditasun : arguitasun, puesto, onra, erregalo, ta lurreco lore, ta gloria gucia. *Sic transit gloria mundi.* Zure

Zure animari defengaño au ispillua bezala aurrean ipiñi, ta elaiozu : Orra zure zoraqueria certara dan : beguira ceren gañean aicezco torreat zure vanidadeac, guero-roco, ta betico famarenzat jafodituen : orra zure gorputz maitea aĩñ beguiratu, ta erregalatua : beguira orain ceĩñ ederra guratcen dan. Ah ! obe dezu negar eguin, penitencia, humildade, paciencia, modestia, caridadea, obra onac, Sacramentuac, ta Jesus humillaren, pobrearen, despreciatua-ren virtuteai jarraitu, ta ceruan Palacio eder betico bat eguin, ta zure escuaz, ta bicitza santuaz, zure eternidadeco eche berria jaso : *Ibit homo in domum eternitatis sue,*

Irugarren pensatu beardzun gauza da, nola zure entierroa bucatu, ta atceneco erresponso, ta campanen otsfarequin batean Elizatic guciac dijoazen, ta alacoric ezipaliz bezala, jatara, jocora, ta beren eguitecoetata, ta bereala zuzaz beste munduco andiaz bezala aztuco dira : *perijt memoria eorum cum sonitu : oblivioni datus sum, tanquam mortuus à corde.* Munduan dan guapoena izandu bace-ra ere, ta aguintari gogorra, ya iñorc zure bildurric eztu : dan personaric beařrena izan baciña ere, ya zure bearric iñorc ez-tu, Zuzaz iñor oioitcen bada, murmura-
tceco

«ceco zure faltac», zure tachac», zure peca-
tuac efateco, izangoda: munduco minga
gaiztoen platilloric erregalatuena au oida:
zatur amorratuena guisa, illen ezurac era-
biltzea, ta gustoz chupatzea.

Azqueñic, infernuan dauden animai cer
baliatucodie munduco onrac, ta alabanzac?
Baña zuc orain humildade biotzeoaz pe-
nitencia, ta bicitza berria eguin, ta ceruan
badago zure anima, certaco ditu munduco
onrac berequin duela Jaincoaren onra, ta
gloria bicia?

Orain contu eguizu, zure gorputza sei,
edo zortci egunecan lur pean egon ezque-
ro, ateratcendutela, ta an bertan zure ani-
ma beguira dagoela. Cer icustegari tristetia,
ta ez icusteco ohea! Beguira cer ichura:
cein itfusia, cein ustela, arrez, ta quiratsez
betea! Icusteac arilezaque: utaiac ill leza-
que, ta gogoratuac berac nazca lezaque.
O cer defengañoa! O cer ispillua! O cer
buruco, edo almoada, oira zoazenean pen-
satu, ta onen gañean obeto zuc lo eguite-
co! ta orra zure lengo edertasun aín estu-
matu, billatu, ta zoragarria cer dan.

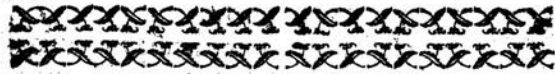
COLO-

COLOQUIA.

O nere Jesus edertafun anciñaco eguiaz-
co bacarra ! O lurrean aguiñ diran,
ta ceruan gorderic dauden edertafun guciñ
eguillea ! O Aita Eternoaren betico Ispil-
llu guztiz edex garbia , ceñean Aingueruac
enamoraturic beguiratu nai , ta naiago du-
ten ! Zu aĩn ederra izanic nere pecatuac,
golpez , azotetz , arantzaz , ta tormentuz,
aĩn itfusi biurtu cinduzten , ta Gurutzearillic
zure Ama gozo , ta orduan penaz betearen
befoetara icusgarri ichura gabe , aĩn lasti-
mofoa jachi cinduzten.

O nere Jaungoico guztia amoriozcoa!
Zure Eriotza , ta obia gatic , zure passio
gucia gatic , ta zure Ama maiteac orduan
arruzuen biotceco naigabe efan albaño andia-
go argatic , indazu , arren , Jauna , argui,
ta indar andi bat nere biotza eguiaz zuga-
na biurtceco , penitencia eguiazcoa , ta zuc
naizun bezala , bicimodu berri santu bat ar-
tceco , zure amorioan bici , ta ill nadin. Amen.

**JUICIO PARTICULAR , EDO BACOL-
tza requin eguingodan Juicioaren gañe-
co Egercicioa.**

*Statutum est hominibus semel mori , & post hoc
judicium.* Hebr. 6. Jaunaren aguinte , edo
leguea da , gucioc bein illtcea , ta erio-
tzaren urrena Juicioa.

ZU ill ezquero , zure gorputza , norc
daqui , noren escuetan utci , ta bi-
tarteaz zure Anima , edo Espiritu bacarra-
ri , Jaunaren Juicio onetara jarraidiozagun.
Egercicio onen fiña , ta emendic atera
bear dan frutua , da Jaincoaren bildur santu
bat , propositu indarsu eraguille batequin zu-
re biotza seguratececo , ta pecatu gucietatic
betico libratceco. San Juan Evangelistac dion
bezala , ,, Jaincoaren bildurra arrezazu cer-
,, gatic eldudan , edo aren Juicioco ordua
,, alde an dezun. Apoc. 14.

Oratorio Compositio , edo lecu.

Illtzen ceran puntu , ta lecu artan , edo
guelan , eguizu contu , Jesu Cristo G. J. ren
Tri-

Tribunalean bereala arquitcen cerala, ta Jaun
 ori bere Magestade guciaz jancinc aguertcen
 dala ; Juicioco Tribunalean jarrinc , Ain-
 gueruen erdian : luz , ta garrezco ibai an-
 dibat aren onetatic , pecatarien contra , Da-
 niel Profetac dionez , irteten dala : edo San
 Juanec icusizuenez , aren Jarleua gucia zu-
 ria , ta arguitasunez betea , Juezaren jauinta-
 fun , ta beraatasuna justuenzat adierazotceco :
 bean zure contra demonio asco , ta zure
 anima aimbeste grillu , ta cateaz , nola diran
 zure culpa , ta pecatuac , loturic dagoela .

Petitiona , edo cer escatu bear dan .

Egoera bacar triste onetan , Jaunari argui
 bici andi bat escatu bear diozu , ondo eza-
 gutceco , ta zure buru , ta beste lurreco gau-
 za oien gañean , orduan juzgatuco dezun
 bezala , orain bertan juzgatceco , eta gracia
 eraguille bat , orduan naico dezun gucia ,
 orain gogotic , ta biciro eguiteco . Jauna ,
 zuri contu ona emateco , David santuare-
 quin esaiözu : *Consiqe timore tuo carnes meas :*
ä judicijs enim tuis timui . Jauna , nere gorpu-
 tza , ta biotza zure bildurtasun santuaz jo-
 siezazu , ceren zure juicioen icara andi ba-
 tec artu nauen . Psal. 118 .

JUI-

JUICIO ONETAN IRU GAUZA CHIT icaragarriac dituzu.

1. Zure anima Jaincoaren Tribuna-
lean aguertcea.
2. Zure animaten bici guztico con-
tuac artcea.
3. Zure animaren betico senten-
tencia ematea.

LENENGO PUNTUA.

F Edeac eracusten dizun eguia , emen go-
gora ecarzu , ta nola zure bicitzaren
atceneco instante , ergai , edo momentuan,
zure animac salto espantoso bat eman bea-
duen , bicitza onetatic bestera , mundu one-
tatic bestera , demboratic eternidadera. Pun-
tu artan aldatuco da , ta arquiteuco alderi,
edo erregio. guéz berri , ta bacar batean,
secular , edo inoiz ere icusi gabeco lecuan,
cabu gabeco soledade , edo eremu triste , za-
bal , neurri gabeco artan.

: Zure espirituac bere burua , dan bezala
an iculico du , baña bacarric , adisquide , ta
lagun gabe , ezagun , bitarteco , anparato,
ta artimo gabe : urte , ta ondasun gabe,
onra , ta anditasun gabe : atsegun , ta jo-
las gabe : bacar bacarric : ezdiote utzico , ez-
ta

a bere goputza ere berequin etanaten. Ori,
 arrac jateco, usteldu, ta lof, ta auts biur-
 teco emen guelditucoda. Zure obrac ba-
 careholic jarraituco dizute: *Opera enim illorum*
sequuntur illos; ta orien dagoquiena, eman-
 go zaio an bacoitzan: *Unisaique secundum ope-*
ra eius. O! Utcitea dezun munduaz, cer
 juicio eguingo dezu orduan! Ondo penfo-
 ezazu orain bertan.

Jari zaita pusca bat zure artean confide-
 ratcen, cer irizico diozun ordu artan orain-
 go Egercicio oietaco erretiro, ain bear oriez,
 ta zure salbacioaren gañean Jaincoarequin
 jardate, ta tratatce onez? Cer esango dezu
 orduan, oraingo zure naguitasunaren cateac
 tiratu, munduco arazo, edo embarazo gu-
 tien damuan, Jaungoicoari, ta zure anima
 baerari eguncha oieac ematera auzartu, ta
 animatu cianan orduaz?

Cer bada, cer irizico diezu ceruco argui,
 ta desengaño emen zure biotcean sortu, ta
 artu cinduenaz? Cer emendic ateracinduen
 gogo sendo, ta propositu eraguilleaz peni-
 tenciaren eguiazco frutuac eguiteco, ta bi-
 ti modu berri bat aurpera arteco? Ta cer
 baldin Santa penitente, ta bein betico Jain-
 cobagana convertitu ciranai eguiaz, jarraitu bat
 diezu? Ah! Ongia San Pedro, San Pablo,
 Mada-

Madalena, San Agustín, ta beste asco len peccatari, guero Santu penitente, Jaungoicoagana bein biurtu, ta gueiagoren guciago peccatura biurtu etciran: ta beren peccatuen penitencia requin ceruco bidea eguintzen. Au bai propositua.

Cer Santu orieci bezala, peccatu gucien confessio andi ofo bat eguin, ta Egercicioen ondoren, Confessore señalatu bat, Aita espiritual jaquinsu, ta Jaincoaren adisquide on bat artu badezu, ceruco bidea eracusteco, ta lagun onac bezala zu guidateco, ta fede oloarequin ari, Jesu Cristori berari bezala obediteco, ta Jaunaren vorondatea gauza gucietan aren esanaz eguiteco? Baldin bide onetan, ta Jaincoac ipiñi zaituen Estaduan, bera zucendari dezula, erregla seguruac artu badituzu, noiz, edo cembat bider confesatu, ta comulgatu beardezun: nola gau oro zure conciencia esaminatu, nola, ta cein librutan zure egun oroco iracurri aldia, faltari gabe, ta foseguz eguin beardezun.

Baldin Egercicio oietan, Jaunaren graciaz janci, ta Cristoren espiritu, ta virtuteaz armatu bazera zure etsairic andien, edo vicio aguintariena ezaguteco, juramentu, edo birau etan, gueiegui jatean, edo edatean, ta ortic datozen gaitcetan, jocoan, jancian, lo egui-

eguitean , beguiratdean , itzquetan , ta beste onelaco oidiran era gabeco gauzetan , orien contra berariaz peleatecco , ta sustraietic ateratecco.

Baldin Garasoa bacera , nola echeari , ta echecoai beguiratu , cer egemplo , cer aviso , cer erreglac ondo bicitceco , obraquin itzaquin baño guciago eman bear diztezun : nola Meza enzun , Doctrina errepasatu , Ama Virginiaren errosario santua errezatu bearduten : nola guciquin paque , ta amoria , ez inori gaitzic eguin : nola lorteco gauzaz ondo usatu , ta cerueo escala eguin beardan , alcar ondo eramán , edo sufrituaz : nola mundueo esamesac , ta errefpeto vanoac oin pean iduqui , ta pisatu beardiran : nola emengo goraberac , beste neque , ta contraco gauzac ondo eramán , ta emengo trabaju gucietan Jaungoicoaren juicioac , ta vorondatea adoratu , ta chist gotic eguitera animatu beardan : nola , ta certaraño Jaincoac ondafunic eman badizu , Jesu Cristori bere pobrechoetan limoña eguin.

Onelaco gaucetan , diot , Aita espiritualaren erreglac artu , bici modu santu bat zuzendu , orri equin , ta jarraitu , ta orretan eriotzac artcen bazaitu : cer igaro dan bi-

N

ci-

citaz efangodezu? Orrelato bitimodu; ta obra onai cer iritzico diezu? Ay! Cer poza! Oriec dira flota, ta galeoiac beste munduan erregistro gabe igarotcendjranac: oriec aango moneda jaquiña, ta chit estimatua. O cer dicha! Guchiaz damua. Ah! Orain eguizu.

Baña contrara: ez orrela, ezpada gaizqui bici. izan bacera, asco, edo gueienac mundan bezala vicio, ta pecatuen pauso, charretan, edo naguita fun peligro sobatean; obra on gabeco, fede ill, ta biotceco oztafua lastimoso batean, ta erreligioco, edo Evangelioço gauzen gañean ajola cabe, ta nola nai, animaco gauzac artuaz: Ay cer pena, cer damua, cer naigabe, cer infernuco bildur, ta lartiac, eriotzaco orduan icusi dezun bezala, artuco zaituen!: Laster, bada, laster, biciro, orain bereala bici modu berri santuori asi, ta orain juicioan naico dezuna, eguin.

BIGARREN-PUNTUA.

ZUre bici guztico contua arteca. Gorputcetic anima iten, ta bereala bertan, Juicioan Juezaren presencian aurquez aurque arquitucoda. Teatro, edo Biltokuiz aguri, ta icaragarti onetan zure animaren causa, edo auzia justician ifunicoda. Ecin igues eguin-

eguingo dezu inora, ceren Jainaren poderio, anditafun, edo Magestade guciac beregan alde gucitic; bere erdian; edo azpian bezala, gure efaetan artu: ta sartuco zaituen. Eztezu Jaungoicoa icufico; baña espantu, esan al guciac baño andiago batean, bere virtute, indar, ta aunditafuna sentierazoco dizu puntu artan. Munduco soledaderic andien, ta triste illunen onetan zure espiritua bacarric afustaturic, ta icaraz arituric dagoela, iru testigu aldi; ta acusatze zalle zure contra falatcen asicodira: oieç dira demonioa, Ainguerua; ta zure conciencia.

DEABRUEN ACUSACIO, TA CARGUAC.

Olec, zure esfairic andienac bezala falatcen asicodira: oieç lembicico acufazalleac izango dira, ta suz, ta garrez, gorrotoz, ta aferrez irazaquiac, ta guztiz itlusi, ta izugarriac aguertuco dira. Arrabiaz beteric bereala deadarca asicodira. Jainana, esango dute: au da Urliaren anima; zuec aimbeste estimatucenduena, bada Cerutaco eguin cenduen, ta pecatuaz galdü, ta gure mendea cegoela, infernutic, ta gure atzaparretatie libratceagatic, Guizon, onen amorez, eguin ciñan: ain garesti costaric, zure odol; ta eriotzarequin erosi cenduen: ja

arrezquero aimbeste oneguite , ta gracia zure amoriozco Sacramentuetan eguindizca-
tsu, ta beste milla modutan.

Baña , orra zure amorio guciari bere bici moduan nola eranzun dion : orra cer esquerrac , ta cer pagua eman dizun. Chiqui, edo gaztetatic pecatuac eguiten afizan , ta guc nai guenduen erara , bide orri beti jarraitu dio. Beguira , Jauna , zure pasio , ta odola nola estimatu,edo certan iduqui duen: ta orren , ta zure vorondate , ta amorioaren contra cer eguin duen. Zure Legue santua osticopean erabilli , ta milla bider aufidu, edo Legue bague , ta abere baten guisan bici izanda.

Beguira , onelaco sujeto , alaco persona-
requin , cer pecatuac itcez , obrac , gogoz :
onelaco egun , ordu , ta lecutan , onelaco,
ta alaco bazterretan , cer gauzac , cer ofen-
fac , cer pecatu loi itfusi , ecin efan ditez-
queanac , ta ecin contactu ala , bere gura-
riz , edo naiez , beste gabe , zure Legue
urratu , ta eguindituen. Etzuen gure bear-
ric:bera, ta berez begui bietaraño pecatuetan,
ta ocafioetan sartentzan.

Aingueru santuen efanai , ta zure man-
datuai ez jaramon , ta guc nai guenduena
eguiten zuen. Aingueruen inspiracioac baño,
gure

gure fugeftioac pözicagö artcencituen. Guri jarraitcencigun , gure bandera pean beti ibillida : guri naiagocigun , zuri baño : gure lagun , ta adifquide beti izanda. Gurea izanda bicitzan , gure izan biardu eriotzan. Betor , betor gure atzaparretara : betor oraiñ betico gurequin bere faria artcera. An daucagu infernuan onen toquia , beronec bere obraquin eguiñ duena. Betor, guc emango diogu mereci duen pagua : betor betico infernuetara.

Justicia , Jauna , pecatari galdu onen contra : Justicia , Juez justua , zure etfairic andien onen contra. Beronec eguindu, beronec pagadezala : beronec nai izandu, beronec ardezala. Betor bada , onen gañera zure betico aferrea: betor zure ira, madaricacio, ta condenacioa. Betor , Jauna , demonio guciaquin infernura.

Ay Cristau aditcen zaudena ! Ay ! zure anima tristeac cer eguin , cer esan , cer penfatucodu orduan ? Nora beguiratu , norganonz biurtucoda trance icaragarri artan ? Ay cer infernuco icerlicac , gure esacran , cer penac , cer larriac emango dioten ! Ah ! cer juicio eguingo dezu orduan , oraiñ aifñ aifa , ta aleguere galtcendituzun egun onaz , aimbeste era , ta ordu dichofoz , nola orain, Jaincoac ematen dizquitzun, Dea-

Deabruac , bearbada , eztiran gauza asco
 efan , edo aunditu naico dituzte : balizaque
 ori, Baña ay ! Orrelaco gabe , cembat eguia
 (bera guezurren Aita bada ere) cembat egui-
 azco culpa zure contra elanditzaque ? Or-
 rez gañera , juicio onetan eztira etsaiac ba-
 carric salatzalle izango : oiec ifsilic baleude
 ere , beste testigu obeac izango dira , norc
 itzeguin , ta norc zu acusatatu. Eta nor ? Ay!
 Aingueru fantuac.

AINGUERUEN ACUSACIO, TA CARGUAC.

BIgarren lecuan oiec zure adisquideric
 andienac irtengo dira, Guçien artean
 zure Aingueru Guardacoa , jaiio cianetic
 juicioco puntu artaraño , betico zure lagun,
 aldeco zure zai , beñere utci gabe , zure
 paufu gucietan beguizco , ta icusizco tes-
 tigu fiela : ta baldin zure bicitza gaitzoa izan
 bada , cër efan dezaque lagun onec ?

Ah , Jauna ! efangodu Aingueru Santuac,
 au da urliaren Anima , zure vorondate, ta
 amorio aitarenac gordetceco niri emancida-
 na. Nic , daquizun bezala , contu artu , ta
 eguin diot : nic gau , ta egun beguiratu , nic
 onen beste urtean gorde det : bere animaco,
 ta gorputceco gaitz , ta peril gucietatic li-
 bratu det. Nic , ceruco bidean ibilli cedin,
 zure

zure mandatu gozô , ta aviso fantiric al-
co emandiozcar:

Baña , Jauna , chiquitatic arrazoiaren ar-
guia zuenetic , bereala oquertcen afizan: zu-
re Leguetic descamiatu , ta bere burua one-
laco , ta alaco bicioai emancien. Nic deitu
agatic , gueroago , ta gaiztoago , ta zure
deienzar gortu , ta sortuzan , ta itsutu , ta
begui bietaraño culpa , ta bicioetan sartuzan:
Zaldi gogor brida, edo freno gabe baten gui-
san, etsiac bezala, emancion zure Legue fan-
tua autsi ta urratceari , or aguinte bat , emen
bestea , gaur bat , biar bestea , ta egunoro,
ta gueiago. Deabruen esclavo billau naiago
zuen bici , gure adisquide baño. Azquenic,
Jauna , orra nola dagoen.

Puntu artan : Ay cer penarequin (gure
esferan) zure Aingueru Santu orrec aguer-
tucoditu beraren begui argui , ta garbien
aurrean orain zuc ain ertaz , ain errespeto,
ta lotsa guchirequin eguin dituzun Jauna-
ren ofensac , pecaturic loien , itfusien , ta lo-
tsagarrienac ! Beguira ondo : cer larriac , cer
antsiac emango dizuten. Munduan cenduea
Lagunic fantuen , ta adisquideric laztanenâ
zure contra onela biurturic icusi ta , cer
eguin , cer esan , cer penlatuco dezu ? Nora
biurtuco cera ? Aingueru eguiati baten car-

gu

gu oiej, ta ònelaco beste asco, ta andiagoi cer descargu emango diezu? Ay cer damu famiña, cer pena garratza berari ez jarraituaz iduquico dezun! Erzan besteric deabru etfai guezurtiari sinistu, ta aren esana eguin; ta Aingueru eguiazco adisqueideari ez sinistu, ta eranzun nai ez?

Cer erremedio, bada, zuretzat? Orduan ezta dembora, ta erremedioric: oraiñ bai. Jaincoari milla esquer, ceren ascori eman ezdion dembora au, emandizun: lecu, ta argui au zure erremedioraco, ta Aingueru ceruco Lagun, adisqueide maite ori, or, ta lecu gucian zu gordetceco, zu salvatu ar-
tecan: au zure escuan, zure nai, edo voron-
datean dago: ori Jaincoac naidu, ori Ain-
gueru santuac. Erremedio erraza, ta segu-
rua da, goizean jaiquitcean, zure anima, ta
gorputza, zure aleguin, ta pensamentu, itz,
ta obraquin, ceran guztia, Aingueru san-
tu onen elcuetatic, Jaincoari presentatu, ta
esqueñtcea, aren vorondatea gauza gucie-
tan eguiteco. Erremedioa da, beti, ta lecu
gucian beguiratu, Jaincoa dagoquizula be-
guira.

Beguira ondo, ceruco Aingueru eder ori
dagoquizula beguira. Beguira ondo emen-
dic aurrera etzaudela bacarric, ta Aingue-
rua

rua aldean dagoquizula beguira. Beguira ondo non sartcenceran , nerequin zauden , ta norequin zabiltzan. Beguira cer esaten , cer eguiten dezun Aingueru orren aurrean. Edocein lecu , ta focotan , gau ta egun zurequin dago Ainguerua : oraindaño baño errespeto , amorio , ta devocio guciago iduquizaiozu. Beguira , beguira , nere , edo edoceinen aurrean lottatuco ciñaqueana eguita , ez arren orren aurrean eguin.

Adisquide leial baten guisa , legue ona , ta amorio andibat iduquizaiozu , ceruco Aingueruaren lagunac bezala. Ay! Onela eguin , ta beguiratu baciño , beste bicimodu artuco cenduen ! Ay ! cembat pecaturatic libratuco ciñan! Erremedioa da, egunoro jaiqui, ta bereala Actu contriciozco andi bat propositu firmeaz eguin, ta zure Aingueruari elan.

Ceruco nere adisquide maite , nere biotceco Aingueru santua : orra nere biotza, nere anima , ta gorputza , naizan gucia gaurco , ta betico , zure escuetan. Ta , bada , zuc naizu nic Jaungoicoaren vorondatea eguita , aren Legue santuari , -ta nere obligacioai ondo eranzutea. Ea , bada , izan , ta eguinbidi gucia. Zu nere Maistu , nere Lagun , nere Guida cera ceruco bidean : governa nazazu , gorde ta zucendu nere pauso,

so, obra, itz, ta pensamentu gucietan : eraculi, ta lagunzadazu, ondo erabilli, ta tentacio, ta pecatuen bide gucietatic libranazazu, zuri zucen jarraitu, bicitza berri bat eguin, ta eriotza on batequin zurequin sartceco Ceruco gloriant. Amen.

Oracio au, edo onelaco bat goizoro eguiten badezu, nere contu, Aingueruac gorde, ta gai tzetatic ateraco zaituela.

Zure Concienciaren acusacio, ta carguac.

ZUre animaren auzi andi onetan Aingueru, ta deabruac isillic baleude ere, norc itzeguin izango da, testigu fiel, ta echecho lapurra ren guisa, guciaren berri oforo daquiena. Au da zure Conciencia be-
ra. O juicio icaragarria ! Ta cere burua zuc salatu bearra ! Orain colcoan escutuan es-
talitic dauzcatzun culpac nola aguertuco ditu ? Zure bicico pauso oquer chiqui, ta ar-
diac, nola diranac, esango ditu orduan ?
Cer deadar icaragarriac emango ditu Con-
ciencia orrec gorderic, ta bear bada, lotfaz,
bildurrez, maliciaz ondo confessatu gabe
or barrenen dauzcan culpac Tribunal artan,
plazara bezala, gucien aurrera ateratceco ?

Ni naiz, esango du, ni naiz urlia zori
gaiztocoaren anima, billay falsiaz betea,

Jain-

Jaincoaren , ta Ainguerueñ beguietan nazcagarria , ta betico galdu bearra. Lotfa , ta delventura au , ta andiagoac ondo mereci ditut : bada ordu onetan cer igaroco citzandan , nequiela , orregatic ere eguin nituen onelaco , ta alaco pecatu , ta gaiztaqueria , loi itfusi , ecin efan ditezqueanae ; onela , ta ala Jaunaren Leguea aurfi , ta nere Jainco , ta Aita amoroso onena aimbeste bider ofenditu nuen ,

Ay zori gaiztoco egun , ordu , ta lecu , ceñean urlia icusi , ta condenatceco ezagutu nuen ! Ay pensamentu madaricatuac , ceñequin deabruari , ta pecatuari nere biotcean ofatatu emanien ! Ay ill baninz milla bider lenago , nere Jaungoicoa ofenditu baño ! Trance onetan orain icusico ez ninzan . Orduan erremedioric ezta , orain bai : Borratu , bada , ta odolezco negarraquin , albacendu , zure concienciaren Lib:uan gaizqui eguin , ta escriptu dezun gucia borratu , ta penitencia , ta bicitza berriaren obrac eguin , ta escriptu zure Libru orretan .

ZURE JUEZAREN CARGUAC.

Juicioac duen pauforic izugarriena au da . Cer carguac dauzcatzu zure beguira orduric tristeen onetan ? Cer , ta nolacoac Jesu Crif-

Cristoc bere aotic eguingò dizquitzu bere aserre guciaren ordu onetan? Eflangodizu: Anima galdu, deabruen servitzari billau zori gaiztocola, Cristau fede gabe, ta legue gabecoa. Eguindezu, nai dezuna: sufritu zaitut, ta oraindaño ifsillic egon naiz. Baña orain da, ta artu det dembora, zure contra itz eguiteco. Izan cindezquean, ta nic nere amorioz, nere alaba, ta biotceco espofa maite naicindudan eguin, betico nere glorian ceruco erreguina izateco.

Nere vorondate ta efana eguin, nere Leguea beste anima justuac bezala gorde, ta ain erraz zure escuan ori ceneucala, etzan befteric, nizaz zure Jaun, ta Jainco, Aita onguilleaz orrela aztu, ni utci, ta deabru zure etfairic andienen bandoco eguin, ta nere contra biurtu, ta zure indar, ta aleguin guciaquin oriei jarraitcea? Nic ecer ezetic eguincindudan, ez deabruac: nic aimbeste urtean bicia, ta animan, ta gorputcean bear cenduena emandizut, ez arc: nic gurutcean ill, ta erosi cindundan, ez arc: nic aimbeste bider infernutic, nola Sacramentuan pecatutic, libratu zaitut, ez arc. Nic aimbeste mirari zugatic eguin ditut, ez arc.

Cer gueiago zu salvatceagatic eguin nezaquean? Ta cer pagu orien ondoren, ta
oric

orrec gatic eman didazu zuc? *Quid est, quod debui ultra facere venia mea, & non feci?* Isai. 5.

4. Nere masti zure animaren orregatic cer gueiago eguin nezaquean? Cer aferrea, bada Juez justu onena izangoda, ta cer atelecac, eguingodizquitzu berrero efatean: *Filios enutrivivi, & exaltavi; ipsi autem spreverunt me.* Isai.

1. 2. Nere ume, seme, edo alaba maitea bezala aimbeste costurequin azi cindudan, nere dotrina, egemplo, milagro, ta Sacramentu aquin, nere gorputz, ta odol erregalatuaz, nere biotceco amorio guciaz: zu, Jurreco ar ecer ez bat cñala, alchatu, ta ceruco gaucetara igo cindudan.

Orrembeste onguite, gracia, ta amorio gatic, cer pagu eman didazu? Ta esquerren lecuan, ondo ceneritzan: ta etzan besteric, ni sorqui zatar bat bezala utci, ta oiñ pean erabiltcea? Ta cergatic guero ori guztia, ta aimbeste bider? O ceruac, ò lurra! Etzan cergatic, ezpada ceren ala naicenduen, ala gogoac eman citzun: zure, ta nere etsairic andienaz bat eguin, ta aiec servitu, aien ondoren, ta nere contra ibilli naicenduen. Ah zori gaiztoco deabruen servitzari lotsa gabea, ta lotfagarria!

Bada orain nic ere argùituco dizut zure arpeguiari: zure bicitza arguitara atera,

ta zure culpén nazcagarrí beticó guciaz emango dizut begüietan. *Arguant te, & staturam contra faciem tuam.* Psal. 49. *Ponam contra te omnes abominaciones tuas.* Ezeq. 7. Ay ! Cer gauzac plazara ertengo diran ordu onetan, ceñean Jaunac berac dio , bere jaquintafun arguiaz , pecaturic escutatu , ta gordeenac billatu , ta aguertuco dituela. *Scrutabor Hierusalem in lucernis :* Sophon. 1. ta justiciac berac ere juzgatuco dituela : *Ego justitias iudicabo.* Psal. 74.

Orrembeste estutafunequin Anima justua, Gerusalen en izeniean aditcen dana , artuco badu , ta justiciac , edo obra onac berac orrela efaminatu bear baditu, cer eguingo ez-tu zügan , peccatari Babilonia nastu bat ceranean , ta zure obretan , ceñac aín oquerraç, ta Jaincoären Legue, ta vorondatearen contra , icusten dezün bezala , izan diran ? Ay cer lotsa paregabea , Cristoren orduco aserrea icuste ! Argatic Santuac diote , infernuá bere su , ta garraquin , ta ango tormentuac baño , infernu , ta tormentu andiagoda , ñölere bait , juicio onetan Jesufen arpegui eder gozoa , bere ira justu guciarequin aín aserre , ta gogor icuste.

Baldin munduan eguin al ditezquean picardia , ta infamia guciac errian , ta erricoea
con-

contra zug eguin, ta eriotzaren sententia emateco Jueza zure ondoren, ta billa dabilleta, beraren echean, ta beguietan gaitaqueria, lapurreria, ta eriotzaren icaragarrienac eguingo bacindu: ta azquenic bere Tribunalean; mundu guciaren aurean cerè burua cateaz beteric, acufaturic, ta urcamendico sententia artceco icufico bacendu: cer lotfa, cer larria, cer naigabea, trance artan artuco cenduque? Sinistu, ta penhezazu, bada, juicioo orduan Cristo zure contra icufi, ta infernuco pena, naigabea, ta tormentu andiango izango dezula, ceren bera, ta bere beguien aurean zuc ala ofenditu dezun.

Ta au da David penitentearen biotz preffitu, edo noblea sentimentuz jositcen, ta erdiz endi partitcen cion espata gogorra. *Tibi soli peccavi, & malum coram Te feci.* Ah, nere Jaungoico maitea! Nic pecatu egumdet zure contra, ta zure beguien aurean. Pena au beratu izangoda, zure anima tormenturic andienaz josi, ta erdiratucoduena, orain erremediatcen ezpacera. Bana Jaunari estquer mila, zure escuan daticazu erremedioa: penitencia, negar, adamu, propositu eguiazco, ta bici modu berri santu bat berecala artcea.

IRUGAR-

ZURE ANIMARI BETICO SENTEN- cia ematea.

ESandiran gauza , edo carguac igaro , ta penfaezazu , nola zure anima triste barrara bere sentenciaren beguira egongodan. Au , gure esacera , mundu onetaco auzi batean oidan bezala , izangoda. Importancia andico auzi batean , acienda , ta ondasun afcoren , onra , edo infamia , biciazen , edo eriotzaren gañean sententia eman beardanean : cer quezca , cer antfia , cer bildurra dauca auzilariac ? Cer ay biotcecoa? Ez jan al , ez lo eguin aldu.

Alasse , bada , puntu artan zure anima egongoda. Ay , esangodu , ay ! Cer sententia izango ote det , auzi onetan , ceñean dijoaquit , ez guchiago , ezpada cernco ondasunac , edo infernuco betico pobreza! Ay ! cer sententia izangodet auzi onetan , ceñean dijoaquit , edo Jaincoaren semearen onra ceruan , edo Lucifer , ta Satanaf-en esclavo billau betico izan infernuan ! Ay ! ta cer sententia emango ote zat auzi onetan , ceñean dijoaquit , edo betico bicia ceruco glorian , edo betico erio-

tza

za infernu gorian ! Yguerricodu bereala, baña, eguizu contu, onela dagoela dudari. Naizu seguratu : naizu jaquin ? Bada zure escuan dago, ez orduan, bai orain, bicirza berri santu batequin.

Gauza oiec laster igaroco dira an : ta zure salvacio, edo condenacioco sententia Juez guciz justuac bereala emangodu. Baldin condenacioco bada : Ay cer defdicha, ta calte bericoa ! Eztu balioco an, ez Jesusen odol zugatic isuriac, ez Ama Virginiaren, ez San Josef, ez Santuen erregnac. Condenacioco sententia bada, puntu artan Jaincoac largaco zaitu zure etsai deabru gucien presa : ta oiec iscambilla, garralsi, ta ifeca andiaz erafoco dizute : atzapar gorri aiequin zure animari itfaticico diote, bur-laz, arrabiaz deadarrez, ta algaraz esaten diotela :

Ator ona infernuco alaja, ta esclava : demonio gucien lagun aiz : ator ona, zoti gaiztocola. Cer ? Etzan besteric ire gurari guztiaz aspertu, gure naia, ta esanac befi eguin, ta begui bieraraño bicio, ta peccatuetan sartu, ta ondatcea ? Orain ire saria artu, ta alde batera gucia pagatucoder. Jaincoaren doai guciac erancico dizcate, ta Crisma santu, edo Cristauaren senalsia, lortsa,

ta tormentu gueiagoraco utcico diote , ta puntu artan infernucio leice zulo cabu gabe aietan betico beraquin ondatuco dute. Ay anima feculaco galdua !

Baña salvacioco sentencia badezu : cer Aingueruen pozaldia ! Cer Aleluia cantatuco dituzte ! Cer ongui etorri , cer laztanac emango dizquituzte ! Jesu Cristoc bere arpegui chit gozoaz beguiratu , ta efango dizu : Atoz , atoz , nere feryitzari leiala , nere vorondatea beti eguin naicenduena : atoz , anima justu nere Biotceco Espoia maitea ceruco Coroa artcera : atoz nigana : feculaco laztan gozo bat indazu : farzaitez betico nere gloria bician , nere Biotcean.

O anima doatsua ! O espiritu dichosoa ! Urratu , ta etendira deabruen lazoac , araguiaren griñac , ta munduaren cate guciac. Bitor , bitor , gure lagun cera , Aingueruac efango dizute : Ceruco erreguiña izan beardezu. Atoz cerura , goazen gloriara.

O cer esquerrac Jaincoari emango dizcatzun , cer bendicio , ta alabantzac Jesu zure Jabe maiteari , Ama Virgiña zure Ama gozoari , San Josef , Aingueru , ta Santuail ! O cer poza lengo neque , tentacio , penitenciaz , paciencia , humiltasun , caridade , ta beste virtute , ta obra onaz orduan oroietean !

tecan! Ta onetan, sartuco cera Jaincoaren glorian. O! Cer icusico dezu an? Norc gurri esan? Ea bada: esp~~er~~anza onequin bici modu berri orduan naico dezuna, artcera animatu: seculaco pecatuen bide, ta infernuc~~o~~ paufoac utci, ta ceruco bidea artu.

Beguir~~a~~ oraín ondo bataren dicha, ta zori ona; ta bestear~~en~~ desdicha, ta zori gaiztoa. Beguir~~a~~ ondo, ta erremedio gabe, tuer~~te~~ bara, edo bestea izango dezula. Beguir~~a~~ contu, cein izangodan zurea. O perill, ô quezca, ô bildurra! Bat, edo bestea bear, ta ez jaquin cein izangodan zurea. Beguir~~a~~ ondo emen biciceran artean, nola goien cerua, ta bean daucazun infernua. Zure atseneco paufoac auzi au, duda au ebaqui, ta betico erabaquicodu. Eztaquizu, paufo ofi noiz, non, ta fiola emango dezun. Eztaquizu cein izangodan zure atceneco paufoa. O salto izugarri, ô paufo icaragarria! O puntu! ô instante! ô momentu, gacien peligrosuena, ceñari nere eternidadea di checan! Ta ez jaquin niaz cer izangodan.

Naizu bada, nere anima maitea, naizu jaquin? Orra bada: zure bicitzac esangodu. Beguir~~a~~, zure obraquin noroniz zoazen? Ceruronz, ala infernuronz? Noronz beguir~~a~~ zauden, aronz joangocera. Arbola bat eba-

O 2

qui-

quitcean , edo escuietara , edo ezquerretara erori beardu : beguira noronz ceartcen, edo macurtcen dan , ta ara eroricoda. Ala zure anima. Ezquerretara ceartua badago, seguru zoaz betico infernura : *in quocumque loco ceciderit, ibi erit.* Eccl. 11. Bestetic dio Jaincoac., bacoitza joango dala bere eterni-
 ,, dadeco echera : *Ibit homo in domum aternitatis sua.* Eccl. 12. Zure pensamentu , itz, eta obraquin eche au eguiten beti aricera. Cer eguiten dezu ? Noraco aricera ? Ceruraco , ala infernuraco ? Ceren beguira zaude ?

COLOQUIO, EDO ATCENECO ITZQUETA.

O Nere Jesus maitea , orduan Juez gu-
 ciz aferrea, ta orain amoriozco Aita paquetfua ! nere auqeran , nere escuan, nere vorondatean utcididatzu zuc nere salvacio , edo condenacioa : *Apposuit tibi aquam, & ignem : ad quod volueris, porrige manum tuam.* Eccli. 15. 17. Ontafun , ta beraatafun paregabea ! Zuc , Jauna , naidezu gucioc salvatcea ; baña bacoitzari bere vorondate librea naidiotzu gorde : salvaceco , salvatu naibadu , ta bere vorondatez condenatceco, condenatu nai badu. Cer gueiago zure jaquin-

quintafun, ta amorio neurri, ta cabu ga-
beac gure oneraco eguin aldezaquean, gu
salvatceco.

Zure partetic seguru gaude : zuc beti nai-
dezu, beti zaude prest : beti zure escua, zu-
re arguia, zure gracia ematen dezu, gu sal-
vatceco, guc nai badegu. Orrela gure alde-
tic dago peligro, ta bildur gucia. ta gauza
oiec onela, ta fedeco eguiac izanic, izangoda,
zu, edo besteric, bere escuan salvacioa, ta ce-
ruco gloria daucala, condenatu naiduenic?
Bada orrela Jaincoaren vorondatea jaquin,
ta guc salvatceco cembat eguinduen, ta
Cristauric bada pecatu eguin, ta bere ani-
ma, ta Jaincoa galdu naiduenic, ondo iraba-
ci, ta ondo merecia du orrelacoac infernu
bat, ta infernu asco. Condenatceco gogo
gucizco andia beardu, ori icusi ta conde-
natu naiduenac.

Ez, ez, nere Salvodorea, ez nic teculan
orrelaco lanic. Naiago det bicia, lurreco ecer
ezqueria guciac galdu : ta milla bicitza, ta
gueiago banitu, guciac eman lenago, zu pe-
catuaz ofenditu ta galdu baño. Ez, ez, Jau-
na peccaturic gueiago : sobra, ta gueiegui
dira oraindañoacoac : orien damua daucat,
ta iduquico det beti. Penitencia eguiazcoa
eguin naidet, ez gogo erdi, edo nai erdi

otza

otzaquin oraindaño bezala ; ezpada biótz,
 ofo guztitic.

O nere Jesus maitea ! Juicioco puntuan
 aserre egongo cera , ta arrazoiez , pecatua-
 ren contra : orain amorioz , ta piedadez be-
 teric : orain , bada San Josefgozoac , orain
 zure Ama maiteac ni gatic erregutcen dizu-
 te : Bitarteco oiec gatic , arren indazu zure
 gracia bicitza berri bat eguiteco. Orretaco
 nere culpa , ta zure contra eguin ditudan
 ofensa andi itsusi guciaquin nere arpeguian,
 diran bezala , indazu , lotfatu , ta humilla-
 nadin , ta gucien penitencia eguiazcoa eguin,
 ta juicioan ondo irten nadin , zu beti alaba-
 tceco. Amen.

INFER-

INFERNUCO PENÁ , TA TORMEN- tuen gañeco Egercicioa.

Ducunt in bonis dies suos , & in punto ad inferna descendunt. Beren egunac ondafun etan igarero , eta puntu batean infernura jachitcen dira. Job. 21. *Ibunt hi in supplicium æternum.* Gaiztoac gaitzondo , edo betico infernura joango dira. Matth. 25.

FEdeco eguia andi oneratic , ta infernucopenen pensamentu icaragarri ticatera bear dezun frutua , da zure pecatu,edo Jaungoico aren contra eguin dituzun ofensa gucien gorrotoric aldezun andiena Jainco aren aserre justuaren bildurra , ta aurreraco propositu sendo bat : eta eguiaz eriotzaren , ta infernuaren baño ere , pecatuaren contraco biotceco bildur andiago bat.

Composicio , edo lecu equitea.

Lurraren centro , edo erdian bean pensaezazu lecu andi bat , al dezaquean illunen , tristeen , izugarriena , fuz , ta garrez , queez , ta usairic loien , ta nazcagarrienaz betea , ta an betico egon bear duten condenatu zori.

gaiz-

gaiztocoac icuften dituzula , alde gucitic Jaunaren aserre , ta justiciaren su biciac erretcen dituztela : Labe , edo carobi aietan beguirā sartu , ta betico josiric.

Escari , edo peticioa.

Fede bici bat Jaincoari esca zaiozu , ta biotceco argui , ta sentimentu andi bat , defdichadu aiec infernuan daramazquiten tormentu icaragarriac ezagutceco : ta baldin Jaincoaren tume ona bezala , aren amorioac zure Aita maitea servitu , ta amatcera mugitcen , ta empenñatzen ezpa zaitu; edolaric tormentu gogor oriec atcera erazo , ta ez Jaincoa gueiago ofenditceco bildur santuan sartu , ta betico lotu zaitzaten. Bada , ezpadezu eguiten pecaturic , eztezu izango infernuric : quen ezazu zuc pecatua , ta nic quenduco det infernua.

IRU GAUZA INFERNUAN

diranac.

1. Infernucō lecuā , ta betico lagunac.
2. Infernucō gorputzaren betico tormētua.
3. Infernucō animaren betico tormentua.

LENENGO PUNTUA.

SArzaite pusca bat zuregan , ta penseza-zu infernuan. Ah! Cer pensamentu provecho-

vechofoa ! Ta infernua cer da ? Zoro andi alco dira , infernuaren izenic ere aditu , edo ezun nai ezdutenac. Efan bear etzaie , ez predicatu , ez iracurri , ta ez aitatu ere infernuric , ceren icentatceac berac bildurtcen , ta gueiegui , diote , icaratcen dituen.

Ta ori diotenac , nor dira ? Nor ? Bici modu galdu , ta bicioetan beguietaraño futuric , ta orregatic biciric beren aldetic infernuan daudenac. Ay zori gaiztoco ifsu , deabruac engañatu , ta zoraturic zautenac ! Cer zaio deabruari , ceña zu becein boboa eztan , zuc infernuan pensatcea , edo ez baldin pensatu , edo pensatu gabe , postaca aren ondoren infernura bazoaz ? Cer zaio baldin ustez uste gabe , zure obrac ara bazaramazquite ?

Ez , nere Cristava : zu , ta ni , oriec bezala , orren ifsu izan ez gaitean. Biciric orain consideracioaz jachi gaitezen infernura , guero illic , edo iltcean jachi ez gaitezen ara. Ar dezagun bioc San Bernardoren conseju autajarra dionzagun San Francisco Borja andiaren egemploari. Santuac , Eleizac dion bezala ordu alco egunoro , sei , zortci , ta gueiago oracioan igarotcencituen ; baña orietatic , dio beraren bicitzac , egunoro faltatic gabe , ordu bete infernuco penen consideracio ,

218

cio, ta gogartuari beti ematen ciola. Ah!
Argatic ala bici izan zan, ta Santu ain aundi
eguinzan. Ay! Ta pensamentu orren bear-
rago nor da? Zu ala Santua?

Jachizaitz bada, orain ura bezala infernu-
ra, guero bera bezala igotceco Cerura. Cer-
da bada infernua? 1a. Lur pean lecu bat da
guciz illun, ta icarragarria, ceñean alde gur-
cietatic besteric eztago, ezpada sua, garra,
ta quea: su ori Jaun guztiz aserratu justua-
ren aiceric portitcenac era batera beti iraza-
quitcendu, ta su orren berezquiuroco gai
guciac biribillatcen ditu. Zufre, pique, er-
refina, ta brea, fucor mota guciac alcarre
quin an dira. Baña su bat bere batean beti
berdin icequia, beti gartua, beti illuna, edo
beñere ez arguitua, beti tormentatcen da-
goena; ta beñere illtzen eztuena: beti de-
seguiten, ta beñere acabatcen eztuena.

Su bat, gu emen berotcen, ta gozatcen
gaituena bezalacoa izan agatic, ta gure one-
raco; an guztiz da aserrea, ta Jaunaren jus-
ticia, ta podore guztiac goratcendu suaren
gorputz ori, ta anima, edo espiritu an di-
ran guciac, betico aiei eransi, ichequi, ta
bat eguiñaz erretcen ditu. Su bat añ cintso,
ta jaquinua, non, balequi bezala, Jauna-
ri obeditecen dion, ta condenatu bacoitza

bear

bea dan neurrian , ta bere culpai dagoquien bezala erretcen dituen. Au da infernucosua , ceñaren aldean mundu gucico sugarac , pintatuac bezala , edo ecer ez bat dira.

2a. Infernua carcela guciz illun izugarri bat da , loiez , atsez , ta quiratsez betea : an condenatuac sartcen dira , an pecatari galdu , gende infame , canalla , billau , ta emengo picaro guztiac batcen dira : balca artan demonio guciaquin nafte daude , ta betico egon bea dute. Baña alcarrequin guciac ego tea , baten ere confueloa ezta ; ceren alcar ecin icufiric , beti arrabia bician , defesperaturic , ta alcarren contra , etsairic andienac bezala , amorraturic dauden. Ala bataren infernua bestearen tormentua da. Aitac semea icuftean , ta semeac Aita tormentu berria dauca , ta orrela beste guciaquin.

3a. Infernua ciega ciquintafun guciac bete bat da. Beñ an sartu ezquero , secula gucietan irteteric , igues eguiteric eztago. An gauza onic , ez onaren cutsu , edo arrasturic eztago. An , gaitz gucien lecuari bezala , gaitzic batere falta ezta. An sartu orduco condenatu tristea artcendute batean , ta betico , gaitz mota guciac : miñac , somiñac , penac , arrabiac , anfiac , naigabeac , gofeac , egarriac , otzac , beroac , pobrezac , infamiac , gucia-

guciacen bearrac, cargac, nequeac, icerdiac,
eridac, tristezac, ta beste gaitz guciac be-
tico eriotza bñci artan.

4a. Penhezazu ondo, condenatu bacoit-
tzac cer Lagunac dituen infernuan. An dau-
de oraiñ gorputz, ta anima infernuan bi-
citic ondatu ciran asco: ta azquen juicio ez-
quero, guztiac ala egongo dira an. Beste la-
gunic eztute bada izango, ta ez lecula gu-
cietan, iculico an, ezpada demonio, dea-
bru, ta condenatuac alde gucietatic. Batec
gora beguiratcen badu, aguertuco zaizca
demoniac: bera beguiratcen badu, demo-
nio, ta condenatuac: demonioac alde bate-
tic, deabruac, ta condenatuac bestetic.

Lagun madaricatu oriez asco ezpalira be-
zala, beguira ondo beste, berari dagozcan
Lagun alde gucitic artu, ta betico tormen-
tatuco dutenac: Zucarrac, otsoac, arzac,
leoiaac, basacatuac, musquerrac, fugeac,
zapoac, armiarmac, basilisco, caiman, edo
musquertzarrac, eta beste pistia mota guciac.

Oiec, eta onelaco esan al baño guciago,
izugarriago diran bidutci, edo mostruo itfusi
suz ta garrezco aserre amorratuac izango
dira condenatuen betico Lagunac: ta nai, ta
nai ez, aien artean beti egon bear: ecin igues
eguin: ecin beguiac ichi: nai ta nai ez beti-

to icusi bear. O cer Lagunac ! O cer tormentua ! O cer infernua !

Pisá ezazu ondo , Cristava , fedearen pisan , edo Jaincoaren balanza berdiñean ipintzu , cer suerte peccatariac beretzat autatcen , edo artcenduen. Aingeru , ta Santuen Lagun ceruan izan bear zuena : Jesús maitearen ispillu eder , garbi , ta gozoaren arpeguian bere burua icusi bearzuena , Ama Virgíña Santa , ta ederrena , Cerutar guciaquin icusi , ta betico glorian Lagun bear ciñtuena : bere naiez , ta vorondatez , beste gabe , Lucifer , ta demonio gucien mempeco servitzari billau eguitenda , burniz , fuz , ta garrez estecatu , edo lotu , ta infernuco ciega onetan betico egoteco. Ta au da condenatuen lecu , edo toquia : au da infernua.

Ta zori gaiztoco en lur peccotoqui ori noiz eguin zan ? Mundu aren asieran , cerua , ta lurra bere itzáz Jaungoicoac eguin cituenean. Ta lurpe toqui castigu , pena , ta gaitz guztiaquico ori Jaunac certaco eguin zuen. Mundua ondo gobernatceco , ta munducoac zucen erabiltceco : ta onez cerua gatic nai ezpazuten , edolaric infernuaren bildurrez oquerric inorc eguin etcezan ; edo eguiten bazuten , gaitzqui bici , ta gaizqui ilccen ciranac , infernuan betico paga cezaten.

Eguia

Eguia fedeco au , ta onaren , ta gaitzaren berri fustrai etic jaquiteco , ta dan bezala barrentceco , aditu , ta jaquin beardezu , nola Jaungoicoac bere jaquintafun guciatz Guizona ecer ezetic bere antcera eguinzuen. Eccli. 15. 14. Mundu onetan bidezco zuzena paratu zuen : beregañ , edo bere buruaren Jabe utci zuen : bere Leguca , ta aguiateac eman ciozcan .

Jaunac efancion , ta orain zuri efaten dizu : Orra , libre eguin zaitut : ona , ta gaitza zure vorondatean dago gucia. Ondo eguin nai badezu , ta nere Legue , ta Mandamentuac gorde , doatfua betico eguingo zaituzte : Orra ura , ta orra fua : artu naizuna , zure escuan dago. Orra cerua , orra infernua : naizuna artu. Orra bicia , orra etiotza , ona , ta gaitza : zure vorondatez nai dezuna , emango zatzu.

Jaungoicoaren vorondate fantua au da. Ta erraz emendic ezagutuco dezu , condatcen dana , bere naiez , edo vorondatez galtcen dala. Jaincoa guciz justua da , gure Jabe bacar , ta Aita maitea da : zuri , ta beste gucioi libertade au emango digu , ta escua , nai badegu , salvatceco. Zure auquera , ta libertade ori , vorondate libre orren privilegio , exregalia , ta fueroac oforo gor-

de

dè nai dizquitzu. Orra cerua , salvatu nai badezu : orra infernua , condenatu nai badezu. Jaunac berac , zu , ta gucioc salvarcea naidu. Beraz galtcen bacera , zure culpaz , zure naiez , zure voroudate libreaz condenatuco cera. O Cristau pecatari itfua ! Cer aitzquia Jaunaren Tribunalean artuco dezu?

Pensezazu , nola Jaincoaren vorondatea virtute , ta ontasun gucien asiera , neurri , ta erregla cierto zucena dan , ala zure , ta beste gucien vorondate libre au gaitz , bicio , ta pecatuen iturri bat beti gaitza dariona , ta culpa gucien suftraia dala. Argatic Jaincoac berez , ta lenda bicitic Guizona zucena eguin bazuen ere , bereala , edo laster oquertcen , ta macurtcen afizan , ta bere burua cabu gabeco gaitcetari nafu zuen ; ta ez beste gatic , ezpada ceren berac ala naizuen , bere vorondateaz gaizqui valiatu , ta ongui usacezqueala , bere naiez gaizqui ufatu. Eccl. 7.

Jaincoac ala Cain doacabe , bere anaia Abel justuaren Eralle infameari efancion. Bere anaia ecin icusfric gorrotoz iltzuenean , ta pecatu beltz itfusi orrez contu artu cionean : Cain , cer eguin dezu , efancion ? Eztaquizu , obra ona , edo ongui eguiten badezu , orren saria artuco dezula ? Baña gaitza , edo gaizqui eguiten badezu , zure pecatua

catua bertan atetean dezula? Ala ere gaitz eraguille, edo zure apetitua zure vorondate pean egongo da, ta gaitceraco griñari zuc aguinduco diozu.

Au berau zuri, ta guztia Jaincoac esaten die. Cain aurrenecoa infernura joanzan, ta aimbeste milla urte da an dagoela: ta ori ceren berac naizuen: ta orregatic beragatic daude an aren ondoren joan diran, ta egunoro ara dijoazenac, ceren berac beren griña, edo inclinacio gaiztoz, gaizqui eguin, ta infernura nai duten. O pecatuaren itxurafuna!

Ay nere Jaungoico maite, gauza on gucien eguille, ta emalle bacarra! Cer zorakeria; cer itxusqueria infameagoric zurequico pecatari batena baño? Zure ontasinez bacoitzari zuc eman vorondate librea, zu billatceco, zuri jarraitceco, zu amatceco, ta gozatceco: ta Zu bere On gucia utci, ta mundu, aragui, ta deabruaren ondoren ibilli, ta ori bere naiez! Eguia utci, ta guezurra sinistu: arguia utci, ta illuna billatu: cerua utci, ta infernuan fartu! Ay Jauna! Ta ceñ gaizqui pecatariac darabilen zure antceco anima, Zuc eman cision joiaric precia-tuen, doairic señalatuen, prenda-ric baliofoenaz, ceña dan vorondate libre, zuc eman, gaizqui usatuaz!

Ta

Ta orra, Cristava, arguiro fedeco eguia
 andi au, ascoc ondo aditcen ezpadu ere; edo
 aditu, ta bear dan bezala, ondo finistu nai
 ezpadu ere. Zuc zure oneraco, beñ, edo beñ
 ondo finitezazu: ta orretaco ondo icasi,
 ta fede biciaz ondo beguiratu, barrendu, edo
 penetratu ondo, ezagutu, ta Jaincoaren
 aurean aitortu, zu, ta ni guereñez pecatua,
 ta gaitza baicic ezguerala: gure vorõndatea,
 bicio utsa, beti berez gaitceronz dijoala, ga-
 itz eraguille, ta grifaldea baicic ezquerala,
 : Gure ecer ez, edo gaitz gucien ondora
 jachi gaiten (ta erremedio bacarra ori da):
 ta be orretatic David penitente arequin esan
 diozagan: *Ego verò egenus, & pauper sum: Deus
 adjuva me.* Ah, Jauna: ni alde gucietatic zu-
 re bear, atondoco, esqueco pobre bat naiz:
 laguntzadazu, nere Jaincoa.

Fedeco eguia da, Jaun onen gracia, ta
 escua beti prest dagoela gu salvatceco: ta
 guc ez mereci agatic, Jesus onac mereci,
 ta irabaci digula: gure etsaiac baño adif-
 quideac gueiago dirala: gure pecatu, bicio,
 ta deabruen tentacio, ta aleguiñac baño an-
 diago, ta indarfuago dala Jaunaren gracia,
 zuc orrez baliatu nai badezu: ta salvatcen-
 ezdana, bere naiez dijoala infernucõ carcela
 orretara. Ta orra munduaren aseratic Jain-
 coaç certaco ori eguinzuen. P Ba-

Baña , nola emengo carceletan cembat, eta nolacoac diran guizonen gaiztaqueric, ambat andiago , ta alacoac diran oriei dagozquien penac : ori bera Jaincoaren justiciac eguitendu infernuco carcela artan. Batezuec daude eun milla pecatu gatic , besteac milla gatic , besteac berroquei , edo amare gatic , ta asco culpa bacar bategatic : ta cembat andiago , edo itfusiago diran , ambat tormentuac andiago dira an. Inor oteda, carcela onetan betico sartu naiduenic , ta gorputceco , ta animaco ango tormentuac bere gañean artu nai dituenic ? Bada , nola pecatuan bici cera ?

BIGARREN PUNTUA.

GOrputz condenatuaren betico tormentuac. Emen gogora ecarri bear dituzu , gorputzac dituen bost sentiduac , ta bacoitzari dagozquion penac.

Lenengoa , beguiaz icustea : condenatuaren vista tormentatuco dute demonioac , ta beste condenatu guciac. An diranac , eta bacoitza etsairic eriotzco enac dira : ta condenatu bacoitzac , nai , ta nai ez guciac icufi bear ditu , ta gorroto ecin esan al batequin. Cer ichurac artuco dituzte demonioac , ta aian izugarri , aserre , illun , ta tristeac , abere,

re, ta gauza icaragarri gucien antcera. Ah! Ta ori guztia beguien libertade, ta pecatuen castiguan! Orañ beguiac gaitzqui darabiltzanan, auts pusca baren edertasuna icusteco, eztu seculan icufico an demonio, ta condenatu itfufiac befteric.

Bigarrena da enzutea. Cer tormentuac izango ditu onetan? Beti enzuten egon beardu deabru, ta condenatu gucien donaberac, adiac negarrac, deadar, garrasi, zanca, orroa, inciria, nazcac, buroac, ta madaricacio amorratuac. Ah cer musica, ta soñuac! Ta ori gucia, ta guciago emen enzuten ci-tuen Jaunaren ofensaco itz loy, coñtu, ta canta itfusi, ta beste itzqueta, edo jolas gaizto, ta zoraqueric gatic.

Irujarrena usai eguitea. Munduan indaric ezta, ango condenatuen gorputzac bota, ta banatuco duten usai nazcagarri, qui-rats ciquin loa eramateco: ta orien, ta beste infernuco pistia liquits, ilgarrien usai ustel gucien artean cōdenatuac egon beardu beti, ceren emen, lurreco usai gozoaquin Jaincoa ofenditu zuen. Ay munduco erregalatuac, ta cer tonmentuac ichedetèn dizuten infernua betico.

Laugarrena da gustua. Cer gose, cer egarri arrabiatuac izango ditu condenatuac? No-

la deabruac arrerazo , ta traga ezazoco diozate infernuco suz , ta garrezco janari , ta edari , ozpin , beazun , afensio , belar , ta beste gauza famin , garratz gucien zucuac: fugueen , zapoen , arratoi, armiarman, ta beste pistien odol ustel, birica quiratstu , izurriac, ta puzoniaz beteac? Ah munduco jale , ta eda-le ifsu era gabe , fabela beste Jaincoric ezde-zutenac! Ay , ta cer janari , cer trago famiñac, berun, ta metal urtu gorizcoac artu bear-rac ceraten deabruen atzaparretatic! Orrela ase , ta beteco cerate gañez eguin arteraño, eztanda , ta ler gaizto zuen biricac , eta ez-tarri zabalac eguin arteraño.

Bostgarrena da escuaz uquitcea. Baña, nola sentidu au gorputz guztian banatua dagoen , ala gucian izango ditu condenatuac bere pena , ta tormentuac. Ta emen sartcenda Jaunaren justicia aferrea , ta bacoitzaren gorputzari dagozquion penen neurria. Cembat , eta andiago , ta guciago izan diran len gorputzaren pecatuzco gufio , ta atseguiñac: ta nondic , eta nola bacoitzac Jaincoa guei-ago ofenditu zuen , ambat andiago izango dira deabruac alde artatic emango diozcan gorputzaren pena , ta tormentuac. Escritura santac ala dio: *quia per qua peccat quis , per hac et torquetur.* Sap. 11.

Ta

Ta cembat era bat Jaincoaren contra guei-
iago aufartu, ta gloriatuzan bere gorpuz-
tcean abereen guisa, fede, legue; ta lotfa
gabe: ambat tormentu, ta lantu gueiago
Jaunaren aferreac aguintcendu pecatu zale
nabarben, dollor infame orrenzat: *Quantum
glorificavit se, & in delicijs fuit: tantum date illi
tormentum, & luctum.* Apoc. 18. Ay mun-
duco jale, edale, ta beste atseguin loien za-
leac, nola an aspertuco ceraten, ta betico
damu erremedio gabe arequin!

Sarzaite, arren, Cristava, pauso onetan,
chit zure barrenen, ta cere buruari galde
zaiozu. Baldin emengo gaitcetán, ta edo-
cein gauza zure nai, edo gustoaren contra-
co etan aín fenticor bacera: ta Baldin uste
gabeco edocein neque, pena, edo lurreco
atsacabe, edo bestec ematen dizun nai ga-
be chiqui ecer ez bat asco bada, ceregandic
atera, ta loa gal, erazotceco: eta dan valien-
te ena, ta berez arrotuena euli char, edo
pistia cital batec batzuetan ala erretcen, ta
inquietatcen badu, ura quendu artean go-
zo onic eztuela: cer izangoda, gaitzondo,
pena, ta tormentu gucien betico lecu artan?

Emen aguiñetaco oñaze bici bat da asco,
loa, ta paquea quendu, ta burua gal erazo-
tceco: atera bada contua, cer izango litza-
que

que oguei , edo berroquei urtean , gau , ta egun , aguiñetaco miñic andiena eramian bearra? Efateac berac , beste gabe icaratcendu Cristava. Cer izangoda , bada , gorputz guztico miñac , ta oñaze amorratuac alcarrequin batean , ta betico condenatu bacoitza alde gucietatic artcea? An izango dira buruco miñ arrigarrac , beguetaco , ta belarrieta-co , eztarrico , aoco , escu , oñ , saiets , biotz , fabeleco miñ amorratu , ta beste gaitz mota guciac.

Munduco guiza femeric galduen , ta dedichaduena bere pecatuac gatic ondo merceduela ere urcatoen , edo erretcen icustecac berac ascoren biotzac erdiratcen ditu aren erruquiz. Cer pena , ta naigabea izango litzaque , batec nai , ta nai ez , icusi bearra bere adisquideric laztanen , seme , edo alaba maiten , bere senar , edo emazteric onena bere beguñen aurean eregosten , laurguiten tenaza , edo currica goriaz pulcatcen?

Cer miña , eriotza guciac baño gogor , ta portitzago izango litzaque , lurpeco zulo batean , fugue , zapo , ta pistia puzoniazco en artean , biciric Santa Tecla bezala bat sartcea? Falarif-en metalezco cecen gorieren barrenen , edo Magencio-ren trofetan , ceñetan guizon bici bat gorputz ill batequin lotu-

lotutcen zuten , ufai ustel , ta pena icaragarri orretan ill cedin ?

Ay nere anima ! Aleré au gucia ufá da. Pena oriec , ta beste emen asma alditezquean guciac ecer eztira infernucoen aldean. An condenatu bacoitzac bere burua , ta besteac icufico ditu orrelaco pena mota gucietan betiro. An deabruac burutic , eta beguetatic fartuco diozcate burni gorizco lanzac , ta erfugue izugarrien antcera , ta zucaramorratuen guifa ozca eguingo diote belarrietatic , aotic , eta gorputz gucitic , ceren burua zoratu , ta pensamentuz , beguiaz , aoz , ta orrela Jaincoa ofenditu zuen.

An galda beticoaquin iraquingo diote buruco muñac pensamentu gaiztoaz Jesu Cristori arantzazco coroa ipini ciolaco. An erre , ta egofico diozcate beti biricac , erraiac , biotza , ta gorputz gucia , ceren araguiaren gustoaz Jesu Cristori bost milla azote culpa bacoitcean , aiañ aisa fedez ori cequitia , bere naiez emanciozcan. Ay peccatari itfu galdua , ta zure bici modu orrequin noza zoaz ? Infernuco tormentuetara. Cer erremedio bada ? Damua , propositua , confessio , ta penitencia : biciera berria , bicitza santua.

A Nima condenatuaren betico tormen-
tuac A. S. Ignacioc banaca ipintcen
ditu bost gorputzaren sentiduen penac,
orietatic animarenac ateratceco : ta cem-
bat dijoan gorputzetic animara , onen pres-
tutafunez , ambat dijoa aren penetatic onen
tormentuetara. Animarenac beti meago, an-
diago , ta miñago dira. Gorputzaren guisa
animac ere beste bost almen , edo potencia
barrengoac ditu , ta bagoitcean bere tormen-
tuac : ta nola ciran emengo pecatuac , ala
izango dira ango betico castiguac.

An imaginacio , edo irudiguille eroa tor-
mentatuco dute beti aurean irudituco zaiz-
can icusgarriric triste enac ; ta secula gucie-
tan icusico eztu gusto , ta atseguinezco gau-
zaric , ta ori , ceren emengo zoraquerietan
eroturic nola nai , Jaincoaren ofensan egon
oizan. An gogoguille , edo apetitua dese-
guingoda etiric betico , gustoen lecuan , pe-
nac ; naigabeac , antsiac , ta infernuco erio-
tza baieic izango eztuela : ta ori ceren Jau-
naren bildur gabe , Legue santua urratceco,
freno gabe ascatuic pecatuetan bere erara
jbillizan

Memoriac izangodu an bere pena guciz
andia,

andia , beti gogoratuaz , beñere aztu gabe,
 Jaincoaren favore , gracia , ta mesede gu-
 ciac , ceren oriez azturic legue bague bici
 izanzan:pecatu bici guzticoac beguietan be-
 ti iduquico ditu , ceren orien penitencia
 eguin etzuen. Adimentia berriz , ceren Jain-
 coa ezagutceco ondo usatu etzuen , an be-
 ti itsua egongoda, beti argui gabe , bere cul-
 paz us eguiten beñere atsedenic eztuela.

Azquenic vorondatea amorraturic , arra-
 biaz , gorrotoz , penaz beteric , era guzti-
 etara : ta ceren lurrean Jaincoaren voron-
 date santua eguin bearrean , gaitceraco be-
 rea eguinzuen , bera izangoda bere borre-
 ro bere buruaren contra , Jaincoaren , Ama
 Virginiaren , ta Santuen contraco aferre , ta
 gorroto amorratu bici batean. Nola gure
 Legue santuac amar Aguinte dituen : ala ani-
 mac , gorputcean dagoen artean , Leguea-
 ren contra bere naiez pecatu eguiteco, mo-
 du asco ditu , eta guero gucietan culpac pa-
 gatcen ditu infernuan.

Baña ay ! Orañdaño esan diran pena orie
 ecer eztira esan quizunaren aldean. Pena
 gucien pena , tormentu gucien tormentua,
 infernu gucien infèrnua , ta gucien andie-
 na Jaincoaren gloria , ta arpegui ederra ez
 icuste. Oni dañuco pena , edo animaren

beti-

betico caltea deritza. Bada nie ezdacuts (elango dezu) Jaincoaren arpeguiric, ta ezdet orrelaco penaric. Ah nere Cristava! Eguia da. Baña cergatic? Ceren gorputceco carcela orretan zauden artean, itfua, ta Sator bat bezala begui gabe ceran.

Carcela orreratic zure anima, edo espiritua libratcean, eriotzaco puntuan, bereala chussen chusē igo bearluque bere toqui, edo centrora, gloria bici artara, ceña dan Jaungoicoa bera beti icusi, ta gozatcea. Contu aterra bada, ta ondo pifa ezazu, al badezu, cer pena, cer calte, cer tormentua izangodan zure Jaungoicoa guciz eder gozo agandic betico quendu, ta desteguitu, edo dislocatcea zure anima, Jabe maite orrec berretzat, eta bere gai eguin zuena? Anima ori ecerc ere munduan gauzac ecin osoro betecodu, ta ez ontasun guciaquin beñere secular bere erara afecoda, ezpada bere Jaincoarequin: onen falta ecin berecoda.

Argatic pena au gucien andiena da: onec neurric, ta caburic eztu, ceren Jaungoicoa betico an gaitcen danac ezten. Itzic ezta, pena au, dan bezala, zuri efateco: bururic ezta, au, dan bezala, iñorc emen barrenceco, edo comprenditceco. Ara nola bait: zure befoco ezur bat autsi, edo dislocatcen

batcen bazatzu , cer oñaze , cer arrabiac dira zureac orduan ? Munduco ondasun , edertafun , ta atseguin guciac zuri emanagatic , paque , ta gozo onic etcenduque izango . Ta cergatic ? Ceren ezur bacar bat bere lecutic desteguitu , edo ateraric daucazun . Ondo . Bada zure anima Jaincoaren Espiritu eder , gozo , lantua , ta atseguin gucien toquia icusteco , ta gozatceco eguiña , bere centro , ta lecu orreratic dislocatcea betico , cer tormentu , cer infernua izangoda ?

Ceruco gloria , ta atseguinac alde onetatic nola diran , ala dira infernucos pena , ta atfacabeac neurri orretan bertan . Ta nola neurri , ta caburic Santuen contentuac ezduten , ala condenatuen tormentuac ere ezdute . Nola Jaincoa Ontafuna bera dan , ta Espiritu , edo Izate bat , on gucien onena , ta on bacuna , guciz garbia , nas gabe , ta cabu gabe edo infinitoa , ala on ori galtcea da gucia batean galtcea , ta gaitz , ta calte neurri gabea , cabu , edo fin gabea , ta argatic infinitoa , ta beticoa .

Calte onetan sartcendira beste calte guciac , ta secular ez icusi bearra , Jesus , ta Ama Virgiña guciz doatsua , ta oien arpegui eder gloriaz beteac , ta ez Santuen Lagun , ezpada deabruena beti izan bearra . Norc bada ,
elan

efan al, edo pensa aldezaque pena au; dan bezala :ta nola pecatua gatic añ aisa batec bere anima condenatcen duen feculaco ez icustera bere Erregue Santu gucién gloriemallea, ta gloria bera, ta bere Aita, ta Jabe guciz maitagarria, ta ez icustera aren, ta gure, berac Gurutce santutic eman cigun Ama guciz ona, ta onetan sartcen diran bendicio, doai, ta favore gloriáz beteac?

Baldin Coroa baten, Erreino baten, ta mundu gucian diran ondasunen Jabe bat izarreco, orien diña dala, ta gucién derechoa duela, oriec gucioc quendu, deferritu, ta eriotzaric tristeen, ta lotsagarriena, emango baliote, cer castigu, cer pena izango litzaque? Ta ceren eriotzac edoceñi lurreco gauzac quentcen diozcan, gauza añ gogor izugarria bada; cer izangoda infernucó eriotza bici ura, ceñac Ceruco arreinoa, ta angogloriazco Coroa ondasun guciaquin condenatuari betico quendu, deferritu, ta eriotza ematen dion?

Araco azquen juicio egunean, nolerebait, condenatuac dacustenean Jesu Cristoren, Ama Virginiaren, ta Santuen gloria, Coroac, doaiac, edertafun, ta atfeguiñac, ortic ateraco dute cer dan galdu zuten gloria, ta orrec emango die miñic garratcena,

ta

ta damunic amorrattena : añ erraz falva citezqueala , ta beste doatfiac bezala , penitenciaz , ta biciera fantuaz cerua irabaci , ta goza citezqueala , ori gucia añ aifa ecer eze-gatic berico galduaz.

Pensezazu ondo , esandiran penaz gañora condenatuac dutela beste pena , ta tormentu bat , Jesu Cristoc Evangelioan ponderatcen dizuna : *Vermis eorum non moritur : & ignis non extinguitur* ; Marci 9. aien arra iltcen eztala , ta aien sua itzaltcen eztala. Ar onec , beñere utci gabe , defeguingo ditu beti , ta gure esáeran , pulcatu tormenturic portitzenaz. Ah ! añ erraz falva nindequean , ta añ aifa condenatu naiz ! Ay pecatutic , beste alco bezala , libra nindequean : ta nere naiez pecatuco bide , ta echean sartu ninzan : an sartcea , infernuan sartcea zala jaquiñic ! Ay besteac bezala , gucia confesio on batequin erremedia nezaquean , ta ori eguin nezaqueala , eguin eznuen !

Ay onelaco urte ! Ta ay onelaco dembora , ta egunac , edo lecuca , ceñean araco Egercicio etan nere biotcean Jaincoac aimbeste avifu , ta mandatu gozo eman cizquidan , bera gana eguiaz biurtceco , ta nic ez jaramon , casoric eguin ezñion ! Ay orduan cembat pecatutic irten . ta ceruco bidean

dean sartu ciran ! Ay , ta cembat gaiztaque-
riac nerequin eguin cituztenac ! Ay , ta cem-
bat , nic baño ere pecatu guciago , andiago,
ta itfusiago cituztenac ! Ay , ta nic ori bera
ezagutu , ta nequiela , eta aiec baño obe-
to , orregatic ere eguin ez nuen , ta betico
galdu naiz ! Au , ta onela izangoda ar bat
beñere iltcen eztana , ta condenatuaren bar-
rena beti orchicatcen , ta chiquitcen duen
tormentua.

Azquenic beguira,ta pifa ezazu ondo, no-
la pena , ta tormentu oiec-, ta efan al guciac
baño andiagoac , diran , ta izango diran be-
ti , ta betico , cabu , edo fin gabe , alivio,
ta erremedio gabe , Jaincoa , Jaincoa dan
arte , ta ala beti eternidade guzico. Dema-
gun , condenatu bati Jaincioac efaten diola:
Azquen juicioa irago , ta utcico zuela emen
Choricho bat , ta onec milla urtetic milla
urtera ur tanto bat ichasotic ateraco zuela:
ta ichaso gucia choriac orrela aortcean, con-
denatua pena aietatic libratuco zala. Bertan,
edo puntu artan aren tormenturic andiena
ufte orrequin acabatuco litzaque.

Baña ay ! Eztu , ta izango ecindu orrela-
co ufte , edo esperanzaric. Ta ala igaroco
dira milla urte , ta beste milla , ta milla bider
milla ; ta orregatic egun bat igaro ezipaliz
beza-

bezala , ta lenda bicico puntuari bezala aren betico tormentuac izango dira. O penaci O tormentuac ! O infernua ! O gaitz beticoa ! O ! Ta nola da Cristauric , pecatuaz Jaincoa añ erraz galdu , ta betico conde- natu nai duenic ?

COLOQUIO , EDO ITZQUETA.

O Anima nerea ! Cer da au , edo non zabilta ? O zure fedearen otza , edo gucz illa ! Laster zugana biurzaitez. O ceñ gauza latza , ta garratza dan, Jaungoico aserratu baten escuetan erortcea ! Baña nere Jabe on , ta Salvadore maitea ! Zure aserre bici gucia , badaquit , Jauna , peccariaren contra peccatua gatic dala. Ori bada , nere Jesus ona , ori bera nigandic betico quendu naidet ; ta fustraietic betico atera , ceren peccatuac bacarric zu ofenditcen zaituen. Orren contra nic ere aserratu naidet , ta nere biotcean , aldedan gorrotoric andiena seculaco artu.

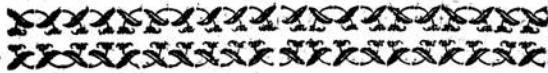
Ez , ez , nere anima , zure Jaungoicoa añ erraz , ta ecer ez egatic , oraiñ daño bezala , guciago aserratu , ta galdu. Zure Jaun , ta Jabe bacar gozoa ofenditu , ta galdu , ta non dago zuretzat erremedio , ta gozonic ? Inon ere ez. Ta cer ? Peccatu batequin Jain-

Jaincoa galdezaquezu betico? Ay! Ay! Cer bildurra! Ay cer quezca! Ta cer? Zure animaren caltean deabruari aimbeste atseguin nai diozu eman? Peligru onetan zaude, ta zure culpaz betico condena zaitezque, ta Jaincoa galdu dezaquezu, ta orren lasai, orren aisa bici cera?

Ay nere tristea! Ta izan diteque ori? Ta zu infernuco su garretan erretcen icusi, ta Jaunaren justicia aherrea orrez beti atseguin artcen dago queala! Jesus milla bider! Cer eguia izugarria! Ez, ez, Jauna. Ez, arren ni pecatuan, ta orregatic infernuan erortcen urci. Ill, Jauna, lenago: milla bici banitu, lenago guciac galdu, zu ofenditu, ta galdu baño. Ill bedi pecatua, ta bici bedi nigan, nere Jesus, nere Jainco maitea.

Zure pena, ta tormentu guciac gatic, Jauna, zure azote, arantza, ta zure negarrac gatic: zure odolezco bost iturri nere salvacio raco idiqui, ta eman cinduenac gatic escatcen dizut barcacio, ta paquea. Zure negar malco bat, odol tanto bat asco det, Jauna, nere culpa guciac manchac quendu, ta nere anima garbitceco. Zure odolaz baliatu naidet, penitencia, ta biciera berria eguiteco. Lagun zadazu, arren, pecatutic irreten, nere bicia zucentcen, zu bacarric,
nere

here Jauna , billatceco , servitceco , ta ce-
ruan beti alabatceco. Amen.

AZQUEN JUICIOA REN GAÑEAN
Egercicioa.

*Congregabo omnes gentes , & deducam eas in val-
lem Josaphat : & disceptabo cum eis ibi. Joel. 3.*
Bitibillatuco ditut(dio Jaunac)gende guztiaç,
eta Josafateco ibarrera eramango ditut,
eta an gucien gañean juicioa eguingodet.

FÈde bici batequin azquen juicioa gogo-
ra ecarri , eta munduaren cabu one-
tatic atera bear dezun frutua da Jaunaren
bildur andi bat , San Juan Evangelistac dio-
nez , bacoitzaren , edo juicio particularean
esanzan bezala , eta bildur santu orrequin
beti ondo bicitcea , Juicio andi onetan Jau-
nari contu ona emateco.

Lecua, edo Composicioa eguitea.

Contu eguizu orañ bertan Josafateco ce-
laiean , Calvarioeco , ta Oliveteco mendien
artean arquitecn cerala , ta an munduco

Q

Q

gen-

gende guciac , ill ezquero pizturic beren
gorputceran icusten zaudela. An airean odoi
zuri baten gañean bere Jarlecu,edo Tribuna-
lean dacutfula Jesu Cristo,Evangelioan berac
dion bezala:aren escuietic Ama Virgiña guciz
doatsua gloriazco bere Jarlecuan : eta Apof-
tolo , ta beste aiei jarraitu cien Santuac beren
lecuetan , jarriric. Juicioaren lecu a oncla
eguin ta

Escaria , edo peticioa.

Au izangoda , David Santuarequin esca-
rtea : Josi itzatzu , Jauna , zure bildur san-
tuaz nere anima , ta gorputza , bada zure
juicioac icaratcen naute : Fedea , ta juicioa
orañ indazu , orduan bezala orañ juzgatce-
co mundua , ta munduco gauzac , ta nere
mundu chiqui au : ta orduan bezala orañ
lurreco anditalun , ondasun , ta atseguinac
oñ pean eguiaz iduquitceco. Ay Jauna!
Mundua juzgatcera zatoztencan , ez arren
ni condenatu.

JUICIO

243

JUICIO IZUGARRI ONETAN IRU

gauza andi dituzu.

- 1a. Cergatic Jaunac Juicioco egun
au eguin naiduen.
- 2a. Orduco munduaren cabyan izan-
go diran senaleac.
- 3a. Mundu guciaren juicioa, ta fen-
tencia beticoa.

LENDIA BICICO PUNTUA.

BEguira, ta penhezazu ondo, cergatic Jaincoac eguin naiduen Juicioco egun aundi au: egun icaragarri, besteric ez bezalaco, pare gabe, munduan beñere icusi eztan, era bateco mundu guciaren batzarri, edo junta aundi au? Fedecac dio: gauza asco gatic, eta causa asco dituela Jaunac, juicio ori eguiteco berac daquizquienac. Bañaguretzat jaquiñenac dira iru.

1a da, ceren bere Seme maitearen gloragatic Aita Eternoac mundu guciaren aurrean biurtu naiduen. 2a: ceren bere justu, ta servitzari leialen onragatic biurtu naiduen. 3a: ceren bere juicio justu, ta justicia zuce-nagatic munduaren aurrean biurtu naiduen.

1a Evangelioac eracusten dizu. „Jaincoac bere Semea bialdu zuen mundura,

Qz

„mun-

„ mundua , edo animac salvatceco. *Misſio Deus Filium ſuum in mundum , ut ſalvetur mundus per ipſum.* Baña mundua añ zoroa , añ juicio gabea cegoen , non ezagutu izan nai etzuen bere On gucia , bere Salvadoreā. Etorrizan , dio San Juanec , bereen artera , jaio , ta agertuzan bere aideen erdian , ta berac etzuten artu : *in propria venit , & ſui eum non receperunt.* Ioan. 1.

Ta badaquizu cergatic ? Ceren humiltsunaren Maisua bezala , janciera , edo traje humillean Jesus etorrizan : eta mundu ero itſuac humildadearen balioa , ta edertafuna ezagutcen ezdituen. Orregatic , naizuten era-ra , erabilli zuten Pilatos egandic Herodes egana , tribunal etic tribunal era , Anas , Cafas , ta beſteen aurrera : ta Jesus-en Perſonaz , gucien artean , nai zutena eguin , ta azquenec condenatu , ta Gurutcean illzuten.

Cer bada , dio Aita Eternoac ! Bialdu nic , ta ez guchiago , ta ez beſteric , ezpada nere Seme bacar maitea , gucien Maisu izan cedin , ceruco bidea eracusteco , egemploa emateco , eta animac salvatceco : ta mundua añ zoroa , añ juicio gabe , ta ari pagu ori eman ? Bada nic juicioco egun arrigarri bat eguingodet : orduan gucia aguertucoda , ta mundu itſuac icuſicodu nerequin zuen ,

ta

ta borro gogor, ta besteac norgan beren escuac ipiñi cituzten, nor oñ pean erabilli, nor azotatu, aranzaz coroatu, ta nor ill-zuten.

Lenengo Jaincoaren Semea gure araguiz janciric lurrean aguertuzanean, gugatic traje humill orretan etorrizan, munduaren juicioac igaro, ta munduan juzgatu izatera: argatic munduco itsuac etzuten ezagutu: baña bigarren aldian gloriaz, ta anditafun guciac beteric etorricoda mundura, munduco guciac juzgatcera: munduari juicioa eman, ta eguingodio, ta orduan, beren damu gaiztoz icusi, ta ezagutuco dute, len ala tratatu zutenac.

Ay cer juicio tristea! Ay cer munduaren trucada, ta suertea! Ay cer esangodute orduan Anas, ta Caifas batec, Pilatos, ta Herodes batec? Cer Judas billau falsariaz saldu zuenac? Cer lotsa bada arena, ta aren ondoren, edo Judas en azpian egongo diran Cristau, pecatu bacoitzaz, cequitela, Cristo Gure Jauna añ merque, ta doaric saltcen zutenenac? Cer bada, araco gaitzqui comulgatu, ta Judas en guifa falsiazco laztanaz, Jesus, arc baño ere merqueago saltcen zutenac? Cer esangodu Pilatos, eriotzaco sententia añ oquer, ta gaizqui emancionac, eta

cer Juduac , Barrabas baño ere guchiagoan
Jesus guciën Erregue santua iduqui zutenac?
Ah! cer Cristau galdua ?

Bitartean , zuc , nere anima , amoriozco
milla esquer biotz guztitic eman bear dioz-
catzu Aita Jaincoari , ceten bere Seme guciç
humill , ta maite agatic onela mundu gucia-
ren aurrean , ta Juicio andi onetan biurtu nai-
duen. Ta icusiric zure Salyadore , ta Erre-
gue Jesus laztana , bere gloria , ta magestade
guztian , biciac , ta illac , ceruco , ta infenu-
coac belaunico adonatu bear dutela , batez-
ere bere etsairic andienac , ta nai , ta nai ez,
damuz , ta arrabiaz bada ere , len ezagutu
nai etzutenac berac adoratcen dutela : bera
gatic zuc milla obetari , edo parabiën eman
bear diozcatzu :

Atseguindet , nere Jaun , ta Jabe biotce-
co bacarra ; ordu onean , ta zori onean biz,
Zu mundu guciarën beguïetan ezagutu , ta
adoraturic orreïa icuïtea. Atseguindet , nere
Jesus maitea , zure gloria guztiaz ; guztia
zorratzu, Jauna , ta ordu onean betico izan-
ezazu. Ay Jauna ! Ojala milla espiritu , ta
milla biotz , ta milloiac , ta izan al guciac
banitu ; guciac zure onteran betico ezartce-
co , zuri esqueñtceco , zu ezagutu , ta Jaun,
ta Jainco , secula guciëtaco nere Erregue be-
zala

zala beti zu adonatu, ta amatececo!

Ta orra cergatic, ta cer arrazoi andia requin Juicioo egun andi au Jaunac eguin naiduen: bere Seme aren onra, ta gloria gatic biurtceco.

Bigarren Juicio ori eguiteco causa, ta ondo pensatu bear dan gauza, ta eguia da, nola Jaincoac bere justuen onra gatic mundu guciarē aurean biurtu naiduen. Mundu eroa bere juicio eran, naiduen bezala, ta chit oquer dabil: argatic onari gaiztoa deitendio, arguari illuna, ta virtute ari bicioa. Beren era, edo modara munducoac orain gauzai deitendie. Onen gañean dira aimbeste ay triste, ta madaricacio Profeta santuen aoran, ta Jesu Cristoc bere Evangelioan orobat dio juicio oquer, ta gaiztoen gañean.

Munduan asco dira, Jaincoa eguiaz billatu, ta biotz gucitic servitcen dutenac: ta oieç icustendira nequez, ta penaz beteric. Beste asco dira, Jaincoaren etsai eguñic, peçatuetan beguietaraño sarturic bici diranac, eta oieç naiduten guciarequin irtetan dira. Mēdi arte, ta bazter orietan pobrecho asco dira. Jaunaren Leguea fede andi batequin artcen dutenac. Gordetcen dure lenengo Aguintea, bigarrena, ta amar diranac: eta gueiāgo balira, guciac gordetceco prest dira: era oieç beti

beti nequeáfen, ta zorren azpian. Beren gau,
 ta egun etaco icerdi aquin, beren Eleiza, ta
 Jabe en zorrac pagatecco, ozta dute: be-
 ren aleguin guciaquin, doi doia dute, edo
 ascoc ezdute zatarcho bearrenic ere, berac,
 ta beren umeac cerequin estali, edo janci,
 Meza bat, bear bezala icusteco, edo Elei-
 zan aguertceco,

Ta bitartean cembat munduco aberats
 abeeren guifa legue gabe bici dira? Aurticcen
 dute lenengo Mandamentua, bigarrena, ta
 besteac: eta gueiago balira, guciac au-
 fitceco prest dira: ta orregatic oiec triun-
 fatcen dute, jan, edan, janci, ta nai dutena
 eguin, necazati pobreen icerdi, ta odola-
 ren costura: beren aunditasun, ta soberviaz,
 necazale garbi, berai jateco ematen dienac,
 lur pean ondatu, ta ostico pean darabilzte-
 la, beñere pobreenzat justiciac balio eztucla,
 ta andi naiquin ur garbiric ecin atera dute-
 la. Ah! Ta cembat onelaco mundu zoro
 orretan igarotcen ote da?

Ay Jauna! Cer da au? Nola dijoaz gauza
 piec? „Justua cera zu, ni zurequin argü-
 „mentuan sartceco. Jerem. 12. Baña ala
 „ere eguiaz zurequin jardün beardet? No-
 „la, Jauna zure etfai gaiztoenac, zu ofen-
 „ditcen, nai duten bezala, ta beren erara
 „bici

„ bici dira ? „ Ta justuat zure adisquide mai-
teac nequez , ta dolorez ? „ Ori , ta orrela-
„ co asco dacutsula , nola zaude orren ifsi-
„ llic ? „ Eche , edo Palacioac , soñecoac ,
ondafunac , ta erregaloac , norenzat eguin
cinduen ? Cer da au , Jauna ! Habac. 1.

Oriec gucioc , dio Jaincoac , nic eguin ni-
tuen nere servitzari , ta adisquide nere Legue,
ta amorian bici ciranenzat. Nola bada zure
etsai , ta munduco andiac guciac jaso dira ?
Ea ; zaude paquean , dio Jaunac : mundua zo-
roa , ta itzua dago : bacoitzari berea emate-
co , juicio zucenic eztu orain. Juicioco egun
bat nic eguingodet , ta bacoitzari dagoquio-
na emangodiot. O nere Jaungoico guciz
justua ! O juicio estua !

Cer izangoda , orduan icustea , emen
gaizqui tratatu , ta humillatu ricaco pobre-
cho asco , an Jaunaren escuietatic , Patriar-
ca , Apostolo , ta Aingueruen artean ? Ta
emen len aien Jabe , ta Aguintari andi , justia,
ta arrazoiaren contra pobreen icerdi , ta
odolac añ aisa chupatcen cituztenac , Lucifer
en , Astarot en , ta deabru gucien azpian ,
fuz , ta garrezco coroza lotzagartiaquin be-
tico condenaturic icustea ? Cer oien arrabia
amorratua , beste justu on pean aimbeste bi-
der emen erabili cituztenac , alaco glorian
icusi,

icusi , ta beren buruac alaco lotfa , ta infernu
bician icuftea ?

Ta justuac orduan cer esango dure goi
artatic ? Ah ceñ pozez cantatuco duten : *Uti-
que est fructus iusto : utique est Deus iudicans eos in
terra.* Pf. 57. Ay Jauna ! Ceñ eguia andia zan,
dembora batean an bean Predicadore , ta Con-
fessoreac esaten cigutena : Jaincaoren escutic
bezala , lurreco gaitz , bear , ta nequeac ar-
tceco : laster igaroco cirala : ogei , edo ber-
rogei urteco , edo guchiago pena , ta do-
loreac izango dirala : Zuc , Jauna , andiagoac
gugatic artu cinduela : Zuri beguiratu , ta
paciencia iduqui guenezala.

Ango gaizac igaro , ta emen ceruan des-
canfu osoa , ta betico gloria bicia guendue-
la. Ay , Jauna , cer eguia , ta cer saria orañ !
Ara bean munduco gure Aguintari gogor-
rac , cer lotfan , ta tormentuan dauden orañ !
Justua cera , Jauna , ta zucena zure juicioa
mandu eroaren gañean. *Iustus es Domine , &
rectum iudicium tuum.* Pf. 118. Onela justuac
esangodute , ta onela orien onra , ta gloria-
gatic Janicoa biurtucoda.

Irugarren Juicio andi au eguiteco causa
da , ceren Jaincoac bere Justicia gatic biur-
tu naiduen. Emen fede biciaz gogora ecar-
zu , lurrean beñere ecin ondo barrendu , ta
adi-

aditu oïdan eguia andi au, ta Jaincoā ceñ zucen bere juicio, ta gauzetan dabilen. Gure fede illarrequin, sator itsuac bezala guera, ta argatic illun pean beatz topaca, uts eguiten, ta cenzu gabe gabiltza: dacutscunaz pagatcen guera, irudiaz, ta ez eguiaz. Baña Jaincoac ez orrela: bacoitzaren biorza dacus, ta barrendic, dan bezala, juzgatcendu: *Nec juxta intuitum hominum Ego judico: homo enim videt ea, quæ parent; Dominus autem intuetur cor. Scrutans corda, & renes Deus.* 1. Reg. 16. Argatic juicio andi onetan arguiro, ta garbiro nor, ta cer zan bacoitza icuficoda: nor, ta nolacoa lurrean bici zanean, izan zan.

Ay! Ta cer gauzac arguizco, ta eguiazco juicio onetan aguertuco diran! Cer falsiac, nolaco traicioac, cer intencio, ta asmo dollorrac: cer choraqueriac, cer aicezco lancai eroenac, cer venganza billau, cer pecatu itsusi loiac: cer gauza lotfagarriac, pensamentu, ta gusto, abereen guifaco atseguin atfac: cer lagunaren emazte, edo senarraz escutuan eguin daco adulterioac, ta beste orrelaco ecin esan ditezquean gaiztaqueriac!

Cer bada? Etzan befteric: fede, ta Jaincoaren bildur gabe, aisa, aisa cere burua pecatuai eman, gurari infernucoai lecu eman, ta zale-

zaletcen ciñana , edo gogoac emana , inõrc
jaquingo etzuelaco , escutuan eguin. Bada
zuc escutuan eguin cinduen lotfagarri oriec,
Juan justuac aguirian ateraco ditu gucien
aurrean , ta beguietan bere juicioan.

Pensezazu, guizon prestu, edo andre on-
ren papera eguin dutenac cembat diran mun-
duan : Cristau onzat ascoren beguietan dau-
denac ; baña ez Jaunaren aurrean. Cembat
Cristau en izena dutenac ; baña gentil , edo
atheista , Jaincoa utatcen dutenac bezala, bi-
ci diranac : campotic erreligio , edo piedad-
de aren capa , baña barrendic biotcean Jain-
coac daquien bezala. Bada cer ? Oriec orre-
la irago beardute ? Ez ori , dio Jaunac : nic
plazara ateraco ditut : mundu guciac jaquin
beardu nor, ta nolacoa zan bacoitza.

Ah ! munduaren juicioac ceñ itfu bide ga-
beac diran ! Ascotan beste guizon , edo an-
drea , ceren urrea darion, ondasunac dituen,
urrez , ta sedaz modaco soñeco ederraz
apaindua : orri Agur andiac , ta Jainco bati
bezala gurte , edo adoracioac : ta bearbada
guizon , edo anre ori pecatuan dago : ta
bere desdichaz , ala badago , orren anima
da deabruen ciega bat , Lucifer en infernuco
preña bat bere cateaquin loturic daucana.
Anima ori demonio guciac baño beltzago,

ta

ta itsufi dago. Aingueruac orren igues dijoaz, infernuco izurritu bategandic bezala, ta deabruac orren beguira, noiz baño noiz Jaincoac orren biciaren ari mea eten, edo ebaquico duen infernura eramateco. Ah! Ta zu orren itsua; ta camporonzco edertafun orrez pagatua! Bost onelaco irago, ta tragatcenda munduan.

Pensezazu, nola bitartean esqueco pobrech bat, edo beste, zure ondotic igarotcendan, eta ceren arlote datorren, edo ez aña ondo jancia, orri ez jaramon, arpegui ric ere eztiizu eman nai. Ta orren anima Jaincoaren gracion dagoque: ala badago, da Jaunaren jar lecuric ederren, ta gozoena, ceru bici bat, ta ceruac baño ederrago: Jaincoaren ispillu garbia, Jesu Cristoren Espofa, ceruco Erreguiña gaia, Aingueruac beti lagun dituela. O munduco juicioac! Ta anima justu orren balioa ezagutu gabez, orren estimacio guchi! O Jaun santu, dana dan bezala bacoitcean icusi, ta bere neurri, ta pifuan estimatu, ta gucia juzgatcen dezuna!

Ta emendic, nere Jaungoico gucic justua, cer atera beardet nic, ezpada bildur santu bat, baña ez mundu zoroaren esamesena, baicic zure eguiazco juicioena. Cer atera beardet, ezpada zure ofensa gucien damua,

ta

ta zure beguietan diran bezala? Cer, ezpada biciera berria, biotz argui, ta garbiaz zure aurean dagoena bezala, beti bicitceco: nere vorondate orañ daño itsutu nauena, betico ucatu, ta nere aleguiñaz zurea billatu: nereaz defeguin, ta zurea beti eguin. Ay Jauna! Bada nere obra onac ere juzgatu bear dituzu: *Cum accepero tempus, Ego iustitias iudicabo*: zuc añ justuac bezala, bacoitzari berea emateco: contu estu, ta juicio berri onetan sartu naider, Jauna: penitencia eguin, ta ondo bici naider, zure juicio andi artan ondo irteteco. Amen.

BIGARREN PUNTUA.

JUICIO BAÑO LENAGOCO SEÑALEAC
eta munduaren acaballa.

E Men gogora ecarzu Jesu Cristoc bere aoz predicatu zuen eguia au, ta nola juicioraco mundua defeguin baño len, alde gucietatic señale icaragarriac izango diran: *Erunt signa in Sole, in Luna, & in Stellis, &c.* Luc. 21. Señaleac ceruan, bada Eguzquia illundu, Illarguia odoldu, ta Izarrac pufcattu, ta cerutic eronico dira. Señaleac, bada ceru gucia nastu, ta odei illunez bete, ta dem-

demboral, edo ecachic izugarrienac icufi-
co dira: chimista, turmoi, ta oñaztarriac
erriac, ta errietaçoac oñdatcen dituztela.
Señalecac, cerent oriequin naste aize bum-
bada arrigarriac izango diran, torre, ta pa-
lacio munduco andi nai eroac, beren ustez
betico ospe, edo famarenzat jaso cituzte-
nac, batean lurpean arrafatceco.

Pentezazu Jesu Christoc diona, cer seña-
leac lurrean izango diran: *In terris pressura
gentium*: nola ez cerua bacarric, ezpada lur
gucia, ichaso, ta criatura guciac pecatarien
contra aserratu, jaiqui, ta beren modura ar-
matuco diran, Escritura dionenez, Jaunaren
etsai burujaucien venganzara, ta oiei guer-
ra bicia ematera: *armabit creaturam ad ultio-
nem inimicorum, & pugnabit pro illo orbis terra-
rum contra insensatos. Sap. 5.*

Orduan, Lurrac bere gañean pecatariac
ecin icufi, edo sufrituric Zalantza, ta icara
guciz portitzac emanic, idiqui, ta tragatu-
co ditu. Orduan itsaso zabal ori, orroa chit
andiac ateratcendituela, beregandic irten, ta
fartucoda leorrean erriac, ta gendeac ori-
datuaz. Orduan guizon, ta anreac arritu,
ta zurtu, ta Jesu Cristoc dionenez, corde ga-
be igartuco dira, soñu izugarriaz, ta erio-
tzaco antsia, ta larriaz: *pra confusione sonitus*

ma-

maris....aresentibus hominibus pra timore. Ordu
 an gendeac ibillico dira arazo andiān , zora-
 tuac bezala , gora bera , cer eguin ez da-
 quitela , ta eriotzaren atceneco gaitzarequin
 etfiric burruca bezala.

Orduan abereac ere arazotuco dira , ta
 basotiac , ta lar abere suminduac , ta pistia
 mota guciac aldarte , ta azqueneco gaitza
 sentitu , ta beren zulo etatic irtengo dira,
 ta erriotzco orroa , ta inciriaquin , izugarri-
 co moduan errietara , auzoetara , gende tar-
 tera etorrico dira. O egunic illunenac ! O
 gauric tristeenac ! O culpen ondorengo dem-
 bora ! O Munduaren galdu bearra !

Azquenic beguira , ondo gogartu , edo
 gogoan fartu ezazu munduaren acaballa , ta
 luz , ta garrezco eriotza portitza. Jaunaren
 aferre justuac aguindu , ta munduaren lau
 alde etatic beñgoan , bat baten luzco lau ibai
 andi bialduco ditu : oiec era batera futu,
 erre , quiscaldu , defeguin , ta auts biurtu-
 co dituzte echeac , erriac , abereac , ta bici-
 ric arquitcen diran gende guciac : ta orra
 mundu zoro galdua acabatu. Ay cer cabual

Atozte orañ , atozte nerequin munduco
 eroac : juicio , ta contuan far gaitean. And-
 quiac , aberatfac , atfeguin , ta eder zaleac ,
 atozte : atozte icuftera , dembora bateco
 zuen

zuen bioteen zoragarti ciran edertasun, ta beste gauzac non diran, edo cer eguin diran. Ay peccatarien zoro, edo juicio gabeac! Beguira zuc nere Cristava fedeco argui-az munduaren cabu oni.

Non dira orañ eche, edo Jauregui andi, vanidade, edo andi naiac aimbeste pecatu-requin, ta anima ascoren caltean jaso citu-nac? Non dira baratza, edo jardin eder, ta paseo erregalo raco aimbeste costaric egui-nac? Non dira joiac, urre, cillar, ta bes-te ondasunac? Non dira galac, edertasun, erregalo, ta beste atseguinac? Autsa, ta que utsa icustenda. O cer icusgarti illun tristea! O munduco falsia, ta guezurra! O choro en jostallu ichura gabea! Onela gucia igaro-tcenda: onela mundu gucia acabatcenda. *Præ-terit enim figura huius mundi. 1. Cor. 7.*

ILL GUCIEN PIZTIA, EDO ERRESURRECCIOA.

FEdeco eguia au pensezazu ondo: mun-duaren fin lastimagarti ori ezquero, no-la illac piztu bear duten: bacoitza bare len izan zuen gorputzean, Jaunaren aguintez, biciric jaiquicoda, San Pabloc dionez: *Cæ-ner enim tuba, & mortui resurgent. 1. Cor. 15.* Lau munduaren parte etan juicioo trompe-

tären ots gueiz andia adituçoda, ta Aingueru
bâtec deadarrez aguinducodu : *Surgite mortui,*
et venite ad iudicium. Ilac piztu zaitezte, ta
juiciota atozte. Efan, ta eguin: puntu ar-
tan mandatu oni diranac obeditucodiote, ta
berçala biciric jaiquçodira.

Ah! Begüira cer icusi bear dezun orduan!
Justuen animac cerutic, ta gaizto enac in-
fernutic etorri, ta bâçoltza bere lengo gor-
putcean sartuco dira. Güçien gorputzac gue-
raruco dira olo, ta bici beren animaquin; ba-
ña guciac ideac bezala, Jesu Cristoren urte,
edo oguci ta ama iru urteçoen guisa : *in men-
suram ætatis plenitudinis Christi.* Ephes. 4. Pen-
tezazu, nola, ta ceñ laster, ta ceñ edet
argui gloriâz janci, ta beteac santu, ta doa-
çuen gorputzac egongo diran, ta anima an
sartcean, eguzquta baño claruago jaiquço
dira, ariñac, alaiac, ta chit ederrac.

Ay! Cer bendicico, ta graciaç Jaincoari
emango diozcate, çeren gorputz artan bera
servitu, ta aren vorondate santua eguin, ta
Leguea gordezuten! Cer esquerrac animac
bere gorputzari, çeren garbiro bici izan zan,
edo argalac bezala, pecatuac eguin bacituen,
orien penitencia ere eguin zuten! Cer bada
gorputzac animari, çeren Jainaren bildut
jantuz çeraco bidean zuten erabilli zuten,
edo

edo inoiz lurreco gaureratu oqueru, edo
 macurtu bazan, ondasun, edo arseguin loie-
 tan sartu bazan: oriee ezagotu, ta guero da-
 mu, ta eguiazco propositu eragilleaz con-
 fessatu, ta Jainco agana biurtu, ta biotera
 berri sartua artu zuten, ta errotetran oñdo
 irauñ zuen! Ay cer poza! Cer gloria bicial
 Ta bitartean, norc esan dezague don-
 denatu en gorputzac nolacosc egongo di-
 ran? Oñen anima zori gaiztozac etorric
 dira, nai, ta naiez, infernic, demoniozac
 baño beltzago, ta infusiago, fu bico eguñic.
 Araco beren gorputzac icustean, cer tor-
 mentu amorratsa artuco dute? Ator ona,
 esangodio bacoitzac, ator ona deabru gucien
 lagana, ta nere catcela madaricata: ator
 ona ire saria nerequin batean betico artcera.
 Ah zori gaiztoco gorputza! Oñen beste ur-
 te da igatic ni infernura nintzala. Cer etzan
 besteric, Jaincoaren Legue santua urratu, ta
 ire anima garbia loñcea, abere en guñlaco
 arseguin lotsa garrietan, venganza cital, ta
 beste dollorqueria, ta peccatueran, ta aña
 merque ecerez egatic deabruai salcea, edo
 donic anima baco au omatea? Ator, bada,
 orain gucia nerequin batean pegatcera.

Oiee, edo onelaco gauza alco esañaz an far-
 tucoda anima, ta gorputz ori jaiquicoda be-

reala infernucio su gori bici, ta illú eguiñic. Ot-
duan cer madaricacioac gorputzac animari,
ta onec ari? Cer negar malco súz, ta gar-
rezcoac? Cer deadar, ta garrafsiac? Cer bio-
tceco inciria samindu garrazac? Onela aña-
coda seculaco, ta beñere ezta aspertuco,
eternidade gucian.

Ay anima Cristau au iracurtcen, edo en-
zutenzaudena! Cer izango oteda zuzaz? Ot-
duan mundu guciaren aurrean cere burua
naico dezu iculi deñdicha onetan, lotfa, pe-
na, ta tormentu orietan? Ez, ez, anima nere-
rea, ez Jainco agatic: ez nere gorputza,
zure, ta nere onagatic. Ea bada, animo, ta
penitencia bereala: eguiazco biurrera, edo
conversioa, Jainco agana, : damu, ta negar
biotcecoac, proposituac, ta biciera berria.
Bai, nere Jainco maitea, bai zure graciare-
quin. Emen penac, emen tormentuac. Be-
roz, Jauna, betoz ordu onean, zure escu-
tic bezala, betoz nequeac, gaitzac, betoz
emen zure amorioan. Zure escuetan, zure
mendean nago: ona nere anima, ona nere
gorputza, zure vorondate gozoa beti egui-
teco, ta zu oraiñ, ta beti amatceco. Amen.

IRUGAR-

IRUGARREN PUNTUA

MUNDUAREN JUICIOA, TA GUCIEN

(sentencia beticoa.)

E Men dator fededo eguia. S. Pabloc dio-
na : munduco gucioc Jesu Cristoren
Tribunal aren aurean aguertu bear degu-
la: *Omnes nos manifestari oportet ante tribunal Chris-
ti*: ta an bacoitzac bere merecia artuco due-
la. Orretaco gucioc pizturic Josafateco Ce-
laira joan bear degu. Beguira, nola justuac,
Jaunaren vorondatea eguite agatic, obedi-
tuc duten bereala, ta gozo chit andiare-
quin, beren Arintafun aren doajaz, elan, ta
eguin, puntuco ara joango dira airean, Je-
su Cristori echedetera: *Obviam Christo in aera*:
2. Cor. 5. Thefal. 4.

Condenatuac berriz jaun naico eztute lo-
tfaz, ta icaraz : ernegatcen, ta bitauca egon-
go dira : mendiai ots eguingo die, azpian ar-
tceco : erioztari, bertan ondatceco ; baña
baliatuc etzaie : ta bitartean deabruac joca-
balzaca, osticoca, ta arrastaca aramango
dituzte lanzaquin, eztenaquin, ta beren pe-
catuen catea pisuaquin. Ay cer carga, cer
nequea, cer tormentu amorratua eramango
duten ! Baña ondo merecia : bada aũ er-

raz

raz penitencia eguin cezaquetela, eguin etzuten, justuac bezala, arin, ta aisa joateco Jofafareco ibarrera.

Ara Jesu Cristo jachicoda, mundua juzgatera. Aurrena San Miguel, edo Ainguru bat etorricoda gure Salvadore areni Gurrutce, ta gure erremedioaren Estandarte gutzizco ederra requin: onec justuac atleguin, ta gloriaz, ta gaiztoac icaraz, ta infernucio penaz beteco diru: Orren ondoren Anguloaren egerciuac gloriaz janciric jachico diru, gucien Erregue ari gortel eguiten.

Otiduan Jesu Cristo Gure Jauna aguertuco da, jarlecua, edo odoi zuri ederrezco Carroza batean sbbre mende, ta magestade guciarquin: *Cum potestate magna & maiestate*, eta anche gucien gañean gueratucoda: Ama Virgini gucien Erreguina bere semearen ondoran ottono guciz eder batean efericoda: eta beren lecuetan Apostolu fantuac, ta aien lagunac mundu gucia juzgatceco.

Emen begura ondo Guro Jesus onaren gloria andia: ceren bere Aita ren onra, ta gure ona gatie aimbesteraño humillatuzan, orregatic jultioan onratua, ta adoratua izan goda: on bera Ama Virgina, santu, ta justu

tu

ta gucietan icuficoda. **O** cer humiltsafunaren fari ugaria ! Cer gozaldia Ama maitearen biotcecoa , bere Seme bacar , Ien Calvario an Gurutce an dolorez illtzen icusi zuena , ala-co glorian orañ icustea ! Cer Santuen poza , ceren Ama Virginiari bere dolore etan , ta Jesus onari bacoitzac bere gurutce , ta emengo neque etan , moderaro , ta pacienciaz jarraitu cioten !

Cer gloria pare gabea , icustea an , nola munduan izan ciran Erregue , Aguintari , Bidegabe , edo Tirano gogor guciac , belau-nico , nai , ta nai ez , Jesus Erregue , ta Jaun gucien Erregue , ta Jaun becarra confes-saten , ta adoratzen mundu guciaren aurcan ! Ea , animo , nere anima maitea ! Jesus zure Jaunari orañ zure bigi moduco gurutce , ta neque en artean jarrai zaiozu : Ea , laster iga-roco dira : arc , eta santuac bezala paciencia pusca bat iduqui zazu , eta alcha gora zure biotza : jato gora zure beguiac , pensamen-tu , ta gogoac , biciera berriaz , an Jesus en ondoan , ta glorian arquitceco.

JUSTUEN , TA GAIZTOEN SEPARACIO , EDO
bere dea.

Bigarren gogora ecarri bear dezun gauza da , nola Jaunac Aingueruari , Juez ac beza-

bezala, aguinduco dien, justuen artetic atēra, bereci, edo aparta ditzatela condenatu guciac, anchumeac arcume etatic, zalquea garitic, ta lastoa aletic bezala: *Exibunt Angeli, & separabunt malos de medio justorum.* O certrance estua! Onac, edo Santu guciac chit eder arguiac Jesus en escuiean gueratuco dira airean: ta gaizto guciac, Aingueruac botaco dituzte ezquerrera, infernuco egurforta illun irazaquiac bezala. Norc esan dezaque oien tormentu amorratua deabruen ostico pean? Aberatsac, andinaiac aguintari era gabeac infernuco lotsa, ta arrabia andiagoo izango dute, ceren lurcean pobrechoac oñ pean erabilli zituzten, ta an gloria andian Aingueru tartean oriec berac icufico dituzten. Ay! Beguirā orañ ondo.

Cembat munduaren paper, edo ots andia eguin zutenac, an bean ezquerretatic egongo diran, beste en fuerte onaz arrituric! Ah! Gure zoro itzuc, cfango dute, uste guenduen, cerbait guñala munduan, ceren aberats, andi, estimatuac, nai guenduena eguiten bici guñan: ta ango pobrecho bearac, ta beren icerdi aquin jateco ematen citutenac, ecertan iduqui ez guinduen! Ay gure zori gaiztocoac! Ara, ara, goien aiec Aingueru, ta Santu aquin non dauden, munduan

duan paperic eguin ezpazuten ere : inõrc
 ezagutu gabe , azturic bici izan ciran , ta
 orra cer gloria aiena orain ? Gu guñan des-
 dichadu eroac , aiec ero , ta desdichadutzat
 iduqui baguinduen ere. Aiec zuten Jauna-
 ren bildurra , ta juicioa : guc itsu galduoc
 ez : aiec bezala , Jaunaren bidea jaquin ez,
 ta utteguin , ta galdu degu gucia : *Ergo er-
 ravimus à via veritatis.*

Beguirra , cembat gurafo on orduan glo-
 riaz beteric escuieratic egongo diran , ceren
 bildur santuaz Jaincoa servitu , ta beren ume ,
 ta ondorengoai ceruco bidea obraz , ta itzez
 eracusi cien : ta bear bada orien umeac ez-
 querretatic deabruen artean , ceren gazteta-
 tic gaizqui , ta beguieta raño pecatuetan sar-
 turic bici izan ciran. Beste ume , edo senide
 batzuec egongo dira goien santuen artean ,
 ta orien senide , edo gurafoac bean deabruen
 artean. O , ta cer gauzac icusi bearrac gatiden!

Ta cer fuerte izango ote da zurea ? Jaquin
 naizu ? Bada beguirra ondo nola bici ceran : No-
 ron z orain zauden , aronz beti egongo cera .
 Ceruco bidean , penitencia , ta zure estaduo :
 virtute en bidean zabilta escui eronz ? Bada
 escuiean arquituco cera . Pecatuen , bicioen
 artean ezquerreronz zaude ? Bada ezquerre-
 ron z eron , ta beti egongo cera . Au zure escua
 dago

dago orañ, ez orduan. Zuc orañ nai dezuna, ta eriotzaraco artcen dezuna, seguru izango dezu orduan. Ea bada : ceren beguira na go? Ceruco bidea ar dezadan, Jaincoaren Leguea biciçra tantu bat, eçcuiçco alderic ceruco gloriara igotceco. Amen.

CONCIENCIACO LIBRUEN IDIQUIERA.

Juicioo egunac aguertuco dizun beste eguia au da : *Libri aperti sunt*. Conciencia gucien Libruac idiquico dira. Eleitza Ama Santac dio, Libru onetan esribituric dagoela gucia, andic juzgatceco mundu gutia. Efan naidu : Jaincoaren argui golpe andi batequin*, difan guciac, eta bacoitzac chit arguico, ta batean icufico dituztela mundu gucian eguin izan dira pensamentu, itz, ta obra onac, eta gaiztoac.

O zer trance lotsagarrizcoa pecatarienzat, ta çer gloria justuentzat ! An culpa loj itfusi eçcutuan eguiñac aguertuco dira : an basterretan bacarric eguin daco ecin aotara artuditezquean guifaco pecatu nazca garric : an traicio, fallia, dollorqueria, intencio billau, ta biotceco venganza citalac, ta aicezco beste vanidade, ta buru ariñ ascoren choraqueriac : an coafefsioan lotsaz utci çiran, edo estali, edo chiquitu çiran pe-

tuac

tuac ertengo dira. Ay! Ay! Cer lotsa!

Berriz an justuen obra onac aguertuco
 dira: araco elcutuan, inore etceucela egui-
 ñac: oien intencio garbi, ta gogo santuac,
 oien limofna, oracio, ta isillic eguindaco
 penitencia, mortificacio, ta beste onelacoaci
 baita justuen pecatuac ere, ta guero Jauna-
 ren graciaz eguin zuten penitencia. Au Jain-
 coaren gloria raco: ta onec onra, ta ederta-
 fun andia justuai, ta lotsa, ta tormentua gaiz-
 toai emangodie.

Baldin emen guchiren artean, falsa belz,
 infamia era gabe, edo pecatu defonesto itlu-
 si batean arapatcea bat, gauza añ lotsa garria
 bada, ra alacoa daquiten enen artetic igues
 bati eraguiteco trancea: mundu guciaren
 aurean, ecin igues eguingo duela, orrela,
 eo etan bat artcea cer izangoda? O lance
 guztien estuena! Argatic nere anima, Jain-
 coaren aurean bezala bici gaiten. Beguira,
 Jaunac icusten zaituela. Beguira, Jaincoa
 dagoquizula beguira: Ondo bici; biotz; ta
 biciera ona.

SENTENCIA BETICOA.

AU da Juicioaren azqueneco paüfoa:
 Juezaren sentencía, baña sentencía
 etabacduna, edo definitiva: Sentencia, ba-

ña guciz zorrotza, ta zucena : Sentencia;
baña arguia, ta beticoa : Sentencia onai, ta
gaiztoai dagoquiena, ta an emango zaiena.

Lenengo, Jesus ceruco Erreguea bere ar-
pegui chit eder gozo arequin bere justu eta-
ra biurtu, ta esangodie : *Venite, benedicti Pa-
tris mei, &c.* Matth. 25. Atozte, nere Aita-
ren bedecatuac : atozte, munduaren asie-
ratic zuenzat dagoen ceruco Erreinoa artce-
ra : ceren gofe ninzan, ta jatecoa eman ci-
ñidaten : egarri ninzan, ta edatecoa ere bait
ta orrela beste misericordiaren obrac. Atoz-
te. O cer deia ! O cer poza, ta gloria ! Doa-
tluac esango diote : Noiz, Jauna, icusi cin-
dugun gofe, edo egarri, bidezco, ta soñe-
co gabe, carcelan, edo gafsòric, zuri obra
on oiec eguiteco ? *Quando te vidimus, &c.* Ta
Cristoc eranzungo die : Ah ! Aracò pobre-
choari vorondate onez orrela obrac egui-
tean, niri eguiten ciñizquidan : ta pobreaki
eguiña nic neretzat artcen nuen.

O nere Jesus guciz misericordiofoa ! O
nola zure misericordiaz, ta ontasunez mun-
dua salvatu naidezun ! O ceñ urricalsu, ta
amoriozcoa ceran : bada nere culpen zor-
rac añ aundiac dirala, zure izenean nere la-
gun urcoari eguiten diodan misericordiaz,
guciac nic añ erraz pagatcea nai dezu, ta nic
zure

zure misericordia , ta gloria guztia orrela irabaztea ! Icañ ezazu , Cristava , obra onac besteai eguiten , ta zuretzat naidezun gucia zure lagun urcoari : bada erregla onetatic Jaunaç azquen juicioan sententia emango dizu.

Guero enean justuac beren saria artu , ta seguru daudela , Juez icaragarria aserre gucien arpeguiaz ezquerrecoetara biurtu , ta sententia emango die esanaz : *Ite: discedite à me maledicti, &c.* Zoazte, madaricatuac, zoazte. seculaco nere beguetatic: zoazte infernucosin, ta gar, edo tormentu etara : zoazte betico deabru guciaquin , bada nere misericordiaz etcerate baliatu. Gose , ta egarri ninzan, ta ecer eman etciñidaten. Pobre ninzan , ta carcelan , ta ez janci ninduzuten , ta ez icufatu. Ta orrela beste obra onetan.

Orduan gaiztoac esango diote : Noiz, Jauna , orrela icusi cindugun , obra on oriecuiteco ? Esango die Cristoc : Nere pobrechoai eguin etciñioten , ta argatic ezta nire. *Nescio vos* : Zoazte madaricatuac infernura. Etzan besteric , nere Legue , ta vorondate aren contra nai cendutena eguin ? Bada orañ , ta beti vorondate orrec eguin zuena pagadezala. Ta despedida triste onequin Juez justuac bialdu , ta botaco ditu condenuac.

tuac. Ordian dêmônio, ta deabriën lagun
gaizto guciac nafte, ta batean, püntu artan
ondatuco dira infernuco leiza zuloetan. Ta
orra munduaren cabua. Justuac Aingueru,
ta Santuaquin Jesus, ta bere Ama gozoa-
requin batean ceruco gloriara: ta gaiztoac
Lucifer, Satanas, ta beste deabruaquin be-
tico infernura.

COLOQUIO, EDO ATCENECO ITZQUETA.

AY nere Jaungoico guztiz ona! Au cer
da? Nere fedea, nere juicioa non da?
Ta fedeaz zure juicio andi au, nere zorraz,
ta ango contu estu zorrotzac icusi ezquero,
nic cer efan, ta cer eguin aldezaquet? Zu,
nere Jesus maitea añ aferre icusi, ta nora,
edo norgana biturtuco naiz? Baldin justuenac
icaraz, ta bildur santuz ba daude, ta orduan
ozta yeguru egongo badira, nizaz cer izan-
go oteda? Job santu bat añ justu, ta garbia,
bere animan peccaturic etceccucena, juicio an-
di onen arguiaquin lenagotic ala bildurtcen
bazan, nic, peccatari galdu triste onec cer
eguingodet?

Zure adisquide leial prestu onec juicioo
zure aferre aldi añ andia icusiric efancizun:
Quis mihi tribuat, &c. Ay Jauna! Nor lego-
quean infernuan sarturic, zure aferre sumin

izu-

izugarria igaro artean! Geretan aldezaquet
 nic nere anima culpaz beteric dauca dala?
 Nere pecatuac, Jauna, carga pilu eramane
 ecin ditequeanac bezala, ondatcen nautce
 infernuan. Baña orregatic ere, nere gaitz
 gucien, ta infernuaren ondarretic dei, ta
 ots eguingo diot zure misericordia cabu ga-
 beari: *De profundis clamavi ad te Domine: Domi-
 ne, exaudi vocem meam.* Ea, Jaun piadosoa: zu-
 gan dago nere erremedio gucia: zure mi-
 sericordia onetaco da, nere pecatu andi gu-
 cien carga ondagarri au nere animaren ga-
 ñetic quentceco. Orretaco nere pecatu, ta
 zorrac zure contura, ta zure gañean aru-
 cinduen zure pasio, ta eriotza requin Aita-
 ren justicia alerreari osoro ciranac paga-
 tceco.

Ay nere Salvatore, ta erremedio bacaf-
 ra! Juicio artan ez zure neque, icerdi, ta
 negarrac, ta zure odola, ta eriotza bali-
 tucozat. Baña orain bai, pecatuetic libra-
 tu, ta zure escuican ni orduan ipintceco.
 Ona bada, Jauna, ona non dezun mundu-
 co pecatatic andiena: ona non zure pie-
 dadea erautsi, ta nori bareatu: ona nere
 biortceco miserien gañean zure misericordia-
 ren jarretic onena. Nere calte, ta desdi-
 chac erremediatcean dago, Jauna, taure
 Biotz

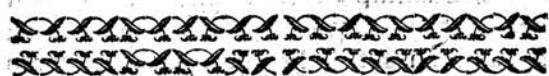
Biotz amoroso aren defeo gucién cumplí-
garri betea. Efan dezaquet, zure gloriaraco:
zure piedade gozoarenzat^o lecu obeago, ta
berezco egoquiagoric ezala arquiteco, ne-
re anima triste galdua baño.

Ea bada, Jauna, barcacioa, erremedio
nerezat, ea betor zure paquea, zure escuie-
co aldea nerezat. Zure odol tanto bat, zu-
re negar malco bat asco det, zure Biotce-
co asnase bat asco da. Ea beñ, edo beñ aca-
bite nere gaitzac, ta orrequin zure aserrear:
betor zure salvacioaren alegria. Orretaco zu-
re vorondatea bada, betoz oraiñ, Jauna,
betoz lenago emen zure aserre justuaren cas-
tiguac: betoz ordu onean, zure misericor-
diazco azote, neque, ta gurutce zuc, bi-
ci naizan artean, bialtzen dituzunac: betoz,
Jaunà: diranac dirala, zure escutic datoze-
nac neretzat onenac izango dira, ta nic be-
soac zabaldu, ta laztanga artuco ditut. Zuc
naizuna, ni naidet pocic, guero nere burua
zure escuiean icusteagatic. Nere pecatuen
damuz, ta gorrotoz gucién confesio andi
bat eguin naidet, ta propositu sendo secu-
lan ez autfitceco batequin: costa-dediña, cos-
ta dedilla.

Ta bada biciera santu zure antceco bate-
quin zure misericordia orduco itabazteco,

ZUC

zuc naizu nic orañ nere gueide , edo lagun
 urcoai misericordia eguitea , ta zugatic aiei al
 ditudan obra onac , zuri bezala eguitea : biz,
 Jauna , ordu onean. Zure amorez eguingo
 diet aleguin gucia , ta neretzat naico nuque-
 ana : emango diet egemplo ona : nere al
 eguiñac lagunduco diet obra onaquin , al
 ditudan limoñnaquin , confēju on , ta nere
 erreguaquin , orrela erraz zure misericor-
 dia feguratceco : paciencia aiequin , ta are
 gueiago nere burua requin neque , ta traba-
 juetan iduquico det pocic , zure vorondate
 santua beti eguiteco , ta paquezco bicia , ta
 eriotza on bat : ta zurequin , nere Jesus ona,
 zure Ama gozoarequin , Aingueru , ta San-
 tuaquin zure escujean juiciotic igotceco zu
 alabatcera ceruco gloriara. Amen.

BICI MODU BERRIA AR-
 tceco , edo estaduaren eleccioa eguireco.
 Egercicioa.

A Nima pecatuetatic libratu , ta erraza-
 go Jesu Cristori jarraitceco , Aita San
 Ignacioc naizuen , Cristau bacoitza , modu
 S sua-

suave batequin, chit berēta Jaincoaren or-
ta virtuteen bide errealean farrērazo, bere
vorondate gaitoa autsi, ta ncatu, ta Jaun-
naren vorondatea gauza gucietan gogotic
billatu, ta eguiteco. Orretaco, bere ani-
maren salvacionaco conveni zaion bidea ar-
iteco, ta Estaduaren eleccioa, Jaincoaren
aurrean, beat bezala eguiteco, Erregla se-
gurua bere consideracioquin Sātuac ema-
renditu.

Jaincoac deituric, beren Estadua artu ta
daudenai, ta Jaunaren vorondatea eguno-
to obeto eguin nai dutenai ere, Santuac be-
re Erreglaquin laguntcendie, beren bici mo-
dua zutentceco, ta ceruco arguiaquin bio-
ezac jaso, ta pauso guciac Jaunaganonz se-
guru emateco.

Oriec eztute ya beste Estadutan pensatu
bea, eeren tentacioa izan oidan; ezpada
artu duten Estaduari ondo equin, beren
obligacioai obeto beguiratu, elaminatu, ta
animatu fede ba oioaz, ta biotz onaz zuzen
Jaincoari jarraitcera.

Beardute oiec, David Santuac bezala, Es-
piritu Santuari bere arguia, ta gracia escatu
beren obligacioac ezagutu, ta oriei ondo
erantzuteco. *Confirma hoc, Deus, quod operatus
es in nobis: Psal. 67. Confirma me in verbis tuis:
Pfal.*

275
Pfal. 118. *Et spiritu principali confirma me.* Pfal.
50. Jauna, zuc gugan eguin dezuna, sendo
ifintzu. Zure itzetan segura nazazu: eta zu-
re espiritu principal, edo guciena bear de-
dañaz sendo nazazu.

ESTADUA ARTU NAIDUTENAC, JAINGOA-
ren aurrean ondo pensatu, ta gisatu bant di-
tuate Erregla oitec.

ERregla. Eleiza Ama Santac dituen Ef-
tadu guciac onac berez izanagatic,
batzuec obeac dira besteac baño. Ezeontza,
edo Ezconduen Estadua, cesean asco sal-
vatu, ta Santu izari diran, ona da; baña
Ezcongaiena, edo continencia obeada, ta
Religiocoa are obeago, ceren onetan arazo
guchiago, ta virtuteac, ta salvacioa alcan-
zarceco tocorru gueiago diran. Erri bateta-
co bide asco nola oi diran, baña batzuec obe-
ago besteac baño, ceren lapurric, ta peli-
groric ezlan.

1a. Estadu guciac onac berez izari arren,
ta batzuec obeago besteac baño; orregatic
artu bearduen edocin personarenzat orrela
ezta. Ceren bat Jaincoaren aurrean beragana
deitua sentitcen bada, Religioraco go-
go, ta inspiracioquin, ta ori dala Jaincoaren

vorondatea ezagutu , ta beste munduco estaduric artuco balu , ya anima orrenzat ori ezlitzaque bide ona izango , ezpada peligrozcoa.

Contrara : batec bere umore , edo condicio , edade , ta Jaincoac emandizcan prenda , ta doaiac ondo ezagutu , ta Jaunaren aurrean icufico balu , secular izan , ta bide orretatic bera servitcea naiduela , ya persona orrenzat ezlitzaque obeago , ta ez ondo beste Estadu berez obea dana , ceren ori ezdagoquion. Nola janari asco berez onac , ta batzuec besteac baño obeago izan arren , ez datozque estomago guciai ondo , ta batzuei on eguiten dienac , besteai gaitz : ori bere estaduac animetan.

3a. Estaduaren auquera , edo eleccioa eguin bearda , arazo gucietatic libre , ta paquean anima arquitcen danean : ez aferre , ira , edo uste gabeco beste pasioaren batequin gozagaitzturic dagoenean ; ceren orrela ecin gauzac bearbezala pisatu , ta arrazoiari beren lecu , ta indarra eman daquiequen : biotceco sofegu , ta Jaunaren paque arguia , acertateco bearda.

4a. Jaungoicoarequin batean bein ondo beguiratu , consejua artu , ta cer estadu , salvatceco convenizatzun erabaqui ezquero ,
ezta

Ézta atcera erraz edocein gauza gatic biur-
tu bear ; batez ere animaren tristeza , de-
famparo , edo tentacioen demboran ; ce-
ren orduan illundu , ta nasturic arquitec-
dan , ta gauzac diran bezala , icusten ez
dituen.

5a. Estadua artu bearduenac , lenengo
Jaincoari arguia escatu , ta bere buruaz fia-
tu gabe , conseju segurua artceco , Aita es-
piritual Jaincozco , jaquiñtsu , ta cintzo , edo
prudente bat billatu , ta arequin itzeguin ,
ta guciaren contu eman , ta aren consejuz
erabaqui beardu. Humildade onec Jaincoa,
bere argui , ta gracia ematera obligatu oidu:
ta bestetic bacoitza bere gaucetan ez oida
Juez ona , bere vorondate , ta amorioaren
peligro , ta engañuac gatic.

6a. Orregatic , Estadtaren puntu au , ta
Jaincoaren deia , edo vocacio , ta inspira-
cioac , seglare , ta munducoa quin tratatcea,
uts eguiteada , ta peligrozco gauza : orobat
aideaquin. Onec eztira animaraco gaucetan
consejari onac ; ceren berenez , ta gucie-
nean araguiari , ta odolari darraizca , ta icu-
fia da orien intencioa , ceña munduco con-
veniencia , interes , edo andinaiean dauca-
ten. Orrelacoac beren juicio , ta afectoa itsua,
ta galdua daucate , ta virtute , ta salvacioaren
imporç

importancia ez tute bear bezala estimatzen.

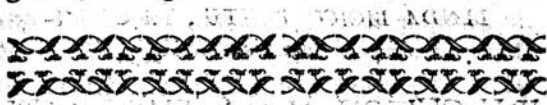
7a. Ondo iritzi agatic Jaincoa seruitceco bici modu bati, ta ori artu naiagatic, ez berealacoan erabaqui, ta ez cere burua, Estadu ori artcera, votoz obligatu, chit ondo contu eman, ta persona virtutezco jaquintu baten conseju gabe.

8a. Jaincoaren escuetan daude gure suertec: andic argui, gracia, ta doai guciac etori beardute; baña orregatic ere cer bicimodu salyateco bacoitzari dagoquion, gueienean ecin batec jaquin dezaque beguiz icusi ta bezala, edo evidenciaz; ceren Jaincoac, San Pablo dionez, naidu, ,, icara, ta bil,, dur santuaz guc gure salvacioa obrateca, ,, edo irabaztea. Ta ala, Jaincoaren deian, edo vocacioan, ta zucembide, edo estadu artceco puntu onetan, señale, ta milagroac billatcea, edo escareca, gaizto da, ta utseguitea: ta are gueiago, estadu obero, ta salyateco obeto dagoquionera, bat inclinacioac daramanean.

Emendic atera, ta icufico dezu munduco gendeen engañua: bada, baldin munduco conveniencia andiren bat, escura badatorquie estadu secular, ta peligrosoan izan arren, bertatic, itfuan conseju gabe, berenzat artcendute, ta besteai aconfejatecendie.

Baña

Baña Cristau bat estadu Santuagora; incli-
 natua sentitcen bada; orduan consultac con-
 sultē gañean nai oi dituzte, ta beguiz icusi, edo
 evidenciac escarcendituzte. Oisc dira a faco
 Salvadoreac, asarratu, ta elancien nen guē-
 sa. *Generatio mala, & adultera signum quæris, &
 signum non dabitur ei.* Cristori jarraitceco, mi-
 lagroac naidituzte; ta Cristori ez jarraitce-
 co, ta munduari laztan emateco, beren
 gusto, edo gurari bat asco dute.

BICI MODUA ARTCECO EGERCIC-
 cioa, bere consideracioaquin.

Doce me facere voluntatem tuam. Psal. 142. Jau-
 na, zure vorondatea eguiton eracatsi zā-
 dazu. *Domine, quid me vis facere.* Act. 9.
 Jauna, cer naizu, nic eguitca.

COMPOSICIO, EDO LEGU EGUITEA.

Consideratu gure Jaungoico gucien Aita
 chit amorosoā, guri bacoitzari bere
 doaiac ematen, ta beren inclinacioac, ta ba-
 naca bere dejaz, edo inspiracioaz, beren
 salvacio, ta cenico gloria alcanzatceco, cer

Esta-

280

Estadu, ta bñci modu artu bearduen, bacoitzari señalatcen.

Peticioa.

Jaungoicoari escatu bere argui golpe andibat, cer Estadu tan bera servitcea naiduen ezagutceco, ta beraren vorondate, ta graciaz zu salvatceco obeto dagoquizun bidea artu, ta animo andiaz berari jarraitceco; beardezun indar gucia.

LEUDA BICICO PUNTU, TA CONSIDERACIOA.

IRU GUIZON MOTA EMEN ICUSI,
edo considera itzazú, edo iru Cristau genero, bacoitza bere bidetic dijoa-zenac.

BAtzuec Cristori jarraitu, ta salvacioa al-
tanzatu naidute; baña fin ori eragoz-
ten dioten gauzaz defeguiñ nai ez tute, ta ez
Jaincoac eraman naidituen bidean sartu, ta
beardiran medioaz baliatu. Oiec dira, ofa-
suna naiduten eri en guifa; baña gaitz egui-
ten dien janaria utzi nai ez, ta ondo dagoz-
quien, ta beardiran erremedioac artu naiez
dituztenen guifa.

Bigarrenac ere salvacioa naidute; baña ez
Jain-

Jaincoac deitzen, ta eracusten dien bidetic, ezpada beren erara. Cristoc, lurreco gauzac utzi, ta berari jarraitcea aguintcen, edo esaten die; ta naidiote jarraitu, baña munduco gauzai itfatsi, ta daudela. Cristoc bideonetatic naidituela; ta berac leian bestetatic naidutela: ta ori ona dala ustearequin, engañatcen dira: Jaincoac aien vorondateari, ta ez berac arenari, obeditu bear balie bezala. Oiec araco eri-en guisa dira, ceñac ofasuna nai duten, baña ez Medicu jaquintsuac emandaco erremedioaquin, ezpada berac on dirala adituaquin, edo gogoac eman dizcanaquin.

Irugarren Cristau, edo animac eguiaz, ta biotcetic beren salvacioa naidute: oiec erresistencia gabe, ta gogotic beren vorondateia Jaincoari bere escuetan oforic, ta ecer nai gabe, uztendiote: emen dituzten gauzac, edo iduqui, edo urzitceco, ta Jesu Cristori, berac bere onra, ta gloriaraco, naien duen bidetic jarraitceco, prest daude: eri beren ofasuna nai, ta edocein erremedio famiñ, edo garratcena ere artceco prest, beren burua Medicuaren escuetan largatcen dutenac bezala.

Iru Cristau mota oietatic lenengo biac gaizqui daude Jaincoaren deia, edo vocacioa

cioa enzuteco: irugarrenac bai orretaco prest daudela: oiec confiadetzaquere, Jaincoac bere argui, ta graziaz lagunduco diela, ta beren animac salbatceco bidea agnertuco diela. contrara lenengoac, Jaunaren vorondateari eguiten dioten erresistenciaz, peligru chitezco andian dabilta, Jaincoaren vorondate, ta deiari eranzun, ta emangozitzen focreruac berac, ucatu, ta beren animac galtceco.

Sar zaitez orain zuregan, ta beguira ondo, iru Cristau modu orien artean, ceneatic zu ceran. Baldin, Jaunaren graziaz barteian, aren vorondatea ezagutu, ta Berasi jarraitceco prest bazaude, gucia beraren esquetan largaric. O cer dicha zurea! Bada orrela zure favore, Jaincoa obligatu, ta empenaturic daucazu! Bera Piloto izangoda zure ontzia gobernatceco, ta munduco itzasoan porturano seguru eramateco.

Baña zure vorondatea zure erara eguin naibadezu, ta Jaincoaren arguiac señalatcen dizun bide, edo errumboa utci, ta zure gogoz gobernatcen bacera: O cer peligrucaragarria! Cer importa da zure animaren ofasuna defeatcea, baldin ceruco Medicuac ematen dizquitzun erremedioac artu nai ezpadituzu? Ta zuri ondo deritzuna artu naigatic,

gatic, cer importa da, Jaungoico, zuri
cer obeto dago quizun, cierto daquienari
sinisten ezpadiozu?

Itsutafuna da, bidea ecin utseguingo due-
nari ez jarraitzea: zoraque, itfu bat besteaz
guidatcea. Itfua cerala ezagutcen badezu,
bada, nola cere buriaz guidatcera atre-
tzen cera? Jaincoac ecin utseguin badeza-
que, ta nic, nic nere burua baño guciago
amatcen banau: baldin nere salvacioa amo-
rio guztiz andiaz defeatcen badu: orretaco
eguin baninduen, ta bere odol preciofoa
ifsuri bazuen: nola onen deiar, ta voron-
dateari jarraitcen ezdiot? Nola onen etcue-
tan oforo nere anima uzten ezdet?

O nere Jaun, ta Jabea! Ceren beguira
nago? Ona, Jauna nere biotza: Cer nai-
zu nizat? Cer naizu nic eguitea? Emen na-
go prest, zure deiar jarraitceco. Efadazu, cer
naizun: ona nere vorondatea prest beti beti-
co zurea eguiteco.

BIGARREN PUNTUA, TA CONSIDERACIOA

PEnfatu ondo, auquera, edo eleccio onen
importancia: onetan acertatcean, edo
utseguitean, dago gure onic, edo gaitzic
andiena. Condenatcen diran gucienaç puntu
onc-

onetatic ceruco bidea utzi, ta infernucoa artcen asi ciran, cerep pecatu alcoren peligreraco bici modua artu zuten, ta virtute enzat chit gaitza, ta ori Janicoaren vorondatea beguiratu gabe, opada beren gusto, ta interes lurrecoac bacaric.

Beguiria bada ondo, bici modu bata, ta bestea, ta duda orretan, cein conveni zaitzun. Beguiria ondo, alde gucietatic gauzac pisatu ta, zure salvacioraco cein obeto dagoquizun. Ta baldin pasio gabeco consideracio argui au ezquero ezagutcen badet Estadu batera deitzen didala, ta ez besteetara, ori artu beardet, ez besteric. Baldin cembat gueiago, Jaincoaren escuetan berac nai duen eraco, jartcen naizan: cembat, eta gueiago. Ama Virginiari, ta nere devocioco Santu bitarrecoai biotz gucitic escatcen diendan, orduan arguiroago ezagutcen badet. Jaincoac Estadu orretara, ta ez bestera, nere biotza daramala, ta icusten badet, nere salvacioraco, bide ori naiduela nic artcea, ta conveni zadala, ori vorondate guciatz artu beardet,

Onela Jaincoac deitendizu, ta dei amoroso onetan zure biotceco confianza andi feguru bat iduqui bear dezu. Onela, bere gloria, ta atseguin andiraco, ta zure animaren dicha, ta zori oneraco, cer naien duen Jainac

naç aguertcen , ta eracustendu : Onela Jaincoaren vozac , ta zure barrengo deiac ots egingo dizu , estutuco zaitu , ta golpez , ta diez efàngo dizu , len baño len , ta beingoa munduco cateac urraditzatzula.

Orduan munduac contrara deadar eguingodu , bere interes , gusto , atseguin , ta cariñoaz , oriec ez largatceco. Baña ezta anfi : ta zic eranzun bear diozu araco Jesu Cristoren sententia eraguille arequin : *Quid prodest , &c.* Cer , cer baliatuco det , irabaztea mundu au , galtcen banaiz ni neratu?

Esaiozu bada cere buruari : onetan , anima nerea , ezdijoa guchiago , zu betico galtea , edo irabaztea , salvatcea , edo condenatcea baño. Beguira mundu au naizun : ondasun , ta atseguinac esqueñcen dizquitzu ; baña milla beartzunez , naigabez , ta sustoz bereac daude. Beguira nai dezun , ez mundu gucia (ori Erregueric andienac ere eztu) ezpada orren parte chit chiqui bat , acienda pufca bat , aimbeste quezcarequin gordetcedana : fortuna labur bat , aimbeste urte , ta neque alcanzatcea costaco zatzuna , ta burlatu , ta escuen artetic joango zatzuna.

Beguira , lurreco ondasun , gueto enean urzi bearrac , beste ascoc lenago utzicituenac , nai dituzun. Beguira , orrelaco ecer

ezquetia bategatic Jaincoaren vorondatea utci, ta zure anima condenatceco zorian ipintcea, ondo deritzatzun. Ay! ta cer da au? Cein guchi zure burua estimatcen dezun, ceruco gloria baño ecer ez lurreco bat gueiago estimatcen dezunean! Emen urte, edo egun guchiren barreanean utcicodezu gucia,

IRUGARREN PUNTU, TA CONSIDERACIOA.

COntu eguizu, eriotzaco orduan zaudela, ta eternidadearen ateetan cereburua icusi, ta bici modua artceco puntu onez acordatcen cerala. Galde cere buruan: orduan cer eguin izan naico cenduque? Nere araguiac orain naiduena? Orduan naico ore nuque, orain nere andi nai, interes, edo munduco eroqueriac aguintcen didatena? Ez orrelacoric, ta ez guchiagoric. Cer bada? Orain Jaincoaren dei, ta mandatuac nere biotcean esaten didatena: nai, ta nai ez Jaunaren vozac nere biorcean ematen dizquidan golpeac sentitcen, ta adicten ditut orain.

Ta noiz nago eguia esateco, ta nere buruaren consejari izateco era obean? Candela triste eriotzaren arran, dan bezala, eguia icustean, edo munduco ecerec urfac engañatu.

ñaturic naucanean? O nere Jaun eguiazco
 Consejaria : zure gracia , ta indarra indazu
 eguiteco orain , orduan seguru naicodedana,
 ta ecin eguingo dedana ! Orain zure voron-
 date , ta deiari eranzun , ta jarraituaz ordu-
 an atseguin artucodet , ceren ori nere zori
 oneraco dagoquidan. Orain , bada , eguin
 dezaque danean , bide cezuraco au ardez-
 dan , nere iltceco zorian atseguin andia bai,
 ta damuric izan ezdezadan.

LAUGARREN PUNTU, TA CONSIDERACIOA.

ORrez gañera, contu eguizu , Jesu Cris-
 toren Tribunalean arquitcen cerala.
 Bere Evangelioan dio:, an bacoitzaren obrac
 ,, nola ditan , ala amangodiola. Bicitzaco
 obra on , edo gaiztoac Estaduaren eleccio,
 edo auquera oneran gueienean daude , edo
 asitcendira. Icus-tean , bada , cere burna aca-
 ballaco Tribunal gucziz estu , ta justu onetan,
 zure lengo bicia nola zucendu izan naico
 dezu , zure gurarien, ala Jaincoaren voron-
 datearen erata? Ta orain ematen dizun,
 ta biotcean sentitcen dezun vocacio orren
 gañean , cer carguac eguingo dizquitzu?

Ay ! Ta nola esango dizun : Etzera acor-
 ditcen , Cristian esquet gaitzeco , nola one-
 laco

laco dembora , tá lecutan , ònelacò , ta alacò
 defengaño , ta bulcadaquin , golperic ascò
 zure biotzari emanion , ta otseguin , salva-
 cin-dezen , niri jarraitceco : ta zu gortu , ta
 fortu ciñan , ez nere deia aditceco , aitza-
 quiac billatuaz , zure barrengo avifoac , ta
 ecin burutic quenducinduen nere manda-
 tuac , orrela aztu erazotceco ? O desficha-
 dua ! Uste cenduen nic zure bearra nuela ?
 Etzan befteric , nizaz aztu , ta pensatcea ,
 zuc naizenduen bidetic , ta ez nic nai nuenic
 tic salvatuco cindudala ?

O zori gaiztocoa ! Beguira , besteac nere
 vorondatea eguin , ta irabaci duten gloria:
 beguira zuc zurea eguin , ta betico galdude-
 zuna. bacenequien nere efana : „ Deitu ni-
 „ zuten , ta otseguin , ta zuec ez jaramon:
 „ nere confeju guciac aztu , ta utci. Bada
 „ orain zuen betico calteaz farra , burla , ta
 „ ifeca eguingodet. *Vocavi , & renuistis. Des-
 pexistis omne consilium meum... Ego quoque in in-
 teritu vestro ridebo , & subsanabo.*

Ay nere Jesus maitea , ta orduan Juez
 aferrea ! Indazu , arren , Jauna zure ontasü-
 nagatic , orain beardedan valore gucia zure
 dei amorosoari eranzun , ta jarraitceco : ez
 arren ni utci , zure ceruco alea nere bio-
 tcean ito ez dedin , ezpada zure bendicioz
 beti-

betico frutua nere animan emandezala , ta orain eguin , beti naico dedana. Amen.

BOSTGARREN PUNTU , TA CONSIDERACIOA.

PEnfaezazu , zure adisquide andibat , cere burua bezala amatcen dezuna , ceñen salvacioac chit asco defeatcendezun ; zu zauden dudan arquitcen dala , ta zu bezalaco arrazoiakin beteric , eta besteric , zure ofafuna , indar , ta gauza gucietan zure antecoa , ta zu cerori bezalacoa. Contu egtizu , conseju escatcen dizula , cer eguingo duen.

Cer conseju emango ciñioque , zure concian , ta eguiazco adisquidetañin , ta caridadearen leguearequin ondo cumplitceco ? Ta orain ondo pifaezazu , iñori besteri eztiozula zor aimbeste adisquidetafun , nola cere buruari , ta ortic atera , cein zoroa , ta nere animaren etsai izango hintzaquean , besteri neronec emango nioquean consejua nerizat artcen ezpadet.

SEIGARREN PUNTU , TA CONSIDERACIOA.

BEguira ondo , ta contu eguizu , esaten dizutela , nola ondafun , edo errenta
Tandi

andi batzuec zuri datorquizun , ta beste inter-
 refatu batzuec zure justicia , ta derechoa, naf-
 tu , ta quendu naidizuten. Zure aleguin gu-
 ciac bereala etzindue eguingo ? Edo, beñ
 ari , ta utcico ote zendue gueroce , aim-
 beste importatcen dizuna aztuaz , ta Juez
 orain favorecitu naizaituztenac , zure nagui-
 tafunaz aferratu , ta zure contra biurtu ar-
 teraño ?

Bada sinistaezazu , Jaincoaren deiac zure
 salvacioco camio seguruenetic deitcean , ce-
 ruco zure Aita onac ango gloriaren mayo-
 razgo , ta ondafunen emandizun derechoa,
 bici modu fantu onetatic , aguertu zazula.
 Nor bada ain zoro izango da , bertatic dere-
 cho ori aseguratatu naico eztuena ? Nola ariñ
 itfu izango cera, demonio, mundu, ta aragui-
 ari sinistu , ta zure betico dicha ori galceco?

Efango dizute, bai : bicitza onetaco onda-
 funac ez ditzatzula utci , edo galdu : zure ai-
 de , ta adisquideaz acorda zaiteala ; baña zu
 zure fedeaz acordazaita , beste gazteari Jezu
 Cristoc cer efancion : onec Cristori jarraitu
 naicion; baña lenago bere Aita iltzana enter-
 ratu naizuen : *Sinite mortuos sepelire mortuos suos.*
 Larga, efancion , larga, munduan : illen gui-
 fa bici dirapac , illen contu ardezatela : zuri
 bacarric tocatcen zatzu, nere deiati eranzun,
 ta zure bici beticoa seguratcea. **Efan-**

Esango dizuté , bai : edolaric pulca bat echedeteco , era ona guero ere izango dala. Baña zuc enzun bear dezu, zure Salvadoreac dioña : *Ambulate dum lucem habetis , ne tenebrae vos comprehendant.* Egu arguia dan artean, Jaincoac bidea aguertcen duen artean , obe da orain jarraitu : gueroco utci , ta biorza illundu diteque , ta bidea utseguin , ta ecin arqbitu.

Cristoren voza aditu , ta Apostoloac bereala jarraitu cioten : ta Zebedeoren semeac : *Relictis retibus , & patre , sequuti sunt Dominum:* arrantzaco Sareac , ta beren Aita utci , ta bere bereala jarraitu cioten. Ta jarraitu ezpaliote bereala , norc daqui , fare orietan riasu , ta guero jarraituco cioten ? Norc daqui , itsafoan oriec botatcean , orien ondoren ondatuco ote ciran ?

O! Ta cembat icusten dira, lastercaco erioztza zori gaiztoco batequin acabatcen , Jainaren vocacioa gueroco utciagatic ! O! Ta cembat galdu dira seculaco , Jaungoico deitcen cienari gortuaz ! Ustezuten beti otsez egongo citzaiela ; baña Jaincoaren aurean munduco guciac auts pisca , ecer ez bat dira , ta inoren bearric eztu : orrelacoai diez egon , ta canfatu , ta utcieguiten die , aberegogorrai bezala ; beren defeoen ondoren di-

joazela. Ta zue nere anima , cer diozu : *si aliquando , cur non modo ?* Guero animatuco ceral badiozu ; cergatic ez bertatic ? Norc daqui gueroric zuretzat izangodan ? Norc daqui guero eraric izango dan ? Munduco ondafunac utcicocindue guerooco ? O zoraqueria ! Ta zure salvacioa peligro oietan nazu utci ? Ah ! Orain eguiten ezpadezu , bearbada secular inoiz eguingo eztezu. *si non modo , fortasse nunquam.*

Coloquioa.

O nere Jesus maite , eguiazco adisquide bacarra ! Zu bacarric cera Bidea , Eguia , ta Bicitza , niri ceruco Bidea eracusteco , ta Bici eguiazcoa emateco illiciñana. Zure amorio guztiagatic , zure Pasio , ta eriotzagatic , indazu arren , Jauna , zure Eguia , ta vorondatea ondo ezagutu , ta animo eraguille batequin , ta nere biotceco gogo guciarequin jarraitceco zure vorondate ni salvatceco deznari , zure onra , ta gloriaraco , ta nere animaren oneraco. Amen.

Ama Virginiari Coloquioa.

Nere Ama Virginiã guciz Santa , ta peccari penitente gucien Ama gozoa. Zu artizar , edo Norteco Izar eder arguia cera , munduco itfaso illun onetan galtceco , ta ondaceco zorian dabilitzan animena. Ezta feculan

Ian aditu zugana biotz onez datorrenic galdu dala. Arren bada alcantza zadadu zure Seme, nere Jaunagandic orain beardedan arguia, ta gracia, aren vorondate fantua bacarric billatceco, ta arquitceco, ta berac naiduen bidetic zure amparoan, biotz ofotjc jarraitceco, beraren, ta zure gloriaraco. Amen.

ESAMEN CONCIENCIAREN EGER- cicio.

A Ita S. Ignacioc lendabico astean be-
reala Examen modu bi ematenditu,
Egercicio oiec eguitendituenac bere anima-
co loi, edo pecatuen manchac ondo billatu,
beguiratu, ta garbitceco. Batari Esamen par-
ticulara, ta generala besteari deitcendio.

Esamen particulara da bicio bacoitzaren
contra banaca peleetceco modua: ta au Jain-
coac A. S. Ignaciori, befteri ez bezala, era-
cuficion: ta bacoitzari obeto bere Aita espi-
ritualac eracatsicodio. Orain beste Esamen
pecatu guciena, edo generala esangodegu.

Esamen generala bere bost puntaquin.

Esamen au, A. S. Ignacioc emanzen be-
zala, dio Maisu andi Aita Luis Puente vene-

ragarriac , nicicufidedan gauzaric provecho-
foena da , ta Cristau fuerte gucienzat, oracio
eguiteco moduric onena.

Egercicioetaco Santuaren textoac dio one-
la : Eſamen generala eguiteco modua : ditu
boſt puntu.

1. puntua da , Jaincoac eguindizquizun
beneficioen eſquerrac , edo gracia berari
ematea,

2. da , eguindituzun culpa , edo pecatuac
ezagutu , ta quentceco, gracia berari eſcatcea.

3. jaiquiciñan ordutic onaraño zure an-
mari contu artcea: ordutic ordura, edo dem-
bora batetic beſtera , lenengo penſamentu-
en , guero itcen , guero obren gañean.

4. Jaincoari zure falta , edo culpen bar-
cacioa eſcatcea.

5. Beraren graciaz emendatceco propoſi-
tua artcea, *Pater noſter.*

*Confefio generala, edo particulara ondo eguiteco, Inſ-
truccio, edo Iracaſtea.*

MOdu bitan da Confefioa. Baldin az-
queneco confefiotic onara eguinda-
co culpac confefatu nai , edo bearbadituzu,
deritza *Confefio particulara*. Baldin bici guztico
culpac , edo urte , ta dembora aſcotacoac
confefatcen badituzu , deritza *Confefio gener-
la,*

edo culpa guciena. Ati eguiteco, edo ondo prestatteco, beste obra ohetan bezala, emen iru gauza beardituzu.

1. Jaunaren gracia. 2. dembora. 3. diligencia.

1. **J**Aungoicoaren gracia beti prest dago, ta peccatutic beregafia gu biurtcea, ta salbatcea naidu. Arguia: ta gracia berari escatcea costaco-zatzu, esangodan bezala.

2. Dembora. Confesatcera baño len, combat dembora bacoitzac bearduen, ecin guciai batean esangozaie. Nola dan bacoitzaren concienzia, bici modu, ta beste orrelacoac ondo icusi, ta cer dembora beardezun, zure Aita Espiritual jaquinsuac obeto esangodizu.

3. Diligencia, edo zure equin naia. Ecin dan, edo imposibleric gure Jaungoicoac aguintceneztu: gure partetic aleguina eguitea, bai, ta ez besteric, edo guejago. Nola munduco eguiteco, edo contu andi batean bere aleguina bacoitzac bere aldetic ipintcenduen, ondo eguiteco: ori bera, ta ez guejago, jaunac zuri escatcendizu. Badaquizu, cefi importancia andico gauza dan zure animaren salvacioa, ta cer aleguinaac escatcendituen. Baña au ezta gucienzat berdin, edo era batean; ezpada, nola dan bacoitzaren buru, edo

capa-

capacidadea , ta gaia , bere partetic ondo prestatceco.

Penitenciaco Sacramentua ondo arteco, ta culpa gucien confesio general on bat eguiteco , Egercicioetan , edo bestela , lecu on bat billatu beardezu : erretiro , edo bacartaunac alco laguntcendu. Emen, Jaincoaren arguiaiz baliatcencerala , zure memoriaz , adimentu, ta vorondateaz jardun beardezu. Memoriaz zure pecatuaz acordatceco, adimentuaz, orie ezagutu , ta ondo pisatceco , ta vorondateaz orien damu, ta gorroto aldezun andiena, propositu chit bici , eraguille , sendoenaz zure biotcean arteco.

Badaquizu , pecatu gucien confesio andi au ascorenzat dala gauza chit bearra. Len confesio gaistoac , daquitela , eguindituzten guciac , salvatuco badira ; confesio generala eguitera daude obligatuac. Confesioac gaizqui eguitendira 1. ceren culpa graveren bat, edo alco bildurrez , lotfaz, edo bestela bera-riaz , jaquinaren gañean confesatu gabe uz- tendiran , edo guezurra orietan elatendan, 2. ceren baten culpaz , edo naguitafunez, beardan esamen concienciacoa eguiten ez- dan. 3. ceren beardan dolore , ta propositua eramaten ezdan.

Propositu au gueiencan faltazaie , bestere-
quin

quin pecatuan , edo orren bide , ta ocafioan sartu , ta daudela , confesatcendiranai , edo gorrotoetan gaizqui bici diranai , befteren acienda , edo onra galdu , edo quendua biurtu bear , ta dezaquetela , biurtu nai ezdutenai , ta onela besteai. Oieci , bada , falvatuco badira , lenengo gaizqui confesatu ciranetic onara , eguin beardute peccatu gucienc confesio generala.

Beste ascorenzat ezta añ bearra , ta ez premiazcoa. Baña len confesio generala eguin eztuenaientzat , da conseju chit provechu andicoa , ta Jaincoaren aurean irabazi andia dacarena ; ceren losa , damu , ta propositu gueiagorequin culpa guciac era batera confesatcen diran. Da frutu , ta consuelo andico gauza , bicitza berri on bat , ta eriotza paquezco bat eguiteco. Ascoc urtean beñ urteco errevisa bat aguintcendute. Beste ascoc illoro erretiroco egun bat artu , ta illoroco confesio generala , frutu andiaz eguin oidute. Aita espiritualaren esana zuc eguizu.

Esamen au eguiteco modua.

L Ecu on batean bacarric sartu , ta are gueiago bacoitza bere biotceco bac artafunean , bearduen dembora artu , ta bereala Jaincoari erregutu , ta bere gracia *Esamen au*

au

au ondo eguitécó efcatu beardio, era onetan.

Oracioa.

O nere Jaungoico guztiz ona, ta misericordiaz betea ! Ona, Jauna, ni pecatari galdu bat, guero ere erremedioaren billa zugana biurtcen naizana. Zure ontafunac naidu, ta aguintcendit, nere biotz gucitic zugana biurrunadilla. Biurtu naidet, bada, nere Jabe bacarra. Baña nic nerez, edo zu gabe, ori ere ecindet. Zure biotz amorosoac nacar, ta zure graciac aurea artcendit.

Betor, bada, Jauna, zure arguia : indazu zure escua, aguintcen didazuna ondo eguiteco. Ay ! Ta ceñ gaizqui joanzadan, munduaren ondoren ibilli naizanea ! Ay cer biaje luce, ta urrutia ! Ay ! ta Zugandic joan ezquero, cer calte gorriac nere animac icusidituen ! Alere guztiac zure graciaz erremediatu naiditut.

Aita Eternoa : ez arren beguiratu nere pecatuai : beguira zure Seme Jesu Cristoren arpegui ederrari : ori icusi, ta zure justiciaren aferrea gozatu, ta zurequin nere artean paqueac eguinditzagun. Jesus zure Seme maite zuc bialdua da Artzai ona, nere animaren billa ibillizana : ona bada, Jauna, ni ardi galdua bere Artzai amorosoaren deia aditu, ta zugana biurtcendana. Zure piedade guztiaz,

ar-

arren eguiazco penitenciara biurnazazu Jestu
Cristo zure Seme, ta gure Jauna gatic. Amē.

Virgiña Ama miragarria, Jesus onaren,
ta argana convertitcendiran pecatarien Ama
gozoa. S. Josef, nere bitarteco maitea: zuen
Jesus aur gozoa galdu, ta aren billa, Jerusa-
len-en arquite artean ibilli cñateneco, zuen
biotcetaco dolore andi argatic, eta ura ar-
quite, ta zuen animac artuzuten pozagatic:
arren lagunzadazute, nere biotz guztiaz
Jaincoa billatcen, ta nere animan diran cul-
pa guciac, ondo confesatceco, biribillatcen,
ta nere Jaunaren eguiazco paque, ta amo-
rioa betico arquitecen. Amen.

Aita Eternoa : Zure Espiritu Santuaren
graciac nere sentiduac, eta biotza, Esamen,
ta confesio onetan arguiditzala, zure Seme
Jesu Cristo gure Jaunagatic. Amen.

Onela Jaincoari, ta Santuai deituaz pre-
tatu beardezu, Esamen concienciarena as-
tceco. Baña puntu onetan ascoren desalari,
edo bildur gueieguiac quentceco, ta Esamen
onetan pecatuac errazago arquiteco ~~erret~~
gla jaquin seguru batzuec arritzatzu.

Esamen au ondo eguteco Erreglac.

ERregla. Bere dembora artuetan, lectu
onean jarri, ta aldizca Mandament-
tuen ispillu garbia beguien aurcan iduqui
bear-

300

beardu , ta or bere animari ondo beguiratu,
Jaincoari escatuaz , bere pecatuac burura
ecarri dizaizcala , diranac diran bezala. Ta
onela Mandamentu bacoitcean bere contuac
atera bearditu , certan, cembat bider , ta no-
la orien contra utseguinduen , obraz , itzez,
ta pensamentu , edo defeoz.

2a : Bici guztico confesioa eguin naidue-
nac , bere culpac errazago gogora eracartce-
co , bere bicitzaco pausoai jarraitu beardie:
zazpi urte cituenetic asi , ta amabi , edo ama-
lauraño : emendic oguei urteraño : oguei-
etatic oguei ta amar eraño ,edo ezcondu, edo
beste estaduric artu arteraño : eta orrela orain
dituen urteetaraño. Ta beguirada au eguin-
beardu , len bicituzan erriaz, ibillizan bidez,
iduquicituen oficio, edo bicimoduaz, ta orie-
tan izancituen lagun , ta adisquideaz , ta idu-
quidituen bicio , ta griña gaitoaz.

3a: Mandamentu bacoitza onela igaro
beardu : ta bere aleguiña eguin ezquero , pe-
catu gueiago arquitcen ezpadu , sofeguz gue-
ratu beardu , ta ez gueiegui bildurtu. Jain-
coac paquea naidu : badaqui gure memoria-
ren argaltasuna: batec nai eztuela , pecaturen
batzuec aztu badira , oriec ere barcatcendi-
ra : ta guero , acordatcen bada , oriec confe-
satceco obligacioa orduan du.

4a. Eſa-

4a. Etsamen onetan nastutcen diranac , ala beren pecatudia andiagatic , nola cembatezco , edo numeroagatic , ecin seguratu diranac , esan bezate cembat demboran bici modu , edo culpen oitura gaisfoetan egon , edo ibilli ciran , ta orrela beren contua atera bezate , GUCHI GORA BERA , egunoro , astero , illoro , edo asteca bata besteaquin : edo confesio bacoitcean bata besteaz : ta Confesoreac lagundu , ta chit ondo confesatucodira.

5a. Cristau fede , ta vorondate onezcoenzat , consuelo andico erregla au jaquizu. Memoriaren faltaz confesio gaisfoetic ezta eguiten , ta ez alde onetatic inor condenatcen , ez bada bacarric vorondatearen faltaz , edo culpaz. Penitenciaren Sacramentu , edo Confesioac inor obligatcen ezta , ez bada bacoitzac conciencian sentiduen , ta sentiduen moduan , esatera : ori eguin , ta guero utseguiten badu , edo , berac nai ezuela , azutcen bazaio orregatic Confesio ona da.

6a. Pecatuac esan beardira , ciertoac ciertotzat , dudacoac dudan. Baldin duda badu , eguincituen , edo ez , consentitu , edo lecutemancien , duda orretan ipiñi bearditu. Gaur zaren bat pecatu etzalaco eguin badezu , ta guero iracurri , edo enzunaz jaquin , pecatudala;

dála; orregatic ten pecaturic etzenduen eguin, non, ta berariaz, zure culpaz ez jaquite orizan etzan. Contrara: gauza bat, pecatutzat eeneucala, edo dudán, pecatu otezan, eguin bacenduen, zuc pecatu eguincenduen, berez pecatu ezbazan ere: ta ala confesatu beardezu. Baña berez pecaturic ezta ecertan, vorondateac nai artean. Burura etorriaren gauza itusiac, edo Fedearen, ta Mandamentuen contra, vorondateac nai ezpadu, ezta pecaturic.

7a. Gogoratcendira pecatuac mundu onetan, bigarren Mandamentuan, egemplotzat: onelaco dembora, ta lecutan zorteci guezurrezco juramentu: alaco bicimodutan amabi: bestean amar. Baña confesioan eztira orrela banaca confesatu bear; ezpada alcarren anteco guciac alcarri erantli, ta batean efan beardira: guezurraren gañean oguei, ta amar juramentu: ta erregla au berau beste peccatetan.

8a: Esamen onetan guero datorren Instructio, ta Galde, edo pregunteran dauden gauza asco noiz, ta nola pecatu diran, mortal, edo venialac, Confesore jaquinu oitu, edo practicoac bearbezala esangodizu: ta Esamen au ondo eguitē erraz berac lagunducodizu. **Carga au asco arintcenda bacoitzari dagoz.**

degoz quion galdeaquin : ta Confesoreac ba-
coitzari esangodio cembat egun, edo dem-
bora egunoro bearduen, ta nola Esameh au,
hear bezala, eguindezaquean.

9a. Pecatu venial, edo ariñen preguntac
omen eguiten ez tira, ceren oriec gauza bear,
edo confesioraco premiazco materia, edo
gaia ez tiran, ezpada batec, nai badu, bere
vorondatez confesatceco.

10. a.: beren devocioz confesio generala
obligacio gabe eguin naidutenac, beren es-
cnan daucate, utcitcea, confesatu, edo esan
gabe, utai nai dituzten pecatuac, diran ifu-
sien, ta andienac izan arren ere, ceren
len ondo confesatuac dauden.

Damu, edo dolorearen gañean.

DAmu onec biotcecoa izan beardu : ta
dolore au eztago negarrac eguitean,
ta ez biguntasuna sentitcean : alcotan, ta ar-
razoi andiarequin biotceco doloreac negar-
rac culpac gatic eraguitenditu : ta ori gauza
ona da. Baña pecatuen dolore au animan
barrengo gauza da, ta berez animan dago,
era da beti biotcetic damutcea Jaincoa ofen-
dituaz, ceren bera añ ona dan, ta Ontasun
guztia, ta fin gabea, gure amorio gucia me-
reciduena, ta amonioric andienaren diñad.

Ta

Ta Jaincoaren amorio santu au da , ta de-
ritza ACTU CONTRICIOZCOA.

Edo ta dago pecatuaz bati damutcean, ce-
ren oriez infernuco penac merecitudituen,
edo oriez ceruco gloria , ta Jaincoaren arpe-
guia icustea galduduen : edo fedeaz pecatua-
ren itzultasuna ezagutu , ta gauza añ nazca-
garia ceren icustenduen: ta ACTO ATRI-
CIOZCOA da au , ta propositu firmeaz ba-
tean; confesio on bat eguiteco afcoda au.

Orregatic ere , arrazoi andia da , ta alde
gucietatic seguruago Jaincoaren amoriora
biotza esportzatcea , ta amoriozco damua
iduquitcea. Eriotzaren orduan aleguina
eguinbearda , amorio santu au iduquitceco,
ta gure Jaungoicoa gauza gucien gañean ama-
tceco , ta guztiac baño gueiago , ta diranac
lenago galdu , Jainco guciz ona , ta maitea
ofenditu baño: ceren gauza guciai baño Jain-
coari gueiago naidiogun. Amoriozco da-
mu, edo egercicio onetan, Contriciozco ac-
tu afcorequin oituzaita bicitzan, errazago ori
eguiteco eriotzan.

Propositu eguiatzcoaren gañean.

PUntu onetan deabruac bere guezurra-
quin calte andiac animai ecarti oidiezte.
Ara nola. Penitenciaren Sacramentutic, edo
afcotan , ta ondo confelatcetic atcerarazo-
tceco.

tecco ofafunari, ta eriotzaco ordinar, guz-
tia albadu, galerazotecco, buruan sartcen-
die, chit gaitz dala, ta ecin izangodan gauza
bezala, eguiazco propositu au iduquitcea,
ta bicitza emendatceco beardan gogca.

Eguia da, bat, bere buruari, edo argal-
tasunari bacarric beguitatu, ta Jainaren gra-
ciac lagundu gabe, deabruaren tentacioetan
erraz eroricodala. Baña gure proposituac
bere firmetasuna ezte gure izatei, edo natu-
ralezan; ezpada Jaincoaren graciazco indar-
rean. Gracia au beti prest dago, gure naide-
gun gucian guri laguntceco. Ta orra nola
deabruaren guezur, ta engañua aguertcen-
dan. Zuc eguitendezu zure bicitza emenda-
tceco propositu firmea? Bada orduan ber-
tan zuc ezagutuagatic, argala bezala, ero-
ricocerala, edo gaizqui oitu, ta deabruaren
tentacioai lecu emangodiezula; orregatic ere
zure propositua izanditeque firmea, ceren
pecatu naiezdezun.

Propositu au dago, bada, zure biotza
prañ firme, ta sendo, Jaincoa ez gureiago
ofenditceco, egotean, ta ez pecattaren bi-
de, edo ocafioan zu sartceco, ta orrelaco
bide, peligro, edo tentacioetan arquiteca
baccra, zure Jaungoicoati, beraren gracia
requin leial izateco; ez sugan, ez bada be-

ragan confianza daucazula. Ta au da , zuc
beardezun propositua. Onetan zu firme zau-
de , ta Jaincoaren graziaz gordecozaitu beti.

*Dolore , ta propositura bitorza mugur ceco , berariar-
co Consideratio laburrac.*

1 **C**ONsideratcea Jaungoicoaren Onta-
fun gueieguia , ta neurri gabea : no-
la dan gure Aita , gu beretzat eguinguindue-
na: gure Salvadorea , bere tormentu , passio,
ta eriotzarequin gu erredimitu , edo erosi-
guinduena : bere gracia emanciguna , ta be-
re gloria eman naidiguna , ta bere Biotceco
amorio guztiarequin. Ta ontasun onen , ta
ondasun oien paguan cer biurtudiozu zuc?
O pensamentu tristea ! Jaun ori bera Guru-
tcean berriro josi , ta illdezu beste aimbeste
bider , nola pecatua zuc eguindezun. Seme
batec bere Aita guciz Santu , onguille amo-
riozco , beti on eguiten cegoquiona , ill baluz
bere gan biurtu , ta cer pena , cer damua ar-
ticoluque , bere Aita illaz? Bada ori bera zuc.

2. Consideratcea , edoceñ pecatu mortal,
zuc añ erraz eguiñaren pisutasun andia ; ba-
da cerueo gloria galdu , ta infernucó penac
merceditu. Beguira atseguin ifusi baten la-
burtafuna , edoceñ culparen torpeza : ceñ
futu guchi , ta combat gairz icarragarri da-

car-

Carticien. Beguirá ; ceñ nazCágarria zure anima ; len añ ederra , utciduen , bicinic infernuan baceunde bezala : ta an orañ baño , len egongociñan , emotzac orrela artubacindu , ulco , zu baño urte , ta pecatu guchiagorequin , gaur infernuan dauden bezala. O ! ta ecr zordiozu Jaincoari ontasun , ta piedade onegatic ?

3. Consideratcea gure Jesus maitearen misericordia , ta esanal baño andiagoa : eta nola onen amorio , ta merituac , sin gabe guciago , ta andiago diran gure pecatu , ta desdicha guciac baño : nola bere eriotzarequin nere culpac pagatucituen chit ugariro : nola orien barcatioa nic escatcea baño ere , berac niri barcatcea naiagoduen , nola ni salvatcea berac naiagoduen , ta orretataco berac niri aurea artcendidan , arguia , ta esua salvatceco focorra guciaquin emanaz : nola , ta ceñ erremedio erraza Penitencia-co Sacramentu onetan emandidan , bañu sagradu batean bezala sartceco , ta berari Confesore baten onetan nere culpac esan , ta orien manchac garbitceco , ta cerueo nere Aita gozoarequin seculaco paqueac eguteco. O dicha paregabea ! Cerequin misericordia , ta amorio zu pagatucodiozu ?

Zoz bada bereala beregana , ta Evango-

lioco Seme galdua bezala , zure Aita onaren aurrean etzazaita , zure lotia , ta are gueiago , zure amoriozco damu , ta propositua eracusteco , ta esaiozu biotcetic:

Nere Jesu Cristo Jauna , Jainco , ta Guizon eguiazcoa: Nere Criadore , ta Redentorea : Zu ceranagatic , ta ceren amatcenzaitudan gauza gucien gañean : damudet, Jauna , damudet biotz guztitic , zu ofenditu izanaz , propositu firmearequin ez gueiago pecaturic eguiteco , zu ofenditceco bide , ta ocafio guztietatic apartatceco , confelatceco , ta ematenzadan penitencia.cumplitceco. Esqueñtcendizut nere bicitza , obrac , ta nequeac nere pecatuen satisfacioan. Ta nola efectcendizudan , ala confiatcendet zure ontalun , ta misericordia infinitoan , zure odol preciofo , pasio , ta erioztaren meritoacgatic barcatudizquidazula , ta gracia emangodidazula emendatceco , ta zu servitcen erioztaco orduraño perseveratceco. Amen.

Oracio oni ACTU CONTRICIOCOA deritza , ta chiquitatic guztiac icaftendutena. Biotcetic , ta ondo pensaturic eguiten bada, Oracio mental aldetequean ederrena da, Jaincoaren gloria andicoa , ta animaren provechu guztizcoa. Cristavac ala bician, nola erioztan bearren dituen virtuteric nobleenac be-

regan encerratecenditu : nola diran Fede , Esperanza , Caridadea , edo Jaincoaren gauza gucien gañeco amorioa : propositu , humildade , confianza , escaria , on gucien desfoac : Oracio guciz bearra , ondo confesatceco , ta Jaunaren gracian bici , ta illceco .

Eguizu bada aldezun gucian , goizean , ta arratsean , Eleizara zoacenean , ta zure desdichaz , pecaturen bat eguindezula ezagutcean . Baña contu : eguizu beti biotz guztitic , Jaunaren aurrean asco mercei nai badezu . Contricioa , edo amoriozco damu au berez dagoitz , edo afecto onetan : „ Nere Jaungoicoa : „ ceren Zu añ ona ceran , ta ceren gauza gucien gañean amatecnzaitudan , damudet , „ Jauna zu ofendituaz propositu firmeare , „ quin ez gueiago zu ofenditceco . Vorondate onetan dago , ta au da amoriozco dolore , edo Contricio eguiazcoa , pecatu guztien barcacioa merceduena .

Orã Mandamentuen galde , edo preguntac .

Lenengo Mandamentuan

EScola dutenac , Libru ascoran daucate Efamen au eguiteco modua . Iracurten ezdaquiten Eufcaldunai , daquien batec iracurri , ta ori errazago eguiteco bidea eman naidet .

Man-

Mandamentuetan, tierto ezdaquienac
 combat bider pecatu eguinduen, bere mo-
 dura esan beardu: ONEMBESTE BIDER
 GUCHI GORA BERA: ta g. g. b. letra
 oiec ori esan naidute.

Bici guztico pecatuac billatu naidituenac,
 nso arrazoienezcoti asi beardu pregunta ba-
 coitcean.

Esamen onetan galde cere burnari, Jain-
 coaren Leguea, ta Doctrina, edo jaquin
 bearciran gauzac, bere demboran icaficin-
 duen, edo ez: ta zure ume, edo contucoai
 eracaficiñiozcan, edo ez.

Fede, Esperanza, ta Caridadearen actoac
 eguindituzun,

Fedeco gauzen contra ecer sinistudezun,
 ezaguturic Fedearen contra zala: oartu
 ezquero orrelaco pensamentu, edo dudari
 lecuric emaniozun. Baña tentacioac nai
 eztezula, burura etortcea, ezta duda, ta
 ez pecatu quentceco aleguina zuc eguiten
 badezu.

Ametsetaco gaucetan, forguinqueria, edo
 orrelacoran sinistudezun, edo orrelacorie
 eguin, edo eraguin.

Jaincoaren misericordiaz defesperatudezū.
 Jaungoicoaren, Ama Virginiaren, edo
 Santuen contra aserratu, edo blasfemiariac
 clandezun. Ma-

**Madariaturic, edo escomunicaturic, egon-
ceran.**

**Confesio, edo Comunio gaistoric, eguin-
dezun, pecatuac berariaz, edo lotfaz; edo
bestela utciaz, dolore, edo proposituaren
faltaz, ta cembat confesio gaisto urtean
izandiran.**

**Penitenciac cumplitu gabe utcidituzun, ta
cembat bider g. g. b.**

**Urteoroco Confesioa, edo Pasquetaco
Comunioa utcidezun. Ta Confesio gaisto, ta
Comunio sacrilegoaz, edo gaizqui eguinaz
Eleizarequin cumplitcen ezta.**

**Sacramenturic, nola dan Ezcontza, edo
besteric, pecatu mortalean zaudela, artudezū.**

**Voto, edo Promesa Jaincoari, edo San-
tuai eguinic cumplitu gabe zure culpaz ut-
cidezun.**

**Besteen devocioaz, virtutezco obra, eger-
cicio, edo obra onaz, edo orietan dabilzta-
naz burlaric eguindezun.**

Bigarren Mandamentuan.

**Juramentu falsoric, edo guezurraren ga-
ñean eguindezun: cembat g. g. b. Ecerezen
gañean, edo ecer importa ezagatic; Jura-
mentua guezurrarequin dan gucian, best
da pecatu mortala.**

**Dudan, edo ala zan, edo ez gauza jaqin
gabe,**

Gabe, dudaren gabean ciertotzat juramenturic eguindezun.

Erreparó gabe, naiz guezurra, naiz eguia dala, juramentuac eguiteco oitura, edo costumbreriz izandezun.

Gaitz andiren bat inñori eguiteco, ta cumpliteco intencioaz juramentu eguindezun. Gaitz eguiteco intencioric ezbazan ere, beti da pecatu mortala, ceren guezurrarequin dan. Gaitz andi, edo pitua da bofetada bat ematea, ta beste gaitz andiagoc,

Pecataren bat ez eguiteco, edo obra onen bat eguiteco juramentu eguin, ta autfi dezan. cembat bider g.g.b. Gauza chiquien gabean juramentua aulitcea, pecatu veniala da.

Pecatu mortalen bat eguinduela, bere burua alabatcea, edo eguingoduela efatea, naiz eguia, naiz guezurra dala, beti da pecatu mortal, orren gabean juramentu eguitea : ta simpliteca guero da beste pecatu mortala.

Justiciaren aurrean juramentu falsoric eguindezun, edo besteri eraguindiozun : ta inñoren caltean zan.

Juramentuac berez nola diran, ta cer itz modu juramentu diran, edo ezdiran, Confesore jaquin suac bacoitzari ondoena eságodio.

Juramentutzat itcen batzuec artu, edo iduqui badiruzu, ta guezurraz ofan, edo dudan,

orre-

313
Dirrela confesatu beardituzu: ta geroco jaquin
ondo, juramentu noiz diran.

Irugarren Mandamentuan.

Bearric , premia gabe , Igande , edo Jaie-
tan eguin , edo eraguindezun. Festeran , ne-
cesidade gabe , bear eguitea , beti da pecca-
tu. Noiz dan veniala , edo mortala , Confe-
soreac esangodizu.

Jai egunetan zure culpaz Meza utcidezun,
edo befteri enzutea eragotzidion. Batèc
uste bazuen Meza izangozala , ta aleguina
eguin , ezta culpa , ez arquitea.

Meza galtceco peligroan zure culpaz,
egonceran.

Bidezcoai , aur chiquidunai , ta Eriaquin
daudenai cer eguin bearduten , Confesoreac
esangodie.

Mezaren parte andian itzquetan , batèra
bestera beguira egonceran , edo orrela bes-
teri eraguindion.

Garizuman arraulza , edo esne gauzaric,
Bulda artu gabe , jandezun : ta arteco in-
tencioa ezta asco.

Oguei ta bat urte cumplitu ezquero , Eli-
zaco barau egunac gordedituzun.

Primicia , ta Amarrenac , bear bezala , pa-
garudituzun.

Langar

Langarren Mandamentuan.

Onetan umeac Gurafoai zordiozcate *Amarria*, *Errespetoa*, ta *Obediencia*. Beguirezazu bada, ondo, oien contra gauza pifu, edo anditan faltatudezun : beguira ondo zure demboraco obretan, itceran, ta beste mo- duetan nola, certan, ta cembat bider g. g. b. utseguindezun Jaincoaren Legue onen contra.

Gurafoen icenean emen aditcendira Gurafoen ordeco guciac, ta Nagusi, Eche- coandreac.

Orrelacoen Testamentu, ta Mandac, zu- re contura daudela, cumplitu gabe utci- dituzun.

Emen Gurafoc, orien ordeco, ta Na- gusi, Echechoandreac beguiratu beardute be- ren obligacio andiai nola eranzundien: ume- ac, edo beren contucoac nola azidituzten, ala dotrinan, nola oitura, edo costumbre onetan, ta Jainaren bildurrean. Edo gaitze- raco bideric egemplo gaizto, edo escandalo- ric emandien. Edo beren demboran estadia emandien, edo ori ondo, ta pecatu gabe, ar- tceco bidean lagundudien.

Jocoan, tabernan, edo vicioetan eche- co bearzana galduten, edo echean bici gail- toa emanduten.

Bost-

Boigarren Mandamentuan.

Bere buruari, edo besteri eriotza, edo gaitz andiric defeatudion: edo ñor illduen, eriu, maquilladatic eman, edo beste gaitzie eguin, edo defeatu, cembat b. g. g. b.

Ñor itcez bere arpeguiari gaitzqui tratatuduen.

Aferre aldi, edo ocasionic billatuduen, edo orrelacotan arquitudan; edo pecatu mortalean dagoela erioztaco peligrotan, edo ocasion sartudan.

Ñoren gaitz andiaz bere biotcean atseguin artuduen, edo ñoren onaz damuric izanduen.

Diosala, salva, edo itza aferrez ñori ucatudion.

Gorrotoric biotcean ñoren contra iduquidezun.

Madaricacio, edo maldicionic ñori botadiozun. Jan, edanean gueiegui zure ofasun, edo buruaren caltean, ezaguturic sartuceran: ta gucian, cembat b. g. g. b.

Aurric galtceco, edo abortoren batean culpatic izandezun.

Seigarren, ta bederatzigarren Mandamentuan.

Emen beguiratu beardezu, cer pecatu eguindituzun, pensamentuz, itcez, elatca, ibilleraz, ta obras; ta cer personaquin, edo

cer

cer estadutacoquin, ta cembat b. g. g. b.

Esan bear diran estaduac dira: 1. Libreac ciran. 2. Ez onduac, edo catibu ceudenac. 3. Jaincoari consagratuac. 4. Zure aideac, laugarren graduraño: edo bestearen, ceñarequin pecatu eguindezun, bigarren graduraño. Ta ezcondua bacera, zure guizon, edo andrearen aide zan, ta au laugarren graduraño. Besterequin pecatu eguin ezquero, oieac dira esan beardiran estaduac.

Pecatu gucietan zure estadia esan beardezu: libre ciñala cembat, ezcondu ezquero cembat: voto, edo juramentu, onetan pecatu ez eguiteco, ezquero cembat.

Lecu sagraduan onelaco pecaturic eguindezun.

Penfamentu loietan atseguin artudezun, edo ezagutu ezquero, zure artean atseguin atracen egonceran.

Gogoz, edo deseoz orretan consentituzun: ,, Nic onelaco gauza, edo gusto eguin,, gonuque urliarequin. Ta esan bearda estadia, ta cembat b. g. g. b.

Pecaturaco inor billatu, edo tentatuzun, ifsill mandatu, erregalo, billete, edo beste baliatu ta.

Orrelaco bide, edo pausoetan inori lagun dudiozun, edo pecatuen estalqui, edo infernuc mandatari izanceran. Itz

Irz defonestoric esandezun, atseguin ar-
teen, edo besteri arrerazotcendiozula: ta am-
bat da, conturic contatu, canta, edo danza,
edo carta torperic eguita: Coplaric escribi-
tu, bialdu, artu, edo iracuridezun, &c.

Pecatu eguiñaz inoren aurrean cere burua
alabatudezun, edo orrela bere pecatuaz ala-
batceco inori bideric emandiozun.

Pecaturic asmatu, edo eguin bacindu be-
zala contatuidituzun.

Pecatu ez eguiñaz, damutuzatzun: gu-
cian cembat b. g. g. b.

Obrazco pecatu, ta orien ocasioaz cam-
pora, beguirada torpe, escuca, musuca, edo
ibillera orrelacoric izandezun: personen es-
tadua, ta cembat b. g. g. b.

Cere buruarequin pecatu itfusiric, anima,
ta gorputza loituaz eguindezun (bearduenac
aditcendu, ta gueiago ezta esai bear): ta
onelaco torpezetan zure gogoan inor cencu-
can, edo cer estaducoac: cembat bider, edo
cembat demboran oitura ori, edo costum-
brea iduquidezun.

Ametsetan orrelacoric iduquitcea defea-
tudezun, edo ametsetan orrela iduquiaz,
guero atseguin artandezun. Baña bestela amets
gaitoetan berez pecaturic ezta.

Beste bitartecoz, inor pecatura oracatce-

edo baliatuceran , edo inoren adifquidetafuna
aurrera eramateco.

Pecatuetan aurric ez izateco ecer eguin-
duen : edo aurren bat , berea duela jaquin,
ta ucatu , ta galteen utciduen.

Ezcontceco itz guezurrezcoaz , edo beste-
la pecaturaco inor engañatudezun , edo nai,
ta nai ez , pecaturic eraguin , edo doncellaric
orrela galdudezun.

Ezconduac Ezcontzaren zor fantua , causa
gabe , edo gaitcez alcarri ucatu dioten : edo
bestela Matrimonioco Sacramentuaren con-
tra eguinduten.

Bestela , mutillac mutillaquin , edo icusi,
edo eraguinaz , edo guizonac alcarrequin ; nef-
cach , edo andreaç andreaquin , Sodomaco
pecatari galduen guifa , eguitendituzten naz-
cagarrizco gauza ; ta are gueiago , aberea-
quin orrela eguinac , ezdira aztuco : berac
lanic , quezcaric , ta arantzaric asco bacoit-
zari biorcean , ondo confesatu artean eman-
godiotc.

Onelaco pecatari gasioac ceruco Aitac be-
zala , Confesoreac lastimaz , ta amorioz be-
teric artu bearditu , ta fofeguz , ta pacien-
ciac aditu . Ta guero esan , ta adierazo bear-
die aleguinaz , gaitz , ta defdicha oriec Jefe
Cristoren onetan beñ ondo esan ezquero ,
betico libre daudela. Emen

• Eimen ariño , ta erregla consuelo andico bat. Cristau bildurri , ta lotfatia : jaquizu ce-
 ruco dotrina au. Seigarrenaren contraco pe-
 eaturie , diranac dirala , diran itfusien , ta ica-
 ragarrienac badira ere : naiz zure aideric ur-
 coenaquin , nola diran Aita , edo Ama , Se-
 me , edo Alaba : naiz abere , edo animali af-
 corequin eguin badituzu ere ; zure peccatu
 oriec berez eztirala heregiaco peccatuac. Ja-
 quizu , oriec guciac zuri barcatceco , Erro-
 mara joanquizunic ezdezula. Consolazaito
 triste : orche , zure errian , Bulda dezula,
 edocē Confesore aprobatuc poeic , eta et-
 raz , ondo confesatu , ta absolvitucozaitu.

• Jaquizu azquenic , Confesorea ezta at-
 tituco orrelaco zure peccatuaquin : badira
 oriec baño quezca guciago ematendiguten
 peccatuac : zure oriec erraz quenteendira , ta
 seculaco , aztutendira. Ta ala Confesoreac,
 erreco balute ere , edo chiquitu , ta ilco ba-
 lute ere , zuc ari confesioan esanicaco pecc-
 turic , ez Inquisicioari , ez beste munduan
 dani seculan ecin esangodio. Ay Confeso-
 re Jaunac ! Eguia oiec gucien biotcefan on-
 do josiric betico baleude ! Deabruaten que-
 zurrac sinistu , ta aimbeste anima ala galatu-
 co ezliraque !

• Baldin peccatuen estadu , edo locardan fan-

tu,

to, ta luzaro urte ascoan amancebatu, ta jar-
 riric bezala, cere buruarequin, edo beste
 ascorequin egon bacera nastu, ta oitura gais-
 toan ondaturic; orduan zure Elamen, ta
 contuac eguiten chit erraz da: cembat dem-
 bora iraunzuen pecatuco bide, edo ocafio-
 ac, ta illean, edo astean cembat ciran ba-
 zaz beste: egunoro, edo beti ciran, edo nola.

Zuc zure animaren calteac, bici modu
 charra, ta pecatuen peligroac ondo ezagu-
 tu, ta vorondate osoaz, ta eguiazco gorro-
 toaz, bide orietatic igues eguiteco propofi-
 tu eraguillea badacartzu: pecatu guciac, ta
 orien aranzac ondo, ta sultraietic ateracodi-
 ra, zuc Confesoreari esan, edo onec zuri
 galdetu. ta lagunduaz: ta onela zure anima,
 confesio oso batequin beñ betico Jaunaren
 paque gozo, ta amorio santuan gueldituco-
 da: ta aurrera lengo pecatu, edo gauzatic
 ez guciago nastu, ta erabilli.

1. Zazpigarren, ta amargarren Mandamentuan.

- Inñon ecer ostu, edo quendudiozun: cem-
 bat, edo cer, ta cembat aldiz: gauza sagra-
 duric, edo lecu sagraduan.

- Inñori bere aciendan calte andiric eguin-
 diozun.

- Ecer ostutcen, edo calte eguiten inñori la-
 gun.

gundudiozun : ecer estali , edo orrelacoric

aguindudezun : nola , ta cembat b. g. g. b.

Bide gaistoetic , edo fin gaistoraco inoren ondafunic defeatudezun : fin onetaraco , ta modu onean ondafunac defeatea ezta pecatu mortala.

Tramparic jocoetan , tratu , artu emanetan , neurri , edo pisfretan eguindezun : cer calte , ta nola eguindezun , edo gaizqui eramana , eta cembat bider g. g. b.

Daquizula , inori berea quendu , edo zordiozula , biurtu , edo errestitucioa eguin gabe , egonceran , edo Confesoreac aguindu , ta esan , nola asi pulcaca , eta eguin beardezun ; ta naguitafunez cumplitu gabe , alde zula , egonceran. Orobat beste zorrac , pagatu gabe orrela utcidituzun.

Artcecodun justuac , languilleac , mirabe , edo servitzariac berena cobratceco , pagatunai ezic , alde zula , gaizqui erabillidituzun , ta cer calte onetan eguindiezun.

Seme , ta alaba , edo umeac beren gurasoai , ta lagunaren ume , edo criaduac beren nagusiai ecer ostudien , ascotan , pulcaca , edo nola , ta cembat b. g. g. b.

Religioan sartzea inori eragotcidiozun , edo conseju gaistoquin atceratu , edo orrela , embarazatudiozun.

Zortzigarren Mandamentuan.

Testimonio falsoric , edo guezurrez iñori alchatudiozun , edo iñoren calte andian guezurric esandezun , ta nola.

Gauza jaquin , edo publicoa ezjala , iñoren pecaturic aguertudezun , edo gauza piñuetan murmuratu.

Bacoitzari bere fama , edo creditua , gaizqui quendu , edo galduerazodiozun : ta bearbezala biurtudiozun , ala ez.

Secretoco gauzaric errebelatu , edo carta bear etzanic , idjquidezun.

Juicio gaitoric , eceri ezdagoquiola , iñorentzat eguindezun.

Azquenic bacoitzac bere estadu , ta bicomoduco obligacioac jaquin ondo , ta beguiratu , edo esaminatu bearditu : certan utseguindue jaquitoco , ta ob eto erremediatceco

Beste culpa asco , emen ezdaudenac , jaquinac dira , edo guchitan oidiranac , ta berriaz urciditut : alde onetatic peligroric ezta. Erreglaric seguruenada , duda dezun gucian , pecatutic libratceco , Confesore oitu , jaquin su bati beti galdetcea , au , edo ori pecaru dan , ta cer eguin beardan.

Onela Esamen zure concienziarena , al-
eguiñez , igaro , ta bereala Jaincoagana biur-
zaitez: eguindizun piedadeaz esquerrac em-
izca-

Izcatzu, ta zure pecatu, ta beraren ofensa gu-
cien barcacioa escatu elanaz biotcetic ur-
rengo.

Efamenaren ondoren Orocioa.

O nere Jaungoico, argui gucien Aita, ta
doai on gucien emallea. Ezagutcedet, zure
gracia dala, nic eguinaldezaquedan on gucia.
Zuc nere anima salvatceco deseio au eman-
didazu: Zuc nere pecatuac billatceco ar-
guia, ta arquitceco gracia. Zuri, bada,
Jauna bacarric gloria guztia: Zuri nere bio-
tceco esquer fin, ta cabu gabeac. Amen.

Santu, ta Aingueru guciac, ta are milla bi-
der obeto Ama Virginiac, ta Jesus, aren, ta
Zure Semeac alabazaitzatela orañ, ta beti, ni-
ri eguindidazun. misericordia andi onegatic,
Amen.

Barcacioa escatceco Orocioa.

Ay, nere Jainco guztiz ona, ta justua! Ne-
re pecatuen artean sartunaiz, ta arritu, ta
guelditunaiz. Ezdaquit nondic asi, ta ez cer
efan. Zure Justicia aserrearari beguiratcen ba-
diot, ta contuetan nerequin sartcenbada; gal-
dua naiz, Jauna; ceren nere culpac, ta zure
contraco ofensac, contu, ta numeric ez-
duten. Buruco illeac baño, ta itfasoco ondar
aleac baño gueiago dira, ta orien carga pi-
suac seculaco ondatcen nau.

Cer eguin aldezaquet, bada, estu onelant
 Lotfaren, ta icararen pasioz, nere ecerezera
 ondaturic, zure Justiciatic zure Misericordia-
 ra biurtcen naiz, ta oni nere favore deitzen-
 diot. Badaquit, Jauna, zure Misericordiac
 caburic eztuela, ta nere miseria guciac bañ
 andiago dala. Bearra det, Jauna, bearra det:
 ta au obeto arquitceco, Santu, ta pecata-
 ripenitente gucién damua, ta orien eguiazco
 dolore, ta propositua orañ iduqui nainuque.

O Jaun gucién santua, pecatuari gorroto
 gabe ecin beguiratucodiozuna! Nere Jesus,
 zure Semeac, pecatuen contra iduquizen,
 eta Zuc, eta arc orien contra beti dezuten,
 ecin esan alaco gorrotoa bera, zure Justicia-
 ri esqueñcendiot: eta ori da zure Ontasuna-
 ri dagoquion pagu osoa. Arrezazu, bada,
 Jauna, ofrenda andi au: ta ez ni gatic, ezpa-
 da zure Seme Jesu Cristo gure Jaunagatic,
 ceñen icenean escatcendizut.

Ez, arren, Jauna, nere culpa andiai be-
 guiratu; baicican aren meritu andiagoi, aren
 Gurutceco negar, pena, ta amorio guztuari.
 An nigatic, ta niri barcatceco, negarrez, ta
 deadarrez erregutucizun: ta Zuc bere erre-
 verencia gatic Jesus ona aditucenduen. Inda-
 zu, bada, ondo confelatceco beardedan gra-
 cia. Amen.

Emen

Enen quezca, ta bildur gucietatic libra-
 ceco, Actu contricioco alco, Confelorea-
 ren onetara baño len, eguin beardituzu, mo-
 du onetan, edo urrengo.

Añu Contriciocoac.

Jauna: Zu cera nere Jaungoico guciz Ona:
 ta orregatic damudet biotcetic zu ofedituaz,
 ez gueiago ofenditceco propositu firmea-
 requin.

Jauna: Zu cera nere Aita guciz maitea: ta
 orregatic damudet biotcetic zu ofendituaz,
 propositu, &c.

Jauna: Zu cera nere Jabe guciz fantu, ta
 justua: ta orregatic damudet zu ofendituaz,
 propositu, &c.

Jauna: Zu cera nere Onguille guciz amo-
 roso, ta doai gucien Emalle guciz ugaria: ta
 orregatic biotz guztitic det damu, nere pe-
 catuquin zu ofenditu izanaz, ez gueiago-
 ren guiago zu ofenditceco propositu fineaz.

O Jauna! Zu cera nere Salvadorea, ta
 eman naididazu ceruco gloria! Orregatic,
 bada, ta ceren guztia Ona ceran, damudet,
 Jauna, nere pecatuaz, propositu, &c.

Ay nere pecatu zori gaitocoac! Ay secu-
 lan eguin ezbaaitu! Ay cer dicha, milla
 bider ill baninz, nere Jaungoico maitea ofen-
 ditu baño lenago!

Jaun

Jauna : ez gueiago zure ofenfaric : ill be-
di pecatuá , bicibedi nere Jaungoicoa. Jauha,
naiagodet ill , zu ofenditu baño.

Beti ondo , damu , propositu , ta fru-
tuaz confesatceco , iru consideracio jaquiñac.

1. Edoceñ Confesore gana joatean , contu
eguizu , Calvarioco mendian Gurutce pean,
Jesuf-en onñetan jartcencerala. Ama Virgíña-
ren ondoan an arquitu baciña , cer eguin,
edo efango zenduen? 2. Fede bici batez linis-
tu : orañ Jesu Cristorequin , ta ez guizona-
requin confesatcen naiz. Bada Cristoc gucia
daqui , ta nere pecatu guztiac : lotfaz ez utci
ecer. 3. Confesio onetan Jaincoac , edo Ain-
guerñac efango balizu : au zure atceneco
confesioa da. Nola confesatuco ciñaque? Ba-
da illiceo bezala beti confesazaita : esan zu-
re culpac garburo , ta ez befterenac. Gue-
ro Confesoreac cer estatendizun , cer conse-
juac , cer penitencia ondo aditu : damuaz
absolucioa artu , ta jaíqui , Jaincoari esquer-
rac ematera , ta comulgatceco ondo pres-
tatera.

Au beratu beste bere lecu batean , ondo
confesatceco , ta ondo comulgatceco ora-
cioaquin , arquitu codezu.

COMU-

**COMUNIO SAGRADUARACO EGER-
cicioa. Comulgatu baño lenagocoa.**

*Qui manducat meam carnem , & bibit meum san-
guinem , habet vitam aeternam. Ioan. 6. Ne-
re araguia jatenduenac , ta nere odola eda-
tenduenac , dauca betico bicitza. Comul-
gacendanagatic au Jesu Cristoc esatendu.
Ta Jesuf-en ceruco bicitza berri ori da
Comunioaren fin , eta frutua.*

**ORACIORACO LECU, EDO COM-
posicioa.**

FEdetic aldezun bicienarequin, Jesu Cris-
to G. Jaunari beguirazaiozu Aldareco
Sacramentu , edo Ostia Santan , bere glo-
ria , arguitasun , ta edertasun , ceruan Aita
Eternoaren aldean duen guciaz : ta nola
Oguiaren accidente pean estaliric , ta lurre-
co oguia dirudien artan eguiazco Ogui ce-
rucoa guretzat gorderic dagoen , ta nola
Aingueruac biribillan icusten , ta adoratcen-
duten.

Peticio , edo Escaria.

**Au da Jaincoari escatcea , nere animaren
guf.**

§ 28

gusto , ta aozapaia bere graciaz garbidezala,
Jaincozco ogui , ta ceruco janari onen go-
zotafun , ta suavidadea artu , ta guciago za-
letudedin , gofe fantuaz , ta gogotic jande-
zan ; eta orrequin nere animac , berari jar-
raitceco , bearduen indarra ardezan , bera-
ren vorondatea gauza gucietan eguiteco , ta
bera bacartic servitceco gogo sendo bat.

LENDABICICO PUNTUA.

COnsideratu ondo , Comunioco Sacra-
mentu , edo Ostia Santan nigana nor
datorren. Dator Jesu Cristo G. J. Jaungoi-
co , ta Guizon eguiazcoa , Aita Eternoare-
quin glorian dagoena , ber bera , ceruaren,
ta lurraren Jabea , ecer ecetic beretzat eguin,
ta pecatutic libratu ninduena , bera servitce-
co bicia ematendidana , ta juzgatuco nauena.

Begaira ondo Jaun onen Magestade , Po-
dore , Jaquintafun , ta Ontafun cabu gabea.
Emendic ateraezazu , ta bicierazo zure ani-
maco aldezun erreverencia , ta amorioric an-
diena : bada Jaun onec zuri dizun amorioa-
ren prendaic andiena ematendizu , ta guero
eman naidizun gloriaren gogoa eracustendi-
zu. Ay nere anima ! Jaun au zure beguiz
icusten bacendu ! Cer erreverencia , cer amo-
rioa iduquicociñioque ? Bada beguiz baño
cier-

bertogoz zaude fedez, zure aurean ori dau-
cazula Sacramentu onetan. Ondazaitz, ta
acufatu zure fede argala; bada orren epe,
edo otza zaude, ta ez, bear bezala, Jaun
ori biotcean artceco prestaturic.

BIGARREN PUNTUA.

Consideratu, Jaun andi ori norgana da-
torren. Nigana. Ta nor, edo cer naiz
ni? Pecatari billau, galdu bat: argal, itfu des-
dichaz, malicjaz, culpaz alde gucietatic be-
tea: orañdaño eguiñaz gañera, egunoro
Jaincoaren gracia, ta misericordiac guchia-
go ezagutu, ta gaizquiago pagatcendiozca-
dana. Milla infernu merecinituena.

Emendic nere miseriac, ta esquer gaistoac
pisatu bearditut, Jaunaren aurean: ta
din Centurion Evangeliocoa, Jesus, ten
echean sartceco diña ezbazan: ta S. Pedro
Cristoren aurean egoteco diña bere buuari
ezbaceritzan esfancionean: „Aparzaitz, Jau-
na nigandic, ceren guizon peatari bat
„naiz ni: ta S. Jaun Bautistac Cristoren zapa-
taco locarria ascateco dinatzat bere buua
ezbaceucan: ta ceruco Aingueruac aren be-
guieran garbiac arquitec ezpadira. Ay! ta
cer izango da nizaz? Cembat guchiago naiz
ni, ta ez diña Jaun ori bera nere biotcean
artceco?

Cer

Cer esangocenduque , Erregue bat berbera icuficobacendu esqueco pobre bat icufitera, ta orren echeço, edo basterchoan orrequin egotera, fartcendala ? Arritucociñaque, ta mirari anditzat contatucocenduque. Bada cembat andiago da , Zugan zuc icustendezuna ? Jaincoaren Magestade guztia, Guizon eguiñic, ta ceruco bocadu orretan , ez zu zure echean icufitera bacarric, fartcea, ezpada janari eguiñic zure biotcean egoteco, ta bere bicitza zuri emateco ? Ah ! Cer dira munduco Erregueac Jaun onen aldean? Ecer ez utfa. O mirari gucien andiena !

IRUGARREN PUNTUA.

Onsideratu , Jaun au nere anima , edo biotcera certara datorren. Erregue andi batec jornaladic eguiten eztu gauza andiren bategatic ezpada. Cergatic , bada , Jaincoaren Semeac cerutic lurrera onelaco jornada eguitendu ? Ez ala fede, bere, ezpada nere interesagatic. Nere onac , beste gabe , dacar nigana : Nere gaitz guciac , Medicuac bezala fendatcera : nere bearrac erremediatcera : nere animari graciazco bicia ematera : bere adifquide , ta berequin bat eguitera : ni beregan befteratu , edo transformatu , ta Jaincoaren guisan-jaincotu , edo endiofatcera. O gure

gure anima , añ guchi guc estimatcen- degu-
naren balioa , ta estimacioa ! O Jesus ceruco
Erregue bacar , gure animaz , guifa onetan,
ta jaincozco modu miragarrian onela ena-
moratu , ta biotz-uquitua !

Beguiria ondo , bere Evangelioan Jesus en
Biotceco amorioac diona: Bocadu onetan, be-
requin batean bere bicitza, ta bere antz eguin
eguiña eman naidigula. Ecin guciago esan-
godu, ta ecin guciago eguingodu Jaincoaren
Biotz eztizco, ta amoriozco guciac. Guizona-
gatic Guizō eguitera, cerutic lurrera, ta Virgīna
Amaren fabelera, Jaincoaren Semea etortcea
arrazoi andiaz deritzagu, gauza miragarria: ta
ala jornada, ta etorrera onec arritu cituen ce-
ruac , eta lurra : ta gure animac cembat esti-
matcencituen orduan icufizan : bada gugatic
Jaungoico guztia Doncella baten Sabeleñ
milagroaz , ecer ezbat bezala eguin , ta aūr-
cho chiqui ; ta ichi , edo encerraturic egon-
tzan. O Jaincoaren amorio paregabearen in-
darra.

Ta emendic cer atera beardezu ? Amorio
ori bera zurequico ezagutu, ta arrazoi andia-
goaz chit arritu. Janicoac aimbeste amatcen,
ta estimatcendu zure anima , non da pocic
Aita Eternoaren aldetic zugana jachierazo-
tcendu, ta janari, edo bocadu chiqui bat egui-

ñic

ñic dator cernico bicia zuri ematera. O ceruac,
 ð lurra! arrizaitetzte nerequin batean! Ta amo-
 rio ecin guciago alaco au icusi, ta lagunzada-
 zate, nic obeto ezagutu, ta estimadezadan,
 ta nere anima Jaun au, bear bezala, artceco
 ondo garbitu, ta humildadez, amorioz, ta
 beste virtuteaz aleguiñaz apaindudezadan.

Coloquio, edo atcereco izqueta.

AU izangoda Jesus maiteari bere beguien
 aurrean ipintcea, berari ondo dago-
 quion bezala, zure biotzean bera artceco
 beardezun modu, ta prestaera onena. Ay,
 Jesus ona! esaiozu: Lurreco Jaun, edo Er-
 regue batec bere biajean erri chiqui batean
 fartu, ta guelditu bearduenean, lenago bere
 gendeac bialtcenditu, beardan guciarequin,
 edo errecamara, Jaun ari dagoquion bezala
 ofatua prestatceco.

Ta, bada, Zue Erregue gucien Erregue co-
 rucoac, jornada onetan nere animaco ofatu,
 edo baster pobre onetara etorri beardezu: Be-
 tor bada, Jauna, aurrera bialezazu zure presta-
 tatzallea. Au da zure Espiritu Santua bere
 zazpi doaiquin, ofatu, edo anima au, zuri
 dagoquizun bezala ondo prestatu, ta eder-
 qui apaindudezan.

Betor

Betor Espiritu ori bere bildurta fun santua-
ren doaiaz nere anima betetcera, fede bici-
batez nere pecatuac ezagutu, damuz, ta hu-
mildadez diranac quendu, ta erreverenciag
garbitu, ta betenazan: esperanza firmeaz sen-
dotunazan: nere salvacioaren, ta zuc aguin-
dudidazun gloriaren prenda, ta señale segu-
ria zure Sacramentuan artudezadan: Amo-
rio irazaqui bat, beste zuc naiendituzun virtu-
teaquin, Zu nere biotcean arteco prestana-
din. Amen.

**COMUNIO EZQUEROCO EGER-
cicioa.**

*Qui manducat meam carnem, & bibit meum sangui-
nem; in me manet, & Ego in illo.* Ioan. 6. Ne-
re Gorputza jatenduena, ta nere Odola
edatenduena, dago nigan, ta Ni argan. Au
comulgatcendanagatic dio Jesu Cristoc: ta
ondo comulgatcendanaren frutua au da.

LECU EGUITEA, EDO COMPOSICIOA.

ZUre biotzari, Jaincozco Sagarrio bati
bezala, beguirazaiozu, Aingueruz bi-

FI-

ribillan berea, ta oiec beren Jauna adoratcendaudela, zure biotceco ofstuan dacustela: ta nola erleac beren abarasca, edo Panal eztizcora ! ala oiec beren gozo guztira, ceña zure biotceco corchuan daucaten, datozela.

Peticio, edo Escaria.

Au izangoda, Jesu Cristo G. J.ri. gracia efcatcea, beraren Gorpuz chit precioloa, nere biotcean daucadan dembora onetan (au da Ostia Santa defeguin artean, edo Especie Sacramentalac estomagoan dirauten bitartean) nere animaren beguiac beragandic apartaez-ditezen, ta nere biotceco defeco, ta afecto guciac beraganonz izanditean: eta ongui etorri añ ona nic eguindiozadala, non da bere bendicio, ta doai bearren dedana, berac obeto daquien, ta naiçen duen bezala, emandizadan, berequin bat eguin, ta beraren vorondatea beti daguidan.

LENDABICICO PUNTUA.

FEde bici batequin consideratu, nola Jaun andi ura bera zure barrenean daucazun, ceña Ama Virginiac bere Sabel garbian berderatzi illabetean iduqui, ta Belengo Portalean jaio, ta abereen Pefebre, edo majaderan ezarrizuen, cfatenciola: ,, Ongui etorria co
,, rala

„ rala , nere Jainco , ta Taun , ta nere Seme
 „ maitea , ta mundu galduaren erremedioa!
 An Aur chiqui , ta Jainco andi au bere bio-
 tzeco amorio guztiaz adoratuzuen. Zuec ere,
 bada , ori bera eguizu , ta zure biotcean dau-
 cazun Jesus maitea adoratu , ta amaezazu .

2a. Consideratu nola zurequin daucazun,
 Simeon agure Santuac bere besoetan artu , ta
 chit gozotero iduquizuen Jesus munduaren
 Salvadorea : beguira ceñ fede biciaz adora-
 tuzuen , ta esperanza , ta amorioz beteric
 nola efancion : Ea , alcoda Jauna : Zu icuf-
 tea bajen nai ezauten : Munduaren Argui
 ederra , icufizaitut ; orañ illnaidet : paquean
 arrezazu nere anima .

Pensezazu orfdo , cer afecto miragarriac
 Ama Virginiari bere biotcean eraguingocioz-
 can : ta orobat Simeon Santuari . Ori bera Je-
 sus aurcho gozoac Artzai dichosoetan ; Iru
 Erregue , ta beste bera icufi , ta adoratuzuen-
 en biotcetean eguinzen . Cer fede , cer erre-
 verencia , cer amorio irazaquia oriena ! Cer
 bendicio , cer doaiac , cer mesedeac eguin,
 ta emangociesten !

Oriec gucioc zuri eman , ta eguin naidiz-
 quizu . Baña ay ! Nola ondo prestatcen etce-
 ran : Nola aiec bezalaco onguieroria zure
 Jabe bacar , Jesus onari eguitenezdizun : be-

rarequin guchi tratatu , ta gaizqui jardunaz :
 ta aimbeste bider , ta añ erraz edocē gauza-
 gatic zure Jaun ori utci , ta aztuaz : orrega-
 tic ceruco doai , añ ugari Jaun onec eman
 naidizquitzunac , artcen ezdituzu. Ea , ba-
 da : eguin gaurco egunetic proposatu firme
 alco , zure bicitza emendatceco : emendic
 aurrera guciagotan , ta obetø comulgatceco :
 Jaun andi amoroso au zure biotcean artuaz ,
 trocatu zaitean Cristau berri , justu , ta San-
 tu batean.

BIGARREN PUNTUA , COLOQUIOA-
ren guisan.

Consideratu , nere Animac , eri triste ba-
 ten guifa dagoela , Jaincozco erremed-
 dio bat , ceruco bocadu onetan artcenduelaz :
 ta Medicu amoroso Jesu Cristo , bere podere ,
 jaquintafun , ta ontafun guciatz , Anima
 gaitz gucietic libratu , ta eguiazco osafuna ,
 ta ceruco bicitza ematera datorquiola.

Ay nere Jesus ona ! Zuc daquizu , nic ba-
 ño ere obeto , nere gaitz , ta miseria guciē
 berri. Ona , icusiezazu nere barren gucia , ta
 cer calteac pecatuen pozoiac eguindizquidan :
 nola galdu , ta eriotzara , ta infernura onela-
 co bicioc , ta alaco pasio charrac naraman :
 Qna nere sobervia , ta orren lagun , ta ondo-
 ren-

rengoac, nere itfutafuna, otz, edo epeltafuna,
na, ta obra on guciraco argaltafuna.

Zu cera bocadu onetan gucién erremedio,
ta virtutea. Indazu, bada Jauna, etorrera
onetan zure gracia nere pecatu gucién
gorrото, damu, ta proposituarequin. Indazu
arguia ondo icusteco, ta zure biotceco
sua, diranac or erre, ta acabatceco. Zu, gracia,
ta bicitzaren ibaia cera: busti, ta irriga-
biaezazu nere animaco lur leor, ta gogor au,
ceruco frutuac aurrera emandizan.

Zu, nere Jaungoicoa, munduaren Jabe
bacarra cera: izanzate ordi onean: ona Gaz-
telu onen guiltzac, orra nere vorondate, ta
biotceco afecto guciac. Zu cera Maisua era-
catizadazu ceruco bidea, ta cure ondoren
beti ibiltcen. Zu cera Arcume chit manloa:
arren lotuitzazu nere sobervia, ira, aferre,
ta bicitafunac. Zu cera Leoi indarfua: inda-
zu, bada, Jauna, zure virtute, ta sendotafu-
na, demonio, mundu, ta araguiaren contra
peleatceco.

Zu cera Artzai ona: zure dei gozoa aditu,
ta zugana eracarrinazazu, ceruco lurrean zure
ondoren nabillen. Zu cera anima garbien
Espofo maitea: culpa gucién manchac nere
animatic quendu, ta zure paquezco, ta amo-
lozco lazana, ta zure Espirituaren gozo lapa-
tua.

ta indazu. Zu era nere Aita, ta Garafoguztien onena : ona, bada, Aita Amoroso, emiazco Aitaric onena, ona non zugana burrcen naizan. Ay Jauna! Seme, edo alaba galdu bat orañdaño izan banaiz: emendic aurtera zure ume fiel, humilla, ta garbia naidet izan : zure echean, zure paque, amorio, ta gracion amazazu betico. Amen.

IRUGARREN PUNTUA.

SANTA ISABEL-EN VISITACIOAREN
gañcan.

Consideratu, nola Santa Isabel-en echean sartuzanean Jesu Cristo G. J. bere Ama Virginia chit Santaren sabelean encerraturic bategoen ere, echea, ta echeoac ceruco bendicioz betecituen. S. Juan Amaren entrasteran egoen aurchoa, pecatutic libratu, ta Jaincoaren graziaz betezuen : ta aurra, ta bere Ama espirituco gozo andi batez, ta Profeciatco doiez jancituen : ta Santa Isabel humillac orduan esanzuen : „ Nondic one, „ heco dicha niri, nere Jaunaten Ama nigana etortcea?

Fede bici batez beguirezazu, nola Jesu Cristo G. J. berbera egiaz, bere Personan zugana
orañ

Oran etorri, ta **Oran Santan** artidezun. Nola orduan, ta beti beceñ poderosoa dan **oran zure** animan ontci garbia bezala prest balego, bere doai, ta **gracia** iturteco, ta zu betececo. Ah! Ori naidu, ta ez befteric Jaun onec! Escazaiozu, bada **zure culpen** mancha ori eragoztendytenac **berac quendu**, ta zure biotceco ontcia garbi garbi utcidezala, emendic aurrera **ceruco** ur **gracia** iturteco bere iturri onetan obeto artceco, ta Jaun onen vorondate santua zure obra, ta **afnalc** gucietan eguitemo.

Beste aldetic Santa Isabel-ec bezala, ta arritu, ta fede humill batez esaiozu: Nondic onelaco dicha niri, nere Jaungoicoa bera nigana etortcea? Nigana, pecatari galdu billau bat ni izanic? Nigana, añ legue, ta esquer gaitocea ni izanic? Nigana Jaun andi, ta **Magestade** guzticoa? Nondic onelaco **favore** niri? Nere merecimentuac gatic oteda? **Ez** eguiequi; ezpada bere Ontafun andiagatic. O bedeicatua izandedilla Jaun onen caridadea; bada ni icustera, ta visita **onequin** erregalatcera etorri nai izandu! Nola **pagancodiot** onra, ta **medede** esan al **baño** andiagogo au? Nola? Ondo, ta ascotan **comulgatu**, ta oranche becala fofeguz, ta devocioz **gracia**, edo elquerrac emanaz, ta aurrera-

co berac naiendituen mesede, ta favoreac bi-
cira escatuaz.

LAUGARREN PUNTUA.

JACOB SANTUAREN BENDICIOA-
ren, ta beste orrelacoen gañean.

Consideratu, Jacob Patriarca Santuac gau-
gucian bere oracioã Jauna ren Aingue-
ruarequin, edo ascoc dionez, Jaincoaren fe-
mearequin, lucha, edo pelea igaro, ta nola
efancion: „ Ez Jauna, joaten utcico ezdizut,
„ zure bendicioa lenago ematen ezbadidazu.
Onela, bada, nic ere, comulgatcen naizan
gucian eguin beardet: Jesus maitearen onẽ-
tan nere burua bota, ta humildade, reveren-
cia, ta amorio guciãz, eldu, ta itsequi, ta
estu esta artu beardet: ez, Jauna, nere bio-
tetic joan bear eztu, bere bendicio gucia
niri emangabe. Ea, Jauna: badaqui cer bear-
ren dedan: betor eguiãzco, bere antceco, ta
biorceco humildadea: betor trabajuetan pa-
ciencia, caridadea, &c.

Modu onetan, Esposa santaren confian-
za, ta amorioaz baliatu, ta efangodiot: Ea,
nere Jain, ta jabe maitea: ona non dedan,
nic bearnuen, ta nainuen gucia. Zu cera, Je-
sus

Jesus ona, nere guztia : emen eldu , ta nere eguin , ta zaucatzit , ta ezditut utcico , nere anima zure virtutez , ta doatiez beteartean. In-dazu , bada , zuc naidezun , ta aguintcendidazu guztia , ta aguinduzadazu naidezun gucia .

Edo ta Cristoren Discipuloaquin Emausco bidean efandiozaquet : Guerazaitz , Jauna , gurequin , ceren ya berandu da. Jauna , ez nigandic joan : emen zaude , zure graciaz ni beti animatcen : ez ni beñere utci , zu gabe galdu eznaadin. Bearrago zaitut , orañ Jauna , ceren nere biciaren eguna acabatcenda , ta nere eriotza ya dator. Orañ , ta beti zu bearr-zaitut , ta zu bacarric naizaitut , ceren zu nere Zorion gucia ceran .

BOSTGARREN PUNTUA.

LAPUR ONAREN GURUTCECO ER-
reguaren gañean.

GOgora ecartzu , Lapur dichoso Guru-tcean Jesus ona ezagutu , ta beragana biurtuzanac nola efancion : „ Zure ceruco „ Erreinoan , acordazaitz , Jauna , nizaz. Beguira ondo , comulgatu , ta orañ zure animan daucazun Jaun ori bera , ceruan dagoen Jaincoaren Semica dala : ta an , orañ or zure
bar-

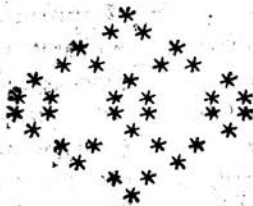

342

barreñean bezala, Angureru guciac beti adaraten, ta alabatcendutela. Beguira, cer Bitarteco, cer Abogadu andia ceruan Aita Eternoari erregutceco daucazun: ta nola bere ceruco Erreino, ta gloria bici artara eramān naizaituen. Au Jaun oni nola pagatucodituzu? Ara nola: Jaincoaren legue, ta vorondatean firme egonaz, ta onen efanac eguiñaz: bidezcoa, ta ceruracoa bezala ondo biciac. Escatu bada, ondo bici, ta ondo ilteco beardezun gucia.

Comunioa ezqueroco beste Oracioac, ta Jaunari graciac emateco, ta escatceco berriazco modua, beste bere lecuan, Egercicioetan arquitucodituzu.

¶ Azquenean, emen esandiran Egercicio, ta eguia oien gañeco copla, edo desenganuac datoz, gucia zure biotcean obeto, ta betico jositceco.

GURE

GURE AZQUENECO

fin-aren gaurcan.

Endochac, edo

Adiac.

Pensa ezazu ando
Cein dan zure fina,
biti zari omateco
afiera ombas.

Extira zure fina
munduco atseguinac,
fin bat alruagoa
eman cizun Jaunac.

Servitea orain berà,
guero gozartea,
auxen da gauza hura
bitar, ta bearra.

Memoria, entendimentu,
ta vorondatea,
cein izan da Orainoco
zuen jarduera?

Ah! Cernaz azuric
biti izan guera,
munduari jarraizen
guc guere atseguina!

Egurquia dijoa
aurtera bidean,
ceña eman izancion
bere eguilleac.

Oro bat Illarguia
ceru eder orretan,
beri aci, ta beratu
ilberri, ilberetan.

Goiz, ta arrats inguruat
oy dabilliz ceruac
atseguen arzu gabe,
Creacionican.

Lanua, ta ea besteris
da eman cion lana,
lan an, ta ea besteris
da eguiten dutena.

Guizana, eguin ezazu
zure cer eguina,
bestela usac dira
zure aleguina.

Mundua, ta ondafunac
zuc irabazteas
cer katioco dizu
galduric animat

Cerua beartozu
billatu Cristava:
hura galdu ezguero
guztia galdu da.

Peca-

Pecatu mortala. Latina-
coae.

NOrre quendu ciren ichura
Aingueru eder ascori,
cein ta equinic illiri -
jaitsi ciran infernura.

Pensamentu batequin
Luciferren soberviac,
ta lagunen goiteriac
aldanza au zuen eguin.

Adan; zuc essadazu,
nola paradisu
sagar bocadu bat jath,
ta equindezu becatu?

Cer irabaxten dezu
gusto ori artuarequin?
Bocadu Samin orrequin
gucia galdu dezu.

Galdu dituzu semiac,
eta cere burua,
galdu dezu cerua,
eta inabaci nequeac.

Becatu onen jatorriac
dira eriotza desterrua,
ortz, bero, guerra, ta sua,
munduco gose, egarriac.

Essadazu vergatic
Noeren ontzi artan

guztia salatu ezizira
zorri persona baiciz?

Calte oec guciac
aimbeste, ta ain andi,
mundu onetan dacazqui
Adanen becatuac.

Nola farra; nola la
guizonac eguiten du,
eta atsegin artcen du
becatum badago?

Esna zaite lo orretac
arnasa baicic ez guera,
gaur bear bada illo cira,
eta infernura bertac.

Infernuan daude asco
becatu basegatic,
eta ambat zuc eguinic,
et zera bildurtuco?

Eriotzari. Soñu mot
dea.

Jesus ona,
ceure eriotzagatic
eriotza ombat indazu;
baña eriotza ona izateco
bicitza naider mudatu.

Gau; ta egun
dacardun beti gogoa

nete

nereraz queheco eguna,
izan eztedin guero negarra
berico nere laguna.

Nola Arrofa
uda berrico goicean
bazaude ere ederric, (vra,
bazerandezq bay gazse zo-
arretferaso igarsuric.

Eriotza
etorriso da ifsillic
noiz eztaquida ordua (naiz;
lotā arquicē banau galdū-
iratzarvic nagoan.

Ignitayac
nola belarrac celayan,
eriotzaren codeñac
chiqui, ta andi ebaten ditu
aberats, ta pobreac.

Erregueric
izan diran andienac
erziraden guelditu emen,
lurra besteric eziran, eta
ausetan biurtsu giraden.

Juicio Particularari. Eui-
quera.

Azquenengo arnase emā, ta
urreneco instantean

Jergatua izango cere
Jaungoicoaren aurrean.

Tribnala ipinica da
venturaz oe orretan,
ceñean lotan zeundela
illic gueldituzinan.

Oe orretan, non bear bada
bein baño guoiagotan
erori izandu cerade
pecaru ichusi ascotan.

Jesu Cristo etorrico da
zuri contu artceras
cer eguin aldezaquezu
gazqui bici bacera?

Jaungoicoa cere contra,
cere contra Ainguerua,
conciencia ere contra,
cere contra deabrua.

Nor gana biurtuco cere
ordu artan, Cristlava?
arren orain ar ezazu
beste bici modu bat.

Gorputz illari. Lenen-
decoan.

A Rribatec
seculaco estaltcendu

icenic dan audiena,
munda

Z

mundu erdat emen aimbeste
estimatu oy duena.

Aberatfa
ceure diruat non dira?
Cer daramazü mundutic?
Estalqui zar bat, eta ez
gueiago
nere onda sunac utziric.

Guero eguiñ
izan mi cenduqueana
beretla eguiñ ezazazu,
cerre ill ezqueroco negarrac
ecer balioco extizu.

Certaco da
ordain eguita guero
damutu bearco zatzuna,
eztaquizula, artecco damu
emango zaitzun dembora.

Lagunen bat
ondo zenduque, Guizona,
eternidaderaco bidean, (zu
bada obra onac eguiñ itza-
bici ceraden artean.

O betico
bici bearren lucea
glorian, edo penetan!
Bax ta suette biot daudela
injtanse baten mendean.

Infernua. Amarna
coac.

N Ai ezpadezu ill ezquero,
infernura zuc jaitfi,
jaitfi zaito bertati,
bici ceradela guero
eche ezta, illun, ta bevo,
carzela betico artan,
fartu cinan lecuan
beti egon bearco dezu:
orduan essango dezu,
belu damuturican:

Jaungoicoaren leguea
nola ez nuen nic gorde,
ta artunuen arene orde,
pecaturaco bidea?
O nere doacabea!
diozu zuc negarrez:
cer dago emen? onic ez;
on guztiac an ceruan,
arquitten naiz infernuan
su bician doloz.

O madarica dedilla
jaio ninzan eguna,
ta artunuen laguna
ibillitico gusto billa!
biciric nago, ta illa
seculan ez itreco,

illic

illie banengo, obero
nengoque; bafia inoiz ere
ezta cumplituco nere
naya atsecabero.

O seculaco sua!

O! O eternidadea!

Faunac bati turzacea
bere beso, ta escua!

O cein gauza pisua

istante baten gozatu

beti, ta beti penatu,

ta erremedio gabe!

Nola bici guerade?

Emeti aurrera contu.

Azquen Juicioa. Euf-
quera.

EZ icusteagatic

Juicioo eguna,

Justuena balegoque

infernuan sartua.

Geronimo batec beti

belarrian ceducan

juicioo Trompetaren

ots icaragarri hura.

Illac illac vitzu zaitte,

eta goazen contura;

edo cerura betico,
edo ezpada iefernura.

Izan diradenac, gueran,

eta izango diranac,

guzzioc batuco guera

Josafatio ibarrean.

Ceruco Santu, ta Santa,

Aingueru on, ta gaiztoat,

Adanetic arano co

Guizon, ta emacumeac.

Biotzaren barrerico

pensamentu estaliac

an salatuco dirade

guzzioc danzugula.

Baita Justuen obra

penitencia, baravac,

diciplina, cilicio

ezcutuan eguinac:

O! oiec cer poz andia!

O! aiec cer damua!

Aieo cerua betico,

oiec betico sua.

Cer sentencia nai dezta

egun artan Cristava?

guero nai cenduqueana

daucazu orain escuan.

LAUS DEO.

LIBRO ONETAN DAUDEN GAOCEN ASIERAC

arquiteco bidea, edo Lista.

E gercioac ceri derizten , edo cer diran.	10
Egercioen Librua onec eguin, edo emázué.	14
Egercioen provechua , ta orien'estimacioa.	17
Egercioac norc , ta nola eguinditzaquean.	23
Egercioac ondo eguiteco Erréglac.	30
Egercioen Afiera , edo Fundamentua.	35
Zure azquen fiñaren gañean Egercicioa.	64
Pecatuen gañeco Egercicioa.	78
Eriozaren gañeco Egercicioa.	124
Justu baten , ta pecatariaren Eriotza.	157
Eriotzaten , edo Gorputz illaren Egercicioa.	171
Juicio particulararen Egercicioa.	188
Infernuto torméntuén gañean Egercicioa.	213
Azquen Juicioaren gañean Egercicioa.	241
Estadua , edo bicimodu arteco Egercicioa.	273
Efamen concienciacoaren Egercicioa.	293
Efamen au eguiteco modua, Erréglac , ta Orac.	299
Damq , ta proposituraco Consideracioac.	306
Mandamentuetan efamiatceco modua.	309
Efamen orren ondorengo Oracioac.	323
Comunio Sagraduraco Egercicioa.	327
Comunio ezqueroco Egercicioa.	333
Egercicio oien gañeco sentenciac , edo coplac.	343

F I N.

